

SAMOEVALVACIJSKO POROČILO

ANALIZA IZVAJANJA IN SPREMLJANJA PROGRAMOV ANDRAGOŠKEGA USPOSABLJANJA IN SPOPOLNJEVANJA V LETIH 2023 in 2024

Andragoški center Slovenije, 2025

SAMOEVALVACIJSKO POROČILO

ANALIZA IZVAJANJA IN SPREMLJANJA PROGRAMOV ANDRAGOŠKEGA USPOSABLJANJA IN SPOPOLNJEVANJA V LETIH 2023 in 2024

Avtorice poročila:

Neda Đorđević, Polona Gačnik, mag. Karmen Rajar, Milena Zorić Frantar

Pri pripravi poročila so še sodelovale:

Mag. Urška Bittner Pipan, dr. Nevenka Bogataj, mag. Andreja Dobrovoljc, Vera Mlinar, Jasmina Orešnik Cunja, Urška Pavlič, Natalija Žalec, spec./MAEd (UK), mag. Zvonka Pangerc Pahernik

Obdelava zbirnikov evalvacijskih vprašalnikov:

Neda Đorđević, Polona Gačnik, mag. Karmen Rajar, Milena Zorić Frantar

Urednica in oblikovalka poročila: Neda Đorđević

Jezikovni pregled: Besedilo ni lektorirano

Naslovnica: <https://www.canva.com>

Objava: <https://izobrazevanje.acs.si/knjizna-polica>

Kraj in čas izdaje: Ljubljana, december 2025

Pripravo poročila je omogočilo Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje.

KAZALO

UVOD	7
I. METODOLOGIJA ZBIRANJA PODATKOV O UDELEŽENCIH IN ZADOVOLJSTVU Z IZPELJANIMI PROGRAMI	9
1. Metodologija zbiranja podatkov in evalvacijskih vprašalnikov s spletnim orodjem za anketiranje 1KA	10
1.1. Uvod	10
1.2. Zbiranje podatkov	10
1.3. Predstavitev evalvacijskega vprašalnika	10
2. Metodologija zbiranja podatkov v sklopu spletne aplikacije v podporo izobraževalni dejavnosti ACS	11
2.1. Uvod	11
2.2. Podatki o udeležencih	11
2.3. Podatki o izvedbah programov	12
II. ANALIZA PODATKOV O VKLJUČENIH UDELEŽENCIH IN IZVEDENIH PROGRAMIH ANDRAGOŠKEGA USPOSABLJANJA IN SPOPOLNJEVANJA	13
3. Analiza podatkov o vključenih udeležencih v programe andragoškega usposabljanja in spopolnjevanja	13
4. Analiza podatkov o izvedenih programih andragoškega usposabljanja in spopolnjevanja	25
4.1. Programi splošnega andragoškega usposabljanja in spopolnjevanja za andragoško delo	30
4.2. Programi usposabljanja in spopolnjevanja za posebne vloge v andragoškem delu	32
III. ANALIZA PROGRAMOV, FINANCIRANIH IZ RAZLIČNIH VIROV	35
5. Analiza programov, financiranih iz javnih virov	35
5.1. Splošno andragoški programi	35
5.1.1. Predstavitev podatkov in analiza evalvacijskih vprašalnikov	35
5.1.2. Petkova srečanja	43
5.1.3. Usposabljanja za zaposlene ACS	47
5.1.4. Dan za kakovost ACS	50
5.2. Programi za posebne andragoške vloge	54
5.2.1. Programi s področja KAKOVOST V IZOBRAŽEVANJU ODRASLIH	54
5.2.2. Programi SPLOŠNEGA NEFORMALNEGA IZOBRAŽEVANJA	60
5.2.3. Programi s področja PISMENOST	83
5.2.4. Programi s področja SVETOVANJE	93
5.2.5. Programi s področja VREDNOTENJE	100
6. Analiza programov, financiranih iz projektov ESS+ in mednarodnih projektov	110
6.1. Projekt Ozaveščanje za VŽU (2023–2028)	110
6.2. Projekt EPUO (2024 – 2025)	113
7. Analiza programov, financiranih iz tržnih virov	115
IV. STROKOVNA IN IKT PODPORA IZOBRAŽEVALNI DEJAVNOSTI ACS	128
8. Postopki priznavanja že pridobljenega znanja	128
9. Nova evalvacijska študija	131
10. Promocijski videi o vlogah izobraževalcev odraslih	132
11. Novi programi temeljnega andragoškega usposabljanja	133
12. Izdana potrdila ACS o uspešno zaključenem usposabljanju oz. spopolnjevanju	134
13. Organizacija in strokovno mentorstvo študentom, ki na ACS opravljajo študijsko prakso ter predstavitev izobraževalne dejavnosti domačim in tujim delegacijam	136
V. UGOTOVITVE IN PREDLOGI ZA NADALJNI RAZVOJ	137

UVOD

Uvajanje sistematičnega spremljanja, vrednotenja in razvoja programov usposabljanj in spopolnjevanj predstavlja eno izmed temeljnih nalog Andragoškega centra Slovenije kot osrednje nacionalne institucije na področju izobraževanja odraslih. Analiza izpeljanih usposabljanj in spopolnjevanj v letih 2023 in 2024 se umešča v kontinuiran proces zagotavljanja in krepitev kakovosti strokovnega dela v izobraževanju odraslih ter nadgrajuje dosedanje letne analize, ki jih ACS redno pripravlja z namenom podpore razvoju strokovnih delavcev in informiranja odločevalcev ter financerjev. Z analizo želimo prispevati tudi k uresničevanju ciljev na področjih profesionalnega razvoja strokovnih delavcev, izboljšanju kakovosti izobraževalne ponudbe ter krepitvi sistemskega pristopa k vseživljenjskemu učenju.

Usposabljanja in spopolnjevanja, ki jih izvaja ACS, so namenjena širokemu krogu strokovnih delavcev v izobraževanju odraslih, med drugim izobraževalcem, svetovalcem, direktorjem in ravnateljem ter drugim strokovnjakom, ki soustvarjajo vseživljenjsko učenje. Temeljni namen je krepitev strokovnih, didaktičnih in razvojnih kompetenc udeležencev, podpora uvajanju strokovnih novosti ter omogočanje izmenjave izkušenj in dobrih praks. Poseben poudarek je namenjen odzivanju na aktualne izzive področij, kot so digitalna preobrazba, vključevanje ranljivih ciljnih skupin, zagotavljanje kakovosti in trajnostni razvoj izobraževanja odraslih. Z izvedenimi usposabljanji ACS tako podpira tudi uresničevanje strateških usmeritev, kot so dvig kakovosti in dostopnosti izobraževanja odraslih, večja usklajenost ponudbe s potrebami okolja ter krepitev strokovne in razvojne vloge izobraževalnih institucij.

Analiza za leti 2023 in 2024 temelji na sistematičnem zbiranju in obdelavi podatkov o izvedenih usposabljanjih in spopolnjevanjih, udeležbi, zadovoljstvu udeležencev ter zaznanih učinkih na strokovno delo. Nadaljuje uveljavljeno prakso spremljanja in evalvacije, ki v preteklih letih predstavlja pomembno strokovno podlago za načrtovanje, posodabljanje in razvoj izobraževalne ponudbe ACS. Namen analize ni zgolj deskriptiven prikaz izvedenih aktivnosti, temveč tudi strokovna refleksija o doseganju zastavljenih ciljev ter prepoznavanje razvojnih priložnosti za prihodnja obdobja.

Poročilo je vsebinsko strukturirano v skladu s poglavji iz kazala in vključuje pregled izvedenih usposabljanj in spopolnjevanj, analizo števila vključenih in usposobljenih udeležencev, rezultate evalvacij ter temeljne ugotovitve, ki izhajajo iz zbranih podatkov. V posameznih poglavjih so predstavljeni tudi ključni trendi in spremembe v primerjavi s preteklimi leti, kar omogoča celovitejši vpogled v razvoj dejavnosti usposabljanj ACS.

Avtorice poročila

I. METODOLOGIJA ZBIRANJA PODATKOV O UDELEŽENCIH IN ZADOVOLJSTVU Z IZPELJANIMI PROGRAMI

Že vrsto let imamo razvit sistem spremljanja usposabljanja in spopolnjevanja, kjer s pomočjo metode sprotne spremljanja z zbiranjem mnenj udeležencev o zadovoljstvu z izpeljanimi programi andragoškega usposabljanja in spopolnjevanja ugotavljamo njihovo zadovoljstvo. Udeleženci ob zaključku vsakega izobraževanja izpolnijo spletni evalvacijski vprašalnik, s katerim ugotavljamo vsebinsko in izvedbeno ustreznost naših programov.

Programne spremljamo s pomočjo različnih metodoloških instrumentov, vsak od njih pa ima svoje zahteve, zato jih delimo v štiri glavna področja:

- programi v okviru redne letne dejavnosti (vključeni so programi splošnega andragoškega usposabljanja in spopolnjevanja ter programi usposabljanja in spopolnjevanja za posebne vloge v andragoškem delu),
- programi, ki jih izpeljujemo v okviru projektov ESS,
- programi, ki jih izpeljujemo v okviru mednarodnih projektov in
- programi v okviru tržne dejavnosti.

Podatke o zadovoljstvu udeležencev z izpeljanimi programi pridobivamo na podlagi različnih vprašalnikov:

- s [spletnim orodjem za anketiranje 1KA](#) in
- v okviru [sistema KATIS](#) – Katalog programov nadaljnega izobraževanja in usposabljanja, s katerim upravlja Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje (v nadaljevanju MVI).

Primerjalna analiza med vprašalniki, ki smo jih uporabili pri programih andragoškega usposabljanja in spopolnjevanja in smo jo opravili v letih 2019-2021, je pokazala, da so udeleženci v nekaterih programih usposabljanja in spopolnjevanja za posebne vloge v andragoškem delu¹ izpolnjevali vsebinsko nekoliko spremenjen vprašalnik, ki pa je še vedno zajemal vse navedene sklope. Razlika je bila v tem, da so bila pri posameznih sklopih vprašanja zapisana nekoliko drugače oz. je bilo nekaj vprašanj združenih v eno. Nekatera vprašanja so bila izpuščena, saj so koordinatorji programov ocenili, da niso potrebna, nekaj vprašanj je bilo dodanih². Prav zaradi tega smo v obstoječi vprašalnik vključili nekaj skupnih vprašanj, ki nam bodo v pomoč pri pripravi letne analize zadovoljstva z izpeljanimi usposabljanji in spopolnjenji.

Evalvacijo v sklopu sistema KATIS uporabljamo pri programih, ki jih izpeljujemo v okviru projektov Evropskih socialnih skladov (ESS). Teh pa v letih 2023 in 2024 nismo izvajali. Določena je s strani MVI in je za vse programe enaka. Vprašalnik vsebuje vprašanja večinoma zaprtega tipa oz. lahko udeleženci izrazijo stopnjo strinjanja s pomočjo 9-stopenjske ocenjevalne lestvice v zvezi z vnaprej ponujenimi trditvami.

[Podatke o udeležencih](#) zbiramo s pomočjo [e-prijavnice](#), ki se nahaja na karticah razpisanih programov usposabljanja in spopolnjevanja. Te so objavljene na spletni strani Andragoško spopolnjevanje - AS v koledarju napovedanih izobraževalnih dogodkov. Podatke imajo udeleženci

¹ Gre za programe s področja neformalnega izobraževanja, kakovosti, pismenosti, svetovanja in vrednotenja.

² Dodana so bila predvsem vprašanja, ki so se nanašala na zadovoljstvo s predavatelji, njihovimi prispevki na delavnici, na vsebine, ki jih ocenjujejo kot najbolj zanimive, vsebine, ki so jih pogrešali, pa bi jih potrebovali pri svojem delu, ipd.

na vpogled v svojih profilih v okviru spletnega portala [Moj ACS spopolnjevanje](#)³. Ob potrditvi e-prijavnice s strani organizatorja se podatki prenesejo v interno [spletno aplikacijo v podporo izobraževalni dejavnosti ACS](#). Z e-prijavnico pridobimo tudi demografske podatke ter podatke o tem, v katere programe ACS so se vključili in za katere so pridobili potrdilo o uspešno zaključenem usposabljanju oz. spopolnjevanju.

1. Metodologija zbiranja podatkov in evalvacijskih vprašalnikov s spletnim orodjem za anketiranje 1KA

1.1. Uvod

1KA je odprtokodna aplikacija, ki omogoča storitev spletnega anketiranja. Razvoj poteka na Centru za družboslovno informatiko Fakultete za družbene vede Univerze v Ljubljani. Storitve spletnega anketiranja 1KA je možno uporabljati brezplačno, glavne prednosti so hitrost, zmogljivost, podpora pri razvoju vprašalnika, konceptualizaciji strukturiranja (pogoji, bloki, gnezdenja), upravljanju s podatki ter v integraciji naprednih statističnih analiz.

Spletno orodje za anketiranje Arnes 1KA uporabljamo za analizo zadovoljstva z izpeljanimi programi za programe, ki jih izpeljujemo v okviru redne in tržne dejavnosti.

S 1. julijem 2020 so orodje za spletno anketiranje 1KA za študente, raziskovalce, učitelje, dijake in druge z Arnes AAI računom oziroma digitalno identiteto preselili na domeno [Arnes 1KA](#). Vsem, ki imajo AAI račun, še naprej omogočajo brezplačno uporabo in brez omejitev. Za nas to predstavlja novost, saj lahko sedaj uporabljamo tudi funkcijo Vabilo, preko katerega lahko sledimo izpolnjevanje evalvacij.

Ravno tako z AAI računom 1ka omogoča, da za obveščanje udeležencev o izpolnjevanju anket njihove e-naslove skopiramo v vabilo in ga pošljemo, organizator pa prejme povratno sporočilo, ko je anketiranec izpolnil anketo. Ankete so anonimne in odgovorov ni mogoče povezati z anketirancem.

Za vse zaposlene, ki so želeli pridobiti dostop do Arnes 1KA, smo uredili osebne račune AAI.

1.2. Zbiranje podatkov

V analizo smo vključili podatke evalvacij 58 izvedb andragoškega usposabljanja in spopolnjevanja. Udeleženci so svojo oceno oddali preko evalvacijskega vprašalnika na spletnem portalu Arnes 1KA.

1.3. Predstavitev evalvacijskega vprašalnika

Evalvacijski vprašalnik, ki ga uporabljamo pri redni in tržni dejavnosti ter v okviru mednarodnih projektov, smo v letu 2021 posodobili oz. prilagodili glede na izvedbe na daljavo, in sicer smo pripravili vprašalnik z ločenimi vprašanji za izvedbe v živo (v prostorih ACS ali izven) in za izvedbe na daljavo (v Zoom/Teams in v kombinaciji samostojnega učenja ali dela v spletnih učilnicah Moodle).

³ Povezava do portala MOJ ACS se nahaja na spletni strani Andragoško spopolnjevanje (AS), od koder registrirani udeleženci dostopajo do svojih računov oz. profilov. Pred tem je portal deloval samostojno, konec leta 2022, ko smo odprli nove spletne strani AS, smo portal povezali s koledarjem razpisanih izvedb.

Vprašalnik sestavlja skupaj 17 vprašanj, ki se v nekaterih segmentih razdelijo na vprašanja za izobraževanje na daljavo in vprašanja za izobraževanje v živo, razdeljen pa je v 3 vsebinske sklope:

1. V prvem sklopu s pomočjo 5-stopenjske ocenjevalne lestvice⁴ pridobimo podatke o splošnem zadovoljstvu z izpeljanim usposabljanjem oz. spopolnjevanjem in o zadovoljstvu z vsebino usposabljanja oz. spopolnjevanja ter oceno vsebine programa po posameznih temah in izvajalcih. Pri izobraževanju na daljavo nas zanima še njihovo zadovoljstvo s potekom samostojnega dela.
2. Drugi sklop vprašalnika sestavljajo tudi vprašanja odprtega tipa, kjer nas zanimajo primernost časovne razporeditve vsebin pri izobraževanju na daljavo, prednosti in slabosti izobraževanja na daljavo, katere vsebine bi še potrebovali pri svojem delu.
S pomočjo 5-stopenjske ocenjevalne lestvice osvetljujemo podatke o zadovoljstvu udeležencev z organizacijo usposabljanj in spopolnjevanj, z obveščanjem udeležencev, z metodami in oblikami dela, učnimi gradivi ipd.
3. V tretjem sklopu sprašujemo po splošnih podatkih kot so število let delovnih izkušenj, vloga, ki jo opravljajo v svoji organizaciji, ki jih je napotila na izobraževanje, in zaposlitveni status.
Preostale demografske podatke pridobimo na podlagi oddanih e-prijavnic, ki se zbirajo v interni spletni aplikaciji v podporo izobraževalni dejavnosti ACS.

Vse zbrane podatke smo statistično obdelali s pomočjo spletne ankete Arnes 1KA in programskega paketa Microsoft Office Excel na nivoju deskriptivne statistike. Uporabili smo osnovno deskriptivno statistiko numeričnih spremenljivk (frekvence in mere srednjih vrednosti - aritmetične sredine), zaradi večje nazornosti podatke predstavljamo s preglednicami in slikami.

Ker smo v 2023 in 2024 nadaljevali z izobraževanjem na daljavo oz. v kombinirani obliki, smo pri nekaterih programih v evalvacijski vprašalnik 1KA, kjer številčno ocenjujejo vsebine programa po temah, vključili še možnosti izbire odgovora »Ne morem oceniti« oz. »Se nisem udeležil/a«.

2. Metodologija zbiranja podatkov v sklopu spletne aplikacije v podporo izobraževalni dejavnosti ACS

2.1. Uvod

V tem poglavju predstavljamo podatke, ki smo jih pridobili na podlagi izpisov iz spletne aplikacije v podporo izobraževalni dejavnosti ACS. Aplikacijo smo razvili z namenom, da omogočimo učinkovitejše in racionalnejše načrtovanje, izvajanje in spremljanje andragoškega usposabljanja in spopolnjevanja, izdajo in evidenco potrdil ter osnovne statistične izpise o udeležencih v izobraževalnih programih ACS ter izvedenih programih.

Razdeljena je v dva sklopa: v prvem dostopamo do podatkov o udeležencih, vključenih v programih ACS, v drugem pa do podatkov o izvedbah programov.

2.2. Podatki o udeležencih

Podatke o udeležencih v programih ACS obdelujemo glede na naslednje kriterije:

⁴ Ocenjevalna lestvica od 1 do 5, kjer 1 pomeni zelo nezadovoljen, 5 pa zelo zadovoljen.

- vključeni⁵ ali usposobljeni⁶,
- obdobje: vsa leta ali posamezno leto (od 2017 dalje),
- izvedba: vse izvedbe, glede na vrsto programa⁷, posamezno izvedbo, vir financiranja in projekt ESS.

Glede na izbrane kriterije lahko nadalje ločimo izpise udeležencev po:

- programih,
- izvedbah in
- viru financiranja.

Podatke o udeležencih lahko obdelujemo tudi po:

- spolu,
- starosti,
- stopnji izobrazbe,
- vrsti izobrazbe,
- pedagoško-andragoški izobrazbi,
- strokovnem izpitu,
- zaposlitvenem statusu,
- vrsti organizacije,
- regije organizacije.

2.3. Podatki o izvedbah programov

Podatke o izvedbah programov andragoškega usposabljanja in spopolnjevanja obdelujemo glede na:

- obdobja: vsa leta ali posamezno leto (od leta 2017 naprej),
- izvedbe: vse izvedbe, glede na vrsto programa, vir financiranja in projekte ESS.

Posamezne izpise programov lahko ločimo po:

- izvedbah,
- programih.

Podatke o programih lahko prikazujemo tudi po:

- vrsti izvedenih programov (splošno-andragoški programi ali programi za posebne vloge v andragoškem delu),
- temeljnem usposabljanju ali spopolnjevanju in
- viru financiranja.

V skladu s slovensko zakonodajo o varovanju osebnih podatkov (ZVOP-1), Splošno uredbo o varstvu osebnih podatkov ter Politiko zasebnosti so podatki obdelani v anonimizirani obliki, iz katere identiteta posameznika ni razvidna.

V nadaljevanju predstavljamo podatke o številu vključenih udeležencev in izvedenih programih v izbranem letu.

⁵ Status VKLJUČENI pomeni, da se je udeleženec vključil v program usposabljanja ali spopolnjevanja in bil prisoten najmanj 1PU, ni pa zaključil celotnega programa in nima pogojev za pridobitev potrdila o uspešno zaključenem usposabljanju oz. spopolnjevanju.

⁶ Status USPOSOBLJENI pomeni, da se je udeleženec v program usposabljanja ali spopolnjevanja in izpolnil vse pogoje za pridobitev potrdila o uspešno zaključenem usposabljanju oz. spopolnjevanju ter pridobil potrdilo.

⁷ Programe delimo na splošne andragoške programe in programe za posebne vloge v andragoškem delu. Več o tem na spletni povezavi <https://izobrazevanje.acs.si/programi>.

II. ANALIZA PODATKOV O VKLJUČENIH UDELEŽENCIH IN IZVEDENIH PROGRAMIH ANDRAGOŠKEGA USPOSABLJANJA IN SPOPOLNJEVANJA

Spletna aplikacija IZO ACS zagotavlja podporo izobraževalni dejavnosti, ki jo izvajamo na ACS. Modul **Statistike** nam omogoča spremljanje in obdelavo podatkov o udeležencih, ki se na ACS vključujejo v različne programe usposabljanja in spopolnjevanja, in sicer po različnih kriterijih.

Udeleženci so opredeljeni glede na status, delimo jih na **vključene** in **usposobljene**.

Status **vključeni** pomeni, da se je udeleženec vključil v program usposabljanja ali spopolnjevanja in bil prisoten najmanj 1 pedagoško uro (PU), ni pa zaključil celotnega programa oz. ni dosegel vseh pogojev za pridobitev potrdila o uspešno zaključenem usposabljanju oz. spopolnjenju.

Status **usposobljeni** pa pomeni, da se je udeleženec vključil v program usposabljanja ali spopolnjevanja, izpolnil vse pogoje za pridobitev potrdila o uspešno zaključenem usposabljanju oz. spopolnjenju in potrdilo tudi pridobil.

V nadaljevanju tega poglavja predstavljamo analizo podatkov o izvedbah usposabljanj in spopolnjenj ter analiziramo podatke o vključenih in usposobljenih udeležencih v programih ACS.

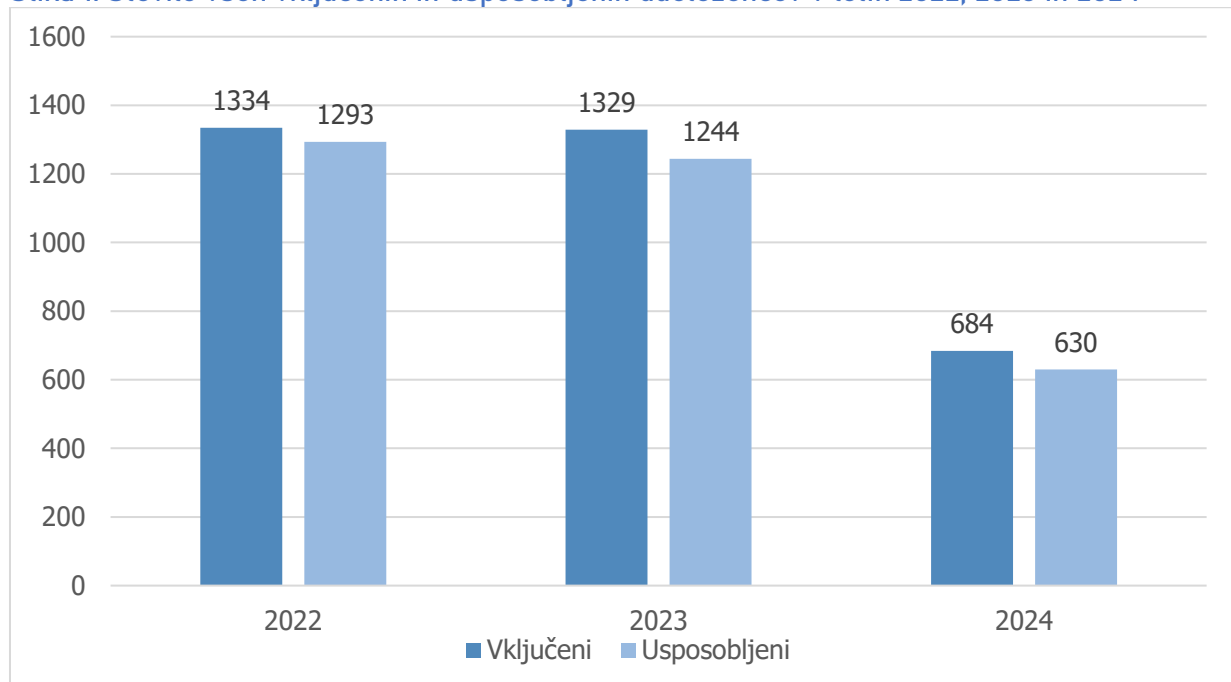
3. Analiza podatkov o vključenih udeležencih v programe andragoškega usposabljanja in spopolnjevanja

Ker je analiza pripravljena za obdobje dveh let, v tem poglavju analiziramo podatke o udeležencih, ki so se vključili v različne programe andragoškega usposabljanja in spopolnjevanja v letih 2023 in 2024.

V programe usposabljanja in spopolnjevanja se je v letu **2023** skupaj vključilo **1.329** udeležencev, usposobilo se jih je **1.244**, kar predstavlja 94 % vseh vključenih. V letu **2024** pa se je v programe usposabljanja in spopolnjevanja vključilo skupaj **684** posameznikov, od tega se jih je usposobilo **630**, kar predstavlja 92 % vseh vključenih. V primerjavi z letom 2024 je bil delež vključenih in usposobljenih v letu 2023 višji za 49 %.

Na sliki na naslednji strani prikazujemo primerjavo vključenih in usposobljenih v letih 2022, 2023 in 2024.

Slika 1: Število vseh vključenih in usposobljenih udeležencev v letih 2022, 2023 in 2024

Vir: Spletna aplikacija IZO ACS

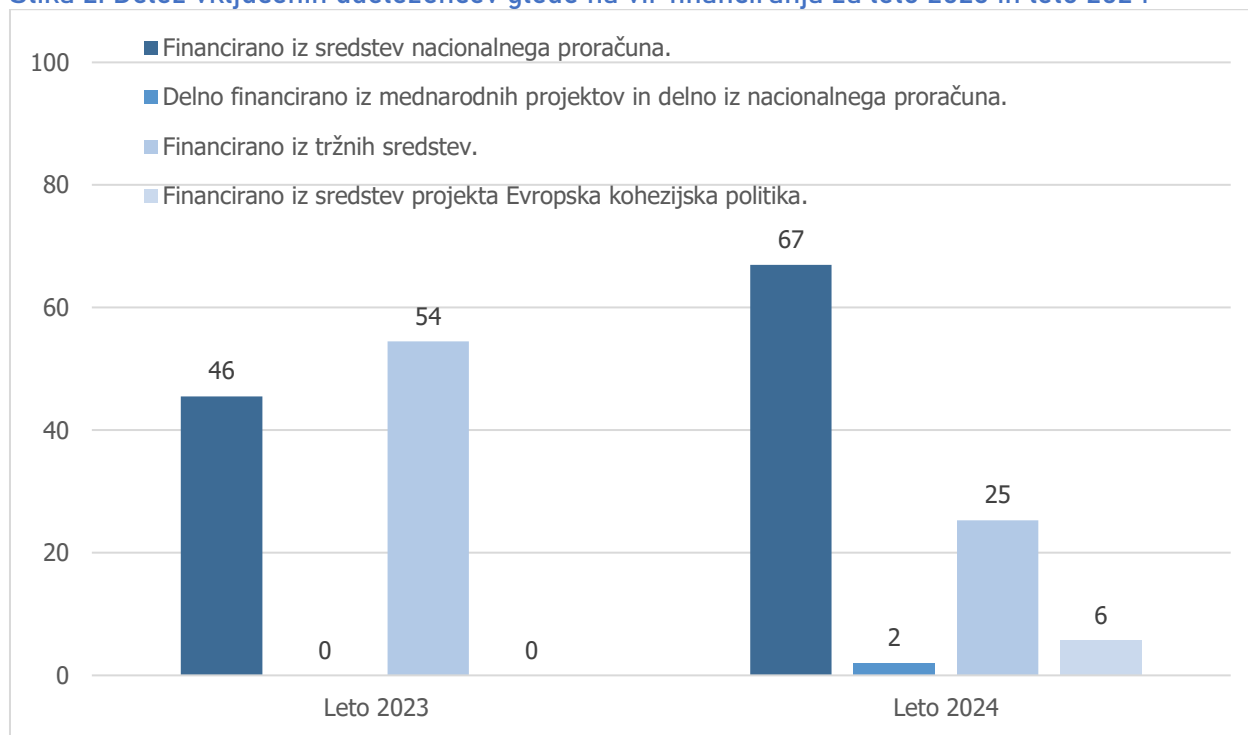
Iz slike 1 vidimo, da trend rasti števila vključenih in usposobljenih od leta 2022 do 2024 upada. Razlika med številom vključenih med letoma 2022 in 2023 je sicer manjša kot odstotek, med usposobljenimi pa znaša 4 %, medtem ko je za obdobje med 2023 in 2024 razlika med vključenimi znatno večja, in sicer za polovico. Eden od razlogov, da je v letu 2024 število vključenih in usposobljenih za polovico manjše, je, da smo v letu 2022 zaključili s projektom ESS⁸, v okviru katerega smo izvedli večje število programov usposabljanja in spopolnjevanja. Drugi razlog, da je število vključenih in usposobljenih, v primerjavi z leti 2022 in 2023, upadlo za polovico, je ta, da smo v letu 2022 z zunanjim naročnikom podpisali pogodbo o sodelovanju za leti 2022 in 2023, v okviru katere smo za njihove sodelavce izpeljali več izvedb programa dodatnega usposabljanja; teh izvedb je bilo 39 v obeh letih (12 izvedbi v 2022 in 230 vključenih, v letu 2023 pa 27 izvedbi in 606 vključenih). Vse izvedbe smo izpeljali v okviru tržne dejavnosti.

Na sliki na naslednji strani prikazujemo število vključenih **glede na vir financiranja** za leti 2023 in 2024. V letu **2023** smo izpeljali programe andragoškega usposabljanja in spopolnjevanja s pomočjo dveh virov, in sicer iz sredstev nacionalnega proračuna in tržne dejavnosti. **Najvišji delež** udeležencev je bilo vključenih v programe, **financirane iz tržnih sredstev**, in sicer je znašal več kot polovico vključenih (54 %). Tržna sredstva večinoma pridobivamo na podlagi sodelovanja s podjetji in drugimi organizacijami, katera zaradi potreb po andragoških znanjih za svoje zaposlene organizirajo tovrstna izobraževanja. V letu 2023 smo nadaljevali sodelovanje z naročnikom, za katerega smo izpeljali večje število izobraževanj v okviru njihovega rednega dodanega usposabljanja (vključenih je bilo 606 udeležencev).

Delež vključenih v programe, financirane iz sredstev nacionalnega proračuna, je znašal 46 %.

⁸ Gre za 4-letni projekt Krepitev kompetenc strokovnih delavcev na področju vodenja inovativnega vzgojno-izobraževalnega zavoda v obdobju od 2018 do 2022 (krajše Kompetence strokovnih delavcev 2018–2022), v okviru katerega smo izpeljali 47 programov andragoškega usposabljanja in spopolnjevanja, v programe pa se je vključilo 898 udeležencev. Več na <https://www.acs.si/projekti/projekti-ess/kompetence-strokovnih-delavcev-2018-2022/>.

Slika 2: Delež vključenih udeležencev glede na vir financiranja za leto 2023 in leto 2024

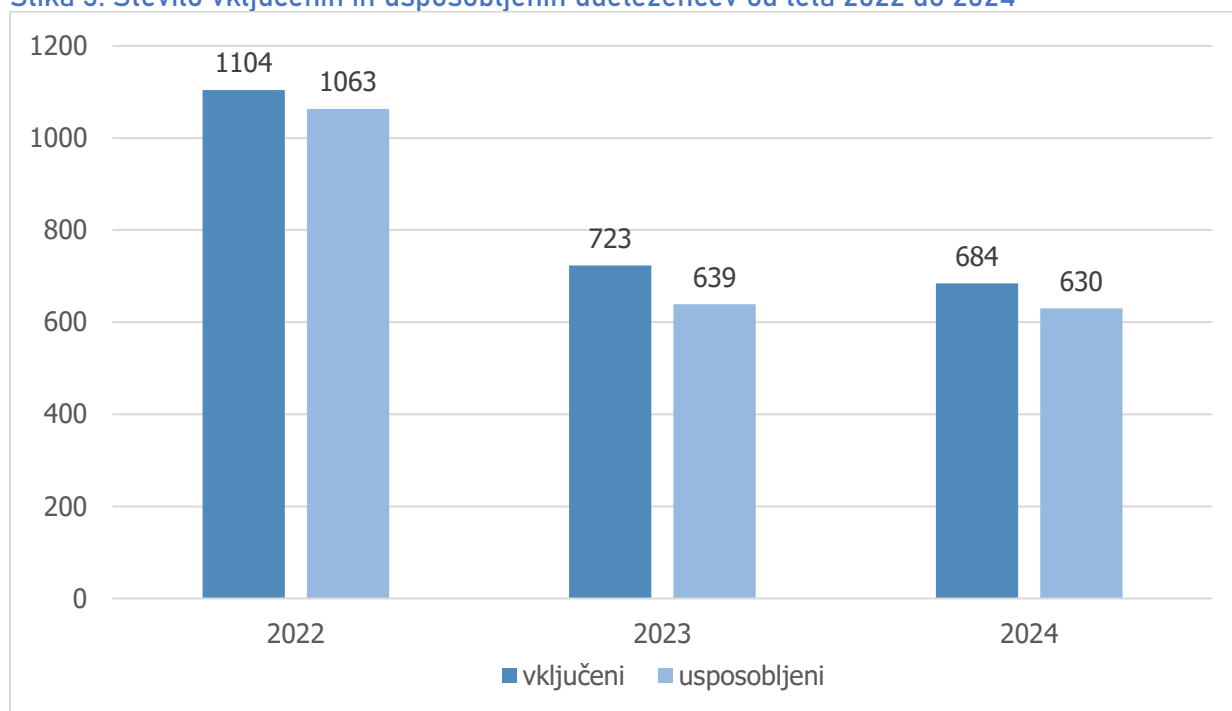
N(2023) = 1329, N(2024) = 684; vir: Spletna aplikacija IZO ACS

V letu 2024 je prevladoval delež vključenih v programe, financirane iz sredstev nacionalnega proračuna - znašal je 67 % in je v primerjavi z letom prej višji za 21 %. Delež vključenih v programe, financirane iz tržnih sredstev, je znašal 25 %. V okviru projekta Evropska kohezijska politika je bil financiran 6-odstotni delež vseh vključenih, 2 % vključenih pa se je udeležilo programov, delno financiranih iz mednarodnih projektov in delno iz nacionalnega proračuna.

V nadaljevanju poglavja predstavljamo analizo podatkov o 723 vključenih udeležencih v programih andragoškega usposabljanja in spopolnjevanja za leti 2023, in ne 1.329, kot je bilo vseh vključenih v letu 2023. Razlog je enak letu 2022, da smo iz analize izločili udeležence (teh je bilo 606), za katere nam naročnik zaradi internih pravil o varstvu osebnih podatkov ni posredoval vseh podatkov, ki jih sicer pridobimo preko e-prijavnice.

Če primerjamo število vključenih in usposobljenih v letih 2023 in 2024 z letom 2022, vidimo, da je delež vključenih v letu 2023 upadel za 35 % - razlog je zaključek 4-letnega ESS projekta, v okviru katerega se je vključilo okrog 900 udeležencev. Leta 2023 smo imeli 723 vključenih udeležencih v programih andragoškega usposabljanja in spopolnjevanja, v letu 2024 pa 684, kar predstavlja 5-odstotno razliko vključenih med obema letoma. Razlika med vključenimi in usposobljenimi se je v letih 2023 in 2024 nekoliko znižala, v letu 2023 je znašala 12 %, v letu 2024 pa 11 %.

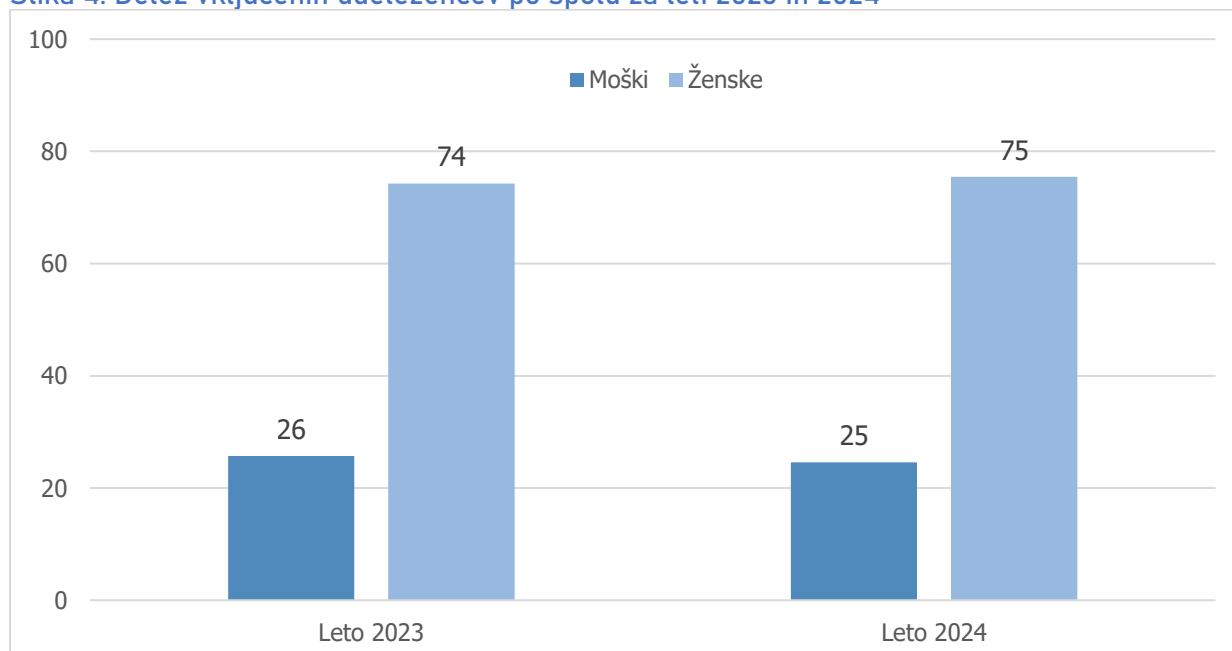
Slika 3: Število vključenih in usposobljenih udeležencev od leta 2022 do 2024

Vir: Spletna aplikacija IZO ACS

Če analiziramo delež vključenih glede na **spol**, lahko opazimo, da število vključenih žensk predstavlja kar tri četrtine vseh vključenih v obeh letih, medtem ko delež moških četrtno vseh. V obeh letih je trend večjega deleža žensk v programih usposabljanja in spopolnjevanja še vedno prisoten, kar potrjuje domnevo, da je na področju izobraževanju odraslih zaposlenih več žensk.

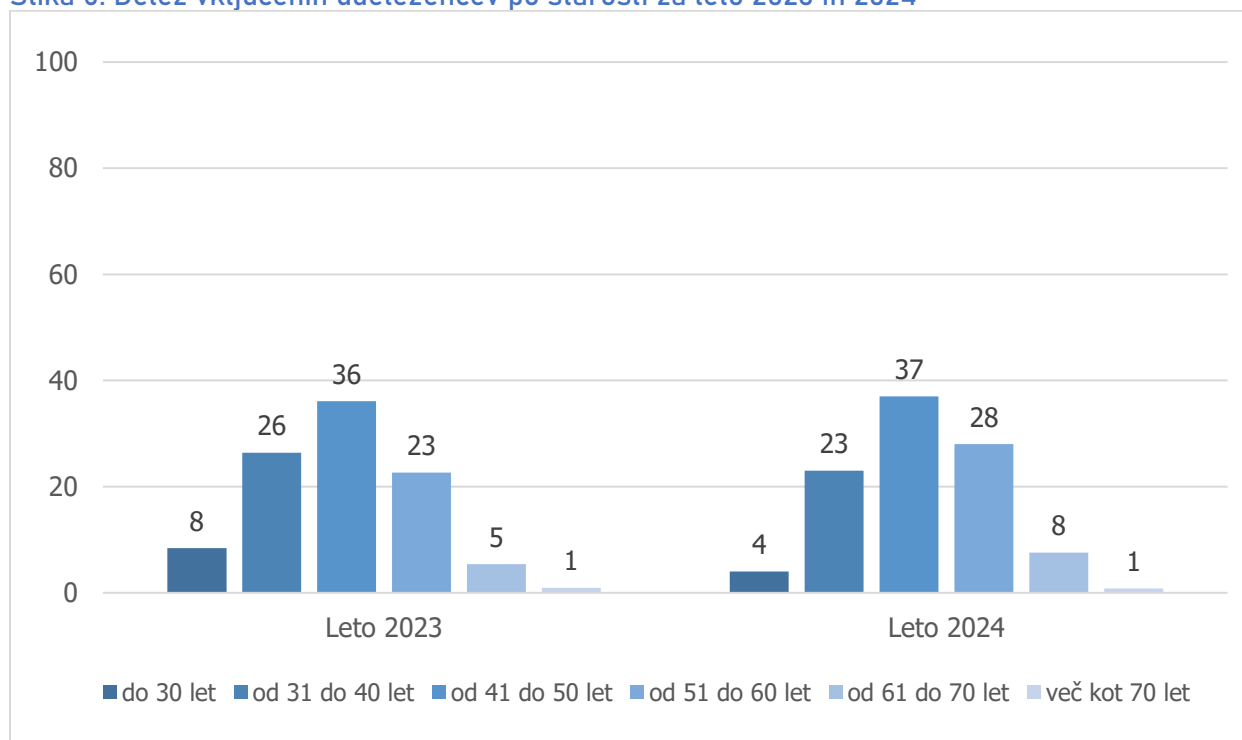
Slika 4: Delež vključenih udeležencev po spolu za leti 2023 in 2024

$N(2023) = 723$, $N(2024) = 684$; vir: Spletna aplikacija IZO ACS

Če primerjamo število vključenih po **starosti** med leti 2023 in 2024, ugotovimo, da je bil v letu 2023 odstotek udeležencev, starih do 30 let za 4 % višji od leta 2024; predstavljal je 8 % vseh vključenih udeležencev. Odstotek udeležencev, starih med 31 in 40 let, je bil v letu 2023 enak 26 % in je bil tako za 3 % višji od leta 2024, ko je znašal 23 %. Odstotek udeležencev, starih med 41 in 50 let, je najvišji in se med leti 2023 in 2024 razlikuje za odstotek.

Slika 5: Delež vključenih udeležencev po starosti za leto 2023 in 2024

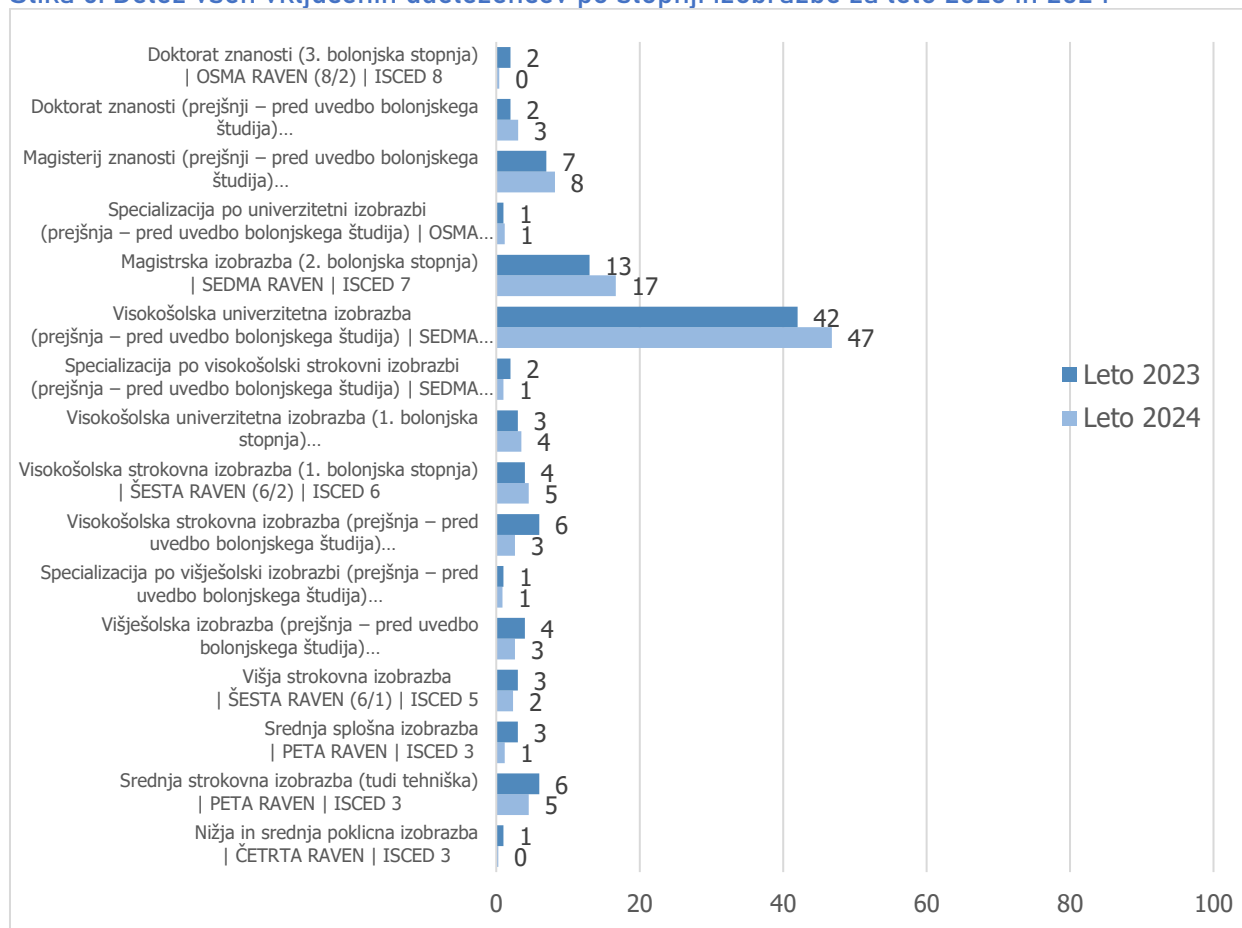

N(2023) = 723, N(2024) = 684; vir: Spletna aplikacija IZO ACS

V kategoriji udeležencev, starih med 51 in 60 let, opazamo, da je odstotek v letu 2024 za 5 % višji od leta 2023, ko je znašal 23 %. Prav tako je podobno tudi v kategoriji udeležencev, starih od 61 do 70 let, kjer je odstotek v letu 2024 prav tako višji kot leta 2023, tokrat za 3 %. Udeleženci, stari več kot 70 let, vključeni v program splošnega andragoškega usposabljanja in spopolnjevanja predstavljajo najmanjši delež udeležencev, v obeh leti je delež znašal odstotek.

Na podlagi preteklih analiz je pričakovano, da je najvišji odstotek vključenih udeležencev imel **visokošolsko univerzitetno izobrazbo** (pred uvedbo bolonjskega študija), v letu **2023** je to predstavljalo 42 %, v letu **2024** pa 47 % udeležencev. To predstavlja skoraj polovico vseh udeležencev. Če primerjamo podatke z letom 2022, ko je bil delež udeležencev z univerzitetno izobrazbo enak 48 %, je ta za 6 % večji kot v letu 2023 in za dober odstotek višji kot v letu 2024.

Slika 6: Delež vseh vključenih udeležencev po stopnji izobrazbe za leto 2023 in 2024

N(2023) = 723, N(2024) = 684; vir: Spletna aplikacija IZO ACS

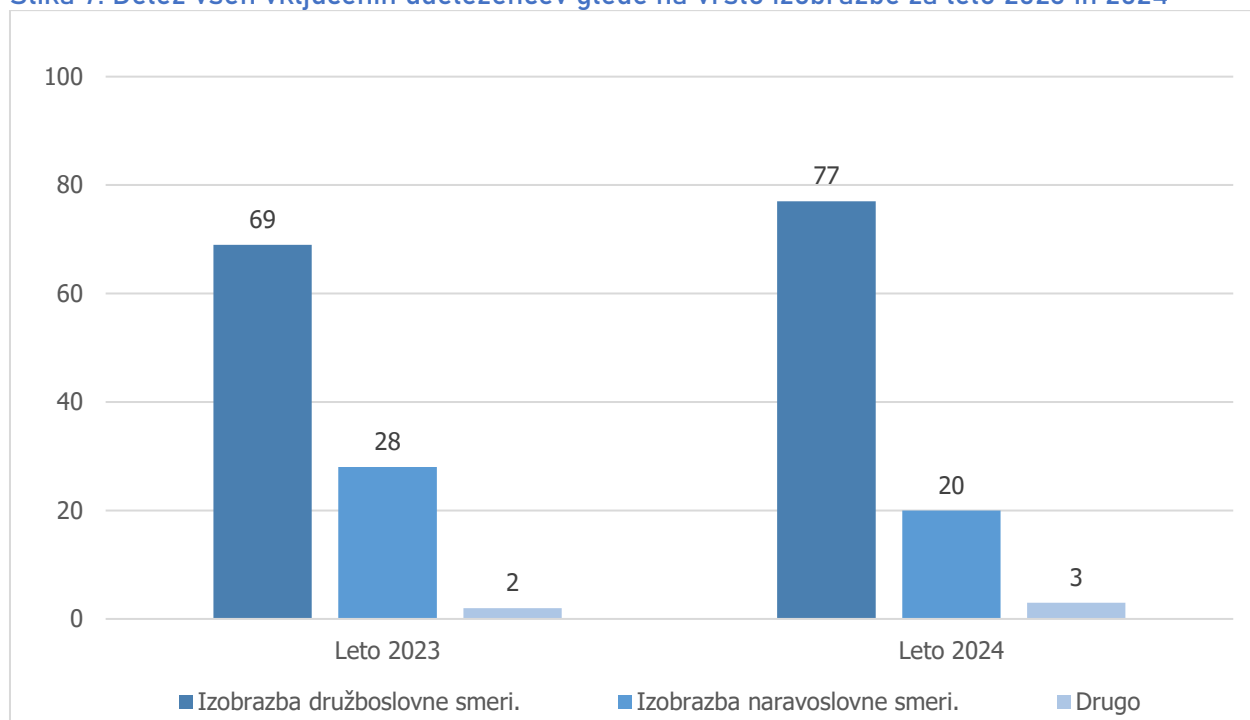
Sledi magistrska izobrazba (2. bolonjska stopnja), ki jo je v letu 2023 imelo 13 % udeležencev (kar je podobno kot v letu 2022), leto kasneje pa dobre 3 % udeležencev več, skupno je to 17 %. Delež udeležencev z magisterijem znanosti (pred uvedbo bolonjskega študija) je v obeh letih približno enak, leta 2023 je bil ta 7 %, leta 2024 pa 8 %.

Najmanjši delež udeležencev, vključenih v usposabljanja in spopolnjevanja, je imel nižjo in srednjo poklicno izobrazbo ter specializacijo po višješolski izobrazbi. Nižjo in srednjo poklicno šolo je v letu 2023 imel dober odstotek udeležencev, leto kasneje pa manj kot odstotek (0,29 %). Delež udeležencev s specializacijo po višješolski izobrazbi je v obeh letih bil enak odstotku.

Preostali podatki o **stopnji izobrazbe** vključenih so razvidni iz slike 6.

Če kategoriziramo udeležence po **vrsti izobrazbi**, lahko ugotovimo, da še vedno prevladujejo udeleženci z izobrazbo družboslovne smeri. V letu 2023 je imelo izobrazbo družboslovne smeri 69 % udeležencev, izobrazbo naravoslovne smeri pa 28 %. Če podatke primerjamo z letom 2024, lahko ugotovimo, da so udeleženci kar v 77 % imeli družboslovno smer, kar je v primerjavi z letom 2023 8 % več. 20 % udeležencev je imelo izobrazbo naravoslovne smeri, kar je 8 % manj kot leto poprej.

Slika 7: Delež vseh vključenih udeležencev glede na vrsto izobrazbe za leto 2023 in 2024

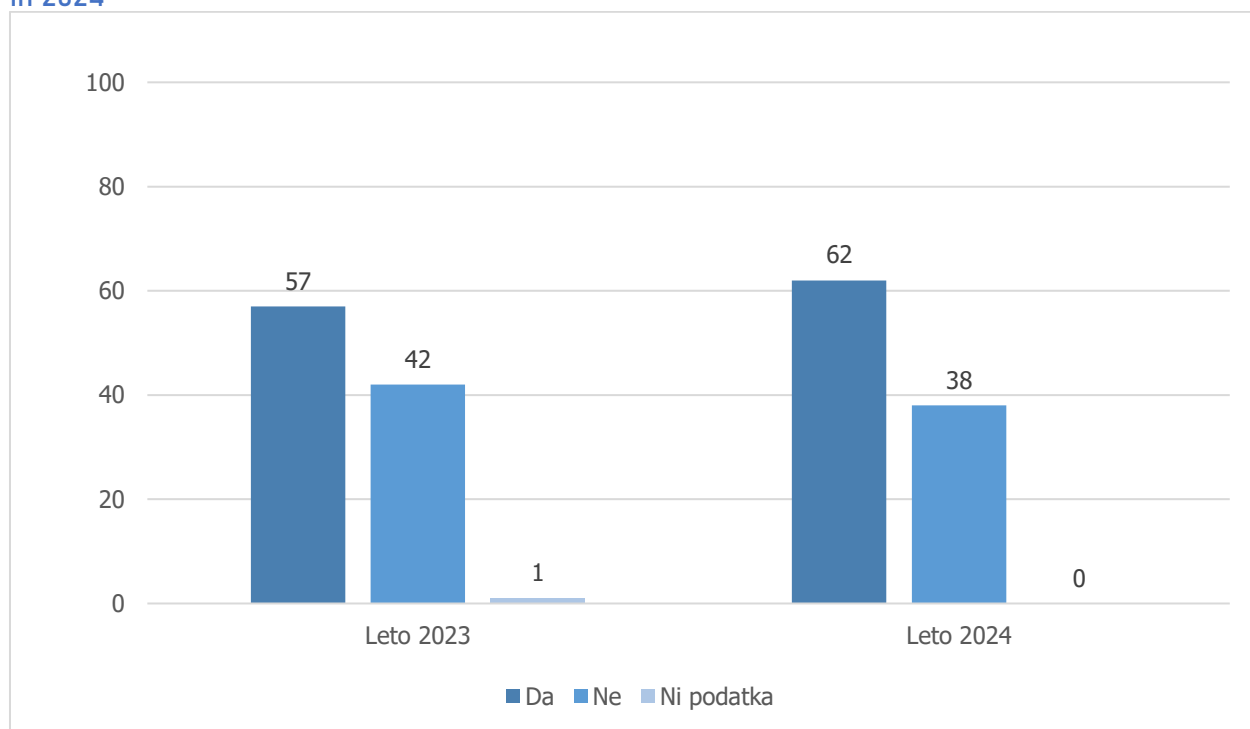
$N(2023) = 723$, $N(2024) = 684$; vir: Spletna aplikacija IZO ACS

V rubriko Drugo, ki predstavlja v letu 2023 2 % udeležencev, v letu 2024 pa dober odstotek več, smo uvrstili odgovore, iz katerih nismo mogli določiti, za katero vrsto izobrazbe gre (srednja poklicna šola, izobrazba strokovne smeri).

V graf nismo vključili prikaz podatkov za skupino Ni podatka in Obe izobrazbi (družboslovna in naravoslovna), saj je delež le-teh zanemarljiv (pri obeh izobrazbah je ta 0,29 % oz. 2 udeleženca v letu 2024, Ni podatka pa v 2023 predstavlja 0,15 %, v 2024 pa 0,69 %).

Iz grafa na sliki 8 je razvidno, da je v letu 2023 57 % udeležencev imelo opravljeno **pedagoško-andragoško izobrazbo**, kar je več kot polovica vseh udeležencev. Preostalih 42 % ni imelo pedagoško-andragoške izobrazbe, za slab odstotek pa nismo pridobili podatka. Če te podatke primerjamo z letom 2024, lahko ugotovimo, da se je delež udeležencev s pedagoško-andragoško izobrazbo v letu 2024 povečal za 5 % in je znašal 62 %. Delež udeležencev, ki niso imeli pedagoško-andragoške izobrazbe, je v letu 2024 upadel za slabih 5 % in je v letu 2024 znašal 38 %.

Slika 8: Delež vključenih udeležencev glede na pedagoško-andragoško izobrazbo za leti 2023 in 2024

$N(2023) = 723$, $N(2024) = 684$; vir: Spletna aplikacija IZO ACS

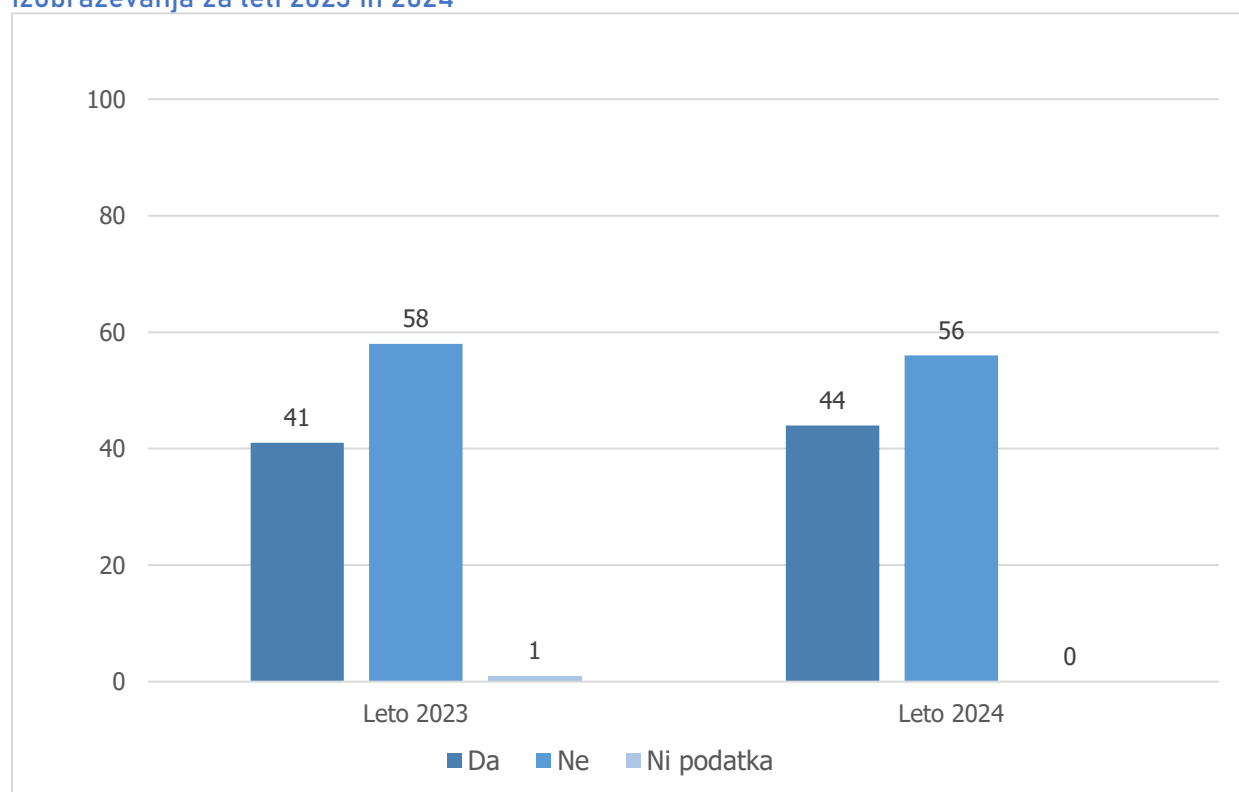
Če bi ta delež primerjali z letom 2022, ko je pedagoško-andragoško izobrazbo imelo 64 % posameznikov, opazimo, da je v letu 2023 prišlo do 7 % upada, v letu 2024 pa do slaba 2 % upada v deležu vključenih s pedagoško-andragoško izobrazbo. Predvidevamo, da je razlog za večji delež posameznikov, ki nimajo opravljene pedagoško-andragoške izobrazbe v tem, da večje število vključenih predstavljajo udeleženci na usposabljanjih in spopolnjevanjih, ki so zaposleni v podjetjih in organizacijah, kjer tovrstne izobrazbe ne potrebujejo.

V letu 2023 je imela slaba polovica udeležencev, tj. 41 %, opravljen strokovni izpit⁹; 58 % udeležencev ni imelo strokovnega izpita, za malo manj kot odstotek vprašanih nismo imeli podatka. Če to primerjamo z letom kasneje, lahko ugotovimo, da je delež posameznikov, ki so imeli opravljen strokovni izpit v letu 2024, za 3 % višji in znaša 44 %. Delež tistih, ki strokovnega izpita niso imeli opravljenega, je za 2 % manjši kot leto poprej in znaša 56 %.

Tudi tu lahko predvidevamo, da je razlog za večji delež posameznikov, ki nimajo opravljenega strokovnega izpita v tem, da večje število vključenih predstavljajo udeleženci, ki so zaposleni v podjetjih in organizacijah, kjer strokovni izpit ni pogoj za zaposlitev.

Če podatke primerjamo z letom 2022, je imela polovica udeležencev opravljen strokovni izpit, enak delež pa je bil brez strokovnega izpita. Delež posameznikov, ki podatka niso želeli posredovati, se je v primerjavi z letom 2022 v letu 2023 zanemarljivo znižal za 0,26 %.

Slika 9: Delež vključenih udeležencev glede na strokovni izpit na področju vzgoje in izobraževanja za leti 2023 in 2024

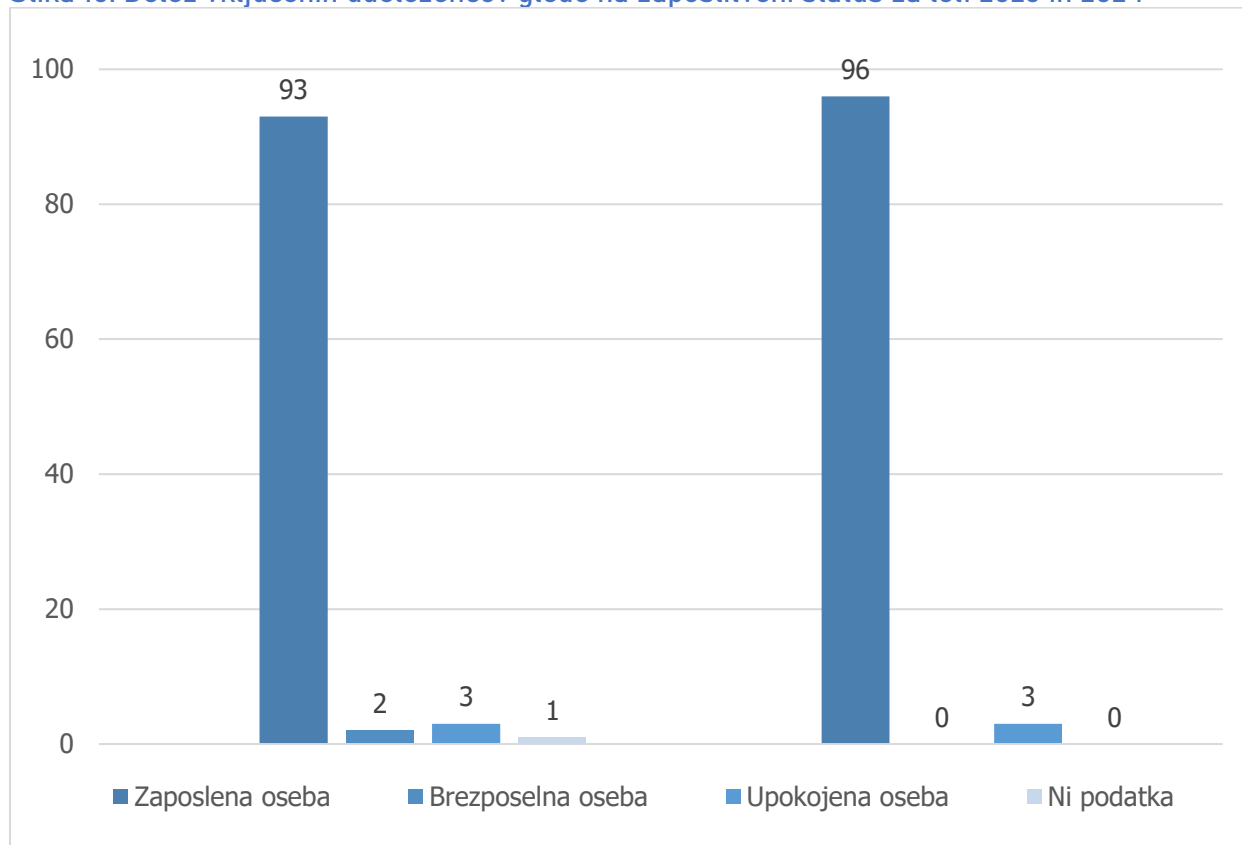
N(2023) = 723, N(2024) = 684; vir: Spletna aplikacija IZO ACS

⁹ Strokovni izpit je eden od pogojev za opravljanje vzgojno-izobraževalnega in drugega strokovnega dela v javnih vzgojo-izobraževalnih organizacijah. Opravljajo ga lahko kandidati, ki so delovne izkušnje pridobili kot pripravniki na področju vzgoje in izobraževanja, in kandidati, ki so delovne izkušnje pridobili z vzgojno-izobraževalnim delom v vrtcu oziroma šoli.

Več na <https://www.gov.si/teme/strokovni-izpit-za-strokovne-delavce-v-vzgoji-in-izobrazevanju/>.

Na sliki 10 je prikazan delež vseh vključenih glede na zaposlitveni status v letih 2023 in 2024. Ugotovimo, da pretežni delež vključenih v obeh letih predstavljajo zaposleni udeleženci. Kar 93 % vključenih je bilo v letu 2023 zaposlenih, od tega manj kot odstotek samozaposlenih (0,41 %). Leto kasneje se je delež zaposlenih povečal za 3 % in je znašal 96 %; od tega so samozaposleni predstavljali 0,73 %. Po deležu zaposlenih sledi kategorija upokojenih, ki je v obeh letih znašal 3 % vseh udeležencev. Delež brezposelnih udeležencev je bil v letu 2023 enak 2 %, v letu 2024 je bil delež brezposelnih zanemarljiv (0,44 %).

Slika 10: Delež vključenih udeležencev glede na zaposlitveni status za leti 2023 in 2024

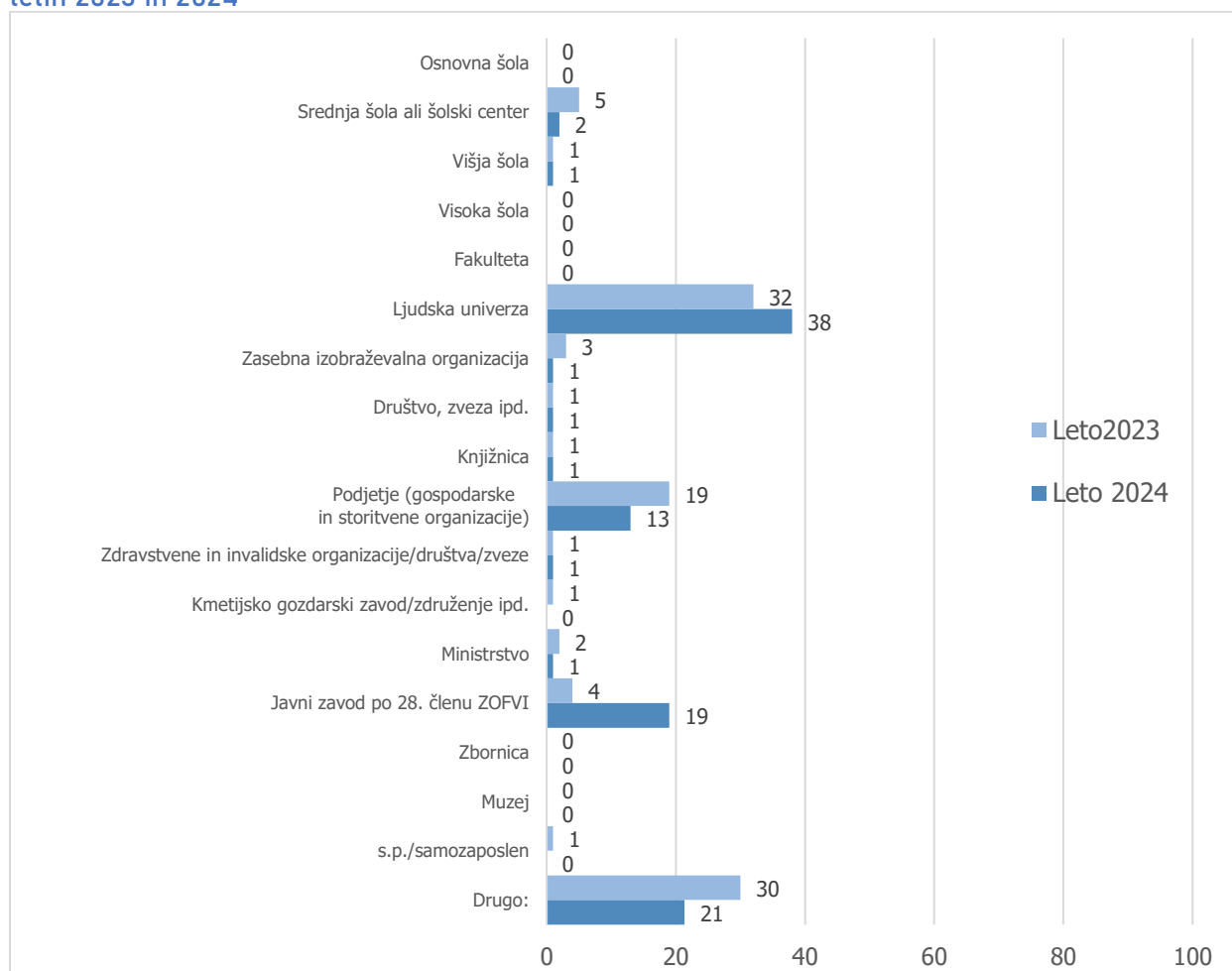
N(2023) = 723, N(2024) = 684; vir: Spletna aplikacija IZO ACS

Delež vključenih s statusom študenta je bil v obeh letih manjši od pol odstotka (v letu 2023 0,28 %, v 2024 pa 0,29 %). V letu 2023 za slab odstotek udeležencev nismo imeli podatka glede zaposlitvenega statusa. V primerjavi z letom 2022, lahko ugotovimo da je bilo takrat vseh zaposlenih 96 %, kar je več kot v letu 2023 in enako kot v letu 2024. Sledi ji prav tako kategorija upokojencev, ki je v letu 2022 predstavljala dobrih 2 % vseh udeležencev.

V nadaljevanju nas je zanimalo tudi, kje so (bili) udeleženci zaposleni v letih 2023 in 2024, podatek je razviden iz slike 11.

Številčno še vedno prevladujejo udeleženci, ki so **zaposleni na ljudskih univerzah**. V letu 2023 je bil ta delež enak 32 %, **leto kasneje** pa je bil višji za 6 % in je znašal 38 %. Sledijo posamezniki, **zaposleni v podjetjih**, ki v letu 2023 predstavljajo 19 % delež vseh udeležencev. V letu 2024 so se po deležu udeležbe glede na vrsto organizacije na drugo mesto uvrstili udeleženci, ki prihajajo **iz javnih zavodov**. Teh je bila dobra petina vseh vključenih. Visok delež vključenih, zaposlenih v javnih zavodih, predstavljajo zaposleni na ACS, saj smo v letu 2024 organizirali 3 programe usposabljanja, v katerih je sodelovalo povprečno 32 zaposlenih na delavnico.

Slika 11: Delež vključenih udeležencev glede na vrsto organizacije, v kateri so (bili) zaposleni v letih 2023 in 2024

N(2023) = 723, N(2024) = 684; vir: Spletna aplikacija IZO ACS

Na osnovi analize opazamo tudi, da se je trend zaposlenih v srednjih šolah iz leta 2023 v leto 2024 prepolovil, in sicer je iz 5 % v leto 2024 padel na 2 %.

V letu 2023 smo **najmanj sodelovali** z osnovnimi šolami (0,28 %), fakultetami (0,41 %), društvi, knjižnicami, zdravstvenimi in invalidskimi organizacijami, kmetijsko-gozdarskimi zavodi (vsi 0,83 %) in samozaposlenimi (0,55 %). V naše programe splošnega andragoškega usposabljanja in spopolnjevanja se v letu 2023 **niso vključili** predstavniki iz visokih šol, zbornic in muzejev.

Podoben trend sodelovanja opazamo tudi v letu 2024: najmanjši delež vključenih predstavljajo zaposleni na višjih šolah (0,58 %), zdravstvenih in invalidskih organizacijah ter ministrstvih (oba 0,73 %), kmetijsko-gozdarskih zavodih (0,29 %), muzejih (0,15 %) in samozaposleni (0,29 %). Pogrešali pa smo udeležence iz osnovnih in visokih šol, fakultet in zbornic.

V rubriko Drugo, ki v letu 2023 predstavlja 30 % udeležencev, v letu 2024 pa 21 % vključenih, smo kategorizirali udeležence, ki so (bili) zaposleni v nevladnih organizacijah, zasebnih zavodih, zbornicah, javnih agencijah, raziskovalnih inštitutih in agencijah. V rubriko smo zajeli tudi udeležence, ki nam niso posredovali podatka o organizaciji, v kateri so zaposleni, temveč so vpisali domači naslov. Aplikacija obdeluje podatke po vrsti in regiji organizacije, v kateri je posameznik zaposlen, zato se ta podatek (pri študentih, upokojencih, brezposelnih in posameznikih brez organizacije) beleži pod Ni podatka: takih je bilo v letu 2023 29 %, v letu 2024 pa 20 % vključenih.

Glede na **regijo organizacije**, v kateri so udeleženci zaposleni, so tako v letu 2023 kot v letu 2024 prevladovali vključeni iz **osrednjeslovenske regije**. Leta 2023 je bil delež slednjih 31 %, leto kasneje pa je bil ta delež večji za 5 % in je znašal 37 %. V primerjavi z letom 2022 je bil delež udeležencev iz osrednjeslovenske regije še višji, in sicer je znašal 43 %. Sledijo jim udeleženci iz savinjske regije, ki za obe leti presegajo 8 % vseh udeležencev. Udeleženci iz jugovzhodne Slovenije so v letu 2023 predstavljali 7-odstotni delež vseh udeležencev, leto kasneje pa je bil odstotek slednjih enak 5 %. Udeleženci iz gorenjske regije so v letu 2023 predstavljali 6 % vključenih v programe usposabljanja in spopolnjevanja, leto kasneje pa 7 %.

Preglednica 1: Delež vključenih udeležencev glede na regijo organizacije, v kateri so (bili) zaposleni v letih 2023 in 2024

Leto	2023		2024	
Regija	Število izvedb	Odstotek	Število izvedb	Odstotek
Pomurska regija	22	3 %	23	3 %
Podravska regija	31	4 %	29	4 %
Koroška regija	14	2 %	19	3 %
Savinjska regija	61	8 %	60	9 %
Zasavska regija	4	1 %	7	1 %
Posavska regija	12	2 %	25	4 %
Jugovzhodna regija	52	7 %	34	5 %
Primorsko-notranjska regija	17	2 %	19	3 %
Osrednjeslovenska regija	224	31 %	250	37 %
Gorenjska regija	45	6 %	45	7 %
Goriška regija	19	3 %	21	3 %
Obalno-kraška regija	13	2 %	15	2 %
Ni podatka	209	29 %	137	20 %
SKUPAJ	723	100	684	100

Vir: Spletna aplikacija IZO ACS

Regije, kjer je delež udeležencev manjši od 5 %, predstavljajo zaposleni v podravski regiji (4 %) ter goriški in pomurski regiji (3 %). Najmanjši delež vključenih je prihajalo iz primorsko-notranjske regije (2 % za leto 2023 in 3 % za leto 2024), koroške regije (2 % za leto 2023 in 3 % za leto 2024), posavske regije (2 % za leto 2023), zasavske regije (manj kot odstotek za leto 2023 in 1 % za leto 2024) in obalno-kraške regije (2 % za obe leti).

V rubriko Ni podatka smo zajeli udeležence, ki nam niso posredovali podatka o organizaciji, v kateri so zaposleni, temveč so vpisali domači naslov. Aplikacija obdeluje podatke po vrsti in regiji organizacije, v kateri je posameznik zaposlen, zato se ta podatek (pri študentih, upokojencih, brezposelnih in posameznikih brez organizacije) beleži pod Ni podatka: takih je bilo v letu 2023 29 %, v letu 2024 pa 20 % vključenih.

4. Analiza podatkov o izvedenih programih andragoškega usposabljanja in spopolnjevanja

Programne delimo v dva vsebinska oz. programska sklopa:

- programi splošnega andragoškega usposabljanja in spopolnjevanja za andragoško delo,
- programe usposabljanja in spopolnjevanja za posebne vloge v andragoškem delu.

Splošno andragoški programi so programi, ki so namenjeni izobraževalcem odraslih, v okviru katerih lahko pridobijo ali dopolnijo svoja andragoškega znanja, se seznaniijo z novostmi pri delu z odraslimi, pridobijo praktične spretnosti in izmenjajo izkušnje.

V **programih usposabljanja in spopolnjevanja za posebne vloge** v andragoškem delu udeleženci pridobivajo specialistična andragoška znanja za opravljanje posebnih vlog v izobraževanju odraslih, npr. vodja in mentor študijskih krožkov, učitelj v programih pismenosti, svetovalec v svetovalnih središčih, svetovalec in mentor pri organiziranem samostojnem učenju, svetovalec za razvoj kakovosti izobraževanja odraslih idr.

Praviloma gre za daljše programe, namenjene zaključenim skupinam izobraževalcev odraslih, ki želijo v svoje organizacije vpeljati enega ali več razvojnih projektov, ki jih je razvil ACS.

V tem poglavju predstavljamo analizo podatkov o izvedenih programih andragoškega usposabljanja in spopolnjevanja za leti 2023 in 2024.

Preglednica 2: Število vseh izvedb programov usposabljanja in spopolnjevanja po sklopih

Leto	2023		2024	
	Število izvedb	Odstotek	Število izvedb	Odstotek
Programi splošnega usposabljanja in spopolnjevanja za andragoško delo	40	58	16	46
Programi usposabljanja in spopolnjevanja za posebne vloge v andragoškem delu	29	42	19	54
SKUPAJ VSE IZVEDBE	69	100	35	100

Vir: Spletna aplikacija IZO ACS

Iz preglednice 2 je razvidno da smo v letu 2023 izpeljali 69 programov, leta 2024 pa 34 programov manj. Kot je bilo obrazloženo že v poglavju 4. Analiza podatkov o vključenih udeležencih v programe andragoškega usposabljanja in spopolnjevanja smo tudi v tem poglavju iz analize izločili 27 izvedb, ki smo jih izpeljali za naročnika, s katerim smo podpisali pogodbo o sodelovanju za leti 2022 in 2023.

Zato v preglednici 3 v nadaljevanju predstavljamo bolj relevantne podatke o izvedbah programov usposabljanja in spopolnjevanja.

Preglednica 3: Število izvedb programov usposabljanja in spopolnjevanja po sklopih

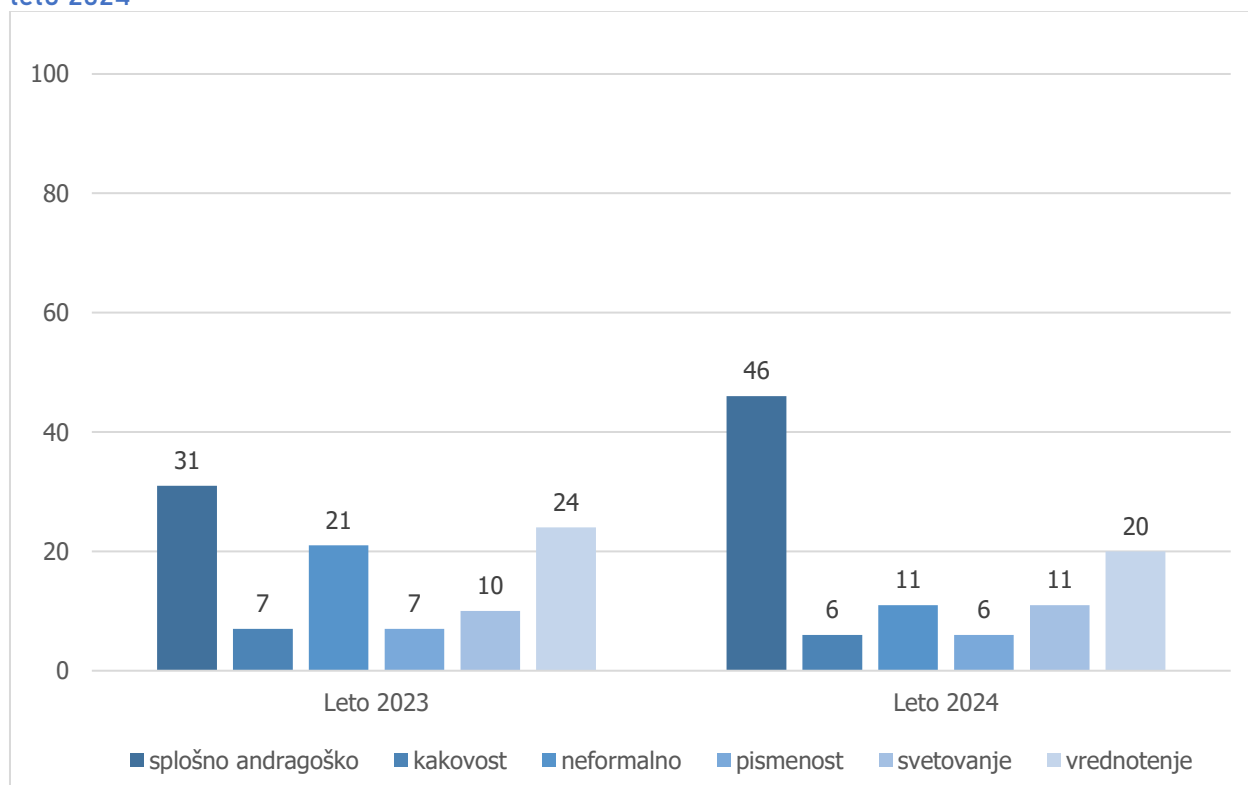
Leto	2023		2024	
Program usposabljanja oz. spopolnjevanja	Število izvedb	Odstotek	Število izvedb	Odstotek
Programi splošnega usposabljanja in spopolnjevanja za andragoško delo	13	31	16	46
Programi usposabljanja in spopolnjevanja za posebne vloge v andragoškem delu	29	69	19	54
SKUPAJ VSE IZVEDBE	42	100	35	100

Vir: Spletna aplikacija IZO ACS

V letu **2023** smo izpeljali vsega skupaj 42 izvedb različnih programov andragoškega usposabljanja in spopolnjevanja, v primerjavi z letom **2024**, ko smo jih izpeljali 35. V obeh letih smo izpeljali več izvedb programov za posebne andragoške vloge, v letu 2023 za 15 % več kot v letu 2024.

Iz slike 12 vidimo, da predstavljajo programi splošnega andragoškega usposabljanja in spopolnjevanja za andragoško delo (kategorija **splošno andragoško**) v letu **2023** tretjino vseh izpeljanih izvedb, v letu **2024** pa malo manj kot polovico vseh izvedb. Tako v letu 2023 kot tudi v letu 2024 sledijo programi s področja vrednotenja (24 % v letu 2023, 20 % v letu 2024) ter neformalni programi (21 % v letu 2023, 11 % v letu 2024). Delež programom s področja svetovanja je bil približno enak v obeh letih (10-11 %). V obeh letih je bilo najmanj izvedb programov na področju kakovosti in pismenosti (7 % za leto 2023 in 6 % za leto 2024).

Slika 12: Delež izvedenih programov glede na vsebinski oz. programski sklop za leto 2023 in leto 2024

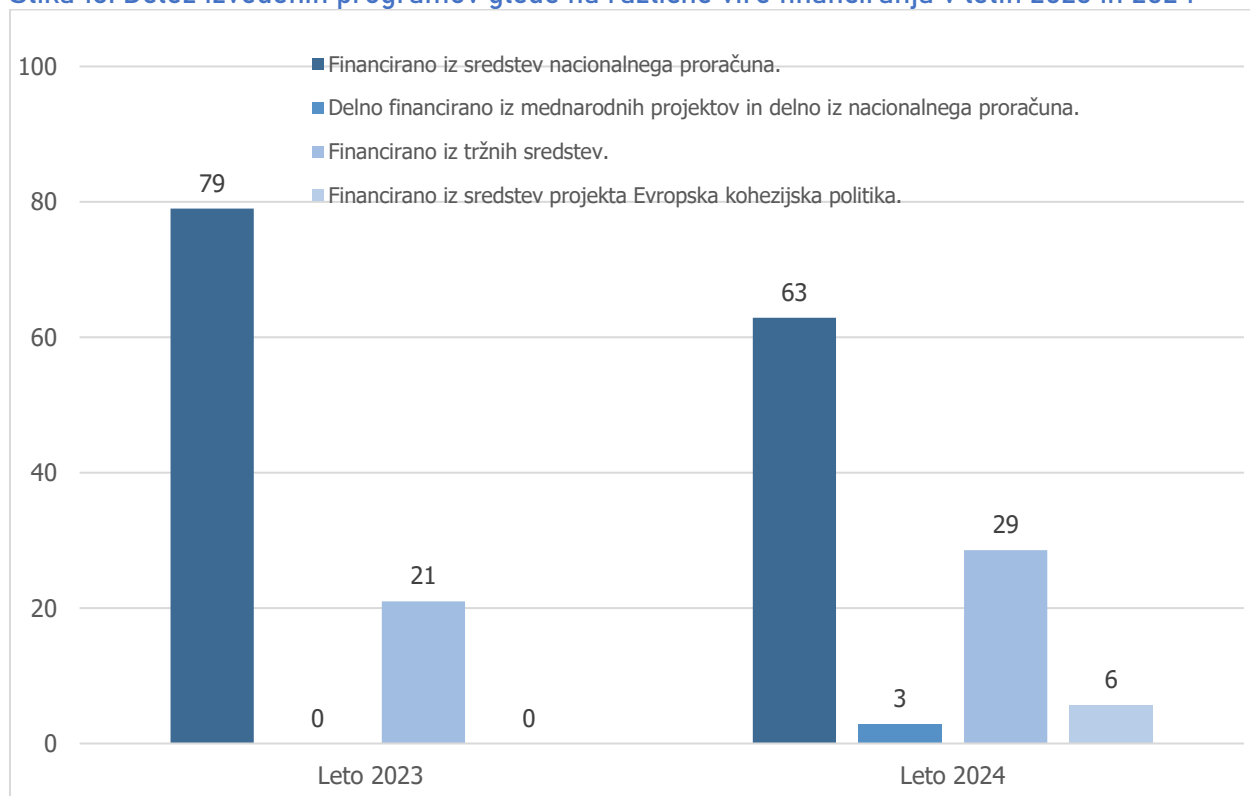

N(2023) = 42, N(2024) = 35; vir: Spletna aplikacija IZO ACS

Če podatke primerjamo z letom 2022, lahko ugotovimo, da večinoma izpeljujemo splošne andragoške programe, ti po deležu izvedb prevladujejo v vseh treh letih. Delež izvedb programov s področja kakovosti ostaja približno enak (dobrih 7 %), nekoliko višji je delež izvedenih neformalnih programov v letu 2023 (21 %), ki pa se v letu 2024 zmanjša za polovico. Tudi v okviru programov s področja pismenosti se delež v letih 2022, 2023 in 2024 giblje med 4 % in 7 %. Delež izvedb v okviru vsebinskega oz. programskega sklopa Vrednotenje se je, v primerjavi z letom 2022, ko je ta znašal 12 %, v letu 2023 povečal za sto odstotkov, v letu 2024 pa za 40 %.

Zanimal nas je tudi delež izvedenih programov glede na različne vire financiranja.

Slika 13: Delež izvedenih programov glede na različne vire financiranja v letih 2023 in 2024

N(2023) = 42, N(2024) = 35; vir: Spletna aplikacija IZO ACS

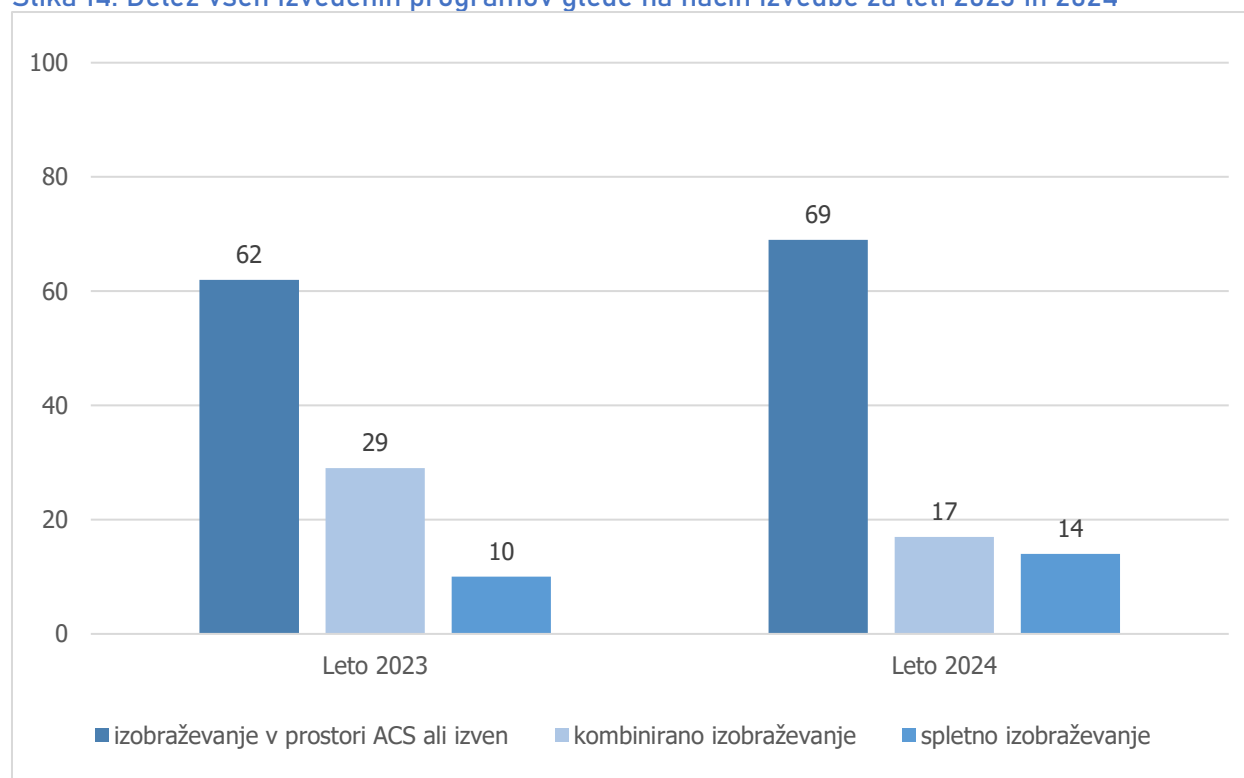
V letu 2023 je bilo največ izpeljav programov financiranih iz sredstev nacionalnega proračuna (79 %), preostalih 21 % pa je bilo financiranih iz tržnih sredstev. Podoben trend opazamo tudi v letu 2024, ko je bilo 63 % vseh izvedenih programov financiranih iz nacionalnega proračuna, 29 % pa iz tržnih sredstev.

Poleg tega so bili v letu 2024 3 % programov delno financirani iz mednarodnih projektov in delno iz nacionalnega proračuna, iz sredstev projekta Evropska kohezijska politika pa je bilo financiranih 6 % vseh izvedenih programov.

V letu 2023 smo največ izvedb programov, kar dve tretjini izpeljali v prostorih ACS ali izven. Slabo tretjino programov smo izpeljali v kombinirani obliki. Za kombinirano izobraževanje je značilno, da poteka deloma kot izobraževanje v prostorih organizacije, nekatere učne cilje pa lahko udeleženci dosegaajo ali dopolnjujejo v spletni učilnici ali drugih spletnih okoljih.

10 % programov smo izpeljali v obliki e-izobraževanja, kar je v primerjavi z letom 2022 (24 %) za več kot polovico manj. Po odpravi omejitev zaradi epidemije COVID-19 smo nadaljevali s takim način izvedb, sicer v manjšem obsegu.

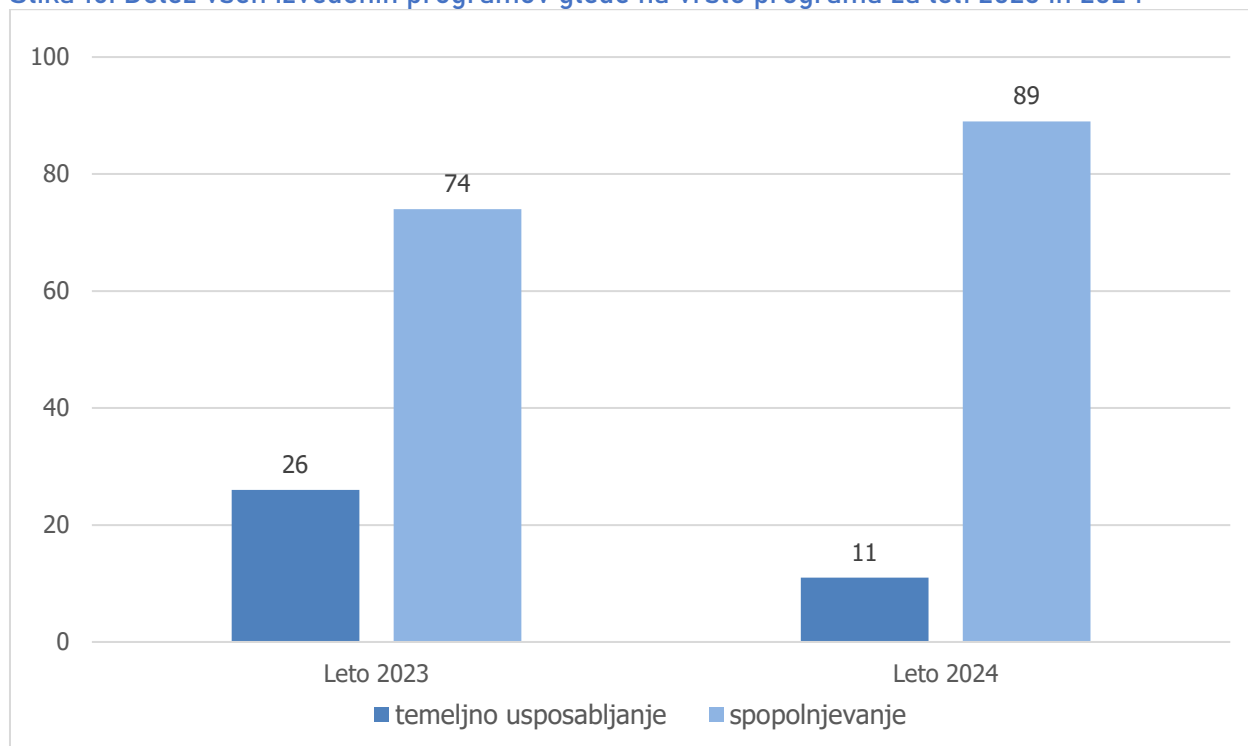
Slika 14: Delež vseh izvedenih programov glede na način izvedbe za leti 2023 in 2024

N(2023) = 42, N(2024) = 35; vir: Spletna aplikacija IZO ACS

Podoben trend opažamo tudi v letu 2024. Največ programov je bilo izvedenih v prostorih ACS ali izven, kar 69 %, kar je za 7 % več v primerjavi z letom 2023. V obliki kombiniranega izobraževanja smo izpeljali 17 % vseh programov, kar je za skoraj polovico manj kot leto prej. Udeleženci si še vedno želijo izvedbe v živo, saj si tako lažje izmenjajo informacije, znanja in izkušnje ter poklepetajo s kolegi iz drugih organizacij, pozdravljajo pa tudi možnosti vključevanja v izobraževanja v kombinirani obliki in spletnega izobraževanja, saj s tem prihranijo čas na poti.

Slika 15: Delež vseh izvedenih programov glede na vrsto programa za leti 2023 in 2024

N(2023) = 42, N(2024) = 35; vir: Spletna aplikacija IZO ACS

Programi temeljnega usposabljanja predstavljajo v letu 2023 26 % delež, leto kasneje pa 11 % delež vseh izvedenih programov. Namenjeni so strokovnim sodelavcem v organizacijah, ki izvajajo razvojne projekte ACS, usposobijo se za vloge, ki jih bodo opravljali v sklopu svojega delovnega mesta (npr. svetovalci v IO in SSU, svetovalci za kakovost, mentorju PUM-O+, ipd.) ali izven (npr. člani komisij NPK). Praviloma gre za programe, daljše od 24 pedagoških ur, v letu 2023 je najdaljši program temeljnega usposabljanja trajal 96 pedagoških ur.

Spopolnjevanja so po trajanju krajši programi, v trajanju od 8 do 24 pedagoških ur, in so namenjeni izvajalcem oz. usposobljenim strokovnim delavcem razvojnih projektov ACS. Na letnih srečanjih nadgrajujejo ali poglobijo svoje znanje, se seznanijo z novostmi, izmenjujejo izkušnje, pri reševanju izzivov »na terenu« skupaj iščemo rešitve. So pomemben povezovalni člen med uporabniki javnih storitev za odrasle v izobraževanju in ACS, zato velikokrat skupaj pripravljamo nove programe usposabljanja in spopolnjevanja.

Te programe na letni ravni večkrat izpeljemo, v letu 2023 je bil delež izvedb programov za posebne vloge 74-odstoten, nekoliko manj kot v letu 2022 (87 %), leta 2024 pa je narasel za 15 % in je znašal 89 % vseh izvedb programov za posebne vloge v andragoškem delu.

V nadaljevanju predstavljamo analizo podatkov po posameznih vsebinskih sklopih.

4.1. Programi splošnega andragoškega usposabljanja in spopolnjevanja za andragoško delo

V nadaljevanju prikazujemo programe splošnega andragoškega usposabljanja oz. spopolnjevanja, ki smo jih izvedli v letih 2023 in 2024.

Iz preglednice 4 je razvidno, da smo v letu 2023 organizirali **11 različnih programov** andragoškega spopolnjevanja. Nekatere programe smo izpeljali večkrat, program Spretnosti prepričljivega nastopanja in učinkovitega učenja smo izvedli trikrat. Preostale programe smo izpeljali po enkrat. Programe, ki smo jih izpeljali večkrat, smo organizirali za zaključene skupine udeležencev v podjetjih, s katerimi sodelujemo že več kot 25 let.

V letu 2023 je bilo **skupaj 13 izvedb** programov splošnega usposabljanja in spopolnjevanja za andragoško delo.

Preglednica 4: Število izvedb programov splošnega usposabljanja in spopolnjevanja za andragoško delo v letu 2023

št.	Sklop / Področje	Program usposabljanja oz. spopolnjevanja	Število izvedb v letu 2023
1	Splošno andragoški programi	Deli svoje znanje	1
2		Krepitev medkulturnih kompetenc in medkulturnega dialoga ter uporaba različnih metodoloških pristopov pri izobraževalcih odraslih	1
3		Mentorstvo in prenos znanja v praksi	1
4		Obrnjeno učenje in sodobni pristopi k učenju	1
5		Priprava na dinamično in interaktivno usposabljanje	1
6		Retorika in javno nastopanje	1
7		Spretnosti prepričljivega nastopanja in učinkovitega učenja	3
8		Supervizija - ustvarjalno iskanje rešitev za bolj kakovostno poklicno in osebno življenje	1
9		Učenje na delovnem mestu	1
10		Učne metode in tehnike z uporabo sodobnih IKT orodij	1
11		Vključevanje oseb z avtizmom v izobraževanje	1
	SKUPAJ		13

Vir: Spletna aplikacija IZO ACS

V letu 2024 smo v sklopu programov splošnega usposabljanja in spopolnjevanja za andragoško delo organizirali 13 različnih programov andragoškega spopolnjevanja, 2 izvedbi več kot leto poprej. Program Spretnosti prepričljivega nastopanja in učinkovitega učenja smo izvedli dvakrat (izvedbo manj kot v letu 2023). Preostale programe smo izpeljali po enkrat.

Skupno je bilo vseh izvedb programov 16, kar je za 3 izvedbe več kot leto poprej.

Preglednica 5: Število izvedb programov splošnega usposabljanja in spopolnjevanja za andragoško delo v letu 2024

št.	Sklop / Področje	Program usposabljanja oz. spopolnjevanja	Število izvedb v letu 2024
1	Splošno andragoški programi	Komunikacija in marketing na družbenih omrežjih	1
2		Krepitev medkulturnih kompetenc in medkulturnega dialoga ter uporaba različnih metodoloških pristopov pri izobraževalcih odraslih	1
3		Krepitev talentov in kulture: Sodelovanje za napredek	3
4		Prenos znanja v delovnem okolju	1
5		Priprava e-učnih gradiv in učnih pripomočkov	1
6		Priprava na dinamično in interaktivno usposabljanje	1
7		Spodbujanje motivacije ranljivih skupin za učenje in izobraževanje	1
8		Spretnosti prepričljivega nastopanja in učinkovitega učenja	2
9		Trening komunikacije in učinkovitega odzivanja na konfliktna situacije	1
10		Upravljanje s časom	1
11		Usposabljanje za organizacijo dogodkov	1
12		Učinkovita uporaba spletnega orodja ChatGPT in nekaterih drugih orodij umetne inteligence pri delu	1
13		Vključevanje oseb z avtizmom v izobraževanje	1
	SKUPAJ		16

Vir: Spletna aplikacija IZO ACS

V okviru programov splošnega andragoškega usposabljanja in spopolnjevanja smo za zaposlene na ACS v letu 2024 izpeljali 4 programe, in sicer program Učinkovita uporaba spletnega orodja ChatGPT in nekaterih drugih orodij umetne inteligence pri delu, kjer smo spoznavali in se učili uporabe orodij umetne inteligence pri delu. V okviru programa Krepitev talentov in kulture: Sodelovanje za napredek smo organizirali 3 vsebinsko različne programe: v prvem smo spoznavali močno timsko kulturo in učinkovitost ter kako krepiti medosebno sodelovanje, v drugem smo odkrivali osebne in organizacijske vrednote za krepitev timske kulture, zadnji pa je bil namenjen vsebinam vodenja sprememb s pomočjo nevroznanosti.

V obeh letih smo izpeljali programe Krepitev medkulturnih kompetenc in medkulturnega dialoga ter uporaba različnih metodoloških pristopov pri izobraževalcih odraslih, Spretnosti prepričljivega nastopanja in učinkovitega učenja in Vključevanje oseb z avtizmom v izobraževanje.

4.2. Programi usposabljanja in spopolnjevanja za posebne vloge v andragoškem delu

V programih usposabljanja in spopolnjevanja za posebne vloge se strokovni sodelavci se tako usposabljaajo in spopolnjujejo na naslednjih vsebinskih področjih:

- na področju kakovosti usposabljam strokovne delavce v izobraževanju odraslih za izpeljavo samoevalvacije in razvoj kakovosti lastnega dela;
- v okviru splošnega neformalnega izobraževanja smo razvili različne projekte neformalnega izobraževanja in učenja, kot so študijski krožki in bralni študijski krožki, središča za samostojno učenje, borze znanja, program za mlajše odrasle (PUM in PUM-O) ter program usposabljanja za trajnostni razvoj;
- v programih na področju pismenosti strokovni delavci spoznavajo pomen pismenosti v današnji družbi, se seznanjajo z metodami dela z manj izobraženimi odraslimi, razvijajo spretnosti, ki jim bodo pomagale pri delu s posamezno ciljno skupino, itn;
- za svetovalce v svetovalnih središčih ter druge strokovne delavce v izobraževanju odraslih, ki delujejo kot svetovalci (področje Svetovanje) pripravljamo temeljno usposabljanje in stalna strokovna spopolnjevanja;
- na področju vrednotenja organiziramo usposabljanja in spopolnjevanja za člane komisij za preverjanje in potrjevanje NPK.

Ob stalni strokovni podpori pripravljamo tudi usposabljanja za strokovne delavce, spremljamo sistemsko umeščanje in skrbimo za njihov nadaljnji razvoj.

Preglednica 6: Število izvedb programov usposabljanja in spopolnjevanja za posebne vloge v andragoškem delu v letih 2023 in 2024

št.	Sklop / Področje	Program usposabljanja oz. spopolnjevanja	Število izvedb v 2023	Število izvedb v 2024
Programi usposabljanja in spopolnjevanja za posebne vloge v andragoškem delu				
1	Kakovost	Izobraževalno srečanje za Zeleni znak kakovosti	1	1
2		Spopolnjevanje svetovalcev za kakovost v izobraževanju odraslih	2	1
3	Neformalno	ABC okoljskega učenja 3	1	-
4		Osnove podnebnega izobraževanja odraslih	1	-
5		Z igro do zelenih kompetenc	1	-
6		Program temeljnega usposabljanja za mentorje študijskih krožkov	1	-
7		Spopolnjevanje za mentorje študijskih krožkov	1	2
8		Temeljni program usposabljanja za mentorje v programu Projektno učenje mlajših odraslih (PUM-O)	1	-
9		Spopolnjevanje mentorjev v programu PUM-O+	2	2
10		Spopolnjevanje za strokovne delavce v središčih za samostojno učenje	1	-
11	Pismenost	Program temeljnega usposabljanja učiteljev in učiteljic za izvajanje programa Začetna integracija priseljencev (ZIP)	-	1
12		Spopolnjevanje učiteljev in učiteljic v programu Začetna integracija priseljencev (ZIP)	2	-
13		Spopolnjevanje za učitelje in organizatorje izobraževanja odraslih ter druge strokovne delavce v programu Osnovna šola za odrasle	1	-
16		Umeščanje branja v izobraževanje odraslih	-	1
17	Svetovanje	Program temeljnega profesionalnega usposabljanja svetovalcev v izobraževanju odraslih	4	-
18		Usposabljanje svetovalcev v izobraževanju odraslih	-	4
19	Vrednotenje	Usposabljanje kandidatov za člane komisij za preverjanje in potrjevanje nacionalnih poklicnih kvalifikacij za pridobitev licence	4	2
20		Stalno strokovno spopolnjevanje članov komisij NPK	5	5
21		Uporaba spletne učilnice Moodle za izvajalce usposabljanja NPK	1	-
	SKUPAJ		29	19

Vir: Spletna aplikacija IZO ACS

V tem vsebinskem sklopu smo v letu 2023 organizirali 29 izvedb programov, kar predstavlja 70 % vseh izvedb v tem letu, v letu 2024 pa 19 izvedb oz. dobro polovico vseh izvedb. V obeh letih smo imeli **največ izvedb** programov s področja **vrednotenja**, 10 izvedb v letu 2023 in 7 izvedb v letu 2024. S področja neformalnega učenja smo imeli v letu 2023 9 izvedb različnih programov, leto kasneje pa 4 izvedbe. Prav tako smo imeli v obeh letih 4 izvedbe programov s področja svetovanja. Sledijo programi s področja pismenosti in kakovosti, kjer smo v letu 2023 imeli po 3 izvedbe, leto kasneje pa po 2.

Največkrat, kar 5-krat, smo v obeh letih izpeljali stalno strokovno spopolnjevanje članov komisij NPK (3 vsebinsko različne delavnice, 2 od njih smo 2x ponovili). V letu 2023 smo, v skladu z letnim načrtom, program Usposabljanja kandidatov za člane komisij za preverjanje in potrjevanje nacionalnih poklicnih kvalifikacij za pridobitev licence izpeljali 4-krat. V letu 2024 sta bili izpeljali le 2 izvedbi tega programa, saj med kandidati za člane komisij NPK ni bilo velikega zanimanja za udeležbo, tudi napotitev na usposabljanje je bilo v letu 2024 nekoliko manj.

Program temeljnega profesionalnega usposabljanja svetovalcev v izobraževanju odraslih smo ravno tako izpeljali 4-krat: izpeljujemo ga po modulih, in sicer prve tri module v strnjeni obliki (3 srečanja po 16 pedagoških ur, skupaj 48 ur). Udeleženci morajo uspešno zaključiti temeljno usposabljanje, da lahko opravljajo vlogo svetovalca v izobraževanju odraslih (IO). Tako izvedbo štejemo kot eno, ostali trije moduli so vsebinsko samostojne enote in predstavljajo nadgradnjo oz. do-usposabljanje svetovalcev v IO glede na vlogo, ki jo opravljajo pri svetovanju: ko gre za svetovalno dejavnost pri (1) vključevanju in nadaljevanju izobraževanja, (2) ugotavljanju in dokumentiranju znanja in spretnosti ali (3) pri samostojnem učenju.

Po dve izvedbi programov za posebne andragoške vloge smo izvedli programe spopolnjevanja svetovalcev za kakovost v izobraževanju odraslih, mentorjev v programu PUM-O+ in učitelje v programu ZIP. Preostale programe smo izpeljali po enkrat.

V letu 2024 smo izpeljali 4 izvedbe programa Usposabljanje svetovalcev v izobraževanju odraslih, kjer je šlo za 3 vsebinsko različna spopolnjevanja za svetovalce v IO (1 delavnico smo izpeljali 2x). Za mentorje v programu PUM-O+ in mentorje študijskih krožkov ter svetovalce za kakovost v IO smo organizirali po dve spopolnjevanji. Preostale 4 programe smo izpeljali po enkrat.

III. ANALIZA PROGRAMOV, FINANCIRANIH IZ RAZLIČNIH VIROV

V naslednjih poglavjih podrobneje predstavljamo podatke o številu vključenih udeležencev in o izvedenih programih glede na vir financiranja. Programi usposabljanja in spopolnjevanja, ki jih analiziramo v tem poglavju, so v celoti ali delno financirani iz:

- javnih virov,
- projektov Evropskega socialnega sklada (ESS+) in mednarodnih projektov ter
- tržnih virov.

5. Analiza programov, financiranih iz javnih virov

5.1. Splošno andragoški programi

5.1.1. Predstavitev podatkov in analiza evalvacijskih vprašalnikov

V skladu z letnim delovnim načrtom smo v letih 2023 in 2024 izpeljali **sedem izvedb** programov usposabljanja, pri čemer smo v določenih primerih posamezne programe ponovili glede na izražene potrebe stroke.

V letu 2023 smo izpeljali **štiri programe** usposabljanja, in sicer:

- Krepitev medkulturnih kompetenc in medkulturnega dialoga ter uporaba različnih metodoloških pristopov pri izobraževalcih odraslih
- Obrnjeno učenje in sodobni pristopi k učenju,
- Učne metode in tehnike z uporabo sodobnih IKT orodij,
- Vključevanje oseb z avtizmom v izobraževanje.

Program **Krepitev medkulturnih kompetenc in medkulturnega dialoga ter uporaba različnih metodoloških pristopov pri izobraževanju odraslih** uspešno izvajamo že od leta 2020. Udeleženci so se na 16-urnem usposabljanju seznanili z osnovnimi zgodovinskimi tokovi izseljevanja, begunstva in preseljevanja ter pridobili splošna znanja o medkulturnih kompetencah, medkulturnem dialogu, različnih kulturah in kulturnih praksah. Spoznali so različne metodološke pristope, značilnosti in posebnosti medkulturnih situacij ter izmenjali izkušnje, mnenja in primere dobre prakse s področja andragoškega dela v medkulturnem okolju.

V sklopu razvojne naloge Razvoj pristopov k spopolnjevanju andragoških delavcev smo razvili in pilotno izvedli 8-urni program **Vključevanje oseb z avtizmom v izobraževanje odraslih**. Program je bil namenjen strokovnim delavcem s področja izobraževanja odraslih in je bil osredotočen na prepoznavanje značilnosti oseb z avtizmom, razumevanje njihovih izobraževalnih potreb ter prilagajanje izobraževalnih programov, metod poučevanja in načinov preverjanja znanja. Poseben poudarek je bil namenjen ustrezni strokovni obravnavi, oblikam podpore in spodbudam, ki osebam z avtizmom omogočajo uspešno vključevanje in zaključevanje izobraževalnega procesa. Glede na pozitiven odziv udeležencev in izražene potrebe smo program ponovno izvedli v letu 2024.

Program **Obrnjeno učenje in sodobni pristopi k učenju** v obsegu 8 pedagoških ur je bil namenjen spoznavanju in praktični uporabi metode »obrnjene učenja«, ki predstavlja sodobno obliko kombiniranega izobraževanja. Udeleženci so poleg teoretičnih izhodišč spoznali pripravo scenarija in postopek snemanja videa ter preizkusili različna IKT-orodja.

V sklopu 8-urnega programa [Učne metode in tehnike z uporabo sodobnih IKT orodij](#) so udeleženci spoznali sodobne interaktivne spletne aplikacije in se naučili njihove uporabe za ohranjanje pozornosti odraslih v učnem procesu. Preizkusili so metode in tehnike, prilagojene raznolikim izkušnjam udeležencev, ter z metodo samorefleksije analizirali lastne učne značilnosti in pristope k izvedbi učnega procesa. Poudarek je bil na razvoju strategij za vzpostavljanje in vzdrževanje kakovostnega odnosa z udeleženci.

V letu [2024](#) smo izvedli tri programe usposabljanja, od katerih smo zaradi velikega zanimanja ponovno organizirali programa [Krepitev medkulturnih kompetenc in medkulturnega dialoga](#) ter [Vključevanje oseb z avtizmom v izobraževanje](#). Ponudbo smo oblikovali na podlagi aktualnih potreb izobraževalcev odraslih, pri čemer smo želeli pomembna znanja ponuditi širšemu krogu strokovnjakov. V preteklih letih se namreč nekateri niso uspeli udeležiti usposabljanj, poleg tega pa smo nekatere programe razvili šele v zadnjem obdobju.

V sklopu 8-urnega programa [Spodbujanje motivacije ranljivih skupin za učenje in izobraževanje](#) so udeleženci poglobili razumevanje posebnosti ranljivih skupin v izobraževalnem procesu ter se seznanili z učinkovitimi pristopi za krepitev njihove motivacije za učenje in razvoj kompetenc. Spoznali so gradnike učne motivacije, pomen ustreznega podajanja povratnih informacij ter vpliv prepričanj na vključenost v izobraževanje. Preizkusili so coaching koncept kot orodje za spodbujanje k delovanju in učenju ter razvili strategije za ustvarjanje učnega okolja, ki spodbuja radovednost, občutek smisla in pozitivna čustva.

[Slika 16: Foto utrinka z različnih delavnic \(arhiv ACS\)](#)

Vse programe smo izvedli v živo na Andragoškem centru Slovenije. Udeleženci so prihajali iz različnih izobraževalnih organizacij in opravljali različne vloge.

V obdobju 2023–2024 se je na načrtovanih delavnicah, v skupnem obsegu 72 pedagoških ur, usposabljal 145 izobraževalcev odraslih, od tega je usposabljanje uspešno zaključilo 139 oseb. V obeh letih smo izvedli tako krajše, 8-urne, kot tudi daljše, 16-urne programe.

Preglednica 7: Izobraževalni programi, financirani iz javnih virov v letih 2023 in 2024

Leto	2023				2024			
Program	Trajanje v PU	Št. vključenih	Št. usposobljenih	Št. oddanih evalv.	Trajanje v PU	Št. vključenih	Št. usposobljenih	Št. oddanih evalv.
Krepitev medkulturnih kompetenc in medkulturnega dialoga ter uporaba različnih metodoloških pristopov pri izobraževalcih odraslih	16	18	18	18	16	15	12	14
Obrnjeno učenje in sodobni pristopi k učenju	8	20	20	20	-	-	-	-
Spodbujanje motivacije ranljivih skupin za učenje in izobraževanje	-	-	-	-	8	27	26	27
Učne metode in tehnike z uporabo sodobnih IKT orodij	8	18	18	18	-	-	-	-
Vključevanje oseb z avtizmom v izobraževanje	8	26	24	25	8	21	21	21
SKUPAJ	40	82	80	81	32	63	59	62

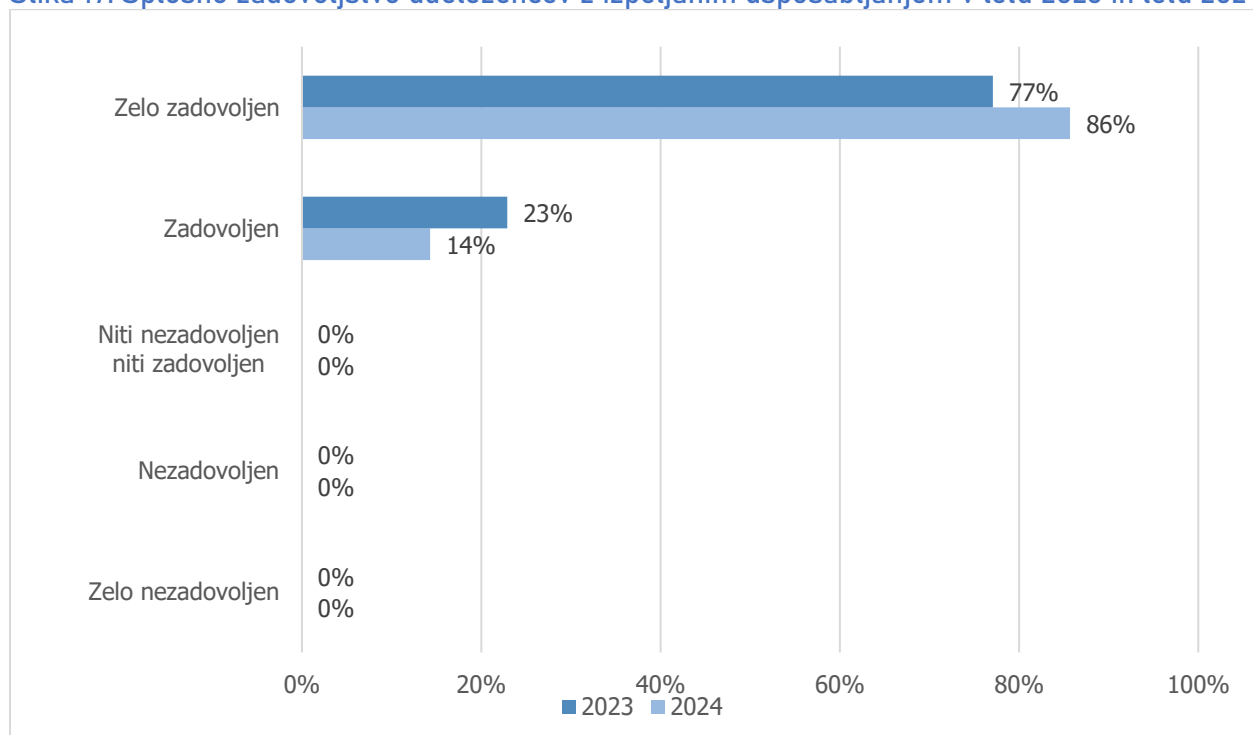
Vir: Spletna aplikacija IZO ACS in zbirniki evalvacijskih vprašalnikov

Kot je razvidno iz preglednice 7, se je programov usposabljanja v letu 2023 udeležilo 82 oseb, od katerih je evalvacijski vprašalnik izpolnilo 81 udeležencev, kar predstavlja 98,7 % vseh vključenih. V letu 2024 se je usposabljanj udeležilo 63 oseb, evalvacijski vprašalnik pa je izpolnilo 62 oseb, kar pomeni 98,4 % vseh vključenih. Povprečno število udeležencev na posamezen program je bilo v letu 2023 okoli 20, v letu 2024 pa približno 21 udeležencev na izvedbo. Ti podatki kažejo, da je bil interes za vsebine usposabljanj v obeh letih primerljiv. Zelo visok delež zbranih povratnih informacij pomeni dragoceno podlago za nadaljnje razvojno načrtovanje ponudbe izobraževanj.

Če primerjamo zgornje podatke z letom 2022, ko se je posamezne izvedbe programa v povprečju udeležilo približno 17 oseb, ugotovimo, da je bilo v letih 2023 in 2024 povprečno število udeležencev na program nekoliko višje. To kaže na rahlo povečanje povprečne udeležbe v primerjavi s preteklim letom.

V nadaljevanju predstavljamo rezultate analize izpolnjenih evalvacijskih vprašalnikov v letih 2023 in 2024.

Slika 17: Splošno zadovoljstvo udeležencev z izpeljanim usposabljanjem v letu 2023 in letu 2024

N(2023) = 81, povprečna ocena: 4,8; N(2024) = 62, povprečna ocena: 4,9

Vir: Zbirniki evalvacijskih vprašalnikov

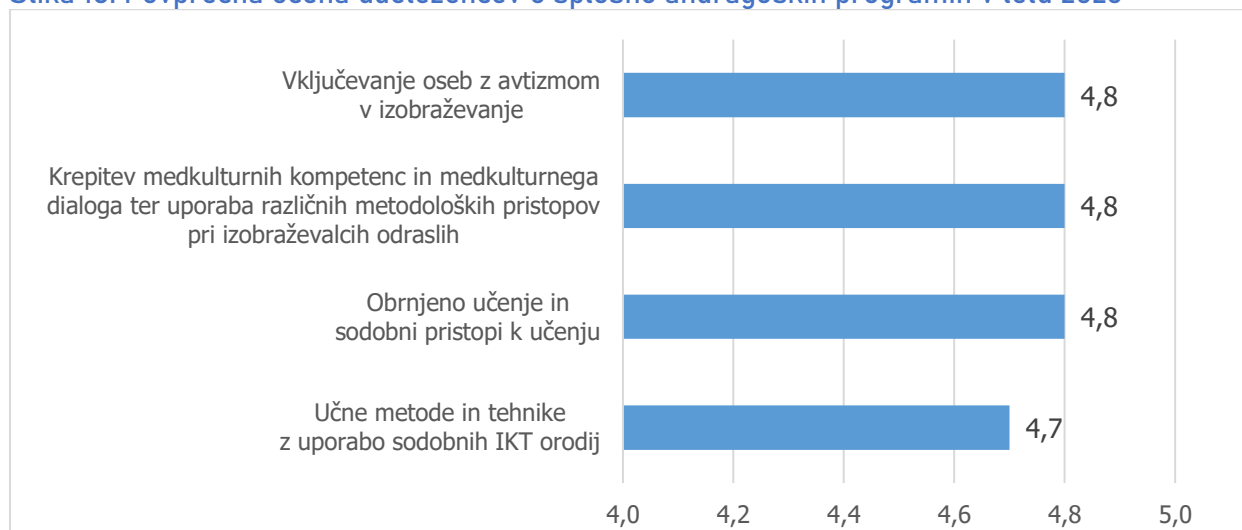
Iz zgornje slike je razvidno, da so bili udeleženci z izvedbami usposabljanja in spopolnjevanja v splošnem zelo zadovoljni. Leta 2023 je bilo 77 % udeležencev zelo zadovoljnih, v letu 2024 pa se je ta delež še povečal na 86 %, kar predstavlja skoraj 9 odstotnih točk izboljšanja v primerjavi z letom poprej.

Povprečna ocena usposabljanj se je na lestvici od 1 do 5 prav tako povišala – iz 4,8 v letu 2023 na 4,9 v letu 2024, kaže na zelo visoko splošno zadovoljstvo udeležencev z izpeljanimi usposabljanji v letih 2023 in 2024.

Če rezultate primerjamo še z letom 2022, je razviden jasen pozitiven trend rasti zadovoljstva. Leta 2022 je bilo zelo zadovoljnih 58,6 % udeležencev, zadovoljnih pa 37,1 %. Tudi splošna povprečna ocena se je v primerjavi z letom 2022 zvišala, saj je le-ta znašala 4,7.

V nadaljevanju predstavljamo povprečne ocene udeležencev usposabljanj po posameznih programih za leti 2023 in 2024.

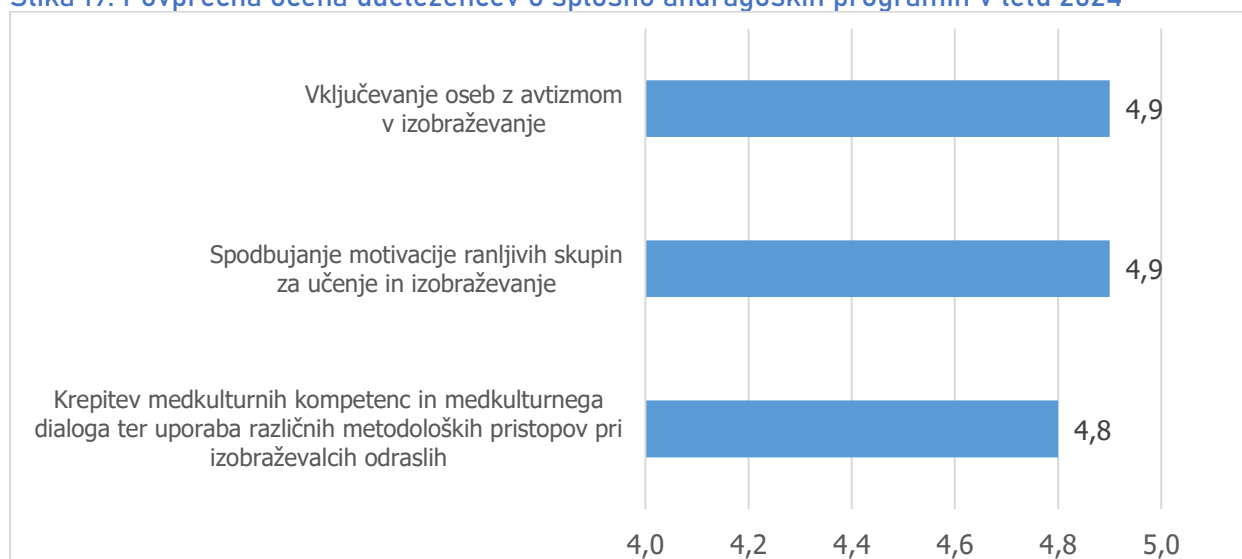
Slika 18: Povprečna ocena udeležencev o splošno andragoških programih v letu 2023

N= 81, vir: Zbirniki evalvacijskih vprašalnikov

Iz zgornje slike je razvidno, da so bili vsi štiri programi, izvedeni v letu 2023, ocenjeni z zelo visoko povprečno oceno splošnega zadovoljstva. Kar trije programi so prejeli oceno 4,8, medtem ko je en program dosegel rahlo nižjo, a še vedno zelo visoko oceno 4,7. Tako visoke ocene pričajo o kakovostni zasnovi programov, njihovi strokovni in vsebinski ustreznosti ter učinkoviti izvedbi. To potrjuje tudi usklajenost med zasnovanimi cilji programov in dejanskimi pričakovanji ciljne skupine.

Slika 19: Povprečna ocena udeležencev o splošno andragoških programih v letu 2024

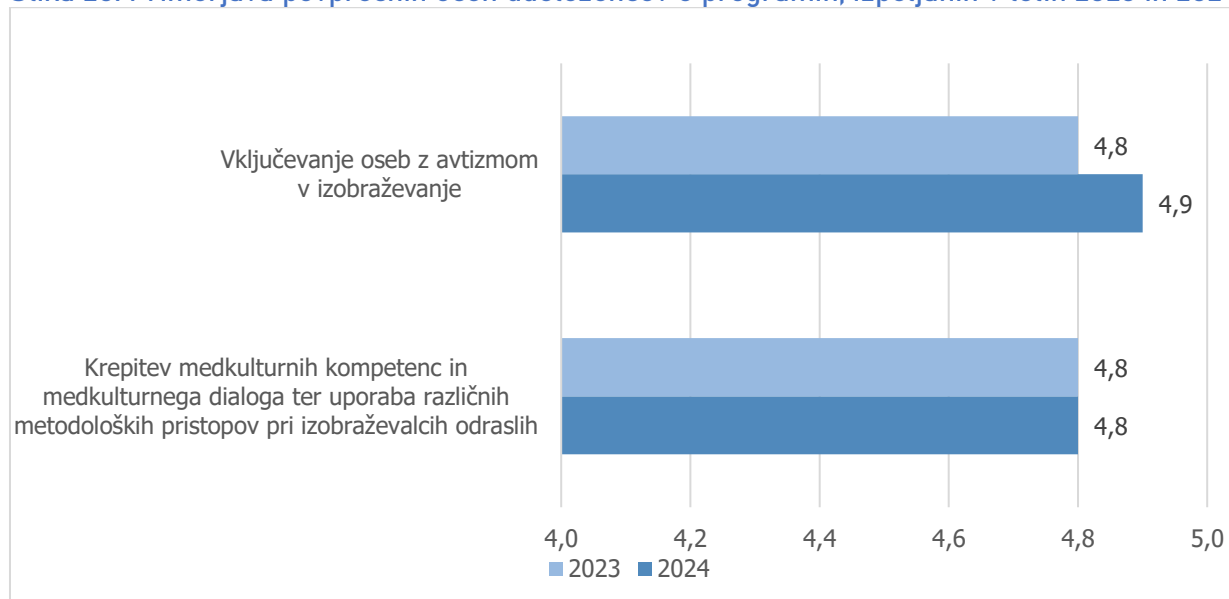

N= 62, vir: Zbirniki evalvacijskih vprašalnikov

V letu 2024 so se že tako zelo visoke ocene splošnega zadovoljstva udeležencev še dodatno zvišale. Na lestvici od 1 do 5 sta dva programa - **Vključevanje oseb z avtizmom v izobraževanje** ter **Spodbujanje motivacije ranljivih skupin za učenje in izobraževanje** - prejela najvišjo povprečno oceno 4,9. Program **Krepitev medkulturnih kompetenc in medkulturnega dialoga ter uporaba različnih metodoloških pristopov pri izobraževalcih odraslih** pa je prejel prav tako zelo visoko oceno 4,8.

Dva izmed navedenih programov sta bila izvedena že v letu 2023, kar omogoča primerjalno analizo podatkov, ki jih prikazujemo na spodnji sliki.

Slika 20: Primerjava povprečnih ocen udeležencev o programih, izpeljanih v letih 2023 in 2024

N(2023) = 43, N(2024) = 35; vir: Zbirniki evalvacijskih vprašalnikov

Program **Vključevanje oseb z avtizmom v izobraževanje** je v letu 2023 dosegel povprečno oceno 4,8, v letu 2024 pa 4,9. Rahla rast zadovoljstva je najverjetneje posledica dejstva, da je bila prva izvedba programa v letu 2023 še pilotne narave, medtem ko je bila v letu 2024 že nadgrajena na podlagi evalvacije in refleksije prejšnje izvedbe.

Slika 21: Polna predavalnica na delavnici Vključevanje oseb z avtizmom v izobraževanje v letu 2023 (arhiv ACS)

Program **Krepitev medkulturnih kompetenc in medkulturnega dialoga** je v obeh letih prejel enako visoko oceno 4,8, kar kaže na konsistentno kakovost programa ter stabilno raven zadovoljstva udeležencev. Rezultati potrjujejo, da je program ustrezno umerjen glede na potrebe ciljne skupine in izvedbeno učinkovit.

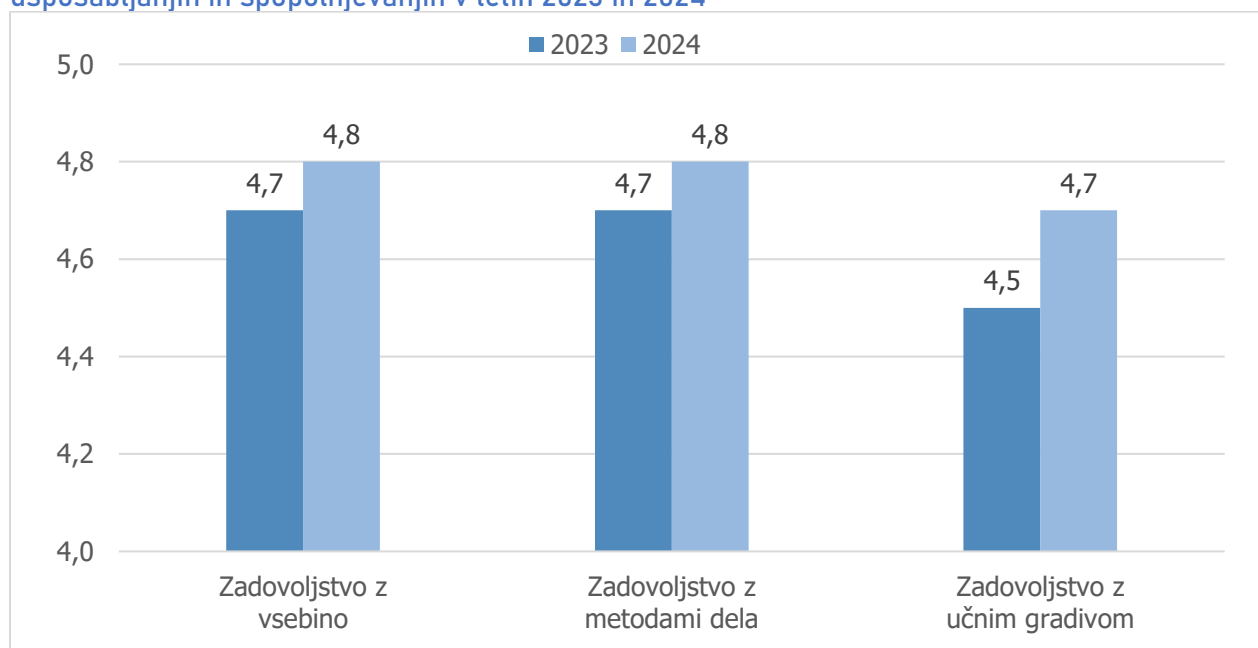
Slika 22: Foto utrinki z delavnice o medkulturnih kompetencah v letu 2024 (arhiv ACS)

Na spodnji sliki je prikazano povprečno zadovoljstvo udeležencev z izbranimi elementi izvedbe programa v letih 2023 in 2024, in sicer z:

- vsebino,
- metodami dela ter
- učnim gradivom.

Slika 23: Splošno zadovoljstvo udeležencev z vsebino, metodami dela in gradivi na usposabljanjih in spopolnjevanjih v letih 2023 in 2024

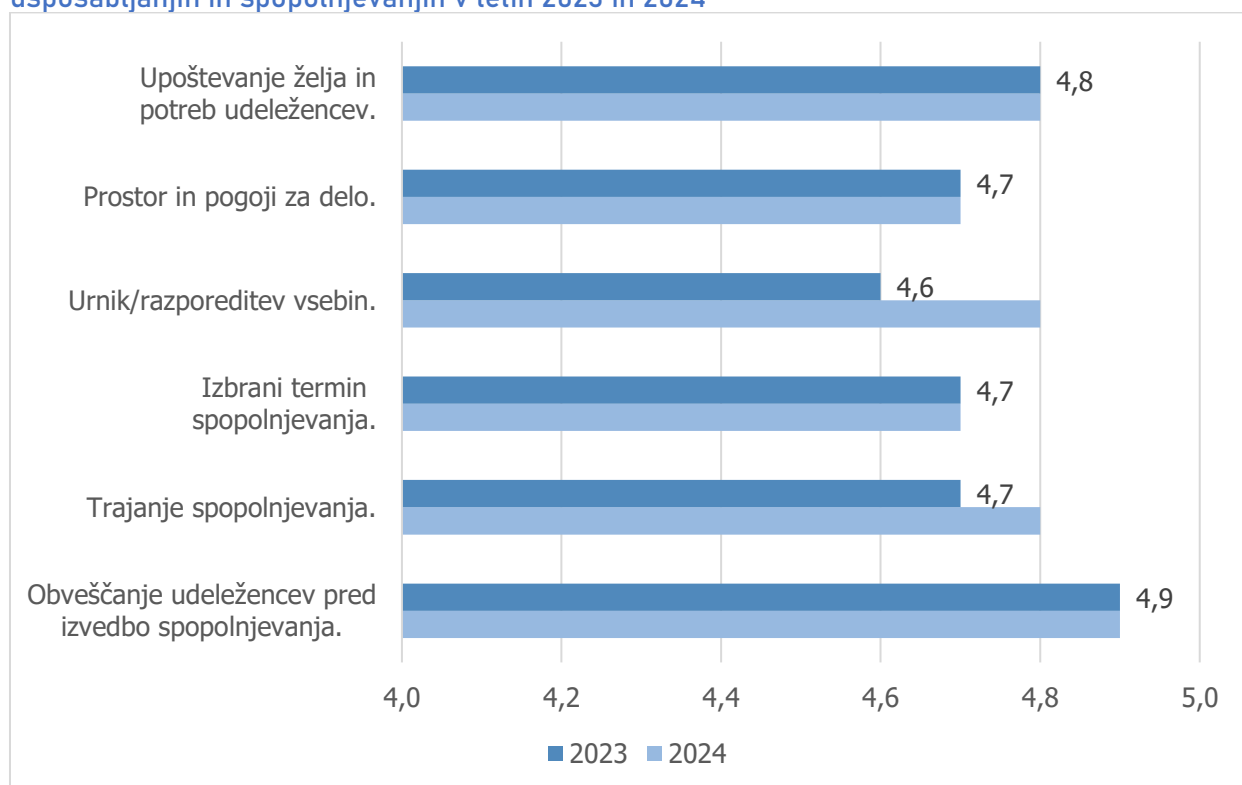
N(2023) = 81, N(2024) = 62; vir: Zbirniki evalvacijskih vprašalnikov

Z **vsebino usposabljanja** je bilo leta 2023 zadovoljnih oziroma zelo zadovoljnih 96 % udeležencev, v letu 2024 pa vsi udeleženci (100 %). Povprečna ocena zadovoljstva z vsebino se je v tem času zvišala iz 4,7 na 4,8. V primerjavi z letom 2022, ko je bila povprečna ocena 4,5, ugotavljamo trend naraščajočega zadovoljstva, kar kaže na ustreznost in aktualnost izbranih tematskih vsebin glede na potrebe udeležencev.

Podobno velja za **zadovoljstvo z uporabljenimi metodami dela**. V letu 2023 je visoko stopnjo zadovoljstva izrazilo 98 % udeležencev, leta 2024 pa ponovno vsi (100 %). Povprečna ocena se je zvišala iz 4,7 na 4,8. Tudi v tem primeru gre za nadaljevanje pozitivnega trenda, saj je bila povprečna ocena v letu 2022 nekoliko nižja (4,6). Udeleženci so visoko ocenili uporabo raznolikih in andragoško ustreznih metod, ki so bile prilagojene vsebini in ciljni skupini.

Tudi **učna gradiva** so bila ocenjena kot kakovostna. Leta 2023 je bilo zadovoljnih ali zelo zadovoljnih 96 % udeležencev, v letu 2024 pa 98 %. Povprečna ocena zadovoljstva se je povečala iz 4,5 (2023) na 4,7 (2024). V primerjavi z letom 2022, ko je bila povprečna ocena prav tako 4,5, zaznavamo izboljšanje, kar lahko nakazuje na večjo uporabnost, boljšo strukturo ali večjo prilagojenost gradiva ciljni skupini. Nekateri udeleženci so v odprtih odgovorih dodatno izpostavili pohvale glede preglednosti, jasnosti in uporabnosti gradiv pri nadaljnjem delu.

Slika 24: Splošno zadovoljstvo udeležencev z vsebino, metodami dela in gradivi na usposabljanjih in spopolnjevanjih v letih 2023 in 2024

N (2023) = 81, povprečna ocena (2023): 4,7; N (2024) = 62, povprečna ocena: 4,8
vir: Zbirniki evalvacijskih vprašalnikov

Povprečna **ocena organizacije usposabljanja** oz. spopolnjevanja po posameznih elementih ostaja zelo visoka tudi v letih 2023 (4,7) in 2024 (4,8), kar je primerljivo z letom 2022, ko je znašala 4,7. V letu 2024 se je zadovoljstvo še rahlo izboljšalo, kar ob že tako visokih ocenah nakazuje na kakovostno izvedeno organizacijo usposabljanja.

Organizacijo usposabljanja so udeleženci ocenjevali po naslednjih elementih:

- obveščanje udeležencev pred izvedbo spopolnjevanja,
- trajanje spopolnjevanja,
- izbrani termin spopolnjevanja,
- urnik oz. razporeditev vsebin,
- prostor in pogoji za delo,
- upoštevanje želja in potreb udeležencev.

Iz zgornje slike je razvidno, da so bili vsi elementi ocenjeni z zelo visokimi povprečnimi ocenami med 4,6 in 4,9. Najmanj so bili v letu 2023 udeleženci zadovoljni z urnikom oz. razporedom vsebin (povprečna ocena 4,6), vendar se je že v letu 2024 ocena zvišala na 4,8, kar nakazuje na uspešno odzivanje izvajalcev usposabljanj pri načrtovanju vsebine.

Najvišje ocene je v obeh letih prejel element **Obveščanje udeležencev pred izvedbo spopolnjevanja** (4,9), kar potrjuje visoko raven informiranosti in pravočasnega komuniciranja s ciljnim skupinami.

Z vidika andragoške prakse so zbrani podatki pomembni, saj kažejo na to, da je bila organizacija usposabljanja prilagojena potrebam odraslih udeležencev: zagotavlja je ustrezne pogoje za učenje, jasne informacije, primerne termine ter prožnost glede vsebin in trajanja. To pomembno prispeva k večji vključenosti in zadovoljstvu odraslih v izobraževalnem procesu.

5.1.2. Petkova srečanja

Petkova strokovna srečanja zaposlenih na Andragoškem centru Slovenije (ACS) so informativna in izobraževalna strokovna srečanja, namenjena sodelavcem ACS, mreži izobraževalnih organizacij za odrasle ter drugim izvajalcem in/ali udeležencem iz različnih izobraževalnih ustanov in okolij, ki jih področje izobraževanja odraslih zanima.

Petkova strokovna srečanja so del izobraževalne ponudbe andragoškega usposabljanja in spopolnjevanja že od začetka ustanovitve ACS, to je od leta 1992. Predstavljajo priložnost za izmenjavo mnenj in izkušenj, predstavitve strokovnih tem, izvedbo krajših usposabljanj, povezanih s projekti in dejavnostmi ACS ali za predstavitev problemov in rezultatov izobraževalne prakse.

V preglednicah na naslednjih straneh predstavljamo petkova strokovna srečanja zaposlenih, ki smo jih izpeljali v letih 2023 in 2024.

Preglednica 8: Teme petkovih srečanj, ki smo jih izpeljali v letu 2023 (arhiv ACS)

Št.	Tema	Število udeležencev
1	Analiza informiranja starejših odraslih in možnosti načrtovanja promocije izobraževalnih programov, izvajalka: mag. Nina Tušek	13
2	Predstavitev projektov Finančna pismenost, Participacija in VŽU preboj, izvajalke: mag. Estera Možina, dr. Petra Javrh, dr. Tina Kompare Jampani, mag. Jasmina Mirčeva	19
3	Poročilo o notranjem delu revizorke, izvajalka: Polona Pergar Guzaj	20
4	Razprava o viziji ACS, izvajalki: dr. Tanja Možina, dr. Nataša Potočnik	17
5	Priprave na TVU 2023, evropsko leto spretnosti, novosti na projektu EPUO, izvajalci: mag. Zvonka Pangerc Pahernik s sodelavci središča za promocijo	17
6	Rezultati uresničevanja LPIO 2022, izvajalec: mag. Andrej Sotošek	11
7	Zeleni znak kakovosti, akcijski načrt razvoja kakovosti na ACS in Analiza izvajanja in spremljanja programov andragoškega usposabljanja in spopolnjevanja, izvajalke: Jasmina Orešnik Cunja, dr. Tanja Možina, Neda Đorđević, mag. Zdenka Birman Forjanič, mag. Karmen Rajar	19
8	Gibanje in učenje, izvajalka: Ema Meden	12
9	Predstavitev razstave Portreti branja, pogovor o knjigi z gostjo, izvajalke: mag. Estera Možina, Natalija Žalec, dr. Tina Kompare Jampani	15
10	Preventivni program Skupaj za zdravje - NIJZ (v Zoom), izvajalka: Manica Remec	13
11	Predstavitev Pravilnika o javnih naročilih in drugih pravnih postopkih v okviru poslovanja ACS, izvajalka: mag. Larisa Istenič	21
12	Mikrodokazila v izobraževanju in na trgu dela, izvajalki: mag. Tanja Vilič Klenovšek, Vera Mlinar	16
13	Predstavitev projekta Ozaveščanje za VŽU, pogovor o knjigi, izvajalke: dr. Nataša Potočnik, mag. Urška Bittner Pipan, Alenka Štrukelj	20
	SKUPAJ	213

Preglednica 9: Teme petkovih srečanj, ki smo jih izpeljali v letu 2024 (arhiv ACS)

Št.	Tema	Število udeležencev
1	Vpliv temeljne pismenosti in socialnih spretnosti na pojmovanje življenjske uspešnosti odraslih Romov – predstavitev doktorske disertacije, izvajalka: dr. Rahela Hojnik Kelenc	13
2	Sto slovenskih ljudskih – predstavitev knjige, izvajalka: Dušica Kunaver	15
3	Simbolna govora pravljič – ljudska pravljica, izvajalka: Marina Hrs	10
4	Izkušnje pri delu z različnimi skupinami migrantov, izvajalka: Agnieszka Krawczyk	8
5	Predstavitev projekta: 4 elementi v umetnosti, izvajalka: dr. Dušana Findeisen	10
6	Tedni vseživljenjskega učenja, izvajalci: mag. Zvonka Pangerc Pahernik s sodelavci	20
7	Predstavitev predloga akcijskega načrta ukrepov za promocijo zdravja na ACS za leti 2024 in 2025, izvajalci: Skupina za zdravje ACS	26
8	Izzivi izobraževanja odraslih v Nemčiji, izvajalec: prof. dr. Bernd Käßlinger	20
	SKUPAJ	122

Iz preglednic 8 in 9 je razvidno, da so bila petkova strokovna srečanja zelo raznovrstna in zanimiva, na katerih so tako zaposleni na ACS predstavljali svoje strokovno delo in dosežke kot tudi zunanji strokovnjaki, ki so predstavili svoje delo v praksi na področju izobraževanja odraslih.

V okviru rednih petkovih strokovnih srečanj zaposlenih, ki jih organizira Andragoški center Slovenije, je bilo v letih 2023 in 2024 izvedenih [skupno kar 21 srečanj](#).

Če pogledamo rezultate po posameznih letih, lahko ugotovimo, da je bilo v letu 2023 izpeljanih [13 strokovnih srečanj zaposlenih](#), v letu 2024 pa [8 srečanj](#). Skupno [število udeležencev](#) v letu 2023 je znašalo [213](#), kar pomeni povprečno približno 16 udeležencev na dogodek. V letu 2024 pa je bilo zabeleženih skupno [122 udeležencev](#), kar predstavlja nekoliko nižje povprečje, in sicer približno 15 udeležencev na dogodek. Ob primerjavi udeležbe iz leta 2022, ko je bilo na posameznem srečanju prisotnih 19 udeležencev, lahko ugotovimo, da se je povprečje udeležbe v zadnjih dveh letih znižalo za približno 18 %. Verjetno tudi na račun več izvedenih srečanj, saj so bilo v letu 2022 izvedena (le) štiri petkova strokovna srečanja.

Opazimo lahko tudi, da se je v primerjavi z letom 2023 število izvedenih srečanj v letu 2024 nekoliko zmanjšalo, in sicer za približno 38 %, kar kaže na nekoliko nižjo intenzivnost izvedbe petkovih srečanj, verjetno zaradi razpoložljivosti izvajalcev tematskih vsebin pa tudi zaradi prezasedenosti udeležencev z rednim delom.

Če srečanja med seboj vsebinsko primerjamo po letih, ugotovimo, da je leto 2023 zaznamovala izrazita programska raznolikost in poudarek na strateških razvojnih temah, kot so:

- pogovor o viziji ACS in kakovosti izobraževanja odraslih (npr. Zeleni znak kakovosti, akcijski načrt za razvoj kakovosti),
- nacionalni in mednarodni projekti (npr. TVU, Ozaveščanje za VŽU, EPUO),
- pravno-poslovni vidiki delovanja ACS (npr. javna naročila, notranja revizija) in
- predstavitve aktualnih raziskovalno-razvojnih projektov (npr. Finančna pismenost, Participacija).

Leto 2024 je v večji meri usmerjeno v predstavitve z izrazitejšim kulturnim, socialnim in akademskim značajem:

- predstavitve knjig in disertacij,
- teme s področja medkulturnega dialoga in dela z ranljivimi skupinami (npr. Romi, migranti),
- predstavitve z mednarodno dimenzijo (npr. izkušnje iz Nemčije).

Poudarek se je tako nekoliko preusmeril z organizacijskega in sistemskega vidika (značilnega za leto 2023) k bolj izkustvenim in vsebinsko poglobljenim pristopom k učenju in izobraževanju odraslih (leto 2024). Leto 2024 prinaša nekoliko manj srečanj, z bolj raznolikim in vsebinsko reflektivnim naborom tem, usmerjenim k posamezniku, kulturi in izkustvenemu učenju. Vendar pa je v primerjavi z letom 2022 kljub vsemu mogoče opaziti porast pri številu izvedenih petkovih strokovnih srečanj tako v letu 2023 kot v letu 2024.

V letu 2024 smo **prenovili koncept strokovnih srečanj** zaposlenih na ACS, t. i. petkovih srečanj, katerih namen je spodbujanje izmenjave strokovnih znanj, izkušenj in dobrih praks med sodelavci, razprava o aktualnih vprašanjih in razvojnih izzivih v izobraževanju odraslih ter predstavitev novosti v stroki in delovanju ACS. Po novem konceptu so srečanja namenjena izključno zaposlenim na ACS in se izvajajo najmanj štirikrat letno; praviloma potekajo ob petkih, trajajo do štiri pedagoške ure ter vključujejo predavatelje iz vrst zaposlenih ter domače in tuje zunanje strokovnjake. Izvajajo se pretežno v živo, po potrebi pa tudi v hibridni obliki ali na daljavo. Letni načrt srečanj pripravi Središče za kakovost in izobraževanje v sodelovanju z vsemi središči ACS, spremljanje zadovoljstva pa poteka sistematično z letno spletno anketo, katere rezultati so vključeni v poročilo o usposabljanju in spopolnjevanju ACS.

V nadaljevanju prikazujemo nekaj foto utrinkov z nekaterih petkovih strokovnih srečanj.

Slika 25: Utrinki nekaterih petkovih strokovnih srečanj (arhiv ACS)

5.1.3. Usposabljanja za zaposlene ACS

Na ACS skrbimo za strokovni razvoj zaposlenih. Na letnih razgovorih imajo zaposleni možnost izraziti želje in potrebe po vsebinah, ki jim omogočajo lažje in učinkovitejše opravljanje dela. V okviru naloge [Usposabljanje zaposlenih ACS](#) smo v letu 2024 v sklopu programa [Krepitev talentov in kulture: Sodelovanje za napredek](#) pripravili in izpeljali 3 delavnice:

- modul 1: [Medosebno sodelovanje, močna timska kultura in učinkovitost \(14.5.24\)](#)
- modul 2: [Osebne in organizacijske vrednote za krepitev timske kulture \(5.9.24\)](#)
- modul 3: [Vodenje sprememb s pomočjo nevroznosti \(5.12.24\)](#).

Vsebine so bile vsebinsko povezane in so temeljile na poslanstvu, viziji in vrednotah ACS, ki smo jih na novo opredelili v letu 2023.

Preglednica 10: Število vključenih in usposobljenih udeležencev ter oddanih evalvacij

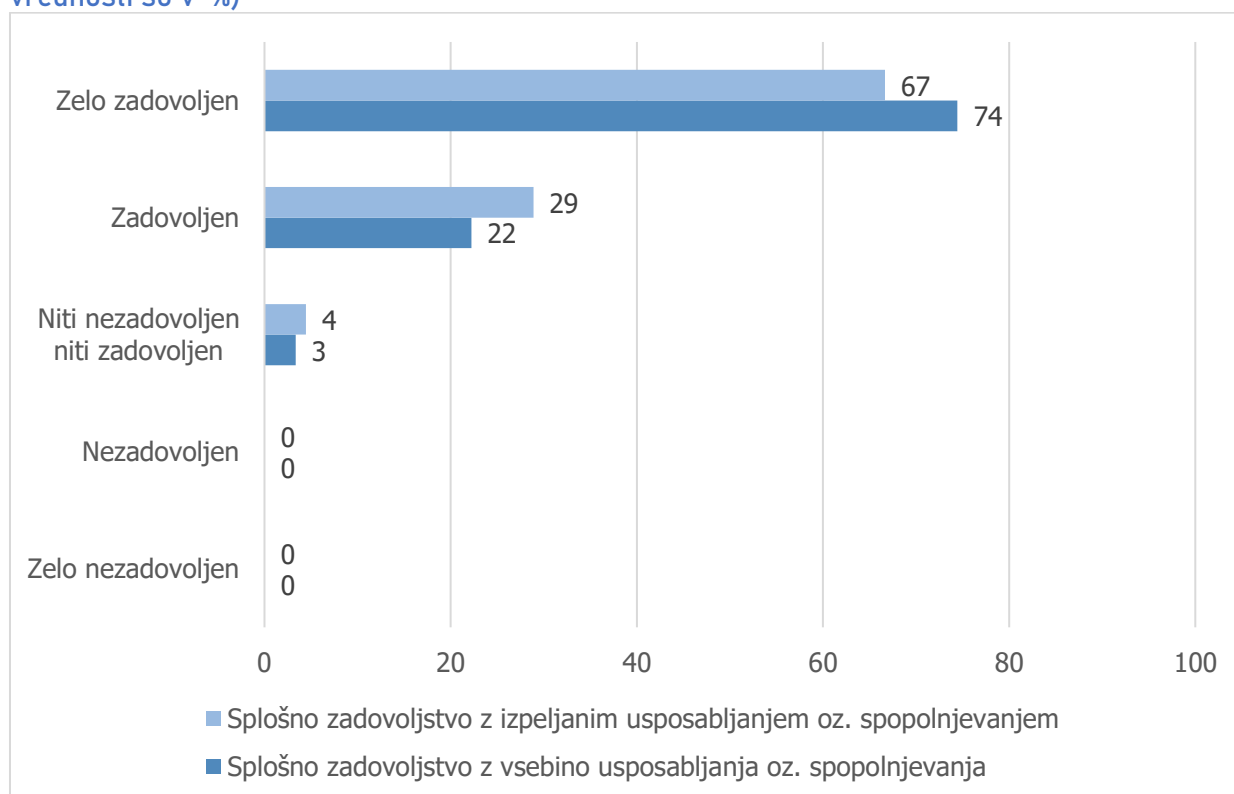
Ime programa	Št. izvedb	Trajanje v urah	Št. vključenih	Št. usposobljenih	Št. oddanih evalvacij
Modul 1: Medosebno sodelovanje, močna timska kultura in učinkovitost	1	8	28	28	28
Modul 2: Osebne in organizacijske vrednote za krepitev timske kulture	1	8	32	30	30
Modul 3: Vodenje sprememb s pomočjo nevroznosti	1	8	35	32	32
SKUPAJ	3	24	95	90	90

Vir: Spletna aplikacija IZO ACS in zbirniki evalvacijskih vprašalnikov

V skladu z naslovom programa smo v vseh treh delavnicah krepili kompetence medsebojnega sodelovanja, močne timske kulture in identitete ter pripadnosti skozi skupne vrednote in organizacijske cilje. Na zadnji delavnici smo dekodirali naše zgodbe ter spremembe prepričanj in vedenj. Pogovarjali smo se tudi o integraciji in poti naprej k »avtentičnem jazu«.

Rezultati anket kažejo, da je bilo splošno zadovoljstvo udeležencev z usposabljanjem zelo visoko. Dve tretjini vprašanih sta izbrali oceno 5 (zelo zadovoljen), slaba tretjina je bila zadovoljna (ocena 4), štirje odstotki neopredeljenih, nezadovoljnih pa ni bilo. Tudi z vsebino usposabljanja je bilo 97 odstotkov udeležencev zadovoljnih oziroma zelo zadovoljnih, trije odstotki so bili neopredeljeni, nihče pa ni bil nezadovoljen. Program je bil ocenjen z visoko povprečno oceno 4,7.

Slika 26: Splošno zadovoljstvo udeležencev z izpeljanim usposabljanjem v letu 2024 (prikazane vrednosti so v %)

N = 90, povprečna ocena 4,7; vir: zbirnik evalvacijskih vprašalnikov

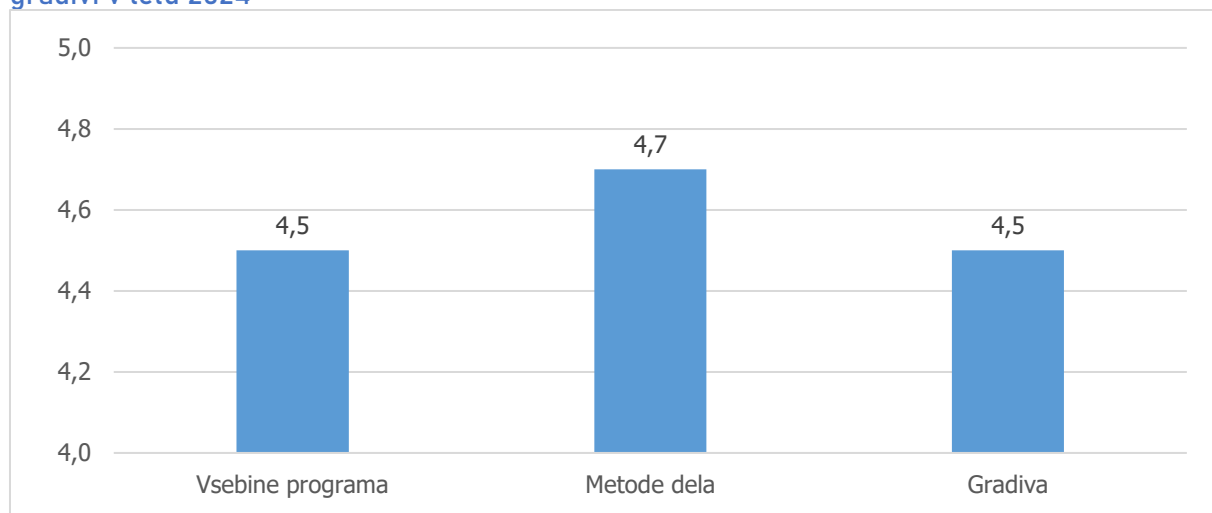
Večina vprašanih je ocenila vsebinsko razporeditev tem kot ustrezno in dobro strukturirano, vendar so nekateri opozorili, da so termini izvedb sovpadali z obdobji intenzivnega dela na drugih projektih, kar je otežilo udeležbo. Zavedamo se, da terminsko zagotovo nikoli ne bo mogoče najti popolnoma primerne časa za vse udeležence.

Med predlogi za izboljšave so se pojavile želje po večji poglobljenosti pri dekodiranju prepričanj in čustev, primerjavi osebnih vrednot z vrednotami organizacije ter več časa za razumevanje razlik in premislek. Pogrešali so več primerov dobrih praks in konkretnih možnosti za izboljšanje šibkih točk – tako osebnih kot kolektivnih. Posebej je bilo poudarjeno, da je zmanjkalo časa za zadnji sklop o učinkovitem vodenju sebe. Zapisali so tudi, da bi si želeli več skupinskih aktivnosti in povezovanja individualnih vsebin s skupnim delom v kolektivu.

Slika 27: Timsko delo na delavnici o medosebnem sodelovanju, timski kulturi in učinkovitosti (arhiv ACS)

Slika 28: Povprečna ocena zadovoljstva udeležencev z vsebinami, metodami dela in z učnimi gradivi v letu 2024

N = 90; vir: zbirnik evalvacijskih vprašalnikov

Vsebino so udeleženci ocenili z visoko povprečno oceno 4,5, pri čemer sta prvi dve delavnici dosegli nekoliko višjo oceno (4,7), tretja pa 4,2. V komentarjih so izpostavili željo po bolj poglobljeni umeščenosti vsebin v konkretna okolja ali situacije. Pohvalili so uspešno povezovanje strokovnih vsebin s potrebami organizacije, zlasti glede povezovanja kolektiva in uresničevanja strateških ciljev, kot sta priprava dolgoročne strategije razvoja ter krepitev notranjega sistema

kakovosti. Delavnice so bile didaktično dobro izpeljane, izstopala je sposobnost predavateljice, da je delila osebne zgodbe na profesionalen način, brez manipulacije s čustvi, kar se odraža tudi v visoki oceni metod dela (4,7).

Gradivo je bilo udeležencem na voljo na vsaki delavnici v tiskani obliki ali prikazano na drsnicah, nekateri so zato pogrešali seznam priporočljive literature in povezave do spletnih virov.

Slika 29: Druga delavnice o osebnih in organizacijskih vrednotah za krepitev timske kulture (arhiv ACS)

5.1.4. Dan za kakovost ACS

Akcija **Dan za kakovost** je namenjena ozaveščanju sodelavcev, partnerjev in širše javnosti o sistematičnem delu organizacije na področju kakovosti izobraževanja odraslih ter dosežkih, ki jih to delo prinaša. Dogodek spodbuja povezovanje kolektiva in krepitev timske povezanosti prek pogovorov, razprav, fokusnih skupin ali aktivnih delavnic na temo kakovosti. Poleg tega omogoča predstavitev dobrih praks, pregled vpeljanih izboljšav ter pripravo strokovnih dogodkov, ki prispevajo k razvoju kakovosti organizacije.

Dneva za kakovost ACS se je leta **2023** udeležilo 28 zaposlenih, leta **2024** pa 29 sodelavcev.

Dan za kakovost 2023 – Botanični vrt, Ljubljana (9. junij)

Dogodek je potekal v navdihujočem okolju Botaničnega vrta Univerze v Ljubljani in bil namenjen začetnim korakom pri oblikovanju nove petletne razvojne strategije ACS.

Zaposleni smo razmišljali o poslanstvu, viziji in vrednotah ustanove ter opredelitvi kakovosti, ki so jih prejeli tudi v tiskani obliki. Direktorica dr. Nataša Potočnik je v uvodnem nagovoru poudarila pomen skupnega razmišljanja, optimizma in sodelovanja.

Sledile so aktivnosti, kot so samoocenjevanje z analizo SWOT in metoda svetovne kavarne, ki je spodbudila izmenjavo različnih perspektiv o dejavnostih in priložnostih. Poudarjena je bila bogata ponudba andragoških znanj, osredotočenost na posameznika ter pomen prožnosti in razvoja zaposlenih. Oblikovale so se temeljne usmeritve za srednjeročne razvojne prioritete, pri čemer je bil poseben poudarek na povezovanju strategije z vidiki trajnostnega razvoja in podnebnimi cilji.

Dogodek je potekal v sproščenem vzdušju, kar je okrepilo medosebne odnose in pripadnost kolektivu. Zaključil se je z vodenim ogledom Botaničnega vrta.

Slika 30: Plakat ACS o vrednotah, poslanstvu in viziji (arhiv ACS)

Slika 31: Utrinki z Dneva za kakovost ACS 2023 (arhiv ACS)

Dan za kakovost 2024 – CŠOD Prvine, Trojane (7. junij)

Tradicionalni Dan za kakovost je potekal v prijetnem zelenem okolju na CŠOD Prvine. Uvod je popestril sodelavec z jutranjim razgibavanjem, nato pa je svetovalka za kakovost, dr. Tanja Možina, predstavila pregled izboljšav iz akcijskega načrta za leto 2023 ter aktivnosti načrta za leto 2024, ki smo ga soglasno sprejeli. Osrednja tema je bila priprava [osnutka petletnega razvojnega načrta ACS](#), ki ga je pripravila direktorica dr. Nataša Potočnik.

Razprave so potekale po metodi svetovne kavarne v štirih omizjih, ki so obravnavala ključna področja: vseživljenjsko učenje, kakovost in dostopnost izobraževanja, socialno vključenost, digitalno in zeleno preobrazbo, razvoj kompetenc, mednarodno sodelovanje ter kadrovska vprašanja. Razprave so bile ustvarjalne in argumentirane, kar je prineslo številne zamisli za končno strategijo.

Slika 32: Foto utrinki z Dneva za kakovost 2024 (arhiv ACS)

Dogodek se je zaključil s pohodom na Čemšeniško planino in skupno malico, kar je prispevalo k timskemu duhu. Direktorica se je zahvalila za konstruktivne predloge ter napovedala nadaljevanje razprav jeseni. Dan je znova potrdil pomen povezovanja, snovanja novih vizij in krepitve kakovosti dela v ACS.

Slika 33: Ob koncu Dneva za kakovost smo poskrbeli tudi za zdravje s pohodom na Čemšeniško planino (arhiv ACS)

Dnevi za kakovost so se izkazali kot ključna priložnost za krepitev medsebojnih odnosov, povezovanje zaposlenih in skupno načrtovanje strateških usmeritev. Z intenzivnim delom, izmenjavo idej in sproščenim druženjem ACS gradi kulturo kakovosti, ki temelji na sodelovanju, inovativnosti in trajnostnem razvoju.

5.2. Programi za posebne andragoške vloge

5.2.1. Programi s področja KAKOVOST V IZOBRAŽEVANJU ODRASLIH

Na ACS svoje temeljno poslanstvo pri zagotavljanju kakovosti izobraževanja odraslih uresničujemo tudi tako, da svetujemo in usposabljammo strokovne delavce v izobraževanju odraslih za izpeljavo samoevalvacije in razvoj kakovosti lastnega dela. S pripravo in izvedbo programov usposabljanja in spopolnjevanja izobraževalcev odraslih za izpeljavo procesov kakovosti organizacij, ki izobražujejo odrasle, pomagamo pri razvoju njihovih notranjih in zunanjih pristopov za opredeljevanje, presojanje in razvijanje kakovosti izobraževanja odraslih. ACS tako kontinuirano izvaja programe za strokovne delavce v podporo njihovem delu na področju presojanja in razvijanja kakovosti, ki se v mreži organizacij, ki sistematično skrbijo za kakovost izobraževanja odraslih, tudi dobro uveljavljajo. V okviru rednih spopolnjenj pripravljamo spopolnjevanja za dve omrežji – omrežje svetovalcev za kakovost izobraževanja odraslih in omrežje organizacij, nosilk Zelenega znaka kakovosti.

Kot **koordinatorji nacionalnega omrežja svetovalcev za kakovost** se trudimo izbirati aktualne teme za njihovo nadaljnje spopolnjevanje za uspešno delo na področju presojanja in razvijanja kakovosti izobraževanja odraslih. Spodbujamo tudi izmenjavo znanja s področja kakovosti in primerov dobre prakse med izvajalci izobraževanja odraslih (v veliko pomoč je spletna učilnica omrežja). Spopolnjevanja so vedno zastavljena tako, da se v enem delu svetovalci za kakovost v izobraževanju odraslih seznanijo z aktualnimi aktivnostmi in dogodkom s področja kakovosti izobraževanja odraslih, ki jih predstavlja dr. Tanja Možina in Jasmina Orešnik Cunja, del srečanja pa je namenjen zunanjim strokovnjakom. Tudi v okviru spopolnjenj za omrežje organizacij, nosilk Zelenega znaka kakovosti, udeležence seznanimoz aktualnimi novostmi s področja kakovosti, večinsko pa je program spopolnjevanja namenjen pripravam na vsakoletni postopek za pridobitev oz. podaljšanje pravice do uporabe Zelenega znaka kakovosti.

Preglednica 11: Trajanje in št. izvedb programa, število vključenih, usposobljenih udeležencev ter oddanih evalvacij v programih usposabljanja na področju Kakovost

Leto	2023					2024				
Programi	Trajanje v PU	Št. izvedb	Število vključenih	Število usposobljenih	Število oddanih evalvacij	Trajanje v PU	Št. izvedb	Število vključenih	Število usposobljenih	Število oddanih evalvacij
Spopolnjevanje svetovalcev za kakovost v izobraževanju odraslih – Usposobljenost izobraževalcev odraslih za prihodnji čas	-	-	-	-	-	8	1	19	17	19
Spopolnjevanje svetovalcev za kakovost v izobraževanju odraslih – Kronični stres in izgorelost	8	1	20	18	19	-	-	-	-	-
Spopolnjevanje svetovalcev za kakovost v izobraževanju odraslih – Umetna inteligenca v izobraževanju odraslih kot dejavnik kakovosti	8	1	18	16	17	-	-	-	-	-
Izobraževalno srečanje organizacij, nosilk Zelenega znaka kakovosti	4	1	25	24	22	4	1	7	6	4
SKUPAJ	20	3	63	58	58	12	2	26	23	23

Vir: Spletna aplikacija IZO ACS in zbirniki evalvacijskih vprašalnikov

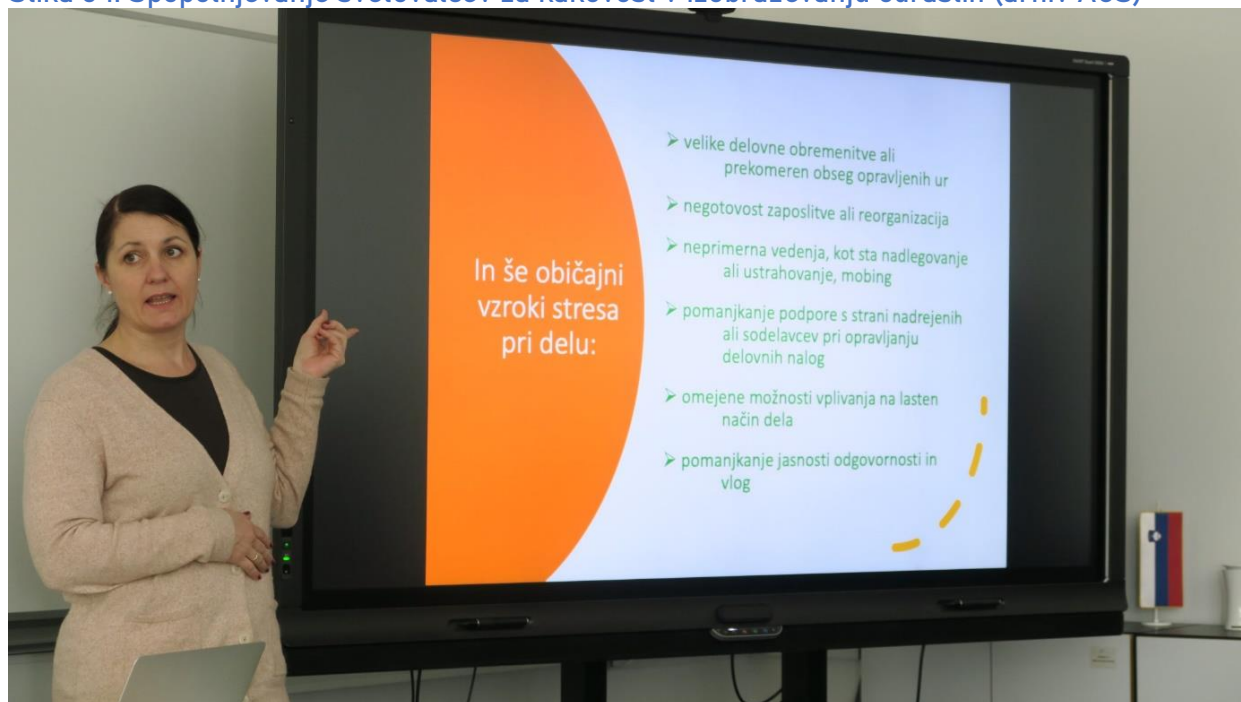
V letih 2023 in 2024 smo nadaljevali s spopolnjevanji s področja presojanja in razvijanja kakovosti. V letu 2023 smo izpeljali 3 programe, in sicer 2 spopolnjevanji svetovalcev za kakovost v izobraževanju odraslih in Izobraževalno srečanje organizacij, nosilk Zelenega znaka kakovost, v letu 2024 pa 2 programa, spopolnjevanje svetovalcev za kakovost v izobraževanju odraslih z naslovom Usposobljenost izobraževalcev odraslih za prihodnji čas in Izobraževalno srečanje organizacij, nosilk Zelenega znaka kakovost. Iz preglednice lahko razberemo, da smo v letu 2023 v programe s področja kakovosti skupno vključili 63 udeležencev (58 jih je uspešno zaključilo usposabljanje) in v letu 2024 skupno 26 udeležencev, od katerih je usposabljanje uspešno zaključilo 23 udeležencev.

Spopolnjevanja za omrežje svetovalcev za kakovost izobraževanja odraslih

Aprila 2023 se je 20 svetovalcev za kakovost v izobraževanju odraslih udeležilo 8-urnega spopolnjevanja na ACS z naslovom **Kronični stres in izgorelost**, 18 udeležencev ga je uspešno zaključilo. Na evalvacijski vprašalnik je odgovorilo 19 udeležencev. Za osrednjo temo spomladanskega spopolnjevanja smo izbrali tematiko obvladovanja stresa na delovnem mestu in v vsakdanjem življenju. Za svetovalce je zunanja predavateljica Tina Bončina, dr. med. pripravila in izpeljala strokovno predavanje o kroničnem stresu in izgorelosti. Predavanje smo v spopolnjevanje umestili z namenom okrepitve svetovalcev za kakovost z znanji in strategijami, metodami, vajami za pomoč posamezniku, saj se zavedamo, da tematike, kot so prepoznavanje kroničnega stresa, obvladovanje stresa, prepoznavanje in preprečevanje izgorelosti, postajajo vse bolj aktualne tudi za vlogo svetovalca za kakovost IO.

Slika 34: Spopolnjevanje svetovalcev za kakovost v izobraževanju odraslih (arhiv ACS)

Jesenskega spopolnjevanja, ki je potekalo kombinirano, 6 ur v živo na ACS in 2 uri samostojnega dela v spletni učilnici, je bilo namenjeno temi **Umetna inteligenca v izobraževanju odraslih kot dejavnik kakovosti**. Udeležilo se ga je 18 udeležencev, 17 jih je oddalo evalvacijo, 16 ga je uspešno zaključilo. Izr. prof. dr. Marko Radovan je svetovalcem predstavil priložnosti in pasti umetne inteligence in strojnega učenja v izobraževanju (odraslih). Pokazal je nekaj orodij generativne umetne inteligence, ki se lahko uporabljajo za prevajanje in urejanje besedil, izdelavo povzetkov, lektoriranje, analizo PDF, izdelavo anketnih vprašanj in preprosto analizo rezultatov. V obliki samostojnega dela so svetovalci za kakovost predstavljena orodja tudi praktično preizkusili in v spletni učilnici objavili svoje ugotovitve v obliki izdelkov, ki so jih pripravili s pomočjo generativne umetne inteligence.

Slika 35: Spopolnjevanje svetovalcev za kakovost v izobraževanju odraslih (arhiv ACS)

Na splošno so bili udeleženci z obema spopolnjevanjema zelo zadovoljni (povprečna ocena 4,9). Prav tako so bili tudi zelo zadovoljni z vsemi vsebinami obeh spopolnjenj (povprečna ocena 4,9). Vsi so se strinjali, da je bilo v obeh programih razmerje med teoretičnim in praktičnim delom primerno. Udeleženci so na obeh srečanjih zelo visoko ocenili tudi zadovoljstvo z metodami dela (povprečna ocena 4,8), zadovoljstvo z učnim gradivom (povprečna ocena pri aprilskem spopolnjevanju 4,8, pri jesenskem spopolnjevanju 4,7) in organizacijo spopolnjevanja (povprečne ocene posameznih elementov organizacije – obveščanje udeležencev pred izvedbo, trajanje izvedbe, izbrani termin, urnik/razporeditev vsebin, prostor in pogoji za delo, upoštevanje želja in potreb udeležencev se gibljejo med 4,7 in 4,9). Zadovoljstvo udeležencev z izpeljanimi spopolnjevanjema kažejo tudi nekatera njihova sporočila iz evalvacijskega vprašalnika:

- *Hvala za odlično predavanje dr. Tine Bončina. Gre za znanja, za katera mislimo, da jih imamo, a jih v resnici obvladamo zelo površno. Vedno se je dobro ustaviti, o čem razmisliti, kaj osmisлити in se okrepiti z novimi kompetencami.*
- *Čestitke za izbiro izvajalke. Je primer dobre prakse fantastičnega andragoga – vse želene lastnosti: odlična mimika, gestikulacija, podajanje snovi skozi primere iz življenja, s katerimi se vsakdo lahko poistoveti. Skozi celotno predavanje sem razmišljala, da natanko tako izgleda dober andragog.*
- *Tanja, Jasmina in Karmen. Hvala za posredovane informacije na usposabljanju. In hvala za odličen izbor teme delavnice in predavateljice.*
- *Meni se je zdelo vse res odlično. Uporabna znanja s področja umetne inteligence in seveda zelo koristne informacije s področja kakovosti. Hvala in uspešno delo še naprej.*

V letu 2024 se je 8-urnega spopolnjevanja z naslovom **Usposobljenost izobraževalcev odraslih za prihodnji čas** udeležilo 19 strokovnih delavcev, ki v Sloveniji delujejo v vlogi svetovalca za kakovost. Vsi udeleženci so odgovorili na evalvacijski vprašalnik. 17 udeležencev je spopolnjevanje uspešno zaključilo. Izr. prof. dr. Tomaž Grušovnik iz Pedagoške fakultete Univerze na Primorskem je udeležencem predstavil etične dimenzije uporabe umetne inteligence v izobraževanju (odraslih). Predavatelj je naslovil teme kot so etične smernice za uporabo UI pri poučevanju in učenju, uporabnost orodij UI v izobraževanju, kritično mišljenje, ustvarjalnost, odgovornost in avtonomija pri uporabi UI v izobraževanju. V nadaljevanju pa je osrednji del spopolnjevanja potekal v obliki razmislekov po skupinah in v obliki izpeljave fokusne skupine – svetovalci so razmišljali ter delili svoja mnenja in izkušnje o tem, kakšno usposobljenost potrebujejo izobraževalci odraslih za prihodnji čas.

Srečanje je v trajanju šest pedagoških ur potekalo v živo na ACS, dodatno so svetovalci za kakovost v obliki organiziranega samostojnega učenja v spletni učilnici (v obsegu 2 pedagoških ur) zapisali in oddali refleksijo o lastnih izkušnjah pri delu z odraslimi. Zapisali so zgodbe o izobraževanju odraslih. Tako so ustvarili bogat nabor zgodb z njihovimi izkušnjami in refleksijami o delu z udeleženci v izobraževanju odraslih (v vlogi učitelja odraslih udeležencev, organizatorja izobraževanja odraslih ali svetovalca v izobraževanju odraslih).

Slika 36: Spopolnjevanje svetovalcev za kakovost v izobraževanju odraslih (arhiv ACS)

Tudi v letu 2024 so bili udeleženci na splošno zelo zadovoljni z izvedbo spopolnjevanja (povprečna ocena 4,9) kot tudi z vsebino (povprečna ocena 4,7). En od udeležencev je v evalvaciji zapisal, da »mu je všeč, ker podane vsebine vključujejo interaktivno delo, veseli pa ga tudi, da imajo udeleženci možnost podati povratne informacije o njihovem delu in so slišani. Po njegovem mnenju so na spopolnjenju vedno podane ali osvežene pomembne informacije, ki jih potrebuje pri svojem delu«. Zelo zadovoljni so bili udeleženci tudi z metodami dela na srečanju v živo (povprečna ocena 4,9), z metodami dela v spletni učilnici (povprečna ocena 4,9), z učnim gradivom (povprečna ocena 4,9) in tudi organizacijo spopolnjevanja (povprečne ocene posameznih elementov organizacije – obveščanje udeležencev pred izvedbo, trajanje izvedbe,

izbrani termin, urnik/razporeditev vsebin, prostor in pogoji za delo, upoštevanje želja in potreb udeležencev se gibljejo med 4,8 in 5,0).

Spopolnjevanja za Zeleni znak kakovosti

V podporo načrtnemu in konstantnemu delu organizacij na področju presojanja in razvijanja kakovosti pred vsakim novim postopkom za Zeleni znak kakovosti ACS organizira izobraževalno srečanje za organizacije, ki se jim ta pravica izteka, pa tudi za organizacije, ki bi si znak želele pridobiti na novo. Zeleni znak kakovosti ACS podeljuje od leta 2004 in predstavlja obliko zunanje presoje notranjih sistemov kakovosti organizacij za izobraževanje odraslih. Podeljena pravica do uporabe znaka predstavlja izobraževalno organizacijo, ki sistematično skrbi za svojo kakovost in kakovost svojih storitev v izobraževanju odraslih.

Pretekle izkušnje so nas naučile, da je za organizacije, ki bodo oddajale vlogo za podaljšanje pravice do uporabe Zelenega znaka kakovosti, zelo koristno, če smo za njih organizirali izobraževalno srečanje, na katerem smo osvežili informacije o standardih za pridobitev znaka, jih informirali s predvidenim časovnim potekom priprave in oddaje vloge, o uporabi aplikacije za oddajanje vloge ter da si med sabo podelijo svoje izkušnje o delu na področju kakovosti in s pripravo vlog za znak. Veseli nas, da organizacije področja presojanja in razvijanja kakovosti izobraževanja odraslih ne razumejo le v formalnem smislu, temveč svoje notranje sisteme kakovosti vse bolj skušajo nadgrajevati in razvijati in so usmerjene v izboljšave.

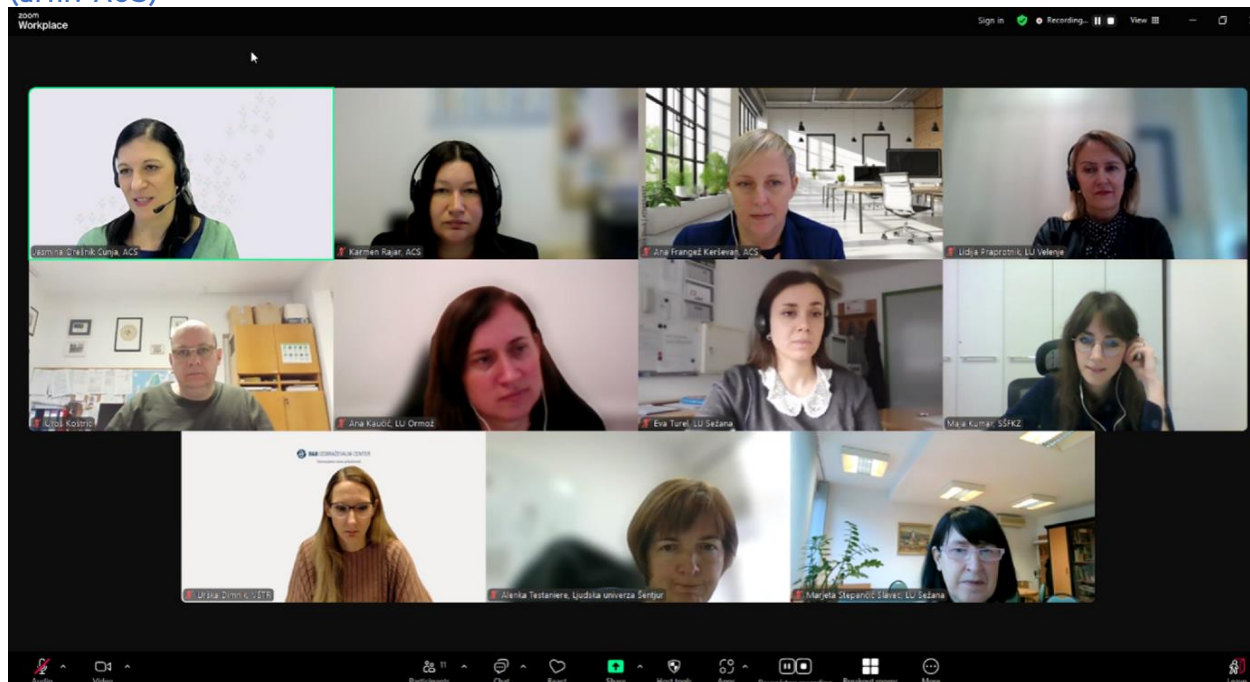
6. decembra 2023 smo izpeljali informativno-izobraževalno srečanje na daljavo preko Zoom z naslovom **Izobraževalno srečanje za Zeleni znak kakovosti**. Izvedli smo ga za predstavnike organizacij, ki so v letu 2024 pravico do uporabe znaka nosilk Zelenega znaka kakovosti po treh letih obnavljale ali jo pridobivale na novo. 4-urnega srečanja se je udeležilo 25 udeležencev, 22 jih je oddalo evalvacijo, ki sicer ni pogoj za pridobitev potrdila o udeležbi, ki ga je prejelo 24 udeležencev.

Slika 37: Zaslonska slika z izobraževalnega srečanja za Zeleni znak kakovosti v Zoom (arhiv ACS)

10. decembra 2024 se je 4-urnega **izobraževalnega srečanja za Zeleni znak kakovosti** udeležilo 7 udeležencev, 4 so oddali evalvacijo, potrdilo o udeležbi je prejelo 6 udeležencev. Udeležili so se ga udeleženci iz organizacij, ki so morale v letu 2025 po treh letih znova obnoviti pravico do uporabe Zelenega znaka kakovosti, ter predstavniki iz organizacij, ki želijo znak pridobiti ponovno ali prvič.

Slika 38: Zaslonska slika z izobraževalnega srečanja za Zeleni znak kakovosti v Zoom (arhiv ACS)

Glede razlike pri številu vključenih udeležencev v obeh obravnavanih letih (25 v letu 2023 in 7 v letu 2024) naj pojasnimo, da je število udeležencev programa spopolnjevanja za Zeleni znak kakovosti odvisno od števila organizacij, ki morajo v posameznem letu obnoviti pravico do uporabe znaka. Organizacije morajo pravico do uporabe znaka obnavljati vsake tri leta, imamo pa po letih razporejene 3 skupine organizacij, dve večji ter eno manjšo. Za tako manjšo skupino smo ravno v letu 2024 izvedli pripravljajalno srečanje na postopek za Zeleni znak kakovosti v 2025, zato je število vključenih v spopolnjevanje seveda manjše.

Na obeh srečanjih so se udeleženci seznanili s časovnico postopka za podaljšanje/pridobitev znaka v naslednjem koledarskem letu, s koraki za oddajo vloge v spletni aplikaciji, standardi in merili, ki jih je potrebno dosegati za pridobitev oz. podaljšanje znaka ter dobili dodatna strokovna priporočila za izbrane standarde in merila. Dodano vrednost posameznemu srečanju so dali pogovori udeležencev v skupinah ter konkretne izkušnje iz prakse, kako organizirati in koordinirati delo za pripravo dobre vloge za Zeleni znak kakovosti. Leta 2023 je Kristina Navotnik iz zavoda MOCIS Slovenj Gradec udeležencem predstavila njihov način priprave vloge, leta 2024 pa je primer iz prakse predstavila Lidija Praprotnik, članica komisije za kakovost in svetovalka za kakovost na Ljudski univerzi Velenje.

Z obema izpeljanimi srečanjema so bili udeleženci na splošno zelo zadovoljni (povprečna ocena 4,8). Prav tako s podajanjem vsebine na daljavo (leta 2023 povprečna ocena 4,9; leta 2024 povprečna ocena 5,0). Udeleženci so bili zelo zadovoljni tudi z metodami dela (ZZK 2023 povprečna ocena 4,8, ZZK 2024 povprečna ocena 4,5) in učnim gradivom (ZZK 2023 povprečna ocena 4,9, ZZK 2024 povprečna ocena 4,5). Z organizacijo srečanja so bili bolj zadovoljni v letu 2023 kot 2024. Povprečne ocene posameznih elementov organizacije – obveščanje udeležencev pred izvedbo, trajanje izvedbe, izbrani termin, urnik/razporeditev vsebin, prostor in pogoji za delo,

upoštevanje želja in potreb udeležencev se v letu 2023 gibljejo med 4,8 in 4,9, v letu 2024 med 4,0 in 5,0. S povprečno oceno 4,0 so udeleženci ocenili izbrani termin srečanja.

5.2.2. Programi SPLOŠNEGA NEFORMALNEGA IZOBRAŽEVANJA

S programi splošnega neformalnega izobraževanja in učenja želimo na ACS omogočiti raznolike možnosti za izobraževanje in učenje ne le za zadovoljevanje potreb trga dela, temveč tudi za posameznikov osebni razvoj, razvoj lokalnega okolja, spoznavanje in ohranjanje naravne in kulturne dediščine in zagotavljanje dostopa do izobraževanja in učenja ranljivim ciljnim skupinam.

Cilji neformalnega izobraževanja so:

- spoznati vrednost znanja in njegovega pridobivanja,
- potrebo po znanju približati tistim, ki je sami ne prepoznajo,
- omogočiti izobraževanje in učenje tistim, ki zanj preprosto nimajo (dovolj) možnosti.

V ta namen razvijamo različne projekte neformalnega izobraževanja in učenja, v okviru katerih nastajajo novi izobraževalni programi, obstoječe pa posodabljam in nadgrajujem. Med te projekte, za katere smo prejeli tudi številne nagrade na državni in mednarodni ravni, štejemo:

- študijske krožke, čezmejne študijske krožke¹⁰ in bralne študijske krožke,
- program za mlajše odrasle¹¹ (PUM in PUM-O) ter
- področje trajnostnega razvoja¹².

V preglednici na naslednji strani predstavljamo izpeljane programe neformalnih izobraževanj na ACS v letu 2023 in letu 2024.

¹⁰ Čezmejni študijski krožki so bili vpeljeni v slovenski prostor s pomočjo projekta Čezmejni laboratorij za razvoj človeških virov in mrež sodelovanja za ovrednotenje znanja in virov na območju INTERREG, ki je potekal v obdobju oktober 2011 – december 2014.

¹¹ V Sloveniji je bil z namenom zmanjševanja socialne izključenosti najbolj ogrožene skupine mladih šolskih osipnikov v devetdesetih letih prejšnjega stoletja razvit javnoveljavni program neformalnega izobraževanja odraslih, Projektno učenje za mlajše odrasle (PUM) (Uradni list RS št. 403-24\99 z dne 19. 7. 1999). Na podlagi izkušenj iz programa PUM in ob upoštevanju novih družbenih okoliščin je bil leta 2016 razvit in leta 2020 dopolnjen nov program neformalnega izobraževanja, Projektno učenje mlajših odraslih (PUM-O). Junija 2023 pa se je ta program nadgradil v program Projektno učenje mlajših odraslih (PUM-O+).

¹² Spletna stran Znamenja trajnosti <https://znamenjatrajnosti.si/>

Preglednica 12: Trajanje in število izvedb programov ter število vključenih, usposobljenih udeležencev in oddanih evalvacij v programih neformalnega izobraževanja za leti 2023 in 2024

Leto	2023					2024				
Programi	Trajanje v PU ¹³	Št. izvedb	Število vključenih	Število usposobljenih	Število oddanih evalvacij	Trajanje v PU	Št. izvedb	Število vključenih	Število usposobljenih	Število oddanih evalvacij
Trajnostni razvoj										
ABC okoljskega učenja 3	8	1	27	17	20	-	-	-	-	-
Z igro do zelenih kompetenc	8	1	18	16	17	-	-	-	-	-
Osnove podnebne izobraževanja odraslih	80	1	15	13	15	-	-	-	-	-
Projektno učenje mlajših odraslih										
Temeljni program usposabljanja za mentorje v programu projektno učenje mlajših odraslih (PUM-O+)	92	1	20	16	19	-	-	-	1 ¹⁴	-
Spopolnjevanje za mentorje PUM-O: Kritično mišljenje in dialog kot sredstvo opolnomočenja	8	1	2	2	2	-	-	-	-	-
Spopolnjevanje mentorjev v programu PUM-O+: Moja lastna moč (nadaljevalni seminar)	24	1	15	6	15	-	-	-	-	-
Spopolnjevanje za mentorje PUM-O+: Telo in učenje	-	-	-	-	-	16	1	15	10	13
Spopolnjevanje mentorjev v programu PUM-O+: V osmih korakih do vizije PUM-O+	-	-	-	-	-	16	1	31	20	28
Študijski krožki										
Program temeljnega usposabljanja za mentorje študijskih krožkov	40	1	22	21	21	-	-	-	-	-
Spopolnjevanje za mentorje študijskih krožkov: Spremembe in kako se odzvati nanje	8	1	12	12	12	-	-	-	-	-
Spopolnjevanje za mentorje študijskih krožkov: Uporabnost umetne inteligence v ŠK	-	-	-	-	-	8	1	12	11	11
Spopolnjevanje za mentorje ŠK	-	-	-	-	-	6,5	1	42	40	-
SKUPAJ	268	8	131	103	122	46,5	4	100	82	52

Vir: Spletna aplikacija IZO ACS in zbirniki evalvacijskih vprašalnikov

¹³ Trajanje v pedagoških urah (PU) na izvedbo.

¹⁴ Temeljni program usposabljanja za mentorje v programu Projektno učenje mlajših odraslih se je izvajal v letu 2023. Program je uspešno zaključilo 17 udeležencev. 16 udeležencev je potrdilo prejeto v letu 2023, 1 udeleženka pa v letu 2024.

Trajnostni razvoj

V letu 2023 smo nadaljevali z usposabljanji in spopolnjevanji s področja trajnostnega razvoja. Izpeljali smo 3 programe, in sicer dva 8-urna **ABC okoljskega učenja 3** in **Z igro do zelenih kompetenc** ter 80-urni program **Osnove podnebnega izobraževanja odraslih**. V letu 2024 programov s tega področja nismo izvajali.

Poseben poudarek programov s področja trajnosti je vnos elementa narave, ki ga drugi programi nimajo. V osnovi gre pri teh programih za vključujoč pristop, kjer udeleženci pri programih sodelujejo, to pa nam zagotavlja kritično refleksijo in presojo. Posebnost programov s področja trajnosti pa je nenazadnje tudi izhodišče v raziskovalnih ugotovitvah na področju trajnostnosti.

V sklopu projekta **Podnebni cilji in vsebine v vzgoji in izobraževanju**, ki je trajal od marca 2022 do novembra 2023, sta bila že v letu 2022 izpeljana dva programa, poimenovana ABC okoljskega učenja 1 in ABC okoljskega učenja 2. Tretji program **ABC okoljskega učenja 3** pa je bil izpeljan v letu 2023. Srečanja so bila namenjena strokovnim in vodstvenim delavcem v izobraževanju odraslih. V okviru 8-urne izvedbe programa ABC okoljskega učenja 3 so se odvila štiri krajša srečanja na daljavo v spletno izobraževalnem okolju Zoom, in sicer 29. in 30. avgusta 2023 ter 5. in 6. septembra 2023. Program je obsegal štiri tematska srečanja: Kaj vse nas nauči okoljski odtis, Moč posameznika v sodobnem svetu, Kako živeti z medvedi (opazovanje okolja s pomočjo fotografije) in Upravljanje v času podnebnih sprememb. V program je bilo vključenih 27 udeležencev, 20 jih je oddalo evalvacijo, 17 pa ga je uspešno zaključilo. Udeleženci so bili z izpeljanim programom na splošno zadovoljni (povprečna ocena 4,2).

Slika 39: Zaslonska slika programa ABC okoljskega učenja 3 v Zoom (arhiv ACS)

The screenshot shows a Zoom meeting interface. On the left, a presentation slide titled "Merjenje kakovosti zraka" (Measuring air quality) is displayed. The slide has a subtitle "Naprave" (Devices) and is divided into three columns, each with an icon and a description:

- Postaje** (Stations): Velike naprave, upravljajo državni ali občinski organi. Najbolj natančne, referenčne točke. Majhno število, visoki stroški, komunikacija z zamikom.
- Raziskovalno** (Research): Stacionarni ali premični raziskovalni monitorji. Strošek nekoliko nižji, instanten prikaz podatkov, zelo natančni. Potrebno usposabljanje, niso „poceni“.
- Nizkocenovno** (Low-cost): Individualni nizkocenovni monitorji. Lahko dosegljivi, majhni in prenosni, primerni za individualno rabo, instantni prikaz podatkov. Nezanesljivi, vprašljiva natančnost, pokvarljivi.

On the right side of the Zoom window, a grid of participants is visible, showing various individuals in a video call.

Na podlagi evalvacije smo dobili potrditev, da so bile vsebine zanimive in koristne. Udeleženci so pohvalili tudi predavatelje, ki so znanje delili na poučen in praktičen način. Pridobljeno znanje bodo udeleženci lahko uporabili - kot je predlagal eden izmed udeležencev, bodo pripravili študijske krožke na temo okoljskega učenja, nova znanja pa bodo vključili tudi v pisanje projektnih prijav. Prav tako so udeleženci mnenja, da je potrebno pričeti bolj poglobljeno razmišljati o okoljskih spremembah in iskati načine kako lahko kot izobraževalci prispevamo k boljšemu življenju v družbi. Z osvojenimi znanji bodo udeleženci tako ponotranjili trajnostno mišljenje in ga poskušali vpeljati v svoje vsakdanje življenje in tudi delovno okolje. Kot zelo uporabna stvar se jim je zdela merilna naprava za kakovost zraka in kalkulator ekološkega odtisa. V prihodnje bi si

udeleženci želeli, da so vsebine, ki se nanašajo na okolje, podnebje in trajnost podlaga za prihodnja usposabljanja.

Slika 40: Udeleženci delavnice **Z igro do zelenih kompetenc** (arhiv ACS)

Delavnica **Z igro do zelenih kompetenc**, ki je bila tudi del aktivnosti v projektu Podnebni cilji in vsebine v vzgoji in izobraževanju, smo na ACS izvedli v sodelovanju s Socialno akademijo. Potekala je 12. julija 2023 v živo na ACS, v obsegu 8 pedagoških ur. Tekom delavnice so udeleženci ugotavljali, kako z igro spodbujati razmislek o podnebnih spremembah in o tem kakšna je naša vloga v trajnostnem razvoju.

V sklopu delavnice so udeleženci preizkusili štiri izobraževalne igre, s katerimi lahko krepimo zelene kompetence, odpiramo pogovore o kompleksnih temah ter sprožamo razmisleke o doseganju ciljev trajnostnega razvoja. Pri prvi igri so udeleženci lovili ribe iz skupnega ribnika, v drugi igri so poskušali vzdrževati zadostno količino podtalnice, nato so izmenjali usluge z drugimi prebivalci rečne doline ter zasedali na simulirani konferenci OZN o ukrepih za blaženje podnebnih sprememb. Ključne ugotovitve delavnice so bile:

- igre so učinkovit način za spodbujanje kritičnega razmišljanja in reševanja problemov;
- igre lahko učečim se pomagajo sprejemati kompleksnost podnebnih vprašanj,
- igre lahko spodbujajo sodelovanje in strpnost,
- igre so lahko prilagojene različnim starostnim in ciljnim skupinam.

Delavnice se je udeležilo 18 posameznikov, od katerih je 17 izpolnilo evalvacijski vprašalnik, 16 pa jo je uspešno zaključilo. Udeleženci delavnice so bili s slednjo zadovoljni. Ocenili so jo s povprečno oceno 4. Bili so mnjenja, da bodo igre lahko uporabili v praksi, so pa opozorili, da jih bodo morali zaradi zahtevnosti prestrukturirati in prilagoditi.

Osnove podnebnega izobraževanja odraslih je daljši program za strokovne in vodstvene delavce v izobraževanju odraslih v obsegu 80 pedagoških ur. Usposabljanje je trajalo med 8. majem in 21. junijem 2023. Izobraževanje je potekalo v kombinirani obliki, v živo na ACS in izven, kot e-izobraževanje v Zoom, v ta namen pa je bila posebej oblikovana tudi spletna učilnica v Moodle, ki smo odprli na spletni strani Znamenja trajnosti. Poleg branja, video vsebine ipd. so bile vanjo vključene tudi bolj interaktivne vsebine kot npr. H5p. S pomočjo proste in odprte tehnologije H5P lahko učitelji enostavno in intuitivno ustvarjajo, delijo in ponovno uporabijo interaktivne vsebine, kot so interaktivni video posnetki, predstavitev, igre, kvizi in podobno. Udeleženci so sodelovali tudi v obliki samostojnega dela ter tudi izven prostorov ACS v obliki tridnevne delavnice na Rogli.

Namen usposabljanja je bil celostno pristopiti k vprašanju vključevanja okoljskih tematik v izobraževanje odraslih, učiti se od domačih in tujih strokovnjakov s področja podnebnih sprememb, družbene odgovornosti in okoljskega izobraževanja.

Koordinatorica usposabljanja Ema Meden je tridnevno delavnico na Rogli tako povzela:

»Trije dnevi, ki smo jih skupaj preživel na Rogli, so bili priložnost za osebno in poklicno rast. Z živahnimi razpravami, praktičnimi primeri in izkustvenim učenjem smo poglobili svoje razumevanje večplastnosti podnebnega izobraževanja. Tovrstne izkušnje nam pomagajo, da smo kot izobraževalci odraslih bolj opremljeni za vključevanje zunanjega prostora v naše izobraževalne programe, spodbujanje zelenih kompetenc med učečimi ter spoprijemanje z zapletenimi izzivi trajnosti.«

Usposabljanja se je udeležilo 15 strokovnih in vodstvenih delavcev, od katerih je 14 izpolnilo evalvacijski vprašalnik, usposobilo pa se jih je na koncu 13.

Udeleženci usposabljanja so bili s celotnim programom zadovoljni. 13 udeležencev je bilo mnenja, da je program izpolnil njihova pričakovanja in bi ga priporočili svojim sodelavcem, ker je informativen in poučen. En udeleženec je bil mnenja, da je vsebina programa zelo bogata in da mu je bil všeč holističen pogled na podnebne spremembe.

Slika 41: Udeleženci tridnevne delavnice na Rogli (arhiv ACS)

Projektno učenje mlajših odraslih

Za potrebe izvajanja programa PUM-O/PUM-O+ je bil oblikovan program temeljnega usposabljanja za mentorje¹⁵.

Mentorji za uspešno delo, poleg že pridobljenih splošnih in strokovnih kompetenc, potrebujejo tudi specifične, ki izhajajo iz kurikularnih posebnosti programa, predvsem pa potreb udeležencev. Zelo dobro morajo poznati značilnosti in posebnosti položaja udeležencev pa tudi načela in različne prijeme, s katerimi nagovarjajo udeležence za vključitev v program ter usmerjajo učenje in delo v programu. Znati morajo karierno voditi udeležence, spremljati in voditi skupinsko dinamiko, načrtovati, voditi in upravljati učne projekte, sodelovati z razširjenim timom strokovnjakov, ki so vpeti v andragoško obravnavo udeležencev, ali, ki sodelujejo v učnih projektih. Prek različnih inštitucij in organizacij morajo vzpostaviti sodelovanje z lokalnim okoljem, saj je osrednji namen programa, da se udeleženci dejavno vključijo v okolje, najsi bo v zaposlitev, izobraževanje, ali v druge dejavnosti, ki potekajo v okolju.

Razen temeljnega usposabljanja, ACS, na podlagi izraženih potreb, skrbi tudi za spopolnjevanje aktivnih, že usposobljenih mentorjev. Vsako leto pripravimo najmanj en program spopolnjevanja.

V letih 2023 in 2024 smo skupno izpeljali 5 programov:

V letu 2023 smo izpeljali 92-urni **Temeljni program usposabljanja za mentorje v programu projektno učenje mlajših odraslih (PUM-O+)** ter **2 spopolnjevanji** z naslovom **Kritično mišljenje in dialog kot sredstvo opolnomočenja** (v trajanju 8 pedagoških ur) in **Moja lastna moč – nadaljevalni seminar** (v skupnem trajanju 24 pedagoških ur).

Leta 2024 so se mentorji PUM-O+ lahko udeležili **dveh** 16-urnih **spopolnjevanj**, eno z naslovom **Telo in učenje**, drugo z naslovom **V 8 korakih do vizije PUM-O+**.

Med 9. marcem in 6. junijem 2023 smo izpeljali **Temeljni program usposabljanja za mentorje v programu PUM-O** (v nadaljevanju TUM PUM-O). Izvedba programa je potekala v živo v prostorih ACS, delavnica skupinske dinamike pa je bila izvedena v Hotelu Medno. ACS opravi vse potrebne postopke, ki se začnejo že pred začetkom izvajanja programa in obsegajo izvedbo uvodnih intervjujev z vsakim kandidatom, izpeljavo postopka ugotavljanja in potrjevanja že pridobljenega znanja za kandidate, ki za to zaprosijo, pridobivanje in sklepanje pogodb z izvajalci posameznih tem v programu, pripravo urnika, obveščanje udeležencev in izpeljava vpisnega postopka v program ter vse podporne dejavnosti, ki omogočijo izpeljavo.

Za uspešno končanje programa in pridobitev potrdila so morali udeleženci izpolniti tri pogoje:

- izkazana 80 odstotna udeležba v predvidenem obsegu programa,
- pozitivno ocenjena seminarska naloga – elaborat učnega projekta, ki so jo udeleženci pripravili v roku enega meseca po zadnjem izobraževalnem srečanju,
- pridobiti pozitivno oceno o njihovem sodelovanju skozi celoten program.

¹⁵ V devetdesetih letih prejšnjega stoletja je bil razvit javnoveljavni program neformalnega izobraževanja odraslih, Projektno učenje za mlajše odrasle (PUM) (Uradni list RS št. 403-24/99 z dne 19. 7. 1999). Na podlagi izkušenj programa PUM in ob upoštevanju novih družbenih okoliščin je bil leta 2016 razvit in leta 2020 dopolnjen nov program neformalnega izobraževanja, Projektno učenje mlajših odraslih (PUM-O). Junija 2023 pa se je ta program nadgradil v program Projektno učenje mlajših odraslih (PUM-O+).

Seminarske naloge ocenjujejo izbrani še delujoči mentorji v programu PUM-O, oceno sodelovanja podajo strokovnjaki, ki dobro poznajo delo mentorjev in hkrati sodelujejo pri sami izvedbi usposabljanja za mentorje. Za potrebe ocenjevanja ACS vodi evidenco prisotnosti, pripravi ustrezne protokole in obrazce za ocenjevanje, pripravi oceno in poročilo o ocenjevanju za vsakega udeleženca, ki ga diferencirano posreduje udeležencu, izvajalski organizaciji in financerju. Z ocenjevalci predhodno opravimo tudi kratko usposabljanje in sklenemo pogodbo.

V usposabljanje se je vključilo 20 udeležencev, od tega jih je 19 oddalo evalvacijo. Program je uspešno končalo 17 udeležencev. 16 udeležencev je potrdilo prejelo v letu 2023, 1 udeleženec pa v letu 2024, ko je ponovno pristopil k ocenjevanju.

Preglednica 13: Ocena zadovoljstva udeležencev z izpeljanim usposabljanjem v letu 2023

Programi	Povprečna ocena
Splošno zadovoljstvo z izpeljanim usposabljanjem	4,0
Splošno zadovoljstvo z vsebino usposabljanja	3,9

N=19; vir: Zbirnik evalvacijskih vprašalnikov

Kot je razvidno iz tabele, so bili udeleženci na splošno zadovoljni z izpeljanim usposabljanjem, pa tudi z njegovo vsebino. Usposabljanju so namenili povprečno oceno 4,0, vsebini pa 3,9.

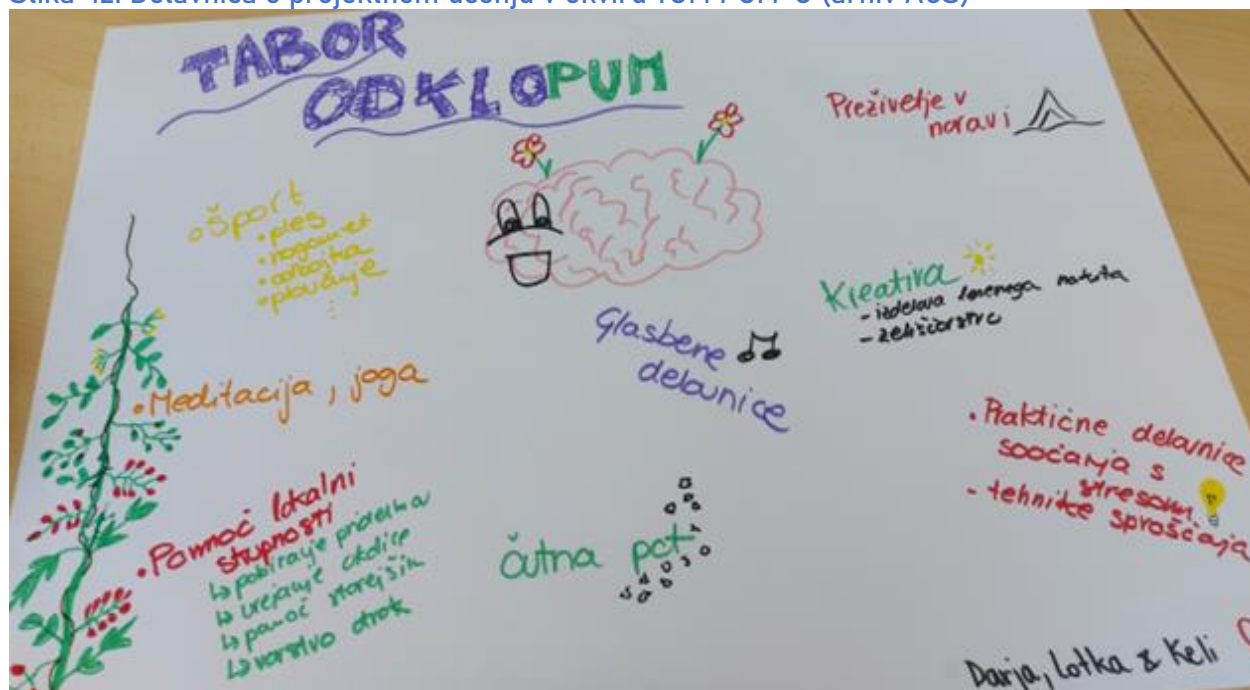
Pri oceni vsebine programa po posameznih temah je najvišjo oceno dobila tema Položaj mladih v Sloveniji s povprečno oceno 4,6; sledile so teme ocenjene s povprečno oceno 4,3: Psihološka prva pomoč ob depresiji in samomorilnem vedenju, Pitje alkoholnih pijač; duševno zdravje in Konoplja danes: novi izdelki, uporaba, posledice in preventiva. S povprečno oceno 4,2 so ocenili naslednje teme: Tvegani življenjski stili in mreža pomoči, Sodelovanje z razširjenim strokovnim timom, Metode in pristopi pri nagovarjanju mladih na terenu in Umeščenost, struktura in prvine programa PUM-O. Najnižje dodeljena povprečna ocena je bila 3,6 in je pripadala temam: Navodila za pripravo seminarske naloge in Doseganje mladih v povezavi z identiteto in ideologijami. Udeleženci so na tem mestu poudarili preobsežno zastavljeno vsebino, prevelik teoretski poudarek na vsebinah in pomanjkanje praktičnosti. Želeli bi si konkretnejša orodja, ki bi jim pomagala pri delu z mladimi.

Na vprašanje odprtega tipa Katere teme so po njihovem mnenju z vidika mentorjevega dela najpomembnejše, jih je večina mnenja, da so to vsebine s področja NIJZ, metode in tehnike nagovarjanja mladih na terenu kot tudi položaj mladih v Sloveniji v programu.

Glede ustreznosti razmerja med teoretičnimi vsebinami in praktičnim delom je 53 % udeležencev menilo, da bi potrebovali več vsebin, povezanih s prakso PUM-O. Menijo, da bi tako pridobljeno znanje lažje uporabili pri konkretnem delu z udeleženci, predvsem, če bi pridobili več konkretnih orodij za delo. Predlogi za izboljšanje vsebine programa so bili izredno raznoliki; od bolj praktičnih in konkretnih vsebin do več splošnih informacij o položaju in financiranju programa ter konkretno navedenih tematik, ki bi jim morali v programu posvetiti več časa, na primer: duševno zdravje in znanje o sodobnih zaslonih zasvojenostih (z internetom, igranjem igrice, pornografijo ipd.).

Zadovoljstvo z učnim gradivom in metodami dela so udeleženci ocenjevali na lestvici od 1 do 5. Povprečna ocena zadovoljstva z učnim gradivom je bila 4,2. 53 % udeležencev (10 od 19 vprašanih) je bilo z učnim gradivom zadovoljnih, 32 % pa zelo zadovoljnih. Predvsem so pohvalili, da je bilo gradivo ves čas na voljo in dostopno v učnem kotičku, pregledno, jasno in da jih je spomnilo na delavnice. En udeleženec je podal mnenje, da ga moti, da se gradivo prenese in ga ni mogoče odpreti ločeno v brskalniku.

Slika 42: Delavnica o projektnem učenju v okviru TUM PUM-O (arhiv ACS)

Povprečna ocena zadovoljstva z **metodami dela** je bila 3,8. 53 % vprašanih udeležencev je bilo z metodami dela zadovoljnih, 21 % zelo zadovoljnih. Manj zadovoljni (16 % niti zadovoljnih, niti nezadovoljnih, 11 % nezadovoljnih) so poudarili predvsem željo po tem, da bi bilo v programu več interaktivnega učenja, iger, pa tudi da bi se kakšno predavanje izvedlo v spletnem okolju.

Pri **ocenjevanju organizacije** usposabljanja sta najvišjo povprečno oceno 4,4 dobila uvodni izbirni intervju in pa prijava preko portala Moj ACS. Obveščanje udeležencev pred izvedbo usposabljanja je bilo ocenjeno s 4,3. Z oceno 3,5 so udeleženci ocenili urnik in razporeditev vsebin. Posamezniki so pojasnili, da bi si želeli manj sprememb urnika in da je po njihovi oceni trajanje programa predolgo. Spremembam urnika se v tako dolgem in intenzivnem programu, ki ga v večini izpeljujejo zunanji strokovnjaki, težko izognemo.

Slika 43: Metode in pristopi pri nagovarjanju mladih na terenu (delavnica v okviru TUM PUM-O, arhiv ACS)

Pri vprašanju na koncu anketnega vprašalnika, kjer so udeleženci lahko izrazili svoje osebne vtise in sporočila o programu usposabljanja, so pohvalili predvsem vsebino in vzdušje v programu. Program po njihovo pripomore k vzpostavljanju in krepitvi odnosov med mentorji PUM-O po Sloveniji. Menili so tudi, da jih dobro pripravi na delo z udeleženci. Pohvalili so tudi delo vodje programa usposabljanja in organizatorke.

Tematiko spopolnjevanja določimo glede na potrebe mentorjev; te, ki jih izrazijo sami, ali pa so povezane z aktualnimi temami, ki so povezane s programom PUM-O+ (jih izbere ACS). V letu 2023 smo izpeljali [dva programa spopolnjevanja](#). 8-urno delavnico z naslovom [Kritično mišljenje in dialog kot sredstvo opolnomočenja](#) smo izpeljali v mesecu aprilu, v septembru pa tridnevni nadaljevalni seminar [Moja lastna moč](#) v skupnem trajanju 24 pedagoških ur.

Tema [Kritično mišljenje in dialog kot sredstvo opolnomočenja](#) je bilo izvedeno v okviru programa TUM PUM-O, povabili pa smo tudi že usposobljene mentorje. Udeležila sta se ga 2 mentorja. Potekalo je 14. aprila 2023. Namen delavnice je bil spodbuditi in ponuditi mentorjem konkretna orodja in prijeme za spodbujanje, spremljanje in vrednotenje razvoja kritičnega mišljenja pri sebi in pri udeležencih PUM-O/PUM-O+. Seznanili so se z metodo LTD¹⁶ (ang. Learning Through Discussion), strukturnimi elementi mišljenja, pa tudi s kompetencami kritičnega mišljenja, ki jih načrtno razvijamo v izobraževanju. Del programa je bil namenjen pogovoru o branju in dialoškem učenju z branjem ter spodbujanju branja za užitek, saj je (kritično) branje ena od ključnih kompetenc za spodbujanje kritičnega mišljenja in vseživljenjskega učenja. Evalvacija programa je bila izpeljana v okviru TUM PUM-O. Zaradi anonimnosti respondentov diferencirane ocene že usposobljenih mentorjev, ki sta se udeležila programa, ne moremo podati. Podajamo skupno sintezno oceno.

Drugo spopolnjevanje za mentorje PUM-O+ [Moja lastna moč](#) – nadaljevalni seminar je obsegalo 24 pedagoških ur. Potekalo je v obdobju med 18. in 20. septembrom 2023 v prostorih ACS in v prostorih Inštituta za novejšo zgodovino, Ljubljana. Namenjeno je bilo spoznavanju modela kovitalnosti in socialno-čustvenih kompetenc, ki ga tvorijo. Udeležilo se ga je 15 udeležencev, ravno toliko je oddalo tudi evalvacijo. 6 udeležencev je izpolnilo pogoj 80-odstotne udeležbe in si pridobilo potrdilo o uspešno končanem programu. To je manj kot polovica mentorjev, saj se večina, zaradi razmer v mentorski skupini, ni mogla udeležiti celotnega programa, ampak le dela programa (8 ur).

Program so izpeljali dr. Michael Von Boninghausen (Covitality, Nizozemska), dr. Tanja Rupnik Vec in Natalija Žalec.

¹⁶ LTD metoda je učna dejavnost, ki kombinira poglobljeno branje študijskega gradiva z zapisom in vodeno razpravo v manjših skupinah.

Slika 44: Udeleženci in izvajalci spopolnjevanja Moja lastna moč – nadaljevalni seminar v letu 2023 (arhiv ACS)

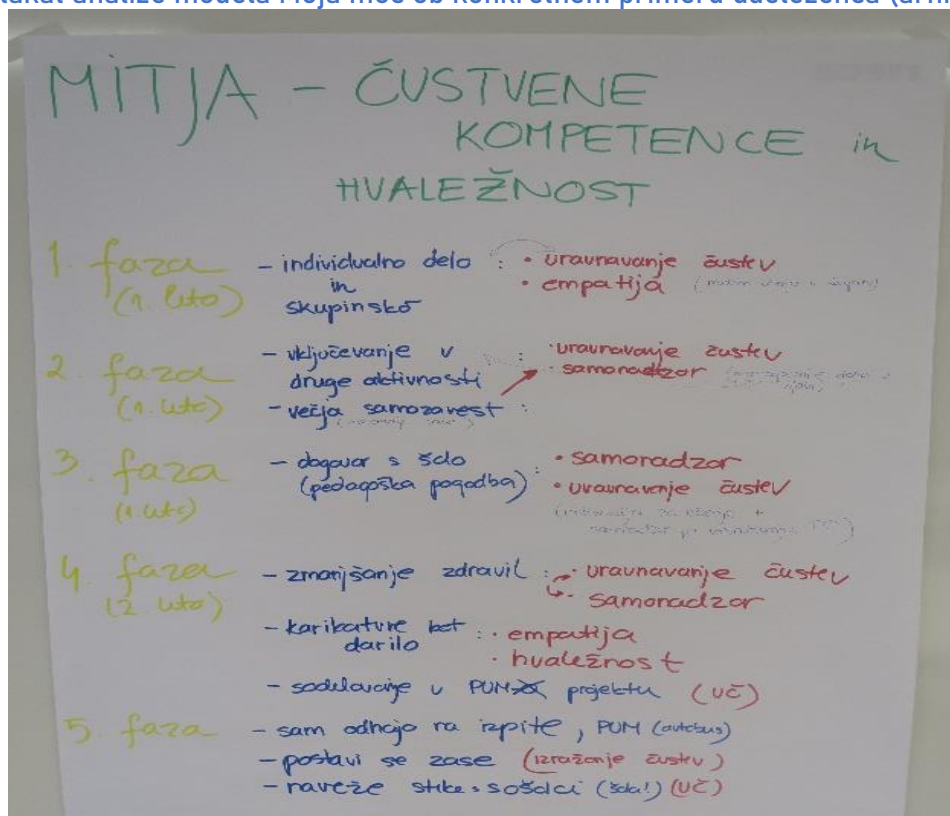

Prvi dan je bil namenjen spoznavanju modela, ki temelji na pozitivni psihologiji in kovitalnosti – to je blagostanju, ki izhaja iz součinkovanja različnih psiholoških prednosti ali socialno-čustvenih kompetenc. Delavniški del je vključeval samorefleksijo, ko so udeleženci v skupini in individualno ob vprašalniku premišljevali o dejavnikih moči in dejavnikih tveganja, ki delujejo na blagostanje.

Drugi dan spopolnjevanja so udeleženci ob predavanju in ob drugih dejavnostih razmišljali o empatiji in empatičnem pogovoru, nenasilni komunikaciji ter o izražanju čustev in zadovoljevanju čustvenih potreb. Delavniški del je bil povezan s študijo primera nekdanjega udeleženca v programu PUM.

Zadnji dan spopolnjevanja so udeleženci razčlenili model Moja lastna moč in ga poskušali uporabiti pri delu, ko so po metodi incidenta obravnavali ad hoc izbrane primere udeležencev v programu PUM-O+. Ob koncu so ovrednotili vsebino modela in opredelili izobraževalne potrebe, ki so jih v zvezi z uvajanjem socialno-čustvenega učenja v PUM-O+, prepoznali pri sebi.

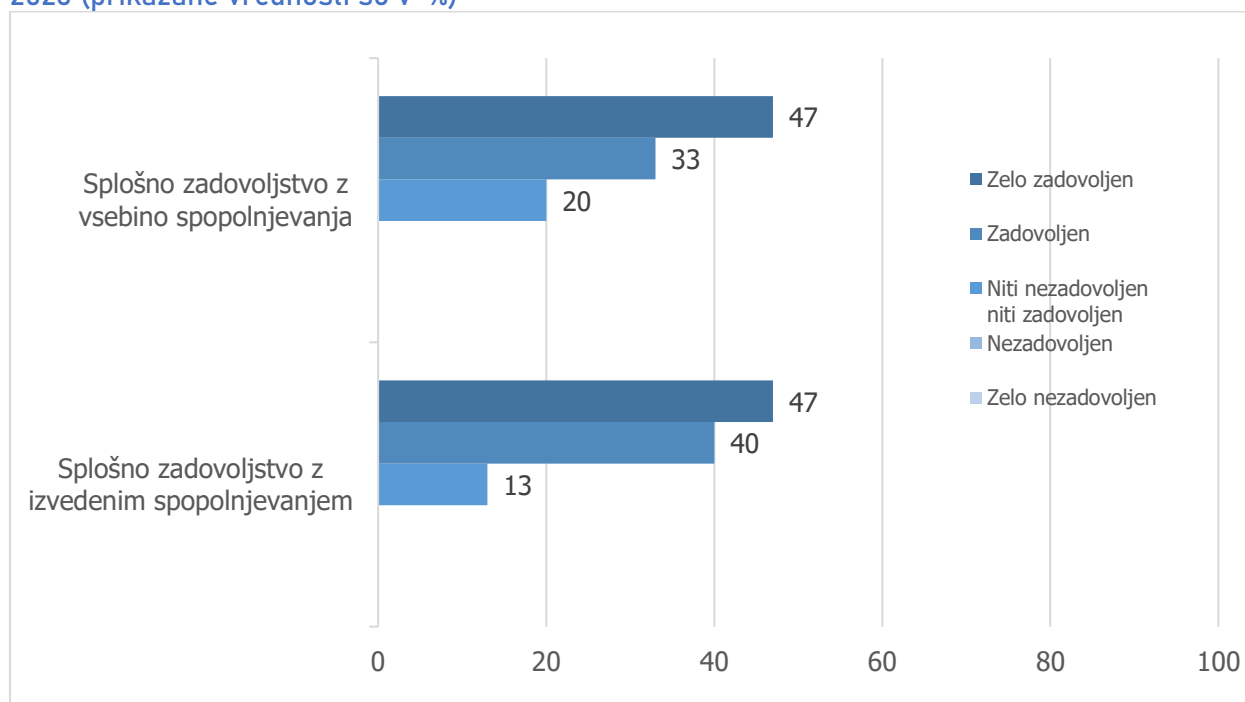
Slika 45: Plakat analize modela Moja moč ob konkretnem primeru udeleženca (arhiv ACS)

Analiza zadovoljstva po anketnem vprašalniku je pokazala, da so bili udeleženci na splošno zadovoljni z vsebino in z izpeljanim spopolnjevanjem (glej slika spodaj). Skoraj polovica anketiranih, to je 47 %, je bila zelo zadovoljnih z vsebino ter izvedbo usposabljanja. Na petstopenjski lestvici zadovoljstva so obema elementoma ocenjevanja namenili povprečno oceno 4,3. Nihče ni bil nezadovoljen ali zelo nezadovoljen.

Pri oceni vsebine programa po posameznih temah so udeleženci z najvišjo povprečno oceno 4,8 ocenili model Moja lastna moč in metodo incidenta - študij primerov po izboru mentorjev. S povprečno oceno 4,6 pa so ocenili vsebinski sklop Osebna vpletenost pri delu z udeleženci PUM-O+, Empatija in komunikacija ter Uvod v program - predstavitev programa, pričakovanja udeležencev. 93 % vprašanih je menilo, da je bilo razmerje med teoretičnimi vsebinami in praktičnim delom ustrezno. Udeleženec, ki je menil, da razmerje ni bilo ustrezno, je pojasnil, da je bilo zanj premalo časa namenjenega ponavljanju posameznih modelov, ki so bili predstavljeni v programu.

Slika 46: Splošno zadovoljstvo udeležencev z vsebino ion izpeljanim spopolnjevanjem v letu 2023 (prikazane vrednosti so v %)

N=15; vir: Zbirnik evalvacijskih vprašalnikov

36 % odgovarjajočih je na vprašanje, katere vsebine so pogrešali, zapisalo, da bi si želeli več primerov reševanja konkretnih problemov, s katerimi se srečujejo mentorji pri svojem delu z udeleženci. Izrazili so tudi željo po pripravi priročnika s konkretnimi napotki spodbujanja posameznih socialno-čustvenih moči.

Dobra tretjina anketiranih (36 %) je bila z metodami dela zelo zadovoljnih, drugi so bili zadovoljni (64 %). Povprečna ocena zadovoljstva je 4,4. Učnemu gradivu so udeleženci namenili povprečno oceno 4,2. Zelo zadovoljnih z gradivom je bilo 45 % odgovarjajočih, 36 % je bilo zadovoljnih, en udeleženec pa se ni opredelil. Kot utemeljitev je napisal, da nekaj gradiva ni bilo objavljenega v učnem kotičku, čeprav je bilo obljubljeno. Gradivo je bilo v učnem kotičku objavljeno po končanem programu, saj ga zaradi potreb učnega procesa nismo objavili pred izpeljavo, večina udeležencev pa je na vprašalnik odgovarjala isti dan po končanem usposabljanju, ko gradivo še ni bilo v celoti objavljeno v učnem kotičku in dostopno na portalu Moj ACS.

V dodatnih osebnih sporočilih na koncu anketnega vprašalnika so udeleženci pohvalili organizacijo seminarja in strokovnjake, ki so izpeljali program spopolnjevanja. Zelo pogosto so izrazili pobudo, da se letnega spopolnjevanja na ACS lahko udeležijo vsi mentorji iz mentorske skupine hkrati, saj to prispeva in okrepi njihovo strokovno in tudi medosebno sodelovanje. Predlagali so tudi, da se letno spopolnjevanje izpelje v mesecu marcu, ker so septembra mentorji zelo obremenjeni.

V letu 2024 smo organizirali dva programa spopolnjevanja mentorjev v programu PUM-0+. V oktobru dvodnevno spopolnjevanje Telo in učenje, v obsegu 16 pedagoških ur, v mesecu novembru pa V osmih korakih do vizije PUM-0+ - dvodnevno delavnico v obsegu 16 pedagoških ur, ki so se je poleg mentorjev, udeležili tudi direktorji izvajalskih organizacij ter deležniki iz ZRSZ in iz MDDSZ.

Prvo spopolnjevanje je potekalo 10. in 11. oktobra 2024, v prostorih ACS, del pa tudi v Šmartinskem parku v bližini BTC-ja. Prvi dan je bil namenjen razumevanju funkcije telesa v teorijah učenja, ozaveščanju gibanja in praksam, ki so povezane z odnosom do telesa (telo-okolje, celostna skrb za telo, telo-predmet, telo-telo). Drugi dan pa so se udeleženci praktično preskušali,

kako pri učenju vključevati vsa čutila, kako prepoznati metafore v telesnih aktivnostih ter kako angažirati telo v različnih izobraževalnih vsebinah. Na koncu so udeleženci razmislili še o funkciji telesa pri svojem mentorskem delu ter preizkusili praktične ideje.

Slika 47: Aktivnosti v okviru spopolnjevanja Telo in učenje v letu 2024 (arhiv ACS)

Programa se je udeležilo 15 mentorjev PUM-O+, od tega je 13 izpolnilo evalvacijski vprašalnik, 10 pa si je pridobilo tudi potrdilo o uspešnem končanju programa. Tudi v tem primeru se je izkazalo, da se mentorji zaradi razmer v mentorski skupini, programa niso mogli udeležiti v celoti, temveč so si udeležbo razdelili tako, da je nekdo iz mentorske skupine prišel prvi dan, drugi dan pa nekdo drug.

Iz spodnje preglednice je razvidno, da so bili udeleženci v povprečju zelo zadovoljni z vsebino in z izpeljavo programa. Prvi so namenili povprečno oceno 4,6, izpeljavi pa visoko povprečno oceno 4,9. 64 % udeležencev je bilo z vsebino spopolnjevanja zelo zadovoljnih, dobra tretjina (36 %) pa zadovoljnih. Kar 86 % vprašanih pa je bilo zelo zadovoljnih z izpeljanim spopolnjevanjem, ostalih 14 % pa zadovoljnih. Nihče ni bil nezadovoljen ali zelo nezadovoljen.

Preglednica 14: Ocena zadovoljstva udeležencev z izpeljanim spopolnjevanjem v letu 2024

Programi	Povprečna ocena
Splošno zadovoljstvo z izpeljanim usposabljanjem	4,9
Splošno zadovoljstvo z vsebino usposabljanja	4,6

N=13; vir: Zbirnik evalvacijskih vprašalnikov

Največ (64 %) udeležencev je najvišjo oceno namenilo dejavnostim (štiri telesne prakse), ki so potekale v Šmartinskem parku. Vsi, ki so odgovorili na evalvacijski vprašalnik menijo, da je bilo razmerje med teoretičnim in praktičnim delom v programu ustrezno. 93 % vprašanih udeležencev pri izvedbi spopolnjevanja ni navedlo ničesar, kar bi pogrešali. Menijo, da bodo praktične vaje lahko uporabili neposredno, kot del jutranje rutine pri delu z udeleženci. Prav tako so mnjenja, da bodo s temi dejavnostmi udeleženci v PUM-O+ bolj začutili svoje telo, ga ozavestili ter izboljšali svoj odnos do njega. To jim bo pomagalo pri medsebojnem povezovanju in pri razumevanju telesnih stikov z drugimi; mnogi namreč zaradi različnih zlorab s svojim telesom nimajo stika, nimajo opredeljene meje do intimne bližine. Dobri dve tretjini odgovarjajočih (71 %) sta bili z

metodami dela zelo zadovoljni, ena tretjina pa zadovoljnih. Učne metode so ocenili s povprečno oceno 4,7. Tretjina udeležencev (36 %) se do kakovosti učnega gradiva ni opredelila, približno tretjina je zadovoljnih (36 %), nekaj manj kot tretjina (29 %) pa zelo zadovoljnih. Učno gradivo so ocenili s povprečno oceno 3,9. Udeleženci so bili zadovoljni tudi z organizacijo spopolnjevanja. Poprečna ocena po posameznih elementih organizacije je 4,4. Z najvišjo povprečno oceno 4,6 so ocenili urnik in razporeditev vsebin ter prostor in pogoje dela. Obveščanje udeležencev so ocenili s povprečno oceno 4,5. Trajanje spopolnjevanja in upoštevanje želja udeležencev pa so ocenili s povprečno oceno 4,4. Najslabše, s povprečno oceno 4,3, so ocenili termin spopolnjevanja.

V osebnih sporočilih ob koncu anketnega vprašalnika so dodatno pohvalili spopolnjevanje in izrazili željo po podobnih sproščenih in prijetnih spopolnjevanjih.

Spopolnjevanje z naslovom **V osmih korakih do vizije PUM-O+** je potekalo 27. in 28. novembra 2024 v Termah Zreče, skupaj 16 pedagoških ur. Udeležili so se ga mentorji in mentorice PUM-O+, zaradi njene aktualnosti pa tudi direktorice in direktorji izvajalskih organizacij ter predstavniki MDDSZ¹⁷ in ZRSZ¹⁸.

Namen spopolnjevanja je bil skupen premislek o aktualnem položaju in o viziji PUM-O+, ko se bo iztekla aktualna finančna perspektiva. Gre za vprašanja, ki so na eni strani povezana z razmerji znotraj izvajalskih organizacij, na drugi strani pa z umeščenostjo PUM-O+ v vzgojno-izobraževalni sistem. PUM-O+ je »skupnostna praksa«, ki jo v različnih pogojih ustvarja 12 različnih izvajalcev. Ker izvajajo isti program ter na lokalni ravni rešujejo skupne probleme mladih, ki so izključeni, bi bilo potrebno zagotoviti pogoje, ki bodo to trajnostno in brez prekinitev omogočali.

Med najbolj perečimi je stabilno financiranje, ki ni projektno in ni vezano na trajanje projekta. To neposredno vpliva na sistemizacijo delovnega mesta in stabilnost zaposlitve mentorjev, s tem pa v največji meri tudi na kakovost izvajanja programa. Mentorji so posebej poudarili tudi potrebo po obveznem uvajanju supervizij, ki naj bo dostopna vsem mentorskim skupinam. To preprečuje izgorevanje mentorjev ob zelo zahtevnih problemih in neposredno vpliva na kakovost dela mentorjev. Izrazili so potrebo po organizaciji »teambuildingov« za mentorje.

Opozorili so na pomen po ustreznih prostorih, ki omogočajo kakovostno delo v programu. Zagotoviti bi bilo potrebno ustrezno računalniško opremo. Najbolj potrebno pa je omogočiti dodatno strokovno pomoč udeležencem, ki so v slabem socialno-ekonomskem položaju ali imajo posebne potrebe, ki izhajajo iz njihovega zdravja (na primer ogroženost v družinskem okolju, duševne stiske, brezdomstvo ipd.). Večjo podporo bi potrebovali tudi pri medsektorskem povezovanju pri animiranju udeležencev za udeležbo v PUM-O+, saj se vanj vključujejo mladi, ki so obravnavani v različnih resorjih: brezposelni, osipniki, priseljenci, mladoletni prestopniki, ki jim je bila udeležba izrečena kot sodni ukrep, rekonvalescenti iz različnih bolnišnic in drugi, ki so v prikrajšanem položaju.

¹⁷ Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti

¹⁸ Zavod RS za zaposlovanje

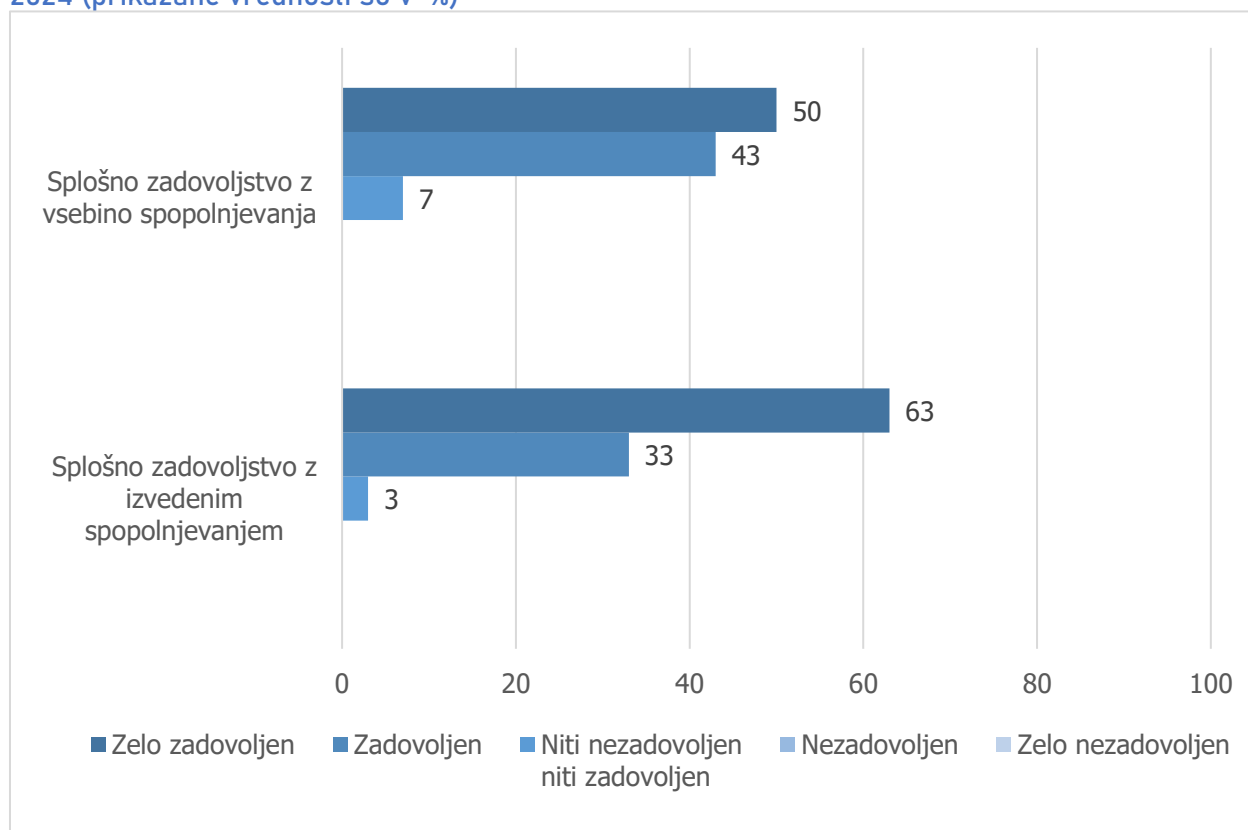
Slika 48: Plakat s spopolnjevanja V osmih korakih do vizije PUM-0+ - vizija udeležencev o položaju programa PUM-0+ v letu 2024 (arhiv ACS)

Spopolnjevanja se je udeležilo 31 oseb, od tega jih je evalvacijski vprašalnik izpolnilo 28, potrdilo o uspešnem končanju programa pa si je pridobilo 20 oseb. Tudi v tem primeru se potrjuje praksa o deljeni udeležbi na spopolnjevanju. Večina mentorjev je bila prisotnih le en dan.

Iz slike na naslednji strani je razvidno, da so bili udeleženci na splošno zadovoljni z izpeljanim spopolnjevanjem in z njegovo vsebino. Polovica udeležencev (50 %) je bila z vsebino spopolnjevanja zelo zadovoljnih, 43 % zadovoljnih, 7 % pa ni bilo zadovoljnih, niti nezadovoljnih. Vsebino programa so ocenili s povprečno oceno 4,4. Splošno zadovoljstvo z izvedenim spopolnjevanjem so ocenili s povprečno oceno 4,6. Več kot polovica udeležencev (63 %) je bila z izpeljanim spopolnjevanjem zelo zadovoljnih, 33 % udeležencev je bilo zadovoljnih, 3 % udeležencev pa se ni opredelilo. Nihče ni bil nezadovoljen ali zelo nezadovoljen.

Slika 49: Splošno zadovoljstvo udeležencev z vsebino in izpeljanim spopolnjevanjem v letu 2024 (prikazane vrednosti so v %)

N=28; vir: Zbirnik evalvacijskih vprašalnikov

Pri oceni vsebine programa so najvišjo povprečno oceno 4,7 namenili temi Predstavitev metode ter zaključni evalvaciji delavnice. Pohvalili so tudi smiselnost in notranjo povezanost med posamičnimi vsebinskimi sklopi ter da je ACS vabilo posredoval vsem deležnikom programa PUM-O+, saj je zelo pomembno, da se v podobna spopolnjevanja vključujejo vsi, ki v programu PUM-O+ sodelujejo.

Slika 50: Skupinsko delo v okviru delavnice v konferenčni dvorani Terme Zreče v letu 2024 (arhiv ACS)

Več kot polovica udeležencev (53 %) je bila z učnimi metodami zelo zadovoljna, 7 % se o tem ni opredelilo, vsi drugi pa so bili z učnimi metodami zadovoljni. Povprečna ocena učnih metod na petstopenjski lestvici je 4,5.

S podpornim učnim gradivom je bilo 47 % udeležencev zelo zadovoljnih, 27 % odgovarjajočih se o tem ni opredelilo, vsi drugi pa so bili z učnim gradivom zadovoljni. Povprečno oceno zadovoljstva z učnim gradivom na petstopenjski lestvici je 4,2.

Podobno so na petstopenjski lestvici ocenili zadovoljstvo z organizacijo spopolnjevanja. Zelo zadovoljni so bili s prostorom in pogoji dela, kar so ocenili s povprečno oceno 4,8. S povprečno oceno 4,4 so ocenili obveščanje udeležencev pred izvedbo usposabljanja, trajanje spopolnjevanja in upoštevanje potreb in želja udeležencev. Nekoliko slabše, s povprečno oceno 4,3 pa so ocenili urnik in izbran termin spopolnjevanja.

V odprtem delu na koncu vprašalnika so udeleženci dodatno pohvalili organizacijo spopolnjevanja, predvsem izbiro kraja in učni prostor. Poudarili so visoko pomembnost teh srečanj in predlagali, da jih ACS organizira 1 ali 2 krat na leto. Pohvalili so udeležbo predstavnikov ZRSZ in MDDSZ. Predlagali so, da se začetek srečanj, zamakne na poznejšo uro, saj se udeleženci vozijo iz različnih delov Slovenije, razmere na cestah pa so v jutranjih urah najbolj obremenjene. Predlagali so tudi, da bi bilo v prihodnje na srečanjih več časa namenjenega za prosti pogovor, izmenjavo izkušenj in dobrih praks med mentorji.

Študijski krožki

Z namenom promocije vseživljenjskega učenja smo na ACS že leta 1993 pričeli s projektom **Študijski krožki** (v nadaljevanju ŠK). Cilji in poudarki krožkov se s časom spreminjajo. Sprva, torej leta 1993, je bila v ospredju širitev učne ponudbe za odrasle in demokratizacija družbe. Desetletje zatem smo ta dva cilja nadgradili s poudarjanjem dostopnosti učenja manj izobraženim in družbeno ranljivim ter spodbujanje njihove participacije. Danes navedene cilje ohranjamo, poseben poudarek pa dajemo nadaljevanju medgeneracijske zasnove študijskih krožkov in transformativnega učenja za prilagajanje spremembam podnebja in družbe.

ŠK potekajo v majhnih učnih oblikah in so brezplačna splošno izobraževalna oblika skupinskega prostovoljnega učenja odraslih, ki poteka nehierarhično, zaključni pa se s skupnim dogodkom. Gre za majhne skupine neformalnega učenja, ki štejejo med 5-12 udeležencev in so pomembne za lokalni in osebni razvoj. Udeleženci krožka sami določajo, kaj, kje in kako se bodo učili, sami načrtujejo način dela v njem in se učijo toliko časa in tako poglobljeno, kot si sami želijo. Mentor ne deluje v vlogi učitelja, ŠK pa ni seminar, predavanje ali tečaj.

Med temeljne aktivnosti ACS sodi tudi strokovna podpora in razvoj mreže študijskih krožkov, skrb za temeljno strokovno usposabljanje novih kandidatov za mentorje študijskih krožkov kot tudi za spopolnjevanje aktivnih, že usposobljenih mentorjev.

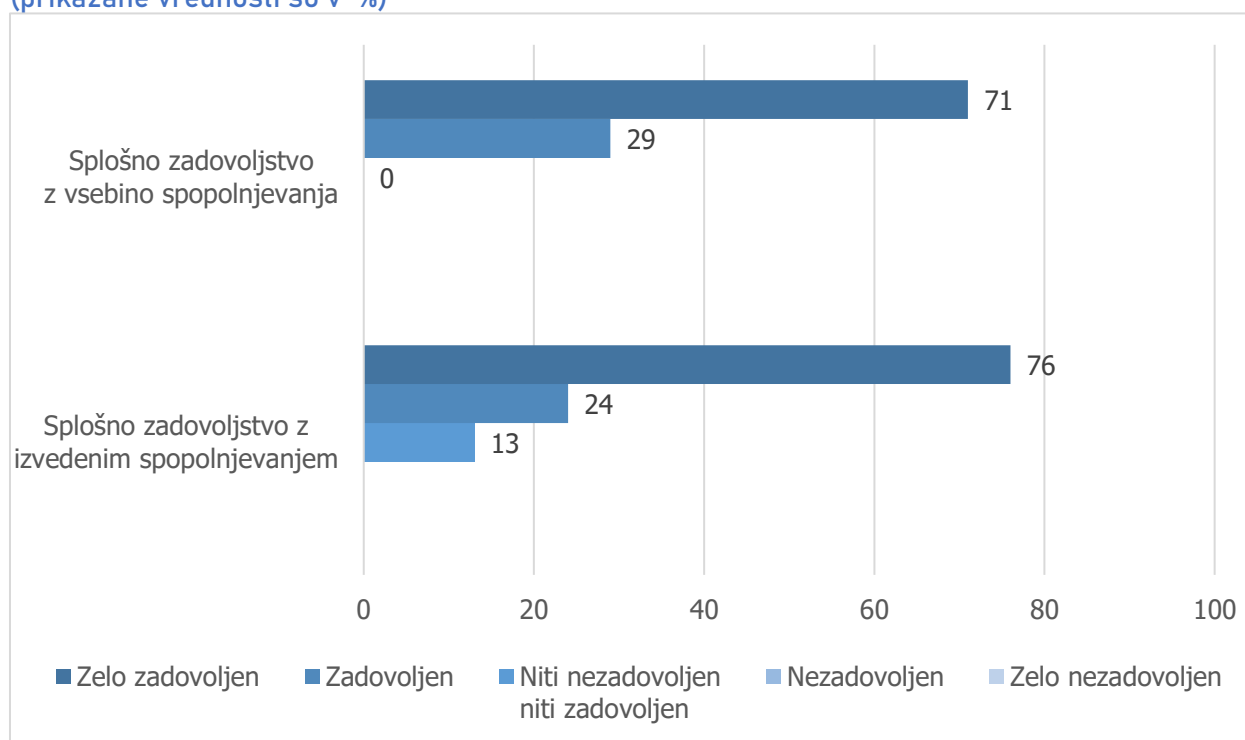
V letu 2023 smo organizirali **Program temeljnega usposabljanja za mentorje študijskih krožkov** in **spopolnjevanje** z naslovom **Spremembe in kako se odzvati nanje**. V letu 2024 smo za delujoče mentorje študijskih krožkov izpeljali **dve spopolnjevanji**.

Program temeljnega usposabljanja za mentorje študijskih krožkov je potekal od 21. februarja do 8. marca 2023. Usposabljanje je trajalo 40 pedagoških ur, izpeljano je bilo v kombinirani obliki, del v obliki predavanj v živo na ACS, del v spletnem izobraževalnem okolju Zoom in tudi v obliki samostojnega učenja. Udeleženci so tekom usposabljanja spoznali model delovanja ŠK, motive pri delovanju ŠK ter pridobili znanje o izobraževalnih in akcijskih ciljih za različne tipe ŠK. Poglobili so tudi svoje znanje v povezavi s komunikacijo, oblikovanjem skupine in skupinsko dinamiko. Posebno pozornost so namenili tudi ugotavljanju potreb v okolju, lotili so se prav tako časovne, finančne in vsebinske komponente, izzivov in promocije študijskih krožkov. Za konec so v spletnem okolju naslovili še izzive prihodnjega razvoja in vsebin.

Usposabljanja se je udeležilo 22 udeležencev, od tega je evalvacijski vprašalnik izpolnilo 21 udeležencev, isto število se jih je tudi usposobilo.

Iz slike spodaj lahko vidimo, da so bili udeleženci na splošno zelo zadovoljni z vsebino in izpeljanim usposabljanjem. Natančneje 71 % udeležencev je bilo zelo zadovoljnih z vsebino usposabljanja, ostali so bili zadovoljni. 76 % pa je bilo zelo zadovoljnih s samo izpeljavo (ostali zadovoljni). Elementu vsebine in izvedbe usposabljanja so namenili povprečno oceno 4,8.

Slika 51: Splošno zadovoljstvo udeležencev z vsebino in izpeljanim usposabljanjem v letu 2023 (prikazane vrednosti so v %)

N=21; vir: Zbirnik evalvacijskih vprašalnikov

Kar 95 % udeležencev je bilo mnenja, da je bilo razmerje med teoretičnim in praktičnim delom v programu primerno. Tisti, ki se s tem niso strinjali so bili mnenja, da je bilo preveč nalog, v prekratnem časovnem obdobju.

Prav tako so bili udeleženci zelo zadovoljni z **učnimi metodami in gradivom**. Več kot polovica udeležencev, 57 % je bila z metodami dela zelo zadovoljna, preostali so bili zadovoljni. Učnim metodam so namenili povprečno oceno 4,6. Gradivu pa so namenili povprečno oceno 4,7, kar 71 % jih je bilo s slednjim zelo zadovoljnih.

Organizacijo usposabljanja so udeleženci ocenjevali na podlagi šestih elementov, pri čemer so vsi prejeli povprečno oceno 4 ali več. Z najvišjo povprečno oceno 4,8 so udeleženci ocenili obveščanje udeležencev pred izvedbo usposabljanja. Povprečno oceno 4,7 so udeleženci namenili upoštevanju želja in potreb udeležencev. Prostor in pogoje za delo so ocenili s povprečno oceno 4,6, trajanje usposabljanja s 4,5, urnik pa je dobil povprečno oceno 4,3. Najnižjo povprečno oceno 4,0 so dobili izbrani termini usposabljanja. V veliki meri opažamo, da so izbrani termini usposabljanja vselej ocenjeni z najnižjo povprečno oceno, kar je tudi razumljivo, saj je težko zadovoljiti želje in potrebe vsakega udeleženca na eni strani in razpoložljivost predavateljev na drugi.

Ob koncu evalvacijskega vprašalnika so udeleženci sporočili še, da so bile vsebine zelo zanimive in da so bile podane na praktičen način. Prav tako so pohvalili organizacijo. Ena udeleženka pa je poudarila, da bi želela, da bi v prihodnje bilo več časa za pripravo seminarske naloge.

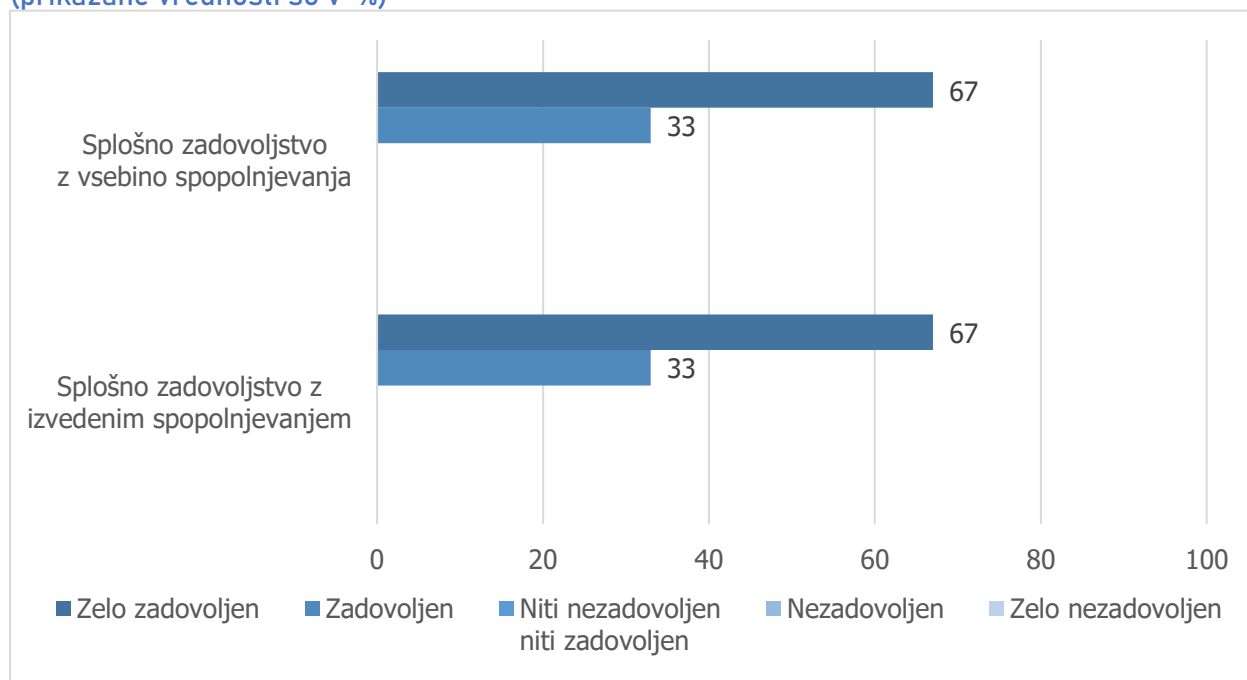
Za mentorje, ki so že usposobljeni, ACS redno organizira spopolnjevanje vsaj enkrat na leto, ki je tematsko vsebinsko zelo raznoliko.

V letu 2023 smo izvedli tudi **spopolnjevanje** z naslovom **Spremembe in kako se nanje odzvati**, ki je trajalo od 13. decembra do 20. decembra 2023 in obsegalo 8 pedagoških ur. Spopolnjevanje je bilo izvedeno kombinirano, od tega 6 pedagoških ur v živo na ACS in 2 pedagoški uri v obliki

organiziranega samostojnega učenja. Tekom spopolnjevanja so udeleženci ugotavljali kakšna je vloga izobraževanja kot odziv na globalne trende (pandemija, podnebne spremembe), naučili so se tudi kako vzpodbuditi kritično mišljenje, analizo in vrednotenje. Prav tako so se dotaknili izbranih strukturnih elementov mišljenja. Spopolnjevanja se je udeležilo 12 posameznikov, od katerih so vsi izpolnili evalvacijski vprašalnik in se tudi usposobili.

Iz slike spodaj lahko vidimo, da so bili udeleženci na splošno zelo zadovoljni z vsebino in izpeljanim spopolnjevanjem. Ocenili so ju s povprečno oceno 4,7. Kar 67 % vprašanih udeležencev je bilo z vsebino in z izvedenim spopolnjevanjem na splošno zelo zadovoljnih. Ostali so bili zadovoljni.

Slika 52: Splošno zadovoljstvo udeležencev z vsebino in izpeljanim spopolnjevanjem v letu 2023 (prikazane vrednosti so v %)

N=12; vir: Zbirnik evalvacijskih vprašalnikov

Prav tako so bili udeleženci zelo zadovoljni z **učnimi metodami in gradivom**. Več kot polovica udeležencev, 58 %, je bila z metodami dela zelo zadovoljna, preostali so bili zadovoljni. Učnim metodam so namenili povprečno oceno 4,6. Gradivu pa so namenili povprečno oceno 4,7; 67 % udeležencev je bilo z učnim gradivom zelo zadovoljnih.

Organizacijo spopolnjevanja so udeleženci ocenjevali na podlagi šestih elementov, pri čemer so vsi prejeli povprečno oceno 4,7 ali več. Z najvišjo povprečno oceno 4,9 so udeleženci ocenili prostor in pogoje dela kot tudi upoštevanje želja in potreb udeležencev. Urniku, trajanju usposabljanja in obveščanju udeležencev pred izvedbo usposabljanja so namenili povprečno oceno 4,8. S povprečno oceno 4,7 pa so bili ocenjeni izbrani termini usposabljanja.

Glede pridobljenega znanja kritičnega mišljenja so udeleženci spopolnjevanja odgovorili, da ga bodo uporabili pri delu z udeleženci ŠK, prenesli ga bodo na sodelavce, služilo pa jim bo tudi pri oblikovanju osebnega kritičnega mišljenja.

Slika 53: Utrinek s spopolnjevanja Spremembe in kako se nanje odzvati v letu 2023 (arhiv ACS)

Ob koncu evalvacijskega vprašalnika so udeleženci sporočili še, da bi si v prihodnje želeli še več takšnih spopolnjevanj, ki so prilagojena spremembam v prostoru in okolju ter vzpodbujajo vseživljenjsko učenje. Prav tako pa bi si želeli še več praktičnih primerov in tudi kako v SK vključiti še druge ranljive skupine, npr. starše velikih družin ipd.

V letu 2024 smo izvedli **dve spopolnjevanji za mentorje študijskih krožkov**. Prvo se je izvedlo v mesecu februarju in je imelo naslov **Uporabnost umetne inteligence v študijskih krožkih**, drugo pa meseca decembra z naslovom **Spopolnjevanje za mentorje študijskih krožkov** v spletno-izobraževalnem okolju Zoom.

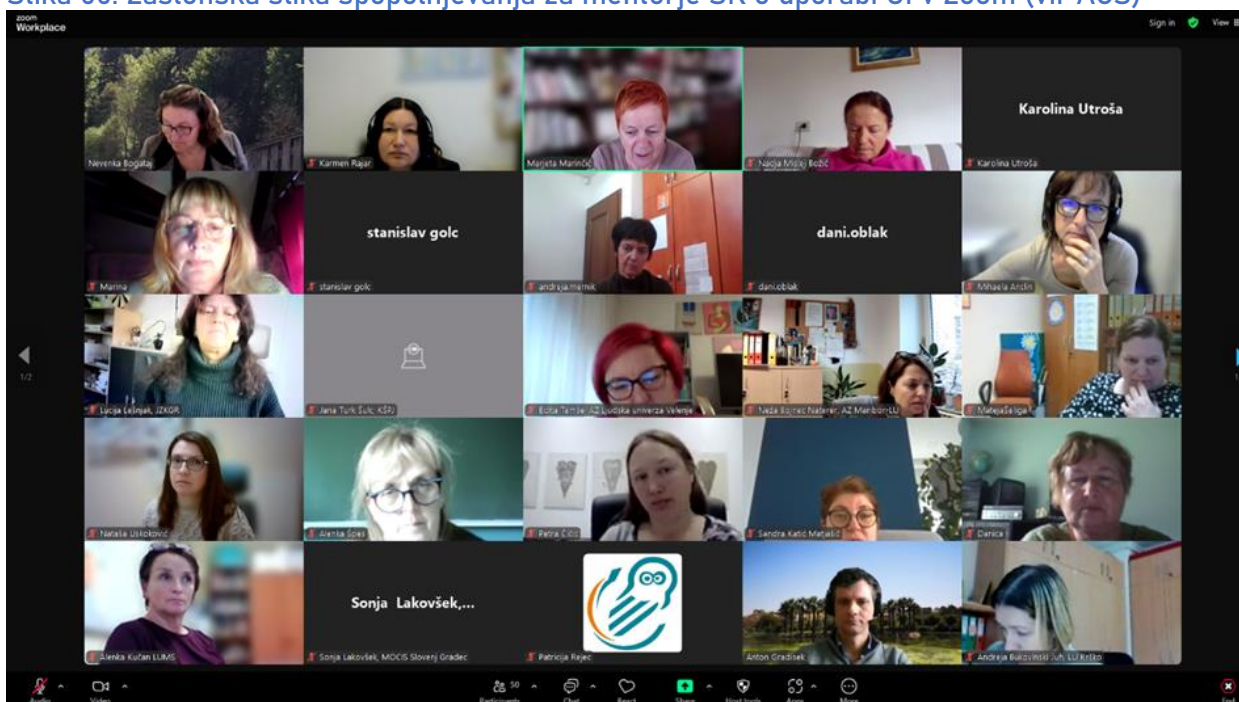
Prvo spopolnjevanje je obsegalo 8 pedagoških in je trajalo od 1. do 9. februarja 2024. 6 ur spopolnjevanja je potekalo v živo na ACS, 2 uri pa sta bili v obliki samostojnega učenja. Predavatelj iz Inštituta Jožef Štefan je udeležencem predstavil osnovne značilnosti umetne inteligence, primere iz vsakdanjega življenja, kjer se lahko uporabi eno izmed orodij umetne inteligence, to je Chat GPT in kako je lahko to orodje uporabno tudi pri študijskih krožkih. Spopolnjevanja se je udeležilo 12 posameznikov, 11 jih je izpolnilo evalvacijski vprašalnik. Enako število posameznikov je spopolnjevanje tudi uspešno zaključilo.

Slika 54: Udeleženci spopolnjevanja Uporabnost umetne inteligence v ŠK v letu 2024 (arhiv ACS)

Drugo **spopolnjevanje za mentorje ŠK** je potekalo 3. decembra 2024 v spletno izobraževalnem okolju Zoom. Trajalo je 6,5 pedagoških ur. Udeleženci so tekom spopolnjevanja pridobili znanje o umetni inteligenci ter pogledali primer skupnosti in povezovanja v Južni Koreji. Nato so se osredotočili na slovenske ŠK v mednarodnem projektu varovanja biološke pestrosti ter ga zaključili z usmeritvami za 2025. Spopolnjevanja se je udeležilo 42 udeležencev, uspešno pa ga je zaključilo 40 posameznikov. Evalvacijo je izpolnilo 29 posameznikov.

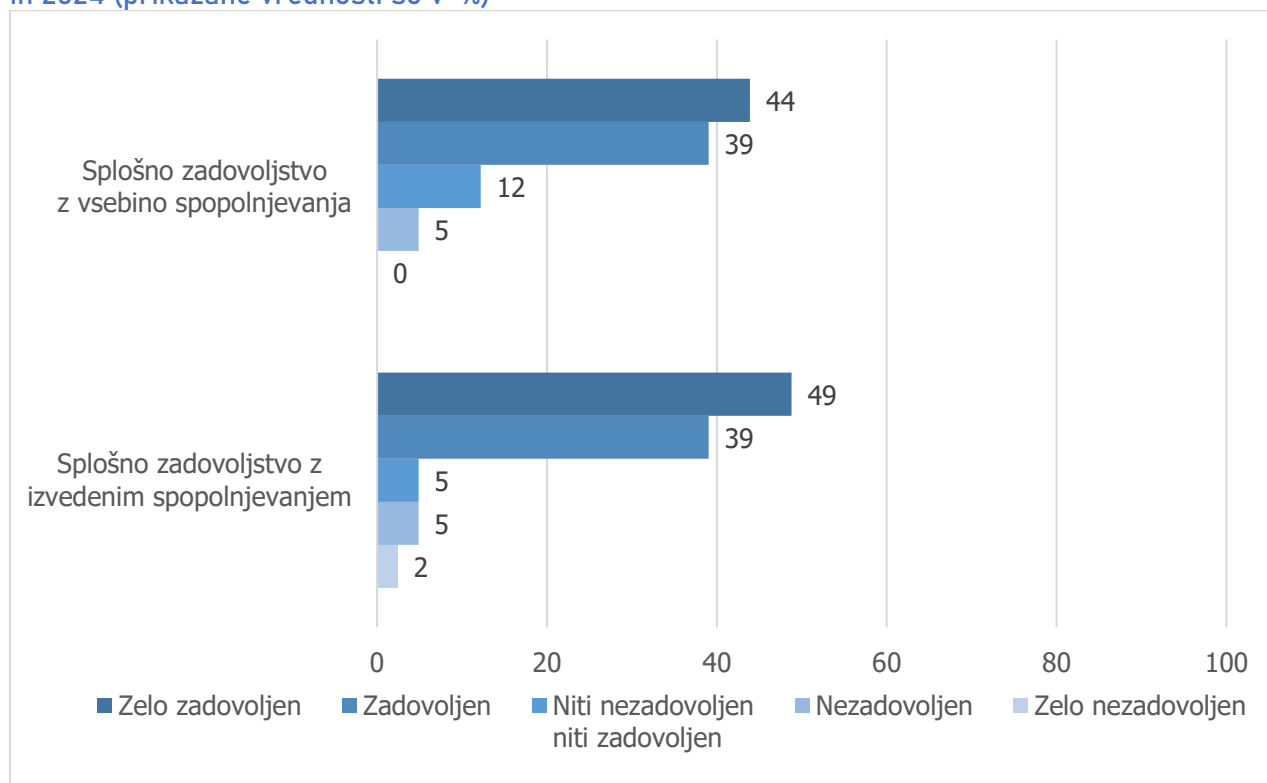
Slika 55: Zaslonska slika spopolnjevanja za mentorje ŠK o uporabi UI v Zoom (vir ACS)

Podatke o zadovoljstvu z obema spopolnjevanjema predstavljamo združeno s skupno povprečno oceno. Kot je razvidno iz tabele spodaj je bila malo manj kot polovica vseh udeležencev (49 %) na splošno zelo zadovoljnih z izpeljanim spopolnjevanjem, 39 % vprašanih jih je bilo z izpeljanim spopolnjevanjem zadovoljnih; 5 % udeležencev se ni opredelilo, ravno toliko jih je bilo nezadovoljnih. 2 % vprašanih je bil s spopolnjevanjem zelo nezadovoljnih. Udeleženci so bili mnenja, da je bilo spopolnjevanje v Zoom predolgo in bi lahko bilo razdeljeno na dva dneva. Prav tako so izpostavili neprimernost termina usposabljanja (konec leta se pripravljajo namreč poročila in letni programi dela).

Skupna povprečna ocena s spopolnjevanjem je enaka 4,3. Če nadaljnje analiziramo element zadovoljstva z vsebino, lahko ugotovimo, da so bili udeleženci obeh spopolnjevanj v 44 % zelo zadovoljni, 39 % jih je bilo z vsebino zadovoljnih, 12 % se glede vsebine ni opredelilo - niti zadovoljni, niti nezadovoljni; medtem ko je bilo 5 % udeležencev z vsebino nezadovoljnih. Udeleženci bi z vidika vsebine potrebovali več praktičnih primerov in namigov za konkretno uporabo umetne inteligence v ŠK, recimo, kako se s pomočjo umetne inteligence naredi slika, video ipd. Želijo si tudi več usmeritev o povezovanju organizacij in mentorjev, ki izvajajo ŠK. (na kak način bi se lahko bolj povezali, kako naj iščejo, nagovarjajo udeležence, kako se gradi skupnost ŠK ipd.). Elementu vsebine so namenili skupno povprečno oceno 4,2.

Slika 56: Splošno zadovoljstvo udeležencev z vsebino in izpeljanimi spopolnjevanji v letih 2023 in 2024 (prikazane vrednosti so v %)

N=41; vir: Zbirnik evalvacijskih vprašalnikov

Pri **organizaciji spopolnjevanj** je element obveščanja udeležencev pred začetkom spopolnjevanja za obe spopolnjevanji bil ocenjen s skupno povprečno oceno 4,7; element trajanja spopolnjevanja je bil ocenjen s skupno povprečno oceno 4,3; upoštevanje želja in potreb udeležencev pa s skupno povprečno oceno 4,3.

Ob koncu evalvacijskega vprašalnika so udeleženci **februarske izvedbe** sporočili, da je bilo spopolnjevanje aktualno in pohvalili predavatelja, ki jim je predal dragocena praktična znanja. Zahvalili so se tudi organizatorju spopolnjevanja in sporočili, da bi si želeli še kakšno usposabljanje s podobno tematiko.

Pri **decembrski izvedbi spopolnjevanja** so bili nekateri udeleženci mnenja, da se z izvedbo preko Zoom prihrani čas in stroške, spet drugi so poudarili, da je pomembno, da so usposabljanja tudi v živo, saj so tako bolj osebna, zaradi živega stika in socializacije med udeleženci. V primeru usposabljanj preko Zoom so predlagali, da bi tako dolga usposabljanja bila razporejena v dva dneva. Glede intenzitete so poudarili, da bi bilo dobro, da se mentorji ŠK spopolnjujejo letno. Nekdo je predlagal, da bi se ustvarilo srečanje v Zoom ali podobno srečanje na daljavo, kjer bi se vsi mentorji ŠK enkrat mesečno srečevali in pripravili simulacijo ŠK ter iskali odgovore na aktualna odprta vprašanja.

Vedno znova ugotavljamo tudi, da je stik med ACS in izvajalci reden in dober, to potrjuje tudi udeležba na spopolnjevanjih in programih temeljnega usposabljanja za mentorje študijskih krožkov. Vsebina programov vedno prinaša novosti, kjer zasledujemo tudi aktualne potrebe posameznikov. Novosti so vedno kar najbolj praktično uporabne, sama izvedba usposabljanj/spopolnjevanj pa temelji na aktivnem sodelovanju in kritični refleksiji.

5.2.3. Programi s področja PISMENOST

Vir: [https://www.beanstack.com/hubfs/Blog/Blog %20Images/How %20to %20Create %20a %20Literacy-Rich %20Classroom %20Environment_header.png](https://www.beanstack.com/hubfs/Blog/Blog%20Images/How%20to%20Create%20a%20Literacy-Rich%20Classroom%20Environment_header.png)

Pismenost odraslih ostaja eno izmed prednostnih področij izobraževanja odraslih v Sloveniji. Razvite temeljne zmožnosti – bralna, pisna, matematična in digitalna pismenost – so ključnega pomena za aktivno vključevanje posameznika v družbo, na trg dela ter za uspešno vključevanje v vseživljenjsko učenje.

Z namenom krepitev kakovosti na tem področju izvajamo različne programe usposabljanja in spopolnjevanja strokovnih delavcev, ki poučujejo odrasle. Med njimi izpostavljamo področja:

- **bralne pismenosti**, ki poudarjajo pomen bralne pismenosti za učenje in samostojno delovanje v vsakdanjem življenju;
- **programa Začetna integracija priseljencev (ZIP)**, kjer se strokovni delavci usposabljaajo za delo z odraslimi priseljenci, z osredotočenostjo na razvoj funkcionalne pismenosti, na letnih srečanjih pa izboljšujejo didaktične priprave in izvajanje učnih ur;
- strokovna srečanja za izvajalce programa **Osnovna šola za odrasle**, s poudarkom na socialno-emocionalni podpori odraslim udeležencem.

Programi spopolnjevanja predstavljajo pomembno podporo strokovnim delavcem, saj omogočajo razvoj kompetenc za delo z raznolikimi ciljnimi skupinami odraslih in prispevajo k večji vključenosti in uspešnosti udeležencev v izobraževalnem procesu.

Tako smo na področju pismenosti v letih 2023 in 2024 izpeljali skupaj 7 programov, od tega 5 s področja usposabljanja in spopolnjevanja učiteljev in učiteljic za izvajanje programa Začetna integracija priseljencev (ZIP), 1 s področja razvoja bralne pismenosti in 1 spopolnjevanje za učitelje v programu Osnovna šola za odrasle (v nadaljevanju OŠO). Skupaj se je v programe pismenosti vključilo 84 strokovnih delavcev, od tega se je usposobilo 91 % vseh vključenih.

Preglednica 15: Število vključenih in usposobljenih udeležencev ter oddanih evalvacij v programih usposabljanja na področju Pismenost v 2023 in 2024

Leto	2023					2024				
Programi	Trajanje v PU ¹⁹	Št. izvedb	Število vključenih	Število usposobljenih	Število oddanih evalvacij	Trajanje v PU	Št. izvedb	Število vključenih	Število usposobljenih	Število oddanih evalvacij
Bralna pismenost										
Umeščanje branja v izobraževanje odraslih	-	-	-	-	-	40	1	9	9	-
Začetna integracija priseljencev										
Program temeljnega usposabljanja učiteljev in učiteljic za izvajanje programa Začetna integracija priseljencev (ZIP)	-	-	-	-	-	24	1	16	16	16
Informativno srečanje za izvajalce programa ZIP - Predstavitev novosti v programu ZIP	-	-	-	-	-	2	2	108	-	-
Spopolnjevanje učiteljev in učiteljic v programu Začetna integracija priseljencev (ZIP) - Priprava učne ure za izvedbo programa ZIP	8	2	41	33	33	-	-	-	-	-
Osnovna šola za odrasle										
Spopolnjevanje za učitelje in organizatorje izobraževanja odraslih ter druge strokovne delavce v programu Osnovna šola za odrasle - Socialno - emocionalni vidiki vzgojno izobraževalnega dela v programu OŠO	8	1	18	18	18	-	-	-	-	-
SKUPAJ	24	3	59	51	51	68	4	133	25	16

Vir: Spletna aplikacija IZO ACS in zbirniki evalvacijskih vprašalnikov

Skupaj se je v letu 2023 v programe usposabljanja in spopolnjevanja vključilo 59 udeležencev, od tega se jih je usposobilo 51, kar predstavlja 86 % vseh vključenih. V letu 2023 smo izvedli krajše programe spopolnjevanja – 2 izvedbi za učitelje ZIP in 1 izvedbo za učitelje OŠO.

V letu 2024 smo izpeljali 2 temeljni usposabljanji, eno s področja bralne pismenosti (40-urni) in za bodoče učitelje programa ZIP (32-urni). V obeh programih so se za izvajanje programov s področja pismenosti usposobili vsi vključeni udeleženci (25 usposobljenih). Za že usposobljene

¹⁹ Trajanje v pedagoških urah (PU) na izvedbo.

učitelje ZIP smo organizirali 2 krajši informativni srečanja v Zoom, kjer smo predstavili novosti posodobljenega program ZIP.

V nadaljevanju predstavljamo povzetke analiz evalvacijskih vprašalnikov za posamezna področja.

Bralna pismenost

40-urni program **Umeščanje branja v izobraževanje odraslih** smo v kombinirani obliki treh srečanj v živo v prostorih ACS in samostojnega dela/učenja pilotno izvedli v letu 2024. Program je umeščen v Akcijski načrt uresničevanja Nacionalne strategije za razvoj bralne pismenosti 2019 – 2030²⁰ in je namenjen vsem, ki si s svojim delom na različne načine - posredno ali neposredno prizadevate za dvig bralne pismenosti in kulture branja v Sloveniji in ki v branju vidite potencial za izboljšanje kakovosti življenja slehernega človeka.

Usposabljanje je uspešno zaključilo 9 udeležencev.

Slika 57: Umeščanje branja v izobraževanje odraslih – prvi dan srečanja (arhiv ACS)

Ker je šlo za pilotno izvedbo, smo evalvacijo programa, v kateri je sodelovalo vseh 9 udeležencev, izvedli s pomočjo metode svetovne kavarne. Evalvacija je zajemala 3 sklope vprašanj:

- ovrednotenje vsebine in strukture programa – ustreznost vsebin in trajanje ter razmerje med vsebinami,
- učne oblike in metode v programu in časovna organizacija programa,
- izkušnje oz. učinki: Katere znanje bi še potrebovali/poglobili? Katere skupine izobraževalcev bi morali povabiti in katero znanje potrebujejo?

Odgovori udeležencev so zapisani v obliki plakatov, na posamezne sklope so odgovorile vse udeleženke. Vodja programa je na podlagi tega ocenila, da so s tem udeleženci vsebinsko izpolnile zadnji pogoj za pridobitev potrdila, zato evalvacijskega vprašalnika v 1ka nismo posebej pošiljali.

Evalvacija je pokazala, da sta se udeležencem zdela vsebina in trajanje programa ustrezna. Program je ustrezno oblikovan, saj obravnava branje z več različnih vidikov. Prav tako so ocenili, da so imeli dovolj časa za samostojno delo. Pri učnih metodah in tehnikah so poudarili kot dobro to, da je veliko aktivnega sodelovanja. Udeleženci so spoznali različne metode in tehnike za spodbujanje bralne pismenosti, npr. metodo dialoškega učenja, strategije ustvarjalnega in kritičnega mišljenja, delo z različnimi teksti (pisnimi, slušnimi, grafičnimi ipd.), ki so dosegljivi na

²⁰ Spletna stran <https://pismen.si/akcijski-nacrt/>

različnih nosilcih, metodo kuriranja prostora za spodbujanje bralne kulture... in jih ocenili kot uporabne za njihovo nadaljnje delo.

Eden od udeležencev je predlagal, da bi se lahko pripravil seznam priporočene literature glede na posamezno ciljno skupino, po možnosti po težavnosti besedila (od enostavnega besedila, do literature za zahtevnega bralca). Drugi je navedel, da bi bilo dobro pripraviti tudi seznam knjig, po katerih je bil posnet tudi film ali pa je bila izdana zvočna knjiga, s čemer bi lahko k branju knjig pritegnili bralce, ki pri branju potrebujejo dodatno spodbudo in podporo.

Začetna integracija priseljencev

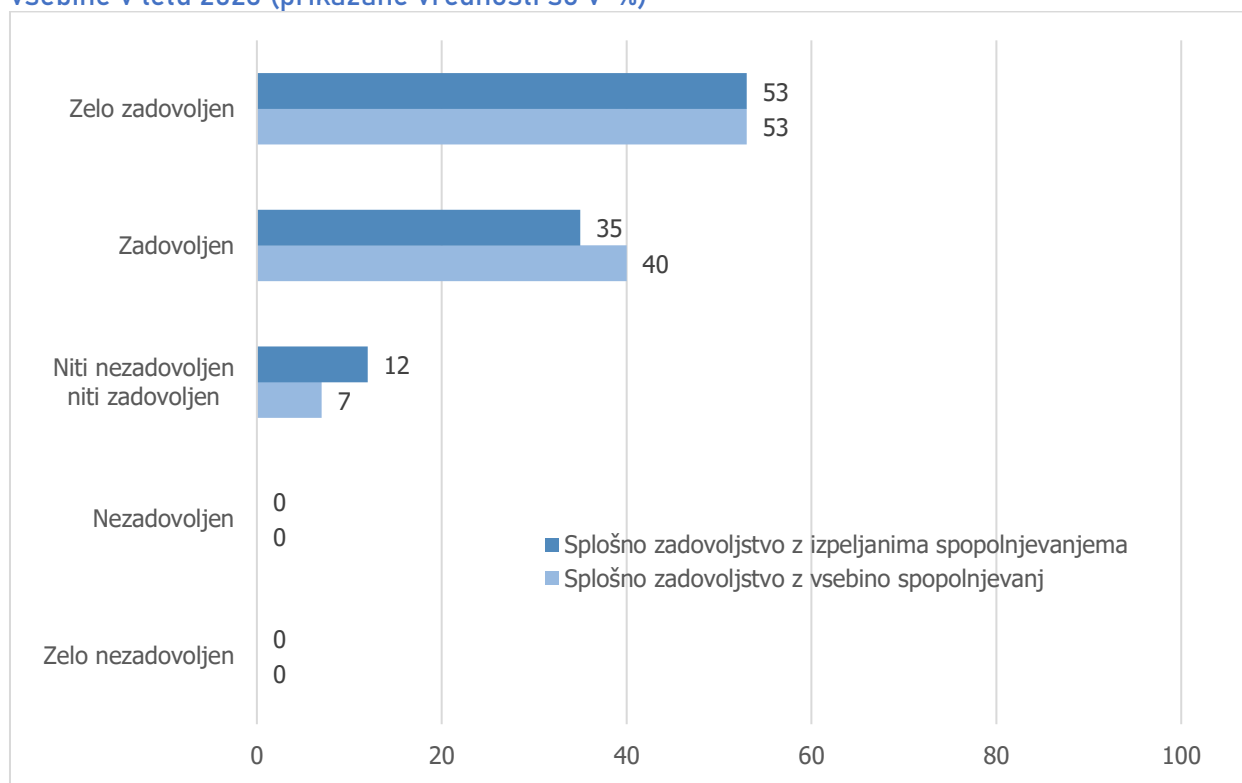
Programi usposabljanja in spopolnjevanja učiteljev in učiteljic za izvajanje programa **Začetna integracija priseljencev (ZIP)** so namenjeni učiteljem in učiteljicam slovenistike, ki bodo poučevali oz. že poučujejo priseljence v programu ZIP, in kulturnim mediatorjem, ki bodo sodelovali oz. sodelujejo v tem programu. Pri vključitvi v programe imajo prednost udeleženci, katerih organizacije so bile izbrane na razpisu za izvajanje programa ZIP s strani Ministrstva za notranje zadeve.

Ker 24-urno usposabljanje za učitelje v izobraževalnem programu **Začetna integracija priseljencev (ZIP)** po novem pravilniku ni več pogoj za njegovo izvajanje, smo zaznali upad interesa po udeležbi v tem programu. Z načrtom, da temeljno usposabljanje izpeljujemo na dve leti, smo v letu **2023** izpeljali **dve spopolnjevanji**. Spopolnjevanji smo organizirali in izpeljali v skladu z izkazanim interesom izvajalcev programa ZIP, po katerem smo jih spraševali v anketi, ki smo jo med njimi izvedli aprila 2023. V letu 2023 smo tako izpeljali delavnico z naslovom **Priprava učne ure za izvedbo programa ZIP**, v živo (8 PU) in na daljavo (2 dni po 4 PU).

Pri načrtovanju izvedb smo upoštevali želje izvajalcev programa ZIP, ki so jih izrazili v prej omenjenem povpraševanju, in eno izvedbo izpeljali v živo, v prostorih ACS, drugo pa v dveh delih, v obliki e-izobraževanja v Zoom.

V spopolnjevanje se je skupaj vključilo 41 izvajalcev programa ZIP, 33 jih je prejelo potrdilo o uspešno zaključenem spopolnjevanju, kar predstavlja 81 % vseh vključenih.

Slika 58: Splošno zadovoljstvo udeležencev z izpeljanima spopolnjevanjema in s podajanjem vsebine v letu 2023 (prikazane vrednosti so v %)

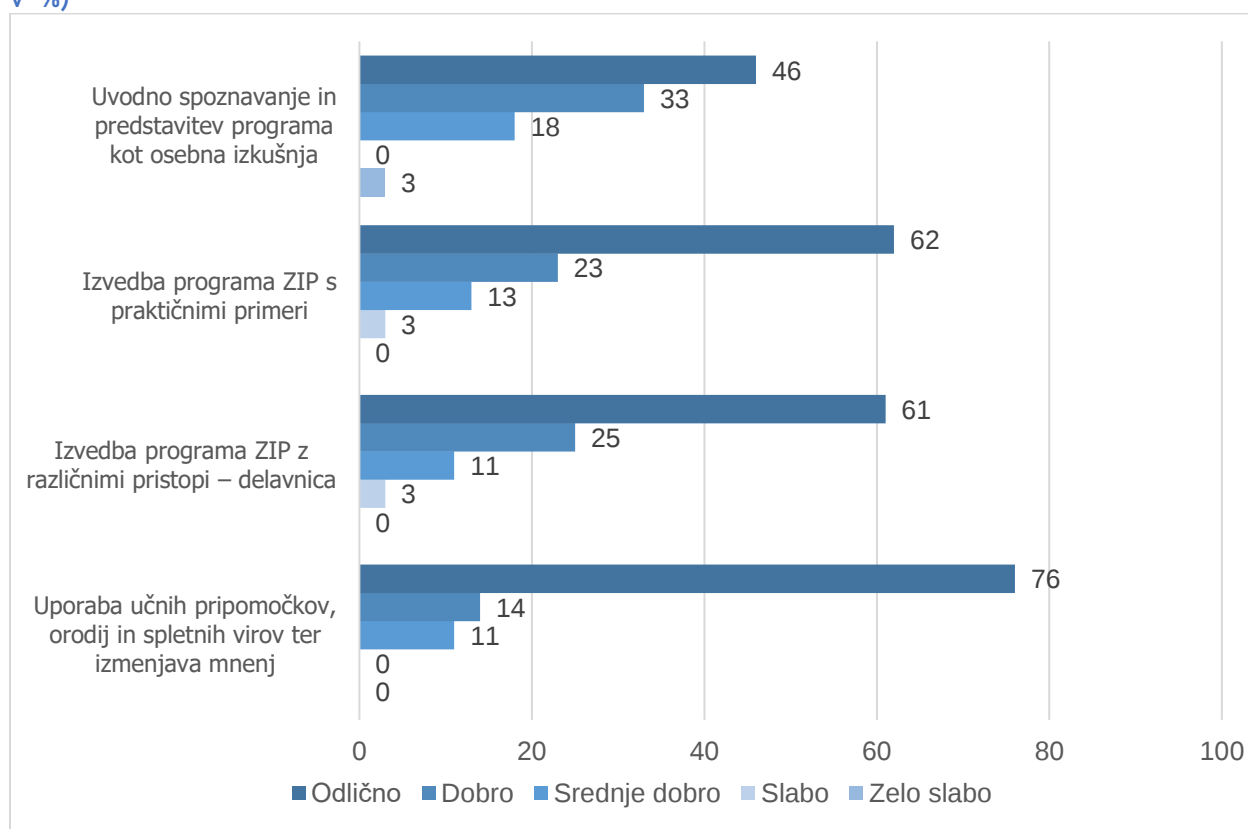
N = 33; vir: Zbirnik evalvacijskih vprašalnikov

Udeleženci so vsebino spopolnjevanj ocenili zelo pozitivno. Kar 53 % vseh vprašanih je izrazilo, da so bili z vsebino zelo zadovoljni, kar predstavlja več kot polovico vseh anketiranih. Dodatnih 40 % je ocenilo, da so bili z vsebino zadovoljni, kar pomeni, da je bila skupna stopnja zadovoljstva izjemno visoka – skupaj kar 93 %. Le 7 % udeležencev je ostalo nevtralnih, torej niso bili ne zadovoljni ne nezadovoljni, kar lahko razumemo kot priložnost za dodatno izboljšavo.

Tudi glede na izvedbo usposabljanja so udeleženci izrazili visoko raven zadovoljstva. Več kot polovica vseh anketiranih (53 %) je bila z izvedbo zelo zadovoljna, 35 % sodelujočih je izvedbo ocenilo kot zadovoljivo, kar pomeni, da so cilji programa, komunikacija, dostopnost gradiv in podpora med usposabljanjem ustrezali njihovim pričakovanjem. 12 % udeležencev ni izrazilo ne nezadovoljstva ne zadovoljstva, kar bi lahko kazalo na osebne okoliščine ali drugačna pričakovanja, ki jih program ni v celoti naslovil.

Pomembno je poudariti, da nobeden izmed sodelujočih ni izrazil nezadovoljstva, kar potrjuje, da je bila vsebina strokovno premišljena, dobro prilagojena ciljni skupini in ustrezno izvedena. Visoka stopnja zadovoljstva nakazuje, da so bile teme, ki so bile vključene v program spopolnjevanja, aktualne in uporabne v praksi.

Slika 59: Ocena vsebine programov po posameznih temah v letu 2023 (prikazane vrednosti so v %)

N = 33; vir: Zbirnik evalvacijskih vprašalnikov

Iz zgornje slike je razvidno, da je kar 90 % vprašanih z ocenama odlično in dobro ocenilo temo Uporaba učnih pripomočkov, orodij in spletnih virov ter izmenjava mnenj. Sledita ji temi Izvedba programa ZIP z različnimi pristopi – delavnica (86 %) in Izvedba programa ZIP s praktičnimi primeri (85 %). 3 % vprašanih je z oceno zelo slabo ocenilo temo Uvodno spoznavanje in predstavitev programa kot osebna izkušnja - uvodna predstavitev udeležencev se jim je zdela predolga, oceno slabo pa drugih dveh temah pa so utemeljili s tem, da so pričakovali nove vsebine, saj so bili že izkušeni učitelji, ki so predstavljene primere in pristope že izvajali.

V nadaljevanju povzemamo glavne vsebine posameznih izvedb spopolnjevanj.

Delavnica, izvedena v prostorih ACS, je bila vsebinsko in organizacijsko visoko ocenjena (povprečna ocena²¹ 4,8), predavateljica je prejela številne pohvale za strokovnost in energičnost, vsebina pa je bila koristna, natančna in pravočasna glede na potrebe udeležencev - ocenjena je bila s povprečno oceno 4,6.

²¹ Ocenjevalna lestvica od 1 do 5, kjer 1 pomeni zelo nezadovoljen, 5 pa zelo zadovoljen.

Slika 60: Spopolnjevanje za učitelje programa ZIP – junijska delavnica v živo (arhiv ACS)

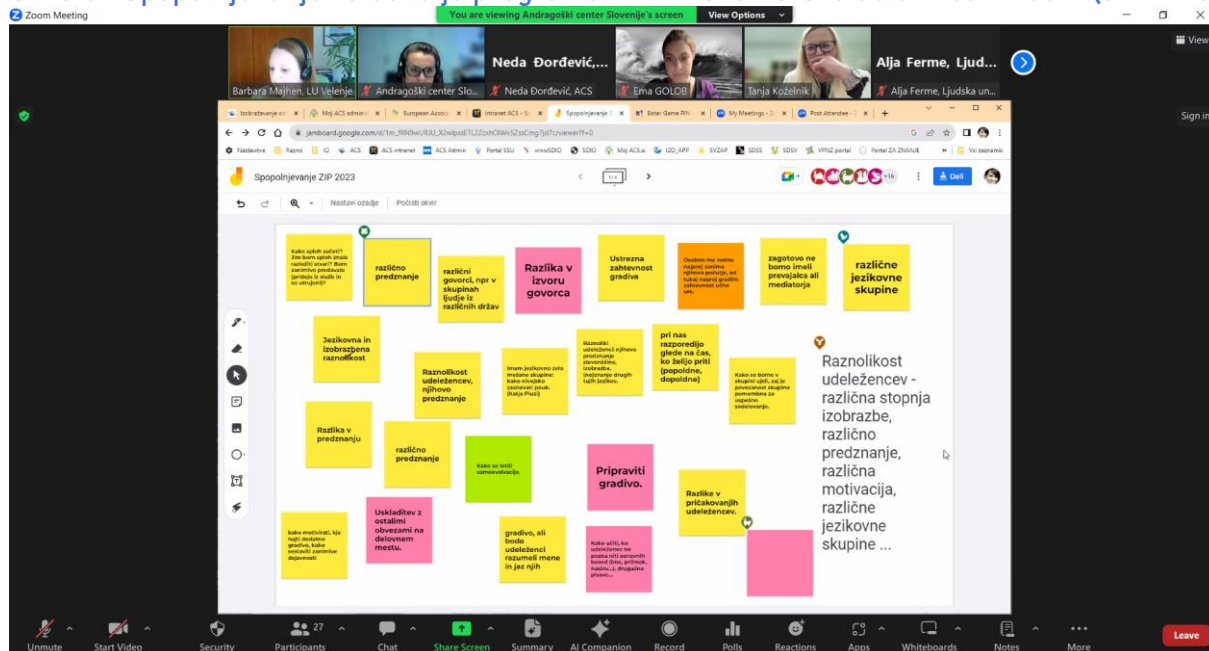
Kljub visoki oceni zadovoljstva vsebine in izvedbe spopolnjevanja so nekateri udeleženci pogrešali več inovativnih spletnih metod in večjo raznolikost aktivnih pristopov, ne le skupinskega dela. Želeli bi si več izmenjave izkušenj in praks z drugimi učitelji, predvsem glede konkretnih dilem in pristopov pri izvajanju ZIP-a, saj je učiteljev slovenščine za tujce malo in so takšna srečanja redka ter dragocena.

Izpostavili so, da je 45 minut za kosilo premalo, zato predlagajo podaljšanje časa na vsaj eno uro, kar bi omogočilo tudi bolj sproščeno neformalno druženje ter izmenjavo izkušenj in dobrih praks. Poleg tega si želijo več takšnih izobraževanj in rednih intervizijskih srečanj, kjer bi lahko izmenjevali znanja in izkušnje.

Vsi so izrazili zadovoljstvo z organizacijo, strokovnim pristopom in posluhom pri izbiri tem ter se veselijo ponovnih srečanj.

Tudi z jesensko izvedbo **spopolnjevanja na daljavo** so bili zelo zadovoljni, saj jim je omogočila lažjo časovno uskladitev z rednimi obveznostmi, brez potrebe po vožnji ali odsotnosti z dela. Mnogi so zapisali, da bi se v primeru izvedbe v živo zaradi službenih ali zasebnih obveznosti le-te ne mogli udeležiti.

Slika 61: Spopolnjevanje za učitelje programa ZIP – novembrska delavnica v Zoom (arhiv ACS)

Kot **prednost** so izpostavili vsebinsko bogat program, ki je vključeval predstavitev različnih orodij, učnih pristopov, praktičnih primerov in izkušenj iz prakse. Posebej dragocena se jim je zdela izmenjava mnenj in praks med udeleženci iz različnih koncev Slovenije, kar je prispevalo k večjemu razumevanju in občutku skupnosti.

Kot glavne **slabosti** spopolnjevanja na daljavo so izpostavili pomanjkanje osebnega stika in manj neformalne izmenjave izkušenj, ki bi v živo potekala bolj spontano. Nekateri so opozorili, da se bolj zadržani udeleženci težje vključijo, kar zmanjša aktivno sodelovanje. Težave so povzročale tudi tehnične omejitve (npr. nedelovanje virtualnih orodij, nemožnost ogleda posnetkov), neustrezna ura začetka in naporen urnik z dvema srečanjema v istem tednu. Kljub temu je večina udeležencev izvedbo ocenila kot kakovostno in primerno glede na okoliščine.

Pri usposabljanju so bile uporabljene raznolike in ustrezno prilagojene metode dela na daljavo, med katerimi so udeleženci posebej pohvalili delo v manjših skupinah (Zoom sobe), viharjenje možganov, metodo razgovora ter pisanje na virtualne listke, ki je omogočalo najprej anonimno izražanje, nato pa skupno komentiranje.

Pohvalili so tudi organizacijo in izvedbo spopolnjevanja na daljavo (povprečna ocena 4,3), posebej pa še predavateljico za njen strokovni, srčen in izkušen pristop.

Več jih je izrazilo željo, da se usposabljanja na daljavo ohranijo tudi v prihodnje, saj so učinkovita, dostopna in vsebinsko zelo koristna.

Za prihodnje izvedbe pa so predlagali snemanje delavnic za kasnejši ogled in možnost domačih nalog. Večkrat je bilo izpostavljeno, da bi bilo dobro podaljšati čas za delo v skupinah, saj je za vzpostavitev sodelovanja potreben daljši uvod. Kot izboljšavo omenjajo tudi krajšanje uvodnega dela, ločevanje skupin glede na predznanje ter bolj členjeno izvedbo (npr. v 3 krajše termine namesto 2 intenzivnih).

V letu 2024 smo izpeljali 1 [program temeljnega usposabljanja učiteljev in učiteljic za izvajanje programa Začetna integracija priseljencev \(ZIP\)](#), na katerega se je prijavilo 16 udeležencev in uspešno zaključilo usposabljanje.

Glede splošnega zadovoljstva z izpeljanim usposabljanjem so se enakomerno porazdelili: polovica je bila zelo zadovoljna, druga polovica pa zadovoljna, usposabljanje so ocenili s povprečno oceno 4,5²². 13 % udeležencem se razmerje med teorijo in prakso ni zdelo primerno – pogrešali so več primerov iz prakse in navodila za izvedbo pouka. Tudi teme v programu so ocenili s skupno povprečno oceno 4,4, med njimi je s povprečno oceno 4,9 izstopala tema z naslovom Učimo se tujega jezika, kjer so se preizkušali v vlogi priseljencev in se učili tujega jezika ter tema Izkušnje učitelja v programu ZIP (povp. ocena 4,7).

[Slika 62: Bodoči učitelji programa ZIP \(arhiv ACS\)](#)

V evalvaciji so še izpostavili, da bi si želeli več praktičnih vsebin, predvsem pa:

- konkretnih primerov iz prakse in več praktičnega usposabljanja,
- nasvetov s strani predavateljev ter predstavitev dobrih praks,
- aktivnosti, ki bi jih lahko neposredno implementirali v svoje delo.

Pohvale so bile namenjene tudi splošni organizaciji dogodka in prijetnemu vzdušju, ki so ga udeleženci večkrat izpostavili ter odlični predstavitvi praktičnega dela.

Zapisali so tudi nekaj vsebinskih predlogov in opažanj; predavanje na temo Pravni položaj in pravice priseljencev in njihovo uresničevanje jim je bilo zanimivo, a so nekateri izrazili dvom o uporabnosti vsebine za konkretno delo v programu ZIP. Opozorili so, da razredni učitelji v programu ZIP potrebujejo dodatno podporo pri jezikovnih in slovničnih kompetencah, saj njihovo predhodno izobraževanje večinoma ne zajema poučevanja odraslih ali jezika kot takega. Želeli bi si več praktičnih napotkov za delo v heterogenih jezikovnih skupinah.

V letu 2024 smo izpeljali tudi [2 krajši informativni srečanja za izvajalce programa ZIP](#) v Zoom, na katerih smo udeležencem predstavili ključne vsebinske in izvedbene novosti posodobljenega programa ZIP. Udeležilo se ju je 108 strokovnih delavcev, ki se pri svojem delu srečuje s programom ZIP. V letu 2023 je bil program posodobljen na podlagi dolgoletnih izkušenj z izvajanjem programa ZIP, tečajev slovenščine za priseljence ter izpitov iz znanja jezika,

²² Ocenjevalna lestvica od 1 do 5, kjer 1 pomeni zelo nezadovoljen, 5 pa zelo zadovoljen.

upoštevajoč tudi aktualne družbene spremembe. Prenovljeni program se odziva na to, da obstoječi izobraževalni programi ne zadostujejo več potrebam novih priseljencev, ki prihajajo iz bolj raznolikih jezikovnih, kulturnih in izobraževalnih okolij.

Na podlagi ugotovitev in sprememb v zakonodaji je v predlogih za nadaljnji razvoj izpostavljena potreba po posodobitvi zasnove temeljnega usposabljanja. Predlagana je modularna oblika programa, ki bi omogočala večjo fleksibilnost, boljšo dostopnost za udeležence ter učinkovitejšo organizacijo izvedb, hkrati pa bi ohranila kakovost in strokovno relevantnost usposabljanja.

Osnovna šola za odrasle

Na delavnico z naslovom **Socialno-emocionalni vidiki vzgojno izobraževalnega dela v programu OŠO**, ki smo jo v okviru **spopolnjevanja za učitelje in organizatorje izobraževanja odraslih ter druge strokovne delavce v programu OŠO** izvedli v letu **2023**, se je vključilo in usposobilo 18 strokovnih delavcev, ki deluje na področju OŠO – med njimi so prevladovali organizatorji IO (78 %), 22 % jih opravlja vlogo vodje izobraževanja odraslih/programskega področja, 11 % je strokovnih delavcev in 6 % učiteljev.

V povprečju so bili z izpeljanim spopolnjevanjem in vsebino zelo zadovoljni (povp. ocena 4,7), povprečna ocena vsebine programa je bila 4,5. Organizacijo delavnice so ravno tako ocenili z zelo visoko oceno 4,8. Izrazili so visok interes za udeležbo v nadaljevalnem seminarju s tovrstno tematiko (44 %).

Slika 63: Ena od predavateljic, dr. Tanja Rupnik Vec, na uvodnem delu (arhiv ACS)

Udeleženci so izobraževanje ocenili kot zelo uporabno in dobro pripravljeno. Posebej so pohvalili, da ni šlo zgolj za teorijo, temveč so bile vključene konkretne, praktične naloge. Predavateljici sta vsebino predstavili jasno, razumljivo in dinamično.

Pohvalili so predvsem praktičen pristop predavateljic, ki sta pripravili konkretne naloge in sta vsebino predstavili jasno, brez suhoparnih teorij. Naloga s »čustvi v vrečki« je bila prepoznana kot dragocena vaja za refleksijo, naloga z nalepkami pa kot dobra osnova, ki bi lahko z nekaj prilagoditvami postala še bolj aktualna.

Prav tako so pohvalili dobro pripravo in vsebino izobraževanja, ki je prispevala k dobremu vzdušju, med drugim je k temu pripomoglo tudi ognjišče na zaslonu.

5.2.4. Programi s področja SVETOVANJE

Svetovalna dejavnost v izobraževanju odraslih je ena od temeljnih podpornih dejavnosti v izobraževanju odraslih. Namen svetovalne dejavnosti v izobraževanju odraslih (IO) je odraslim omogočiti in ponujati informacije in svetovanje o različnih možnostih učenja, izobraževanja, načrtovanju in razvoju kariere, vrednotenju že pridobljenega znanja, samostojnem učenju.

V sistem izobraževanja odraslih smo svetovanje vpeljali že leta 2000, ko so začela delovati svetovalna središča za izobraževanje odraslih – središča ISIO. Delovala so regijsko in odraslim ponujala brezplačno svetovanje o različnih možnostih učenja in izobraževanja. Odrasli, ki se iz različnih razlogov niso želeli vključevati v tradicionalne oblike učenja in izobraževanja, pa so se lahko samostojno učili v središčih za samostojno učenje; tudi ta so delovala po vsej Sloveniji.

Uspešno delovanje obeh dejavnosti, stalna skrb za sistemsko umeščanje in tudi to, da se je MIZŠ zavedalo, kako pomembna je podpora dejavnost svetovanja za uspešno in učinkovito izobraževanje odraslih, so pripeljali do umestitve obeh dejavnosti v Zakon o izobraževanju odraslih (ZIO-1). Ta je svetovalno dejavnost v izobraževanju odraslih umestil v javno službo na področju izobraževanja odraslih²³.

Svetovalna dejavnost v izobraževanju odraslih se izpeljuje na treh področjih:

1. pri vključevanju v izobraževanje in nadaljevanju izobraževanja,
2. pri ugotavljanju in dokumentiranju znanja in spretnosti,
3. pri samostojnem učenju.

ACS za [svetovalce v izobraževanju odraslih](#) razvija in izpeljuje različna usposabljanja in spopolnjevanja v skladu z aktualnimi potrebami. Usposobljenost svetovalcev je osnovni pogoj za izvajanje kakovostnega svetovalnega procesa, zato je njihovo stalno usposabljanje iz različnih strokovnih področij, ki se povezujejo s svetovalno dejavnostjo IO, nujno. Ta pripomorejo k nenehnemu profesionalnemu in kariernemu razvoju svetovalcev. Vsebine spopolnjevanj so določene na podlagi spremljanja razvojnih novosti v izobraževanju odraslih in širše na področju razvoja človeških virov. Pri izbiri tematike pa pomembno vlogo odigrajo tudi predlogi že delujočih svetovalcev.

V letu **2023** smo izpeljali [program temeljnega profesionalnega usposabljanja svetovalcev v IO](#) - vseh 6 modulov. Vsak modul traja 16 ur, skupno 96 ur.

Modul 1 je obravnaval temo [Opredelitev svetovalne dejavnosti](#), modul 2 je bil namenjen [organiziranosti svetovalne dejavnosti](#), vsebina modula 3 pa je zajemala [komunikacijske spretnosti in razvoj svetovalca v IO](#). Prvi trije moduli so izpeljani skupaj, saj pomenijo osnovno oz. temeljno usposabljanje in pokrivajo vsebine vseh treh področij svetovalne dejavnosti v IO, ki jih svetovalci v okviru javne službe izvajajo. Moduli so potekali med 15. marcem in 12. aprilom 2023. V večini so bili izvedeni v živo na ACS, 20. marca pa v spletno izobraževalnem okolju Zoom. Na osnovi prvih treh modulov so svetovalci pridobili temeljno znanje s področja organiziranja in izvajanja svetovalne dejavnosti v IO.

Ostali trije moduli (4., 5. in 6.) so vsebinsko zaokrožene celote za posamezno področje svetovalne dejavnosti v IO, zato jih razpišemo in izvedemo posebej.

²³ Javna služba na področju svetovalne dejavnosti v izobraževanju odraslih je začela delovati 1. januarja 2021. Strokovne podlage za njeno izvajanje so zapisane v [Smernicah za izvajanje svetovalne dejavnosti v izobraževanju odraslih](#), ki se izvaja kot javna služba. Junija 2020 jih je sprejel Strokovni svet za izobraževanje odraslih.

ACS zagotavlja tudi **svetovalno, razvojno in strokovno podporo mreži SSU**: skrbimo za vzdrževanje in posodabljanje portala SSU in spremljanje delovanja SSU s pomočjo računalniške aplikacije, skrbimo za kakovost, razvoj in vrednotenje delovanja SSU (spremljanje in analiza potreb na nacionalni ravni, evalvacije, raziskovanje trendov organiziranega samostojnega učenja (OSU), razvoj podpornih dejavnosti za ranljive skupine za pridobivanje temeljnih zmožnosti za OSU, spremljanje novosti in dobrih praks v tujini, sodelovanje z MVI pri pripravi strokovnih podlag, smernic in drugih dokumentov), načrtujemo, razvijamo, posodabljam in izvajamo temeljno usposabljanje in program spopolnjevanja ter razvijamo in urejamo učna gradiva, portale, aplikacije, skupne dokumentacije in baze podatkov o delovanju SSU in dejavnostih OSU.

Pomembno spremembo je na področje svetovalne dejavnosti v IO prinesel Zakon o izobraževanju odraslih iz leta 2018 (ZIO-1), ki je opredelil svetovalno dejavnost pri samostojnem učenju kot eno od treh področij svetovalne dejavnosti v IO, ki se izvaja kot javna služba (drugi dve področji sta še svetovalna dejavnost pri vključevanju in nadaljevanju izobraževanja ter svetovalna dejavnost pri ugotavljanju in dokumentiranju znanja in spretnosti). Svetovalna dejavnost v središčih za samostojno učenje se izvaja kot javna služba od leta 2021.

V preglednici na naslednji strani prikazujemo podrobnejše podatke o izpeljanih delavnicah in udeležencih.

Slika 64: Publikacija z navodili za uporabo spletne aplikacije za spremljanje delovanja mreže SSU, ki smo jo izdali leta 2009 (arhiv ACS)

Preglednica 16: Trajanje in število izvedb programov ter število vključenih, usposobljenih udeležencev in oddanih evalvacij za programe s področja Svetovanje za leto 2023 in leto 2024

Leto	2023					2024				
Programi	Trajanje v PU ²⁴	Št. izvedb	Število vključenih	Število usposobljenih	Število oddanih evalvacij	Trajanje v PU	Št. izvedb	Število vključenih	Število usposobljenih	Število oddanih evalvacij
Program temeljnega profesionalnega usposabljanja svetovalcev v izobraževanju odraslih; modul 1: Opredelitev svetovalne dejavnosti v IO, modul 2: Organiziranost svetovalne dejavnosti v IO, modul 3: Komunikacijske spretnosti in razvoj svetovalca v IO	48	1	26	25	26	-	-	-	-	-
Program temeljnega profesionalnega usposabljanja svetovalcev v izobraževanju odraslih, modul 4: Svetovalna dejavnosti pri vključevanju in nadaljevanju izobraževanja	16	1	18	17	18	-	-	-	-	-
Program temeljnega profesionalnega usposabljanja svetovalcev v izobraževanju odraslih, modul 5: Svetovalna dejavnosti pri ugotavljanju in dokumentiranju znanja in spretnosti	16	1	14	13	14	-	-	-	-	-
Program temeljnega profesionalnega usposabljanja svetovalcev v izobraževanju odraslih; modul 6: Svetovalna dejavnosti pri samostojnem učenju	16	1	13	7	13	-	-	-	-	-
Spopolnjevanje za strokovne delavce v središčih za samostojno učenje: Krepitev komunikacijskih in medkulturnih kompetenc	8	1	12	12	12	-	-	-	-	-
Usposabljanje svetovalcev v izobraževanju odraslih	-	-	-	-	-	8	1	85	76	82
Usposabljanje svetovalcev v IO: Gluhe in naglušne osebe v svetovanju in IO	-	-	-	-	-	8	2	42	41	42
Osvežitvena delavnica za dokazovanje znanja in spretnosti odraslih	-	-	-	-	-	8	1	21	17	21
SKUPAJ	104	5	83	74	83	32	4	138	82	145

Vir: Spletna aplikacija IZO ACS in zbirniki evalvacijskih vprašalnikov

²⁴ Trajanje v pedagoških urah (PU) na izvedbo.

Pri programih s področja svetovanja smo uporabili evalvacijski vprašalnik, kjer oceno zadovoljstva z vsebinami, posameznimi temami (predavatelji) in izpeljavo usposabljanj in spopolnjevanj prikazujemo na 4-stopenjski lestvici zadovoljstva, in sicer 1 pomeni zelo nezadovoljen, 2 nezadovoljen, 3 zadovoljen, 4 pa zelo zadovoljen.

V letu 2023 se je skupaj v program [temeljnega profesionalnega usposabljanja svetovalcev v izobraževanju odraslih](#) vključilo 26 udeležencev, od tega se jih je usposobilo 25, kar predstavlja 96 % vseh vključenih.

Vsi udeleženci so oddali evalvacijski vprašalnik, svoje zadovoljstvo so ocenjevali na lestvici od 1 do 4. Splošno zadovoljstvo z izvedenim usposabljanjem so udeleženci ocenili s povprečno oceno 3,5. 54 % posameznikov je bilo z njim zelo zadovoljnih. Organizaciji usposabljanja so namenili povprečno oceno 3,8. Medtem ko so trajanje ocenili s povprečno oceno 3,3. Poglavitni razlogi za nižjo oceno pri elementu trajanja je bila predvsem vožnja v Ljubljano. Na splošno so bili zadovoljni tudi s predavatelji. Predavatelje v okviru modula 1 in 2 so ocenili s povprečno oceno 3,7; predavatelje modula 3 pa s povprečno oceno 4.

Udeleženci so bili s podano vsebino zadovoljni. Pohvalili so usposabljanje, ki jim je omogočilo izmenjavo mnenj, izkušenj in jim dalo možnost delovanja ter povezovanja. Pridobljeno znanje bodo prav tako lahko uporabili pri svojem delu. Med komentarje, predloge in sporočila so zapisali, da si želijo, da bi bilo več konkretne vsebine in manj teorije, predvsem pa več praktičnih primerov in simulacij dejanskega svetovalnega procesa.

Meseca maja se je usposabljanje nadaljevalo v okviru [modula 4 z naslovom Svetovalna dejavnost pri vključevanju in nadaljevanju izobraževanja](#). Usposabljanje je potekalo 31. maja in 1. junija v obsegu 16 pedagoških ur. Vanj je bilo vključenih 18 udeležencev, od katerih so vsi izpolnili evalvacijski vprašalnik in uspešno zaključili program. Kar 56 % posameznikov je bilo z njim zelo zadovoljnih. Udeleženci modula so bili na splošno zadovoljni z usposabljanjem, namenili so mu povprečno oceno 3,4. Organizacijo slednjega pa so ocenili s 3,7. Prav tako so bili zadovoljni s predavatelji, ki so jim namenili povprečno oceno 4. Udeleženci so bili mnjenja, da je bila na usposabljanju zelo dobra povezava teorije in prakse. Za nadaljnje usposabljanje je en udeleženec predlagal drugačen način podajanja teoretičnega dela usposabljanja.

[Modul 5 z naslovom Svetovalna dejavnost pri ugotavljanju in dokumentiranju znanja in spretnosti](#) je potekal med 4. in 5. julijem v obsegu 16 pedagoških ur. Udeležilo se ga je 14 posameznikov, od katerih so vsi izpolnili evalvacijski vprašalnik in program tudi uspešno zaključili, tj. se usposobili. 43 % vprašanih je bilo z usposabljanjem zelo zadovoljnih, 57 % pa zadovoljnih. Namenili so mu povprečno oceno 3,4. Nihče z usposabljanjem ni bil nezadovoljen ali zelo nezadovoljen. Organizacijo usposabljanja so ocenili s povprečno oceno 3,7. Predavateljem pa so namenili skupno povprečno oceno 3,8. Udeleženci so modul 5 pohvalili, predvsem primere iz prakse; bi si pa v prihodnje želeli da bi določeni izvajalci način posredovanja znanja in izkušenj predrugačili.

Slika 65: Izvedba modula 5: Svetovalna dejavnost pri ugotavljanju in dokumentiranju znanja in spretnosti (arhiv ACS)

Izvedba modula 6 z naslovom **Svetovalna dejavnost pri samostojnem učenju** je potekala med 19. in 21. junijem 2023 in je trajala 16 pedagoških ur. Vanjo je bilo vključenih 13 posameznikov. Izvedba je bila kombinirana, v živo na ACS in v spletno izobraževalnem okolju Zoom. Udeleženci so modul 6 ocenili s povprečno oceno 3,4; 38 % udeležencev je bilo z njim zelo zadovoljnih, preostalih 62 % pa zadovoljnih. Nihče ni bil nezadovoljen ali zelo nezadovoljen. Organizacijo usposabljanja so ocenili s povprečno oceno 3,7; 69 % posameznikov je bilo z njo zelo zadovoljnih, preostali zadovoljni. Nihče ni bil nezadovoljen ali zelo nezadovoljen. Predavatelje so ocenili s povprečno oceno 3,8. Udeleženci so pohvalili praktično in uporabno vsebino. Poudarili so tudi ustreznost kombiniranega dela, tako v živo in v spletnem okolju. Nekateri udeleženci so bili mnenja, da bi bile IKT delavnice lahko izpeljane z več aktualne vsebine.

Spopolnjevanje za strokovne delavce v središčih za samostojno učenje z naslovom **Krepitev komunikacijskih in medkulturnih kompetenc** je potekalo 21. novembra 2023 in je trajalo 8 pedagoških ur. Izvajalo se je v živo v prostorih ACS. Namen spopolnjevanja je bil izmenjati izkušnje o izzivih, s katerimi se srečujejo strokovni delavci s trenutno najštevilčnejšo ciljno skupino v SSU, priseljenci. Tekom spopolnjevanja so poskušali poiskati morebitne rešitve in »orodja« v medkulturnem dialogu ter nenasilni/povezovalni komunikaciji. Izzivov so se lotili v okviru svetovne kavarne, nato spopolnjevanje nadaljevali z medkulturnim dialogom in razumevanjem drugačnosti. Dotaknili so se tudi osnov nenasilne/povezovalne komunikacije (razumevanje nefunkcionalnih vedenj in konstruktiven odziv nanje ter kako ostati miren in vzpostaviti stik s seboj v zahtevnih situacijah).

Spopolnjevanja se je udeležilo 12 udeležencev, od tega so vsi izpolnili evalvacijski vprašalnik in uspešno zaključili spopolnjevanje. Udeleženci so bili z izvedbo na splošno zadovoljni, namenili so ji povprečno oceno 3,7. Zelo so pohvalili način izvedbe v obliki delavnice, saj je to vzpodbudilo aktivno sodelovanje. Način izvedbe usposabljanja in metode dela so ocenili s povprečno oceno 3,8. Zadovoljni so bili tudi s predavateljem, ki je vsebino predstavil na praktičen in uporaben način. Tako bodo udeleženci na novo pridobljeno znanje lahko v veliki meri uporabili v praksi, pri svojem delu s priseljenci.

Slika 66: Utrinki s spopolnjevanja za strokovne delavce v središčih za samostojno učenje (arhiv ACS)

V letu **2024** nismo organizirali vsebinsko določenih spopolnjevanj za strokovne delavce v središčih za samostojno učenje, vključevali so se v spopolnjevanja, namenjena izvajalcem svetovalne dejavnosti v IO, ki se izvaja kot javna služba.

Dne 9. in 10. aprila **2024** je potekalo **usposabljanje svetovalcev v IO na daljavo**. Usposabljanje je trajalo dva dni, oba dneva po 4 pedagoške ure, skupno torej 8 pedagoških ur. Namen usposabljanja je bil podati splošne informacije o izvajanju javne službe, predstavitev in pogovor o predlogih izboljšav in ukrepov na osnovi Evalvacije SDIO v letih 2021–22. Na usposabljanju je bilo predstavljeno tudi gradivo Pristopi informiranja in svetovanja za gluhe in naglušne v svetovalni dejavnosti v IO in pa načrt dogodka 20. dnevi svetovanja za znanje. Usposabljanja se je udeležilo 85 svetovalcev, od katerih je evalvacijo uspešno zaključilo 82 posameznikov, 76 pa je uspešno zaključilo program. Več kot polovica udeležencev, 54 %, je bila z izvedbo usposabljanja zelo zadovoljnih, 44 % zadovoljnih, 2 % udeležencev sta bila zelo nezadovoljna. Povprečna ocena usposabljanja je bila 3,5. Večina udeležencev je delavnico izredno pohvalila, predvsem visoko razvojno naravnost, gradivo, ideje, ki jih bodo lahko prenesli v prakso, predloge izboljšav za svoje delo, zahvalili pa so se tudi za vse informacije, napotke, navodila in podporo, ki so je bili deležni tekom usposabljanja. Manjši del (2 udeleženca) pa sta pripomnila, da usposabljanje na daljavo nikoli ni isto kot v živo in da so bile PPT predstavitve preveč obsežne. Pohvalili so tudi način izvedbe delavnice v dveh sklopih po 4 ure. Organizacijo usposabljanja so ocenili s 3,7; trajanje in izvedbo pa s povprečno oceno 3,6.

Slika 67: Zaslonska slika usposabljanja svetovalcev v IO v Zoom (arhiv ACS)

Evalvacija SDIO v letu 2021 in 2022
in predstavitev ugotovitev ter predlogov izboljšav

Predstavitev gradiva
Pristopi informiranja in svetovanja za GN odrasle v svetovalni dejavnosti v IO, ki se izvaja kot javna služba
ter pogovor o implementaciji priporočil iz gradiva v prakso

Predstavitev načrta
20. Dnevor svetovanja za znanje
ter pogovor o načrtovanih aktivnostih

18.–20. 9. 2024
Dan za zeleno znanje

isio
Institucija za svetovanje in informiranje

ORGANIZIRANO SAMOSTOJNO UČENJE
Avtorizirano center Regionalne dimenzije
Slovenski inštitut za izobraževanje in usposabljanje

Vse pogostejše se izobraževalci odraslih pri svojem delu srečujejo udeleženci iz ranljivih skupin odraslih. Med njih sodijo tudi gluhi in naglušni. Že v letu 2022 smo na ACS razvili in pilotno izpeljali program z naslovom Gluhe in naglušne osebe v IO. V letu 2023 smo za svetovalce v IO pripravili strokovno gradivo z usmeritvami za izvajanje svetovalne dejavnosti, z namenom povečanja vključenosti odraslih gluhih in naglušnih v informiranje in svetovanje ter vključevanje. Leta 2024 je bilo v dveh izvedbah izpeljano tudi načrtovano usposabljanje na temo spoznavanja gluhih in naglušnih odraslih v IO.

Dne 12. junija 2024 in 9. septembra 2024 je tako na ACS potekalo **usposabljanje svetovalcev v IO – gluhe in naglušne osebe v svetovanju in IO**. Za dve ponovitvi smo se odločili zaradi velikega zanimanja svetovalcev za udeležbo. Obe izvedbi sta trajali 8 pedagoških ur. Namen usposabljanja je bil opredeliti gluhoto in naglušnost ter njun vpliv na usvajanje jezika in izobraževanje, spoznati osnove znakovnega jezika, opredeliti ustavne in zakonske pravice gluhih in naglušnih ter spoznati načela uspešnega sporazumevanja z gluhihimi in naglušnimi in njihovo vključevanje v svetovanje in izobraževanje. Junijskega usposabljanja se je udeležilo 30 posameznikov, medtem ko se je septembrskega udeležilo 12 udeležencev. Na obeh izvedbah so vsi udeleženci oddali evalvacijo, junija je program uspešno zaključilo 29, septembra pa vseh 12 posameznikov. Udeleženci so junijskemu usposabljanju in organizaciji namenili povprečno oceno 3,6, medtem ko so septembrskemu namenili povprečno oceno 4, organizaciji pa 3,8. Način izvedbe so v junijski izvedbi ovrednotili s povprečno oceno 3,5, septembrsko izvedbo pa so ocenili s povprečno oceno 4. Trajanje je bilo junija ocenjeno najnižje in sicer, s povprečno oceno 3,3. Na tem mestu lahko omenimo, da so udeleženci predlagali predvsem predloge, povezane s trajanjem usposabljanja in sicer, da bi usposabljanje trajalo 6 ur in bi bila tako logistika prevoza do doma zaradi manjše gneče na cesti lažja. Septembrsko usposabljanje pa so ocenili s 3,8. Predavatelja so v obeh izvedbah ocenili podobno, na junijskem spopolnjevanju so mu namenili povprečno oceno 3,9, septembra pa povprečno oceno 4.

Osvežitvena delavnica za ugotavljanje in dokazovanje znanja in spretnosti odraslih je potekala 14. oktobra in 20. novembra 2024 in je trajala 8 pedagoških ur. Izvedena je bila v kombinirani obliki, 6 pedagoških ur v živo na ACS in 2 pedagoški uri v spletno izobraževalnem okolju Zoom. Delavnice se je udeležilo 21 posameznikov, od katerih so vsi izpolnili evalvacijo, uspešno pa je program zaključilo 17 posameznikov. Tekom delavnice na ACS so udeleženci spoznali: naloge in strokovna znanja strokovnih delavcev v postopku vrednotenja znanja in spretnosti; 4 faze v postopku vrednotenja znanja in spretnosti; vodila za pripravo portfolia v postopkih ugotavljanja in dokumentiranja znanja in primere dobrih praks. V okolju Zoom pa so spoznali orodje Europass. Več kot polovica udeležencev, 57 % je bila z izpeljanim usposabljanjem zelo zadovoljna, ocenili so ga s povprečno oceno 3,4. Organizacijo usposabljanja so ocenili s povprečno oceno 3,5; kar 67 % udeležencev je bilo s slednjo zelo zadovoljnih. Trajanje in način izvedbe usposabljanja sta bila ocenjena s povprečno oceno 3,2. Dva udeleženca sta bila z vsemi zgoraj navedenimi elementi zelo nezadovoljna. Razlogov za to nista podala.

5.2.5. Programi s področja VREDNOTENJE

V slovenskem sistemu vzgoje in izobraževanja se znanje odraslih vrednoti in priznava z dvema namenoma: za udeležbo v formalnem izobraževanju in za pridobivanje nacionalnih poklicnih kvalifikacij (NPK). S sistemskim razvojem in urejanjem področja preverjanja in potrjevanja NPK na ACS:

- zagotavljamo temeljna usposabljanja kandidatov za člane komisij NPK za pridobitev licence ter
- skrbimo za stalna strokovna spopolnjevanja članov komisij NPK, ki so licenco že pridobili in kot člani komisij delujejo v praksi.

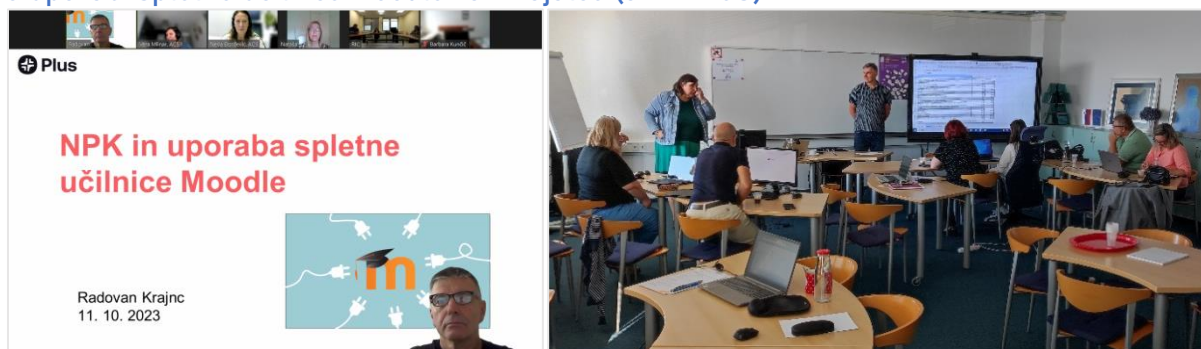
Cilji naloge so zagotavljanje usposobljenih članov komisij NPK in sodelovanje z Ministrstvom za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (v nadaljevanju MDDSZ) in drugimi javnimi zavodi (RIC, CPI) pri nadaljnjem razvoju sistema NPK. V okviru programov stalnega strokovnega spopolnjevanja skupaj s člani komisij poglobljamo andragoška znanja in krepimo ključne kompetence, ki so nujno potrebne za kakovostno opravljanje nalog članov komisije v okviru postopkov preverjanja in potrjevanja NPK.

ACS prav tako sodeluje pri koordinaciji javnih zavodov pri MDDSZ, ki usklajuje in načrtuje sistemske aktivnosti javnih zavodov na področju preverjanja in potrjevanja NPK. Sodelujemo tudi pri delu komisij in skupin, ki delujejo v podporo sistemu (stalna komisija za ugovore, projektna skupina EUROPASS,...).

V letu 2023 smo izpeljali vseh 9 načrtovanih izobraževanj: za bodoče člane komisij NPK smo izpeljali 4 temeljna usposabljanja, za člane komisij pa organizirali 5 delavnic stalnega strokovnega spopolnjevanja. Udeležba na spopolnjenjih je eden od pogojev za podaljšanje licence za člane komisij NPK.

V letu 2024 smo načrtovali 4 temeljna usposabljanja, od katerih smo izvedli 2, ter 5 stalnih strokovnih spopolnjenj. Za predavatelje, s katerimi sodelujemo v okviru temeljnega usposabljanja, smo organizirali delavnico z naslovom Uporaba spletne učilnice Moodle za izvajalce usposabljanja NPK. Prvo srečanje smo organizirali oktobra 2023 na daljavo v Zoom, drugo pa maja leta 2024 na ACS. Delavnica je bila namenjena usposabljanju izvajalcev temeljnih usposabljanj za pripravo in objavo vsebin in gradiv v spletni učilnici Moodle, ki jo bomo v okviru naloge pripravili za nadaljnja samostojna usposabljanja bodočih članov komisij NPK.

Slika 68: Zaslonska slika prvega srečanja v zoom in drugo srečanje na ACS v okviru delavnice o uporabi spletne učilnice Moodle za izvajalce (arhiv ACS)

Program temeljnega usposabljanja izpeljujemo v kombinirani obliki, in sicer kot e-izobraževanje v Zoom in srečanja v živo na ACS. Večino delavnic stalnega strokovnega spopolnjevanja izpeljujemo v živo, delavnico o značilnostih učenja in ocenjevanja odraslih pa izvajamo kot e-izobraževanje v Zoom.

Preglednica 17: Število vključenih in usposobljenih udeležencev ter oddanih evalvacij v programih s področja Vrednotenje za leto 2023 in leto 2024

Leto	2023					2024				
Programi	Št. izvedb	Trajanje v PU ²⁵	Število vključenih	Število usposobljenih ²⁶	Število oddanih evalvacij	Št. izvedb	Trajanje v PU	Število vključenih	Število usposobljenih ²⁷	Število oddanih evalvacij
Usposabljanje kandidatov za člane komisij za preverjanje in potrjevanje nacionalnih poklicnih kvalifikacij za pridobitev licence	4	33,5	72	63	50	2	33,5	17	24	7
Stalno strokovno spopolnjevanje članov komisij NPK	5	8	104	96	-	5	8	79	59	60
Uporaba spletne učilnice Moodle za izvajalce usposabljanja NPK ²⁸	1	3	11	-	-	1	5	9	8	8
SKUPAJ	10	177	187	159	50	8	112	105	91	75

Ob zaključku posameznega temeljnega usposabljanja kandidatov za člane komisij za preverjanje in potrjevanje nacionalnih poklicnih kvalifikacij za pridobitev licence so udeleženci izpolnili spletni evalvacijski vprašalnik; zanimalo nas je njihovo zadovoljstvo s programom usposabljanja in izvajalci posameznih vsebin ter organizacijo usposabljanja.

V letu 2023 smo izpeljali 4 temeljna usposabljanja, leto kasneje pa dva. Razlog, da nismo izvedli še 2 načrtovani usposabljanja je manjši interes že napotениh kandidatov za udeležbo in manjše

²⁵ Trajanje v pedagoških urah (PU) na izvedbo.

²⁶ V skupno število usposobljenih v 2023 (63) so zajeti naslednji podatki: 59 se jih je usposobilo v 2023, 3 so uspešno opravili izpit z neposrednim preverjanjem (brez udeležbe na usposabljanju), 1 je zaključil usposabljanje v 2022, izpit pa uspešno opravil v 2023.

²⁷ V skupno število usposobljenih v 2024 (24) so zajeti naslednji podatki: 16 se jih je usposobilo v 2024, 7 jih je uspešno opravilo izpit z neposrednim preverjanjem (brez udeležbe na usposabljanju), 1 je zaključil usposabljanje v 2023, izpit pa uspešno opravil v 2024.

²⁸ Program usposabljanja se je začel izvajati v letu 2023 in končal v letu 2024: prvi del je potekal oktobra 2023, zaključil pa maja 2024.

število napotitev kandidatov s strani Državnega izpitnega centra (RIC). Skupaj se je usposabljanj v letu 2023 udeležilo 72 posameznikov, evalvacijske vprašalnike je izpolnilo 50 posameznikov, kar predstavlja 69 % vseh vključenih in je za odstotek višje kot v letu 2022.

V letu 2024 se je v usposabljanja kandidatov vključilo 17 posameznikov, evalvacijo jih je oddalo 7, kar predstavlja 41 % vseh vključenih, 28 % manj kot leto prej. Oddana evalvacija ni pogoj za izdajo potrdila, zato je tudi odziv udeležencev za oddajo povratne informacije manjši.

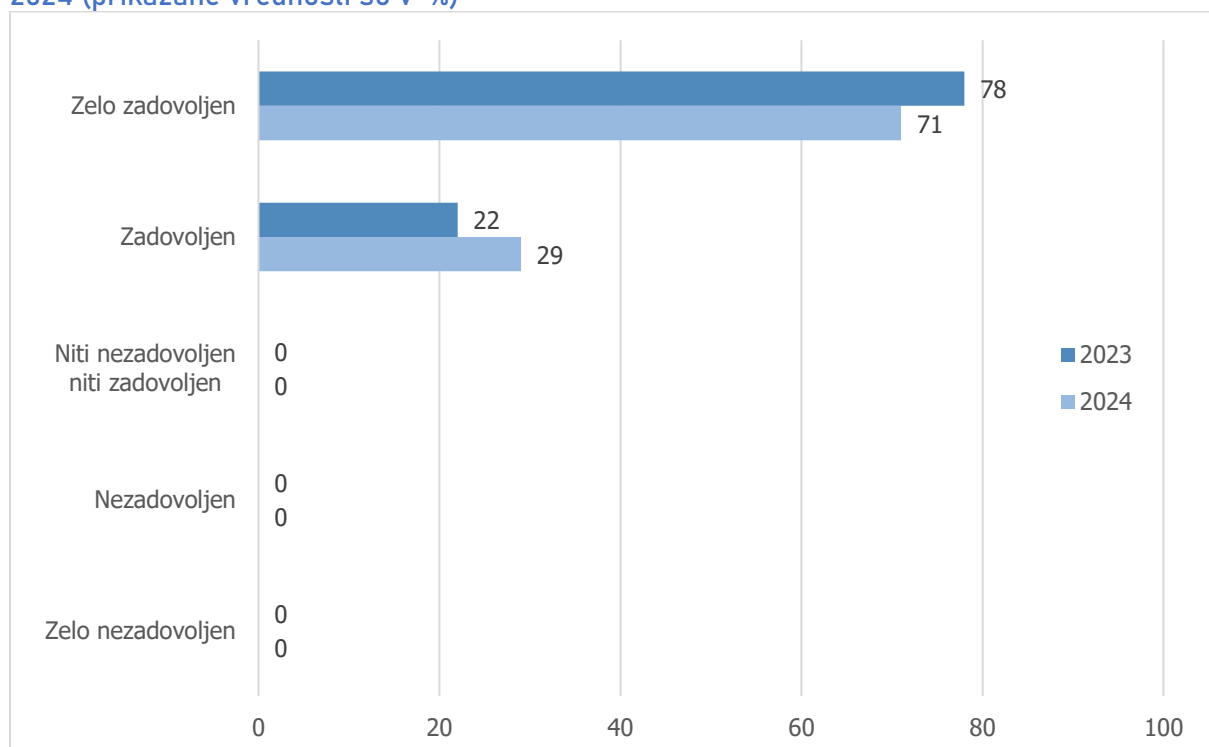
Vsa temeljna usposabljanja smo organizirali v prostorih ACS, dan prej pa za udeležence organiziramo uvodno srečanje v Zoom, kjer jim predstavimo potek izobraževanja in učni kotichek z gradivi. Prav tako se udeleženci seznanijo tudi z vsebino programa ter pripravo na preverjanje znanja za uspešen zaključek programa in pridobitev potrdila.

Slika 69: Delo v skupinah na enem izmed temeljnih usposabljanj kandidatov za bodoče člane komisij NPK (arhiv ACS)

Na splošno je bilo z izpeljanim usposabljanjem v letu 2023 zelo zadovoljnih 78 % udeležencev, ostali so bili zadovoljni. Neopredeljen ter nezadovoljen ali zelo nezadovoljen ni bil nihče. V letu 2024 je bilo u izpeljanim usposabljanjem zelo zadovoljnih 60 % posameznikov, 1 posameznik je bil neopredeljen, nihče pa nezadovoljen ali zelo nezadovoljen. V primerjavi z letom 2023 je odstotek splošnega zadovoljstva z usposabljanjem v letu 2024 za 18 % nižji.

Slika 70: Splošno zadovoljstvo udeležencev z izpeljanim usposabljanjem za leto 2023 in leto 2024 (prikazane vrednosti so v %)

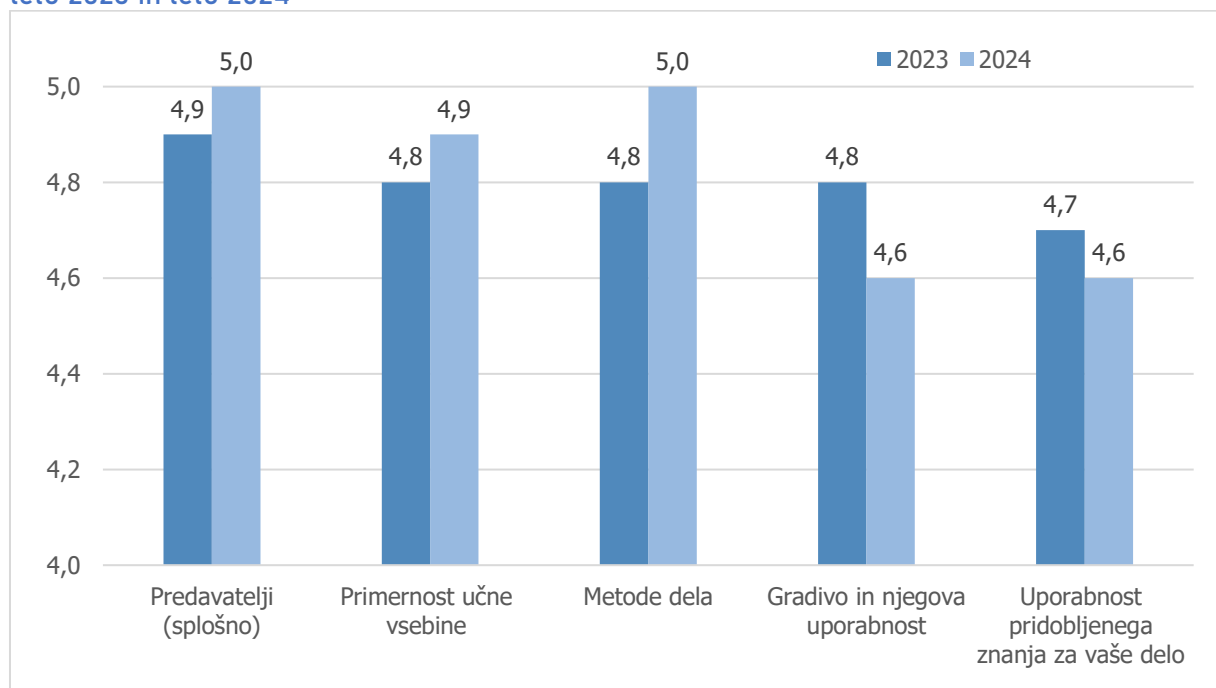

N (2023) = 50, skupna povprečna ocena: 4,8; N (2024) = 7, skupna povprečna ocena: 4,7;
vir: Zbirnik evalvacijskih vprašalnikov

Po usposabljanjih so udeleženci kot najbolj zanimiv del navedli: delavnice z vajami in praktičnimi primeri, posebej so pohvalili predavanje o komunikaciji, igro vlog in simulacijo vloge bodočega dela članov komisije. Pričakovanja udeležencev so bila izpolnjena, izrazili so zanimanje za udeležbo na nadaljnjih delavnicah.

Zanimalo nas je tudi, kako so bili udeleženci zadovoljni s predavatelji, z učno vsebino, metodami dela, gradivi in uporabnostjo pridobljenega znanja. Na podlagi 5-stopenjske lestvice, pri čemer ocena 1 pomeni zelo slabo, 5 pa odlično, so v letu 2023 vsem omenjenim elementom za vse 4 izvedbe usposabljanj namenili povprečno oceno (4,8), v letu 2024 pa tudi približno enako visoka (4,7).

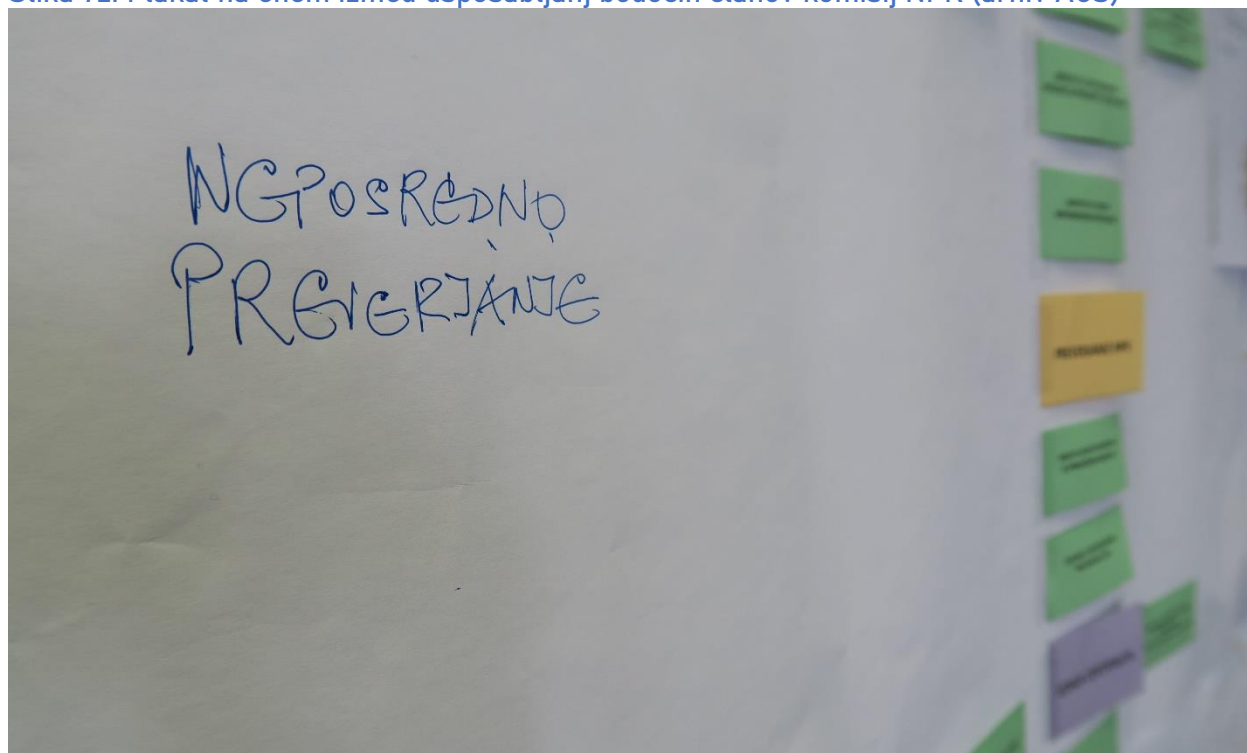
Slika 71: Povprečna ocena zadovoljstva udeležencev s predavatelji (skupna ocena), primernostjo učne vsebine, metodami dela, gradivom in uporabnostjo pridobljenega znanja za leto 2023 in leto 2024

N (2023) = 50; N (2024) = 7; vir: Zbirnik evalvacijskih vprašalnikov

Udeleženci so vse elemente ocenjevanja ocenili zelo visoko, najnižja povprečna ocena v letu 2023 je bila za uporabnost pridobljenega znanja pri njihovem delu, 2024 je pa 4,6. Z enako povprečno oceno so ocenili gradivo in njegovo uporabnost v letu 2024. Ostali elementi kot so ocena primernosti učne vsebine in metode dela so bili ocenjeni z visokimi ocenami 4,8, 4,9 in 5,0. Tudi predavatelje so na splošno ocenili z oceno 4,9 in 5,0.

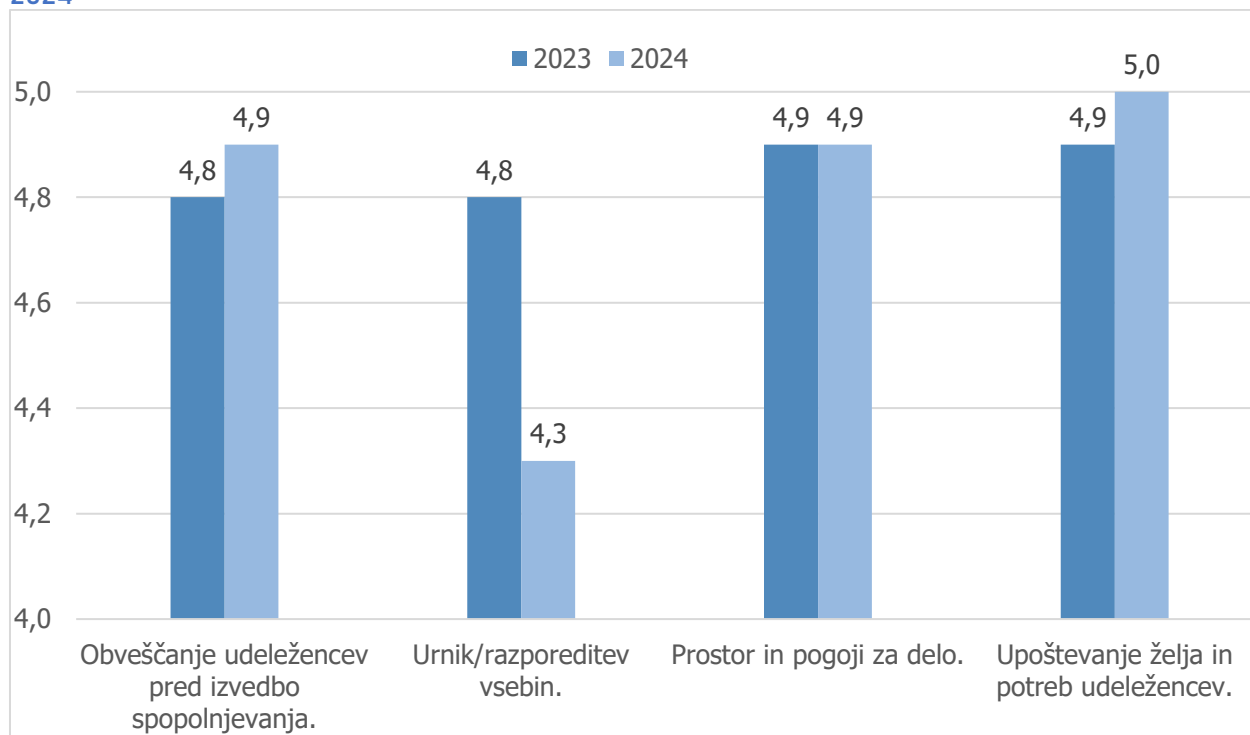
Slika 72: Plakat na enem izmed usposabljanj bodočih članov komisij NPK (arhiv ACS)

Slika 73: Bodoči člani so spoznavali tudi naloge izvajalca in delo komisije (arhiv ACS)

Slika 74: Povprečna ocena organizacije usposabljanja po posameznih elementih v letih 2023 in 2024

N (2023) = 50; N (2024) = 7; vir: Zbirnik evalvacijskih vprašalnikov

Vsi elementi organizacije usposabljanja oz. spopolnjevanja so bili ocenjeni zelo visoko, s skupno povprečno oceno 4,8, razen urnik oz. razporeditev vsebin v letu 2024, ko sta 2 udeleženca ostala neopredeljena (ocena 3) in nista podala razloga za to.

Udeleženci usposabljanj so izrazili zadovoljstvo z izvedbo programov. Iz povratnih informacij evalvacij so zapisali, da je bilo vzdušje prijetno in sproščeno, kar je pomembno vplivalo na

uspešno izvedbo. Poudarili so strokovnost predavateljev, ki so hkrati izredno prijazni in dostopni, kar je dodatno prispevalo k dobri izkušnji udeležencev. Usposabljanja so bila ocenjena kot zelo uporabna in primerna za različne profile udeležencev, kar kaže na visoko stopnjo prilagodljivosti organizatorjev. Pohvalili so tudi fleksibilnost organizatorjev ter skrb za dobro vzdušje. Izrazili so željo, da se takšna kakovost dela ohrani tudi v prihodnje, saj so bili z izvedbo izjemno zadovoljni. Poleg pohval in čestitk celotni ekipi so se pojavile tudi sproščene osebne opombe, kot na primer prošnja za prizanesljivost na izpitu, kar dodatno potrjuje pozitiven odnos med udeleženci in organizatorji.

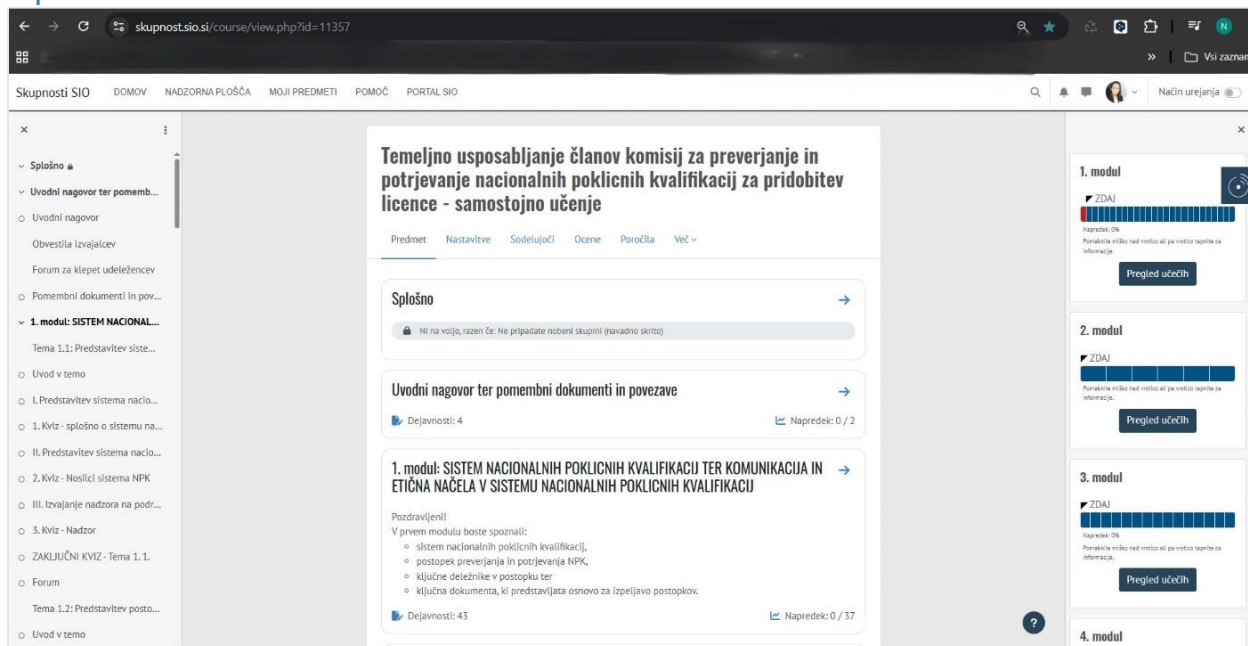
Eden od udeležencev je zapisal:

»Super ste! Prav nejevoljen sem bil, ko sem videl, da moram 4x v Ljubljano, kar ni enostavno pri obilici dela, ki ga imam kot zasebnik. Na koncu pa je zaradi zanimivosti zelo hitro minilo in ni mi žal, da sem se udeležil vašega usposabljanja. Več kot odlično izkoriščen čas!

Po zaključkih usposabljanj smo v letu 2023 razpisali 16 izpitnih rokov preverjanja usposobljenosti kandidatov, v letu 2024 pa 7. Izpit je v letu 2023 uspešno opravilo skupaj 63 udeležencev; med njimi so bili 3, ki so izpit opravili z neposrednim preverjanjem, brez udeležbe na usposabljanju, in 1 se je usposabljanja udeležil v letu 2022, izpit pa uspešno opravili v letu 2023. V letu 2024 je izpit uspešno opravilo 24 udeležencev; med njimi 7 udeležencev z neposrednim preverjanjem in 1 udeleženec, ki se je usposabljanja udeležil leta 2023, izpit pa opravili v letu 2024.

Jeseni 2024 smo vzpostavili spletno učilnico z gradivi, video posnetki predavanj, različnimi kvizi in nalogami za samostojno pripravo na izpit za pridobitev licence za člana komisij NPK in novembra organizirali uvodno srečanje v Zoom, kjer smo jim predstavili uporabo spletne učilnice. Predhodno smo za izvajalce temeljnih usposabljanj organizirali enodnevno delavnico z naslovom Uporaba spletne učilnice Moodle za izvajalce usposabljanja NPK, kjer so se učili priprave in objave vsebin in gradiv v spletni učilnici za udeležence.

Slika 75: Vhodna stran spletne učilnice Moodle za bodoče člane komisij NPK, ki smo jo vzpostavili konec leta 2024

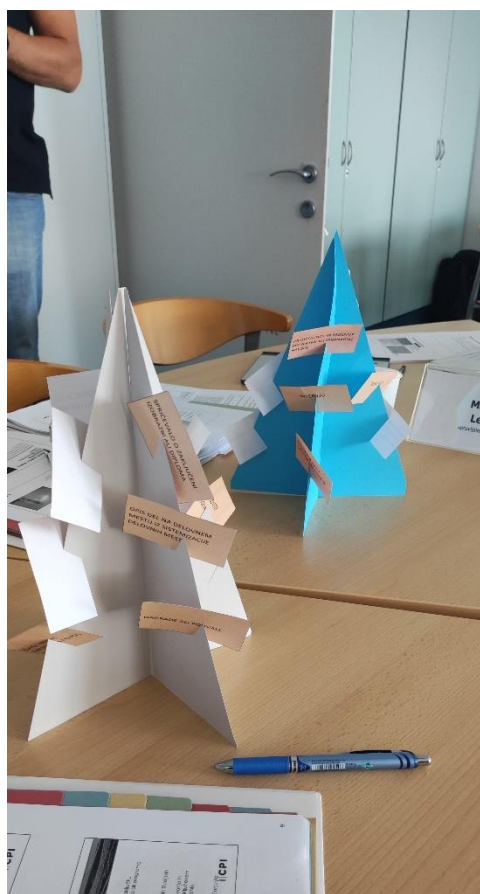

V anketi, ki smo jo udeležencem poslali po uporabi spletne učilnice, so nam sporočili, da so bili z uvodnim srečanjem v Zoom in konzultacijami zelo zadovoljni (povprečna ocena 4,8), ravno tako z navodili za dostop in samostojnim delom v spletni učilnici Moodle (povprečna ocena 5). Vsebine v spletni učilnici so ocenili z oceno 4,7. Najbolj zanimiva jim je bila postavitve celotnega programa

usposabljanja, ki je zelo nazorno in razumljivo pripravljen, z video posnetki in prezentacijami, s kvizi pa zelo dobra podlaga za preverjanje lastnega znanja. Pohvalili so tudi podporo organizatorjev in njihov odnos do udeležencev ter visok nivo strokovne usposobljenosti vseh izvajalcev.

S pomočjo spletne učilnice Moodle so 4 kandidati decembra uspešno opravili preverjanje usposobljenosti kandidatov.

S **stalnim strokovnim spopolnjevanjem** skrbimo za poglobljanje andragoških znanj in krepimo ključne kompetence, ki so nujno potrebne za kakovostno opravljanje nalog članov komisije v okviru postopkov preverjanja in potrjevanja NPK.

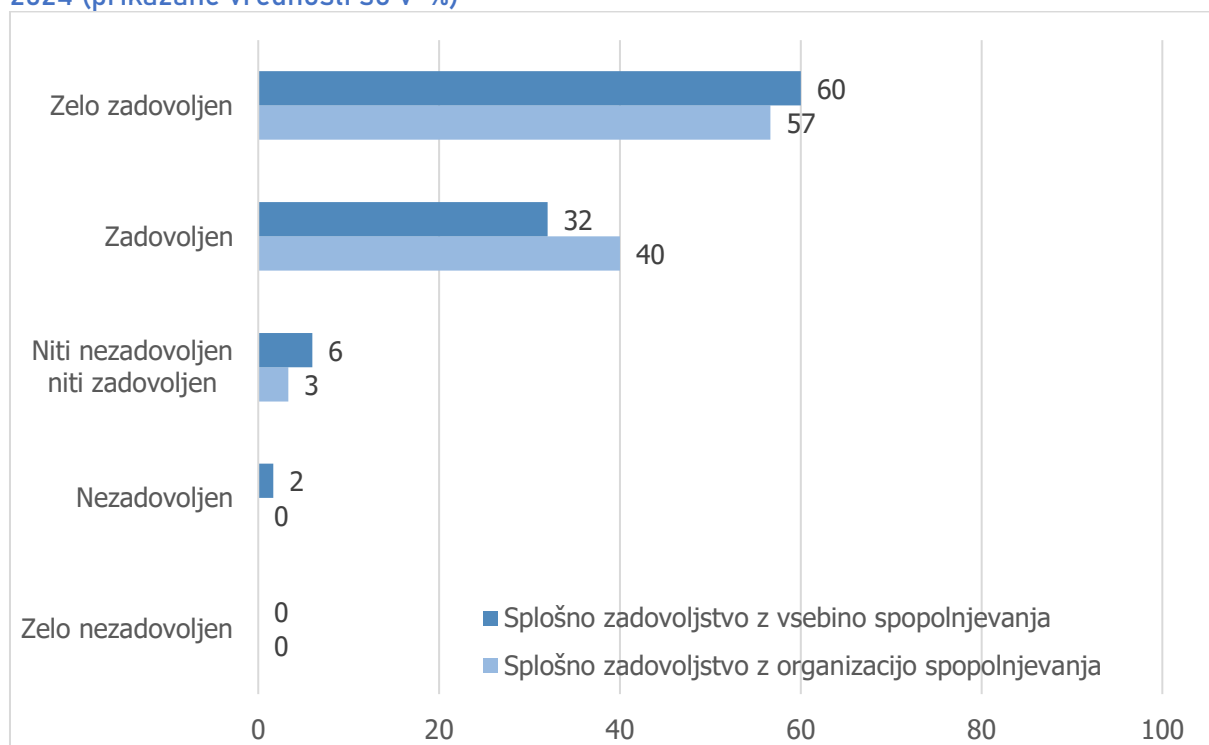
V letih **2023** in **2024** smo izpeljali skupaj 10 delavnic stalnega strokovnega spopolnjevanja z naslovi (1) Učinkovito reševanje konfliktov med preverjanjem NPK, (2) Timsko delo članov komisij pri preverjanju in potrjevanju NPK ter (3) Značilnosti učenja in ocenjevanja odraslih vsako leto. Slednjo izvajamo v obliki e-izobraževanja preko videokonferenčnega sistema Zoom, preostale pa so potekale v prostorih na ACS. Vsebino delavnic prilagajamo glede na aktualne potrebe udeležencev.

Spopolnjevanj se je v letu **2023** udeležilo skupaj 104 udeležencev, uspešno zaključilo pa 96 članov komisij, kar predstavlja 92 % vseh vključenih. Leto kasneje se je spopolnjevanj udeležilo 79 udeležencev, uspešno zaključilo pa 59 članov, kar predstavlja 75 % vseh udeležencev in je za 17 % manjše od leta poprej.

V letu **2024** smo začeli s spremljavo zadovoljstva udeležencev s **spopolnjevanji za usposobljene člane komisij NPK**. Iz preglednice št. **XX** je razvidno, da je od 79 vključenih uspešno zaključilo spopolnjevanje 59 članov komisij NPK (kar predstavlja 75 % vseh vključenih), čeprav jih je 60 oddalo evalvacijski vprašalnik (1 udeleženec več je izpolnil anketo²⁹, ni pa imel pogoja prisotnosti).

²⁹ Oddana anketa/evalvacija je eden od pogojev za pridobitev potrdila o uspešno zaključenem spopolnjevanju.

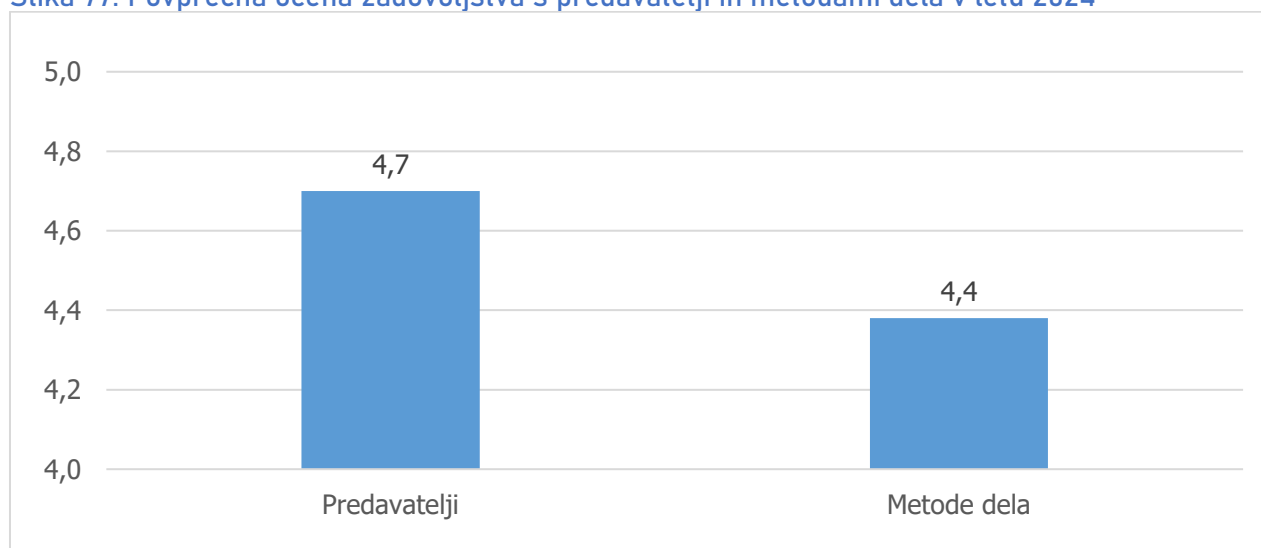
Slika 76: Splošno zadovoljstvo udeležencev z organizacijo in vsebino spopolnjevanja v letu 2024 (prikazane vrednosti so v %)

N = 60, povprečna ocena: 4,5; vir: Zbirnik evalvacijskih vprašalnikov

Kar 92 % vprašanih je bilo zadovoljnih oz. zelo zadovoljnih z vsebinami spopolnjevanj. Tudi organizacijo so ocenili zelo visoko, skupaj 97 % zadovoljnih oz. zelo zadovoljnih. Manjši delež je bil neopredeljen (6 % pri vsebini in 3 % pri organizaciji), en udeleženec (2 %) pa je izrazil nezadovoljstvo z vsebino – kot razlog je navedel, da je bilo preveč različnih skupin z različnimi znanji in izkušnjami.

Slika 77: Povprečna ocena zadovoljstva s predavatelji in metodami dela v letu 2024

N = 60; Zbirnik evalvacijskih vprašalnikov

Predavatelje so ocenili z visoko povprečno oceno 4,7, metode dela pa s 4,4, kar potrjuje, da predavatelji svoje delo opravljajo strokovno in kakovostno, pri tem pa tudi uporabijo različne in ustrezne metode dela pri delu z različnimi udeleženci spopolnjevanj.

Na vprašanje Katere vsebine in teme bi potrebovali pri svojem delu v prihodnje, so zapisali, da si želijo več vsebin s področja komunikacije, zlasti v zahtevnih, konfliktnih in nepredvidenih situacijah, ter več praktičnih vaj, igre vlog in primerov iz prakse. Predlagajo poglobitev v andragoško-pedagoška znanja, vsebine s področja motiviranja odraslih in izboljšanje sodelovanja ter odločanja v komisijah. Pomembne se jim zdijo tudi teme, kot so ocenjevanje zbirnih map, preverjanje dokazil na daljavo, delo s tujci ter osebnostna rast.

Udeleženci so bili z delavnicami zelo zadovoljni in jih ocenjujejo kot koristne, dobro organizirane in strokovno izvedene. Čeprav večino spopolnjevanj izpeljujemo v živo, so izrazili željo po več usposabljanjih v živo, hkrati pa želijo tudi ohraniti možnosti udeležbe v obliki e-izobraževanja v Zoom.

6. Analiza programov, financiranih iz projektov ESS+ in mednarodnih projektov

6.1. Projekt Ozaveščanje za VŽU (2023–2028)

Projekt **Ozaveščanje, obveščanje različnih javnosti in spodbujanje k večji vključenosti v vseživljenjsko učenje** (krajše Ozaveščanje za VŽU) poteka od 1. 4. 2023 do 31. 10. 2028.

Namen projekta je okrepiti splošno zavedanje o pomenu vseživljenjskega učenja (VŽU) ter prispevati k večji vključenosti odraslih v VŽU. Cilj je izboljšati kompetence za njihovo delovanje v družbi in utrjevati sposobnost odzivanja na tehnološke, demografske in podnebne spremembe v sodobni družbi.

Projekt bo omogočil sistematično, kontinuirano in večletno ozaveščanje o pomenu VŽU. Oblikovali bomo kreativno in celostno kampanjo, s katero bomo vplivali na dožemanje učenja v Sloveniji, poglobljali razmislek o njem ter spodbujali vključenost v VŽU.

S projektom bomo nagovarjali vse odrasle, starejše od 16 let, ter ranljive ciljne skupine.

Cilji:

- okrepiti splošno zavedanje vseh odraslih o pomenu učenja,
- uveljaviti nove oblike koordiniranih dogodkov in načine ozaveščanja, informiranja ter spodbujanja odraslih za vključevanje v VŽU,
- utrditi pozitiven odnos do vseživljenjskega učenja, ki prinaša napredek na osebnem, družbenem in profesionalnem področju,
- prispevati k povečanju prepoznavnosti in ugleda VŽU,
- izboljšati sodelovanje med izvajalci izobraževanja odraslih in drugimi deležniki na nacionalni in lokalni ravni.

V projektu načrtujemo:

- vzpostavitev regijske mreže koordinatorjev (12 koordinatorjev),
- organizacijo 50 novih dogodkov za ozaveščanje o pomenu VŽU,
- postavitev novega spletnega portala lahko.si, ki bo na enem mestu ponujal aktualne informacije o VŽU, navdihujoče zgodbe, intervjuje s strokovnjaki, interaktivni iskalnik programov in celovito ponudbo programov VŽU v Sloveniji,
- 14-dnevno vseslovensko medijsko kampanjo vsako leto trajanja projekta (enkrat ali dvakrat letno),
- vzpostavitev novega družbenega profila lahko.si, namenjenega ciljni skupini vseh odraslih.

Sofinancirata ga Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada plus (ESS+). Nastal je kot nadgradnja dosedanjih prizadevanj, kot so Tedni vseživljenjskega učenja (TVU), Parada učenja, Dnevi svetovalnih središč in drugih iniciativ za boljšo ozaveščenost za VŽU.

Podrobneje o projektu Ozaveščanje VŽU na <https://www.acs.si/projekti/projekti-ess/ozavescanje-za-vzu/>.

V okviru projekta Ozaveščanje za VŽU, s katerim smo pričeli konec leta 2023, vsako leto za koordinatorje regijske mreže izvajamo dve usposabljanji.

Preglednica 18: Število vključenih in usposobljenih udeležencev ter oddanih evalvacij v programih usposabljanja v okviru projekta Ozaveščanje v VŽU v letu 2024

Programi	Število izvedb	Trajanje v PU	Število vključenih	Število usposobljenih	Število oddanih evalvacij
Usposabljanje za organizacijo dogodkov	1	7	12	10	-
Komunikacija in marketing na družbenih omrežjih	1	8	29	27	27
SKUPAJ	2	15	41	37	27

Vir: Spletna aplikacija IZO ACS in zbirniki evalvacijskih vprašalnikov

Obeh srečanj se je skupaj udeležilo 41 strokovnih delavcev, ki sodelujejo v projektu, od tega je 90 % vseh vključenih pridobilo tudi potrdilo o uspešno zaključenem usposabljanju oz. spopolnjevanju.

Prvo srečanje z naslovom **Usposabljanje za organizacijo dogodkov** je bilo namenjeno sodelavcem ACS, ki bodo skrbeli za promocijo in organizacijo dogodkov v okviru projekta; anketo so opravili pred začetkom usposabljanja in je bila v pomoč predavateljem pri izvedbi delavnice. Pisna evalvacija ob koncu usposabljanja ni bila opravljena, je bil pa opravljen pogovor ob koncu programa, kjer je vsak udeleženec podal ustno povratno informacijo.

Delavnico **Komunikacija in marketing na družbenih omrežjih** je uspešno zaključilo 27 udeležencev, kar predstavlja 93 % vseh vključenih.

Udeleženci so bili z usposabljanjem na splošno zelo zadovoljni, 85 % jih je bilo popolnoma zadovoljnih, 15 % pa zadovoljnih, nihče ni bil nezadovoljen. Kar 92 % se je strinjalo, da jim je usposabljanje koristilo za njihovo delo. S povprečno oceno 4,7³⁰ so ocenili vsebine oz. teme programa, s povprečno oceno 5 pa izbiro lokacije in organizacijo srečanja. Kljub visokim ocenam so izrazili, da je zmanjkalo časa za delo v skupinah, izvedbo predstavitev in razpravo.

Enako zelo zadovoljni so bili s sodelovanjem z ekipo ACS, pri podajanju jasnih informacij, komunikaciji, pri pravočasnosti, količini in kakovosti posredovanih informacij ter preglednosti poslanih dokumentov in sporočil.

Izpostavili so več področij, kjer se srečujejo z izzivi in potrebujejo dodatno podporo. Najpogosteje se pojavljajo potrebe po izboljšanju komunikacije z mediji, pisanju sporočil za medije na praktičnih primerih, kreativnem pisanju za oglaševanje ter razumevanju in uporabi metode pripovedovanja zgodb. Velik poudarek je na praktičnih delavnicah, ne zgolj predavanjih, saj večina udeležencev prihaja iz izobraževalnega okolja in si želi konkretnih orodij za delo.

³⁰ Na lestvici od 1 do 5, kjer 1 pomeni Sploh nisem zadovoljen/-a, 5 pa pomeni Popolnoma sem zadovoljen/-a.

Slika 79: Foto utrinki z usposabljanja regijskih koordinatorjev projekta Lahko.si (arhiv ACS)

Pomembno področje je ustvarjanje digitalnih in vizualnih vsebin, kot so snemanje kratkih filmov za družbena omrežja, priprava infografik, izdelava video vsebin vključno s snemanjem, vodenjem in montažo intervjujev ter ustvarjanje vizualnih vsebin s telefoni. Poleg tega se pojavlja potreba po znanju o umetni inteligenci, njeni uporabi v komunikaciji in promociji ter merjenju in analizi učinkovitosti promocijskih aktivnosti.

Med ključnimi spretnostmi, ki jih udeleženci želijo razvijati, so javno nastopanje, retorika, tehnike prepričevanja in motivacije, priprava intervjujev ter pisanje zanimivih člankov. Prav tako je izpostavljena potreba po znanju za vzpostavljjanje uspešnih zagovornikov VŽU.

Na organizacijskem področju se pojavljajo izzivi pri upravljanju časa, organizaciji e-pošte, vodenju projektov z različnimi cilji in kazalniki ter določanju prioritet promocije. Udeleženci si želijo konkretnih delavnic, kako komunikacijsko strategijo vključiti v terminski plan dela za leto 2025. Poleg tega je pomembno znanje o pridobivanju novih udeležencev izven obstoječega kroga ter učinkovitem začetku pri vzpostavljanju novih projektov in programov.

6.2. Projekt EPUO (2024 – 2025) – Uresničevanje Evropskega programa za učenje odraslih (EPUO) v Sloveniji (National Coordinators for the Implementation of the European Agenda for Adult Learning in Slovenia)

Projekt Uresničevanje prenovljenega Evropskega programa za učenje odraslih (EPUO) v Sloveniji je namenjen popularizaciji sporočil tega programa ter izobraževalne politike doma in v EU. Predvsem želimo prispevati k ozaveščanju slovenske javnosti o pomenu in vseprisotnosti izobraževanja odraslih in vseživljenjskega učenja ter o priložnostih, ki so na voljo odraslemu prebivalstvu.

Projekt nagovarja vse ciljne skupine, tj. predstavnike politike, prakse in stroke v izobraževanju odraslih, učeče se, medije in najširšo javnost, posebno pozornost pa namenja manj izobraženim in izobraževalno prikrajšanim. Projektne dejavnosti se navezujejo na obstoječa sorodna prizadevanja, in sicer na dejavnosti ozaveščanja javnosti o pomenu učenja (npr. promocijski kampanji Teden vseživljenjskega učenja in Zgledi vlečejo) ter na druga aktualna dogajanja v stroki in praksi izobraževanja odraslih.

Ključni cilji aktualnega projekta podpirajo:

- implementacijo Evropskega programa za učenje odraslih (EPUO),
- uveljavljanje Priporočila Poti izpopolnjevanja – nove priložnosti za odrasle,
- druga prizadevanja v politiki, stroki in praksi izobraževanja odraslih, še posebno kar zadeva prvo in drugo prednostno področje EPUO, tj. upravljanje (usklajenost z drugimi politikami) ter ponudba IO in dejanska udeležba,
- uveljavljanje zadnjih dveh prioritet EPUO (fleksibilnost in dostop ter kakovost).

Podrobneje o projektu na <https://epuo.acs.si/> in <https://www.acs.si/projekti/mednarodni-projekti/epuo/>.

V okviru mednarodnega projekta Uresničevanje prenovljenega Evropskega programa za učenje odraslih 2024–2025 v Sloveniji smo v letu 2024 izpeljali delavnico z naslovom **Učinkovita uporaba spletnega orodja ChatGPT in nekaterih drugih orodij umetne inteligence pri delu**. Delavnico smo pred poletjem izvedli v živo na ACS. Udeležilo se jo je 15 zaposlenih. Evalvacije ob koncu programa nismo opravili.

Preglednica 19: Število vključenih in usposobljenih udeležencev ter oddanih evalvacij v programu usposabljanja v okviru mednarodnih projektov

Programi	Število izvedb	Trajanje v PU	Število vključenih	Število usposobljenih	Število oddanih evalvacij
Učinkovita uporaba spletnega orodja ChatGPT in nekaterih drugih orodij umetne inteligence pri delu	1	6	15	15	-
SKUPAJ	1	6	15	15	-

Vir: Spletna aplikacija IZO ACS in zbirniki evalvacijskih vprašalnikov

Pred pričetkom usposabljanja so udeleženci opravili anketo o poznavanju orodij UI, da sta predavatelja lahko prilagodila vsebino skupini. Na delavnici so spoznavali, na kakšen način se poglobljajo razlike med (ne)uporabniki orodij UI, v katerih primerih uporaba ChatGPT ni

priporočljiva in kako ChatGPT pripravimo za delo. Spoznali so tudi, kakšna je razlika med brezplačno in plačljivo verzijo ChatGPT ter se učili kreiranja učinkovitih pozivov.

Delavnico smo zaključili s temami, kako kreiramo osebnega asistenta, katere so pomanjkljivosti ChatGPT ter kakšna so priporočila za uporabo UI pri delu v prihodnje.

Slika 80: Udeleženci so ob pomoči predavateljev preizkušali tudi kako dobre pozive so pripravili za svojega novega pomočnika UI (arhiv ACS)

7. Analiza programov, financiranih iz tržnih virov

7.1. Uvod

Izobraževanje odraslih poteka v številnih organizacijah, tako javnih kot zasebnih – v podjetjih, društvih, združenjih ter v organizacijah, katerih primarna dejavnost je izobraževanje, pa tudi v tistih, ki se ukvarjajo z drugimi dejavnostmi. S ponudbo raznolikih programov usposabljanja in spopolnjevanja želimo nagovarjati vse profile izobraževalcev odraslih, tudi tiste, ki jih ne moremo vključiti v programe, financirane iz javnih sredstev.

Interna izobraževanja v podjetjih in drugih organizacijah predstavljajo pomemben mehanizem prenosa znanj, razvoja strokovnih kompetenc ter krepitve organizacijske kulture. Bistveno prispevajo k profesionalizaciji zaposlenih, optimizaciji delovnih procesov ter oblikovanju pogojev za razvoj učeče se organizacije.

Zato že od ustanovitve razvijamo izobraževalne programe, ki so vsebinsko in didaktično prilagojeni specifičnim potrebam posameznih ciljnih skupin. Pri tem aktivno sodelujemo s predstavniki podjetij in drugih organizacij, saj verjamemo, da je sodelovalno načrtovanje ključno za zagotavljanje aktualnosti, uporabnosti in trajnega učinka izobraževanja. Usposabljanja izvajajo strokovno usposobljeni predavatelji, ki z nami soustvarjajo tako vsebine kot metode izvedbe.

7.2. Predstavitev podatkov

Tudi v letih 2023 in 2024 smo se odzivali na potrebe posameznih organizacij in podjetij. V letu 2023 smo izvedli 36 izvedb osmih različnih programov usposabljanja in spopolnjevanja v skupnem trajanju 329 pedagoških ur, pri čemer se jih je udeležilo 724 oseb. Med njimi je bilo kar 27 izvedb Programa dodatnega usposabljanja učiteljev vožnje in učiteljev predpisov, ki se ga je udeležilo 606 oseb.

V letu 2024 smo izpeljali osem izvedb v skupnem trajanju 106 pedagoških ur, ki se jih je udeležilo 78 oseb.

V preglednici na naslednji strani predstavljamo izpeljane programe, število izvedb posameznih programov in trajanje v urah.

Preglednica 20: Število izvedb programov, financiranih iz tržnih virov, in njihovo trajanje v letu 2023 in letu 2024

Št.	Leto	2023		2024	
		Trajanje v urah	Število izvedb	Trajanje v urah	Število izvedb
1	Deli svoje znanje	8	1	0	0
2	Mentorstvo in prenos znanja v praksi	16	1	0	0
3	Priprava na dinamično in interaktivno usposabljanje	8	1	8	1
4	Program dodatnega usposabljanja učiteljev vožnje in učiteljev predpisov	7	27	0	0
5	Retorika in javno nastopanje - Ogledalo naše poslovnosti	16	1	0	0
6	Spretnosti prepričljivega nastopanja in učinkovitega učenja	24	3	24	2
7	Supervizija - ustvarjalno iskanje rešitev za bolj kakovostno poklicno in osebno življenje ³¹	9	1	18	1
8	Učenje na delovnem mestu	11	1	0	0
9	Prenos znanja v delovnem okolju	0	0	8	1
10	Priprava e-učnih gradiv in učnih pripomočkov	0	0	8	1
11	Trening komunikacije in učinkovitega odzivanja na konfliktne situacije	0	0	8	1
12	Upravljanje s časom	0	0	8	1
	SKUPAJ	99	36	82	8
	Skupaj vseh izvedenih ur	329		106	

Vir: Spletna aplikacija IZO ACS

Organizacijam in podjetjem ponujamo in zanje izvajamo vsebine, ki jih potrebujejo za uspešno delovanje. V ta namen vsebino usposabljanj in spopolnjevanj prilagajamo predznanju zaposlenih, ki se jih bodo udeležili, ter različnim situacijam v podjetjih in organizacijah. V zadnjem obdobju smo vsebinsko izvajali usposabljanja in spopolnjevanja s področij uporabe IKT-tehnologije, prenosa znanja na delovnem mestu, andragoških metod in tehnik dela, javnega nastopanja, priprave e-učnih gradiv in učnih pripomočkov, odzivanja na konfliktne situacije, upravljanja s časom, razumevanja različnih generacij na delovnem mestu ipd.

V letu 2023 smo izvedli naslednje programe (zgornja preglednica):

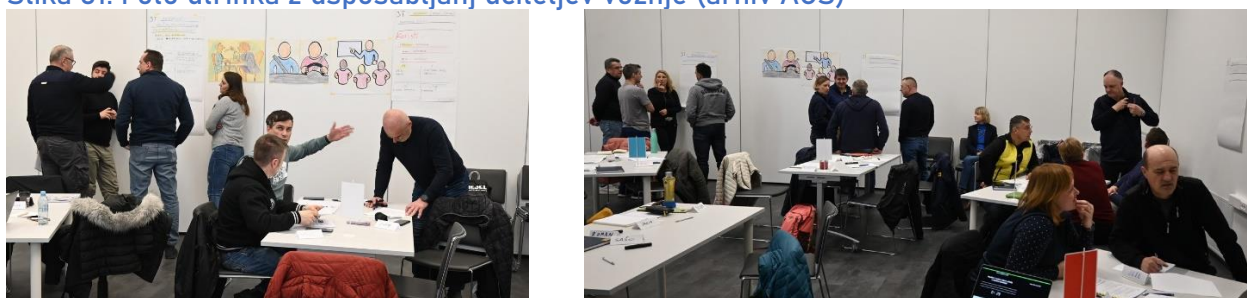
- Deli svoje znanje,
- Priprava na dinamično in interaktivno usposabljanje,
- Mentorstvo in prenos znanja v praksi,
- Program dodatnega usposabljanja učiteljev vožnje in učiteljev predpisov,
- Retorika in javno nastopanje - Ogledalo naše poslovnosti,
- Učenje na delovnem mestu,
- Spretnosti prepričljivega nastopanja in učinkovitega učenja.

³¹ Program Supervizija- ustvarjalno iskanje rešitev za bolj kakovostno poklicno in osebno življenje traja v obsegu 27 pedagoških ur. Program se je začel v letu 2023 in zaključil v letu 2024, zato so izvedene ure vpisane v obeh letih.

V letu 2023 je bilo največ izvedb **Programa dodatnega usposabljanja učiteljev vožnje in učiteljev predpisov**. Kot izvajalec programa smo bili na razpisu **Javne agencije Republike Slovenije za varnost prometa** izbrani že v letu 2022. Glavna tema programa je bila razumevanje različnih generacij kandidatov za voznike motornih vozil v šolah vožnje ter prilagojena komunikacija in poučevanje. Z izvajanjem usposabljanj smo nadaljevali januarja 2023, do konca leta pa smo izvedli 27 skupin, program pa je uspešno zaključilo 605 udeležencev.

Na usposabljanjih so udeleženci pridobivali znanja o razlikah med kandidati za voznike motornih vozil, o prilagajanju procesa učenja vožnje različnim profilom kandidatov, zlasti mlajšim generacijam, ter o uporabi različnih učnih metod pri poučevanju predpisov. Prav tako so se seznanjali z vrednotenjem učinkov izvedenih usposabljanj.

Slika 81: Foto utrinka z usposabljanj učiteljev vožnje (arhiv ACS)

Za zaposlene v podjetju **DM – DrogerieMarkt** smo v letu 2023 izvedli dva programa: **Deli svoje znanje** in **Učenje na delovnem mestu**. Glavni namen obeh programov je bil širjenje znanja in spretnosti med sodelavci z vidika medsebojnega učenja. Ključni cilji usposabljanj so bili, da udeleženci:

- usvojijo metode prepoznavanja lastnosti, ki neposredno vplivajo na učeče se sodelavce,
- spoznajo postopek in metode za lastno pripravo na prenašanje znanja, spretnosti in kompetenc na sodelavce,
- pridobijo vpogled v postopke in orodja za spremljanje ter vrednotenje sprememb pri delu sodelavcev.

Slika 82: Udeležanke delavnice Učenje na delovnem mestu 2023 s predavateljem (arhiv ACS)

Za notranje predavatelje iz [Slovenskih železnic](#), s katerimi uspešno sodelujemo že vrsto let, smo glede na njihove potrebe organizirali in izvedli več izvedb različnih programov usposabljanja.

- V letu [2023](#) smo izvedli dva 16-urna programa: [Mentorstvo in prenos znanja v praksi](#) ter [Retorika in javno nastopanje – Ogledalo naše poslovnosti](#).

Pri prvem programu je bil temeljni cilj nadgradnja pedagoško-andragoških kompetenc za učinkovitejše usposabljanje sodelavcev na delovnem mestu. Udeleženci so poglobljali razumevanje procesov mentorstva in usposabljanja, se urili v prepoznavanju potreb sodelavcev ter spoznali različne sloge poučevanja in strategije podajanja povratne informacije. Program se je zaključil z oblikovanjem osebnega akcijskega načrta za prenos pridobljenih znanj v prakso.

Program [Retorika in javno nastopanje](#) je bil namenjen razvoju retoričnih in komunikacijskih spretnosti udeležencev z namenom izboljšanja njihovega javnega nastopanja v različnih poslovnih in zasebnih kontekstih. Udeleženci so se usposabljali za suvereno, učinkovito in profesionalno komuniciranje – tako v živo kot prek različnih IKT-orodij. Program je poudarjal pomen besedne in nebesedne komunikacije, priprave na govor, obvladovanja treme, uporabe poslovnega bontona ter prepoznavanja najpogostejših napak pri nastopanju.

- V letih [2023](#) in [2024](#) smo izvedli skupaj pet izvedb 24-urnega programa [Spretnosti prepričljivega nastopanja in učinkovitega učenja](#). Gre za program usposabljanja za andragoško delo, v katerem se udeleženci naučijo pripravljati spodbudno učno okolje, vzpostavljati in ohranjati dober stik v skupini, upravljati s seboj in skupino ter samozavestno nastopati v različnih vlogah izobraževalca odraslih.
- Program [Priprava na dinamično in interaktivno usposabljanje](#) smo izvajali tako v letu 2023 kot 2024. Glavni cilj usposabljanja je bil usposobiti skupino strokovnjakov za pripravo dinamičnih in interaktivnih usposabljanj. Udeleženci, interni predavatelji, so pridobili znanja za oblikovanje različnih programov usposabljanja, ki temeljijo na potrebah dela podjetja in udeležencev programov. Spoznali so elemente učnega načrta ter način priprave scenarija dinamičnih in interaktivnih učnih ur ter učinkovite učne pripomočke v podporo izvedbi usposabljanja.

[Slika 83: Foto utrinka z usposabljanj na Slovenskih železnica \(arhiv ACS\)](#)

[SŽ, 2023, Mentorstvo in prenos znanja v praksi](#)

[SŽ, 2023, Spretnosti nastopanja in učinkovitega učenja](#)

Za Gimnazijo in srednjo šolo Rudolfa Maistra Kamnik smo izvedli 27-urni program **Supervizija – ustvarjalno iskanje rešitev za bolj kakovostno poklicno in osebno življenje**. Program se je začel leta 2023 in zaključil v letu 2024. Udeleženci so se pod strokovnim vodstvom supervizorja redno srečevali ter obravnavali konkretne poklicne izzive z različnih zornih kotov. Supervizor je proces usmerjal z uporabo raznolikih tehnik kreativnega reševanja dilem, udeleženci pa so skozi sodelovanje pridobivali nove uvide o sebi, drugih in svoji profesionalni vlogi.

V letu 2024 smo izvedli **šest programov usposabljanja**:

- Priprava na dinamično in interaktivno usposabljanje,
- Spretnosti prepričljivega nastopanja in učinkovitega učenja,
- Prenos znanja v delovnem okolju,
- Priprava e-učnih gradiv in učnih pripomočkov,
- Trening komunikacije in učinkovitega odzivanja na konfliktne situacije NEK,
- Upravljanje s časom.

Za mentorje in inštruktorje v **Nuklearni elektrarni Krško (NEK)** smo izvedli 8-urno usposabljanje z naslovom **Trening komunikacije in učinkovitega odzivanja na konfliktne situacije**. Udeleženci so se seznanili z osnovnimi koncepti in definicijami konfliktov, razvijali sposobnost obvladovanja konfliktnih situacij s pomočjo komunikacijskih spretnosti, se učili prepoznavati značilnosti lastnih vzorcev komuniciranja in odzivanja v konfliktih ter jih nadomeščati z novimi, učinkovitejšimi pristopi. Krepitev sodelovalne drža in motiviranega vključevanja v konfliktne komunikacijske situacije je bila pomembna sestavina programa.

Za notranje predavatelje **Slovenskih železnic** smo izvedli še tri 8-urna usposabljanja: **Prenos znanja v delovnem okolju, Priprava e-učnih gradiv in učnih pripomočkov** ter **Upravljanje s časom**.

- V sklopu programa **Prenos znanja v delovnem okolju** so udeleženci nadgradili pedagoško-andragoška znanja ter pridobili vpogled v možnosti uporabe andragoških pristopov pri usposabljanju sodelavcev za samostojno delo. Spoznali so načine podpore sodelavcem v primeru težav ter pripravili osebne akcijske načrte za načrtovanje in izvedbo lastnih izobraževalnih aktivnosti.
- Usposabljanje **Priprava e-učnih gradiv in učnih pripomočkov** je bilo vsebinsko osredotočeno na značilnosti samostojnega učenja, uporabo različnih e-gradiv in pripravo učnih pripomočkov za podporo samostojnemu učenju. Udeleženci so spletno aplikacijo MS Teams analizirali z vidika doseganja pedagoško-andragoških ciljev v virtualnem okolju, spoznali prednosti in omejitve uporabe e-gradiv ter se seznanili z različnimi odprtokodnimi in komercialnimi orodji za njihovo pripravo.
- V programu **Upravljanje s časom** so udeleženci spoznali pristope in tehnike za učinkovitejše načrtovanje delovnih nalog in razporejanje časa. Obravnavali so pomen načrtovanja, prepoznavali izzive na področju upravljanja časa ter osvojili različne strategije za njegovo učinkovitejše obvladovanje. Ob zaključku so oblikovali osebni akcijski načrt za izboljšanje organizacije svojega časa in nalog.

7.3. Analiza evalvacijskih vprašalnikov

Ob zaključku vsakega izobraževanja so udeleženci izpolnili enotni evalvacijski vprašalnik, s katerim smo pridobili njihovo povratno informacijo o zadovoljstvu z vsebino in organizacijo usposabljanj in spopolnjenj, ki so se jih udeležili.

Najprej si pogledjmo nekaj podatkov o tem, kateri programi so bili izpeljani v letih 2023 in 2024, kakšna je bila udeležba v programih, koliko udeležencev je zaključilo usposabljanje ter koliko jih je oddalo povratno informacijo o zadovoljstvu z usposabljanjem.

Preglednica 21: Število vključenih in usposobljenih udeležencev ter oddanih evalvacij v programih, financiranih iz tržnih virov v letu 2023 in letu 2024

Št.	Leto	2023			2024		
	Programi splošnega usposabljanja in spopolnjevanja za andragoško delo	Število vključenih	Število usposobljenih	Število oddanih evalvacij	Število vključenih	Število usposobljenih	Število oddanih evalvacij
1	Deli svoje znanje	14	14	14	-	-	-
2	Mentorstvo in prenos znanja v praksi	12	11	12	-	-	-
3	Priprava na dinamično in interaktivno usposabljanje	9	9	9	10	10	8
4	Program dodatnega usposabljanja učiteljev vožnje in učiteljev predpisov	606	605	309	-	-	-
5	Retorika in javno nastopanje - Ogledalo naše poslovnosti	12	10	11	-	-	-
6	Spretnosti prepričljivega nastopanja in učinkovitega učenja	42	41	41	24	23	23
7	Supervizija – ustvarjalno iskanje rešitev za bolj kakovostno poklicno in osebno življenje ³²	6	-	-	-	6	6
8	Učenje na delovnem mestu	23	23	23	-	-	-
9	Prenos znanja v delovnem okolju	-	-	-	9	8	9
10	Priprava e-učnih gradiv in učnih pripomočkov	-	-	-	8	8	8
11	Trening komunikacije in učinkovitega odzivanja na konfliktno situacije	-	-	-	13	13	13
12	Upravljanje s časom	-	-	-	14	13	11
	SKUPAJ	724	713	419	78	81	78

Vir: Spletna aplikacija IZO ACS in zbirniki evalvacijskih vprašalnikov

Udeležba v programih je bila zelo raznolika, saj je bila prilagojena specifičnim potrebam organizacij in posameznikov.

³² Program Supervizija - ustvarjalno iskanje rešitev za bolj kakovostno poklicno in osebno življenje se je začel v letu 2023 in zaključil v letu 2023. Zato je število vključenih upoštevano v letu 2023, število usposobljenih in oddanih evalvacij pa v letu 2024.

V obdobju 2023–2024 je bilo v vse programe skupaj vključenih 802 udeležencev, od katerih jih je 794 uspešno zaključilo usposabljanja. Skupno je bilo oddanih 497 evalvacijskih vprašalnikov, kar predstavlja visoko stopnjo odzivnosti glede na število zaključenih programov.

Med programi izstopa Program dodatnega usposabljanja učiteljev vožnje in učiteljev predpisov, v katerega je bilo vključenih največ udeležencev (606, od tega 605 uspešno zaključenih), oddanih pa je bilo 309 evalvacijskih vprašalnikov. To kaže na obsežno izvajanje programa v letu 2023.

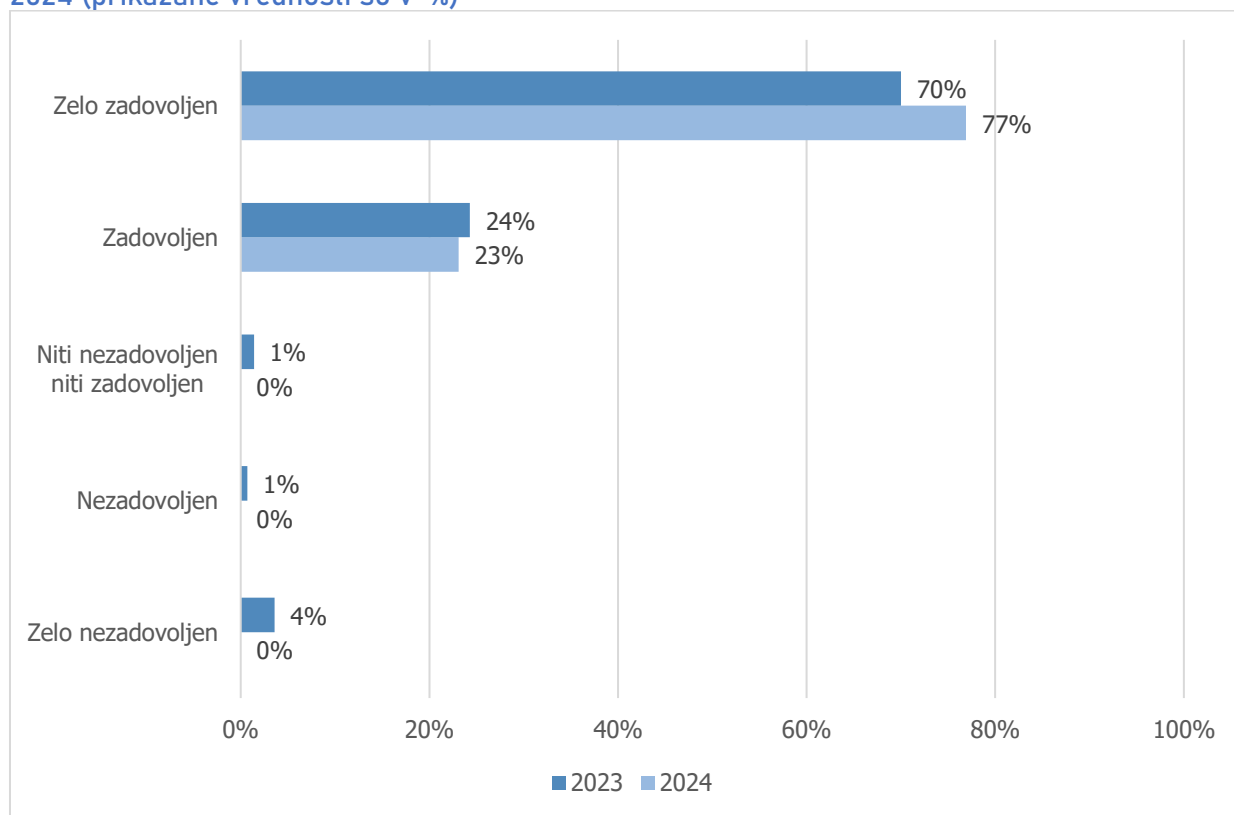
Visoko število udeležencev beležimo tudi pri programu Spretnosti prepričljivega nastopanja in učinkovitega učenja (skupno 66 vključenih, 64 zaključenih, 64 oddanih evalvacij), kar potrjuje aktualnost vsebine.

Opaziti je mogoče, da so programi, ki so bili izvedeni v manjšem obsegu, kot so Supervizija, Priprava e-učnih gradiv in učnih pripomočkov ter Training komunikacije in učinkovitega odzivanja na konfliktne situacije, kljub manjšemu številu udeležencev izkazali dobro odzivnost pri izpolnjevanju evalvacij.

Skupni podatki potrjujejo, da je večina udeležencev usposabljanja zaključila uspešno, hkrati pa je delež oddanih evalvacijskih vprašalnikov visok, kar omogoča zanesljivo analizo kakovosti izvedenih programov.

V nadaljevanju predstavljamo nekaj združenih rezultatov analize izpolnjenih evalvacijskih vprašalnikov v letih 2023 in 2024 za programe, ki so bili financirani iz tržnih dejavnosti.

Slika 84: Splošno zadovoljstvo z izpeljanim usposabljanjem in spopolnjevanjem v letih 2023 in 2024 (prikazane vrednosti so v %)

N(2023) = 419, povprečna ocena: 4,6; N(2024) = 78, povprečna ocena: 4,8
vir: Spletna aplikacija IZO ACS in zbirniki evalvacijskih vprašalnikov

Rezultati prikazujejo visoko stopnjo splošnega zadovoljstva udeležencev z izvedenimi programi.

V letu 2023 je bilo 70 % udeležencev zelo zadovoljnih, dodatnih 24 % pa zadovoljnih, kar skupaj pomeni, da je bilo kar 94 % udeležencev, ki so pozitivno ocenili izobraževanje. Le manjši delež udeležencev je izrazil nevtrarno (1 %) ali negativno mnenje (manj kot odstotek nezadovoljnih in 4 % zelo nezadovoljnih).

V letu 2024 so se ocene glede splošnega zadovoljstva še zvišale, saj je delež zelo zadovoljnih udeležencev narasel na 76,9 %, zadovoljnih pa je bilo 23,1 %. Ocen nevtralnega ali negativnega zadovoljstva ni bilo zaznati.

Povprečna ocena zadovoljstva se je iz 4,6 v letu 2023 zvišala na 4,8 v letu 2024.

Analiza podatkov kaže, da se je visoka raven zadovoljstva z izvedenimi programi, ugotovljena že leta 2022, ohranila tudi v naslednjih dveh letih, pri čemer so opazni pozitivni trendi.

V letu 2022 je bilo kar 97 % udeležencev zelo zadovoljnih ali zadovoljnih s podajanjem e-vsebin na daljavo, 98 % pa z izvedbo usposabljanja kot celote. Povprečna ocena zadovoljstva je znašala 4,7. Udeleženci so posebej izpostavljali ustrezno razmerje med teoretičnim in praktičnim delom, pestrost uporabljenih metod ter strokovnost predavateljev.

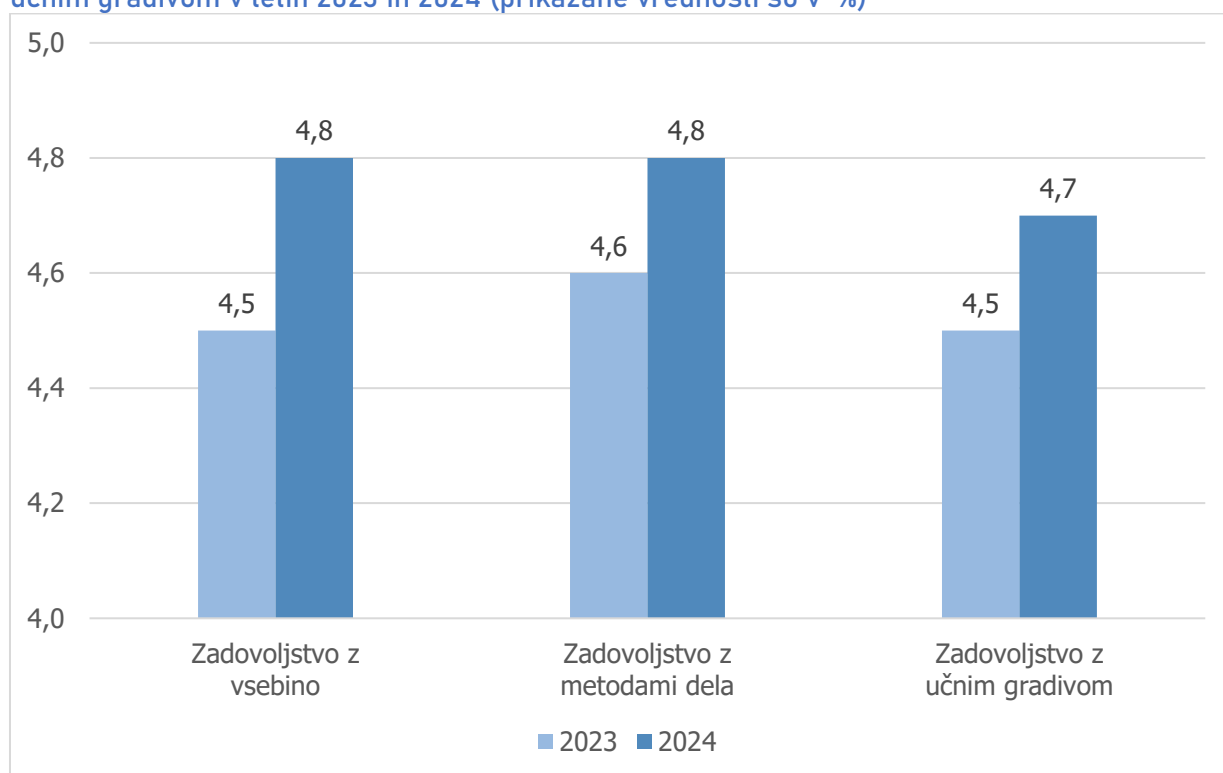
V letu 2023 je skupni delež pozitivnih ocen (zelo zadovoljni in zadovoljni) znašal 94 %, kar pomeni rahlo znižanje v primerjavi z letom 2022, a še vedno kaže na izjemno visoko raven zadovoljstva. Povprečna ocena je bila 4,6, kar predstavlja minimalno odstopanje navzdol glede na leto 2022.

V letu 2024 se je zadovoljstvo udeležencev še izboljšalo. Delež zelo zadovoljnih je narasel na 77 %, zadovoljnih pa je bilo 23 %, kar pomeni 100-odstotni delež pozitivnih ocen brez nevtrarnih ali negativnih odzivov.

Skupno lahko ugotovimo, da se je po rahlem upadu v letu 2023 zadovoljstvo udeležencev v letu 2024 ponovno povečalo, kar nakazuje na uspešne izboljšave v izvedbi programov in na krepitev kakovosti izobraževalne izkušnje.

Na spodnji sliki predstavljamo rezultate analize o splošnem zadovoljstvu udeležencev z vsebino usposabljanja, uporabljenimi metodami dela in učnim gradivom.

Slika 85: Povprečna ocena splošnega zadovoljstva z vsebino usposabljanja, metodami dela in učnim gradivom v letih 2023 in 2024 (prikazane vrednosti so v %)

N(2023)=419, N(2024)=78 Vir: Spletna aplikacija IZO ACS in zbirniki evalvacijskih vprašalnikov

Rezultati kažejo, da je raven zadovoljstva med udeleženci zelo visoka. Vsi trije analizirani elementi – vsebina, metode dela in učna gradiva – so prejeli povprečne ocene nad 4,5 (na lestvici od 1 do 5), kar potrjuje ustreznost izbranih tem, aktualnost vsebin, premišljeno zasnovano izvedbo, ustrezno izbrane metode dela ter kakovostno pripravljena učna gradiva.

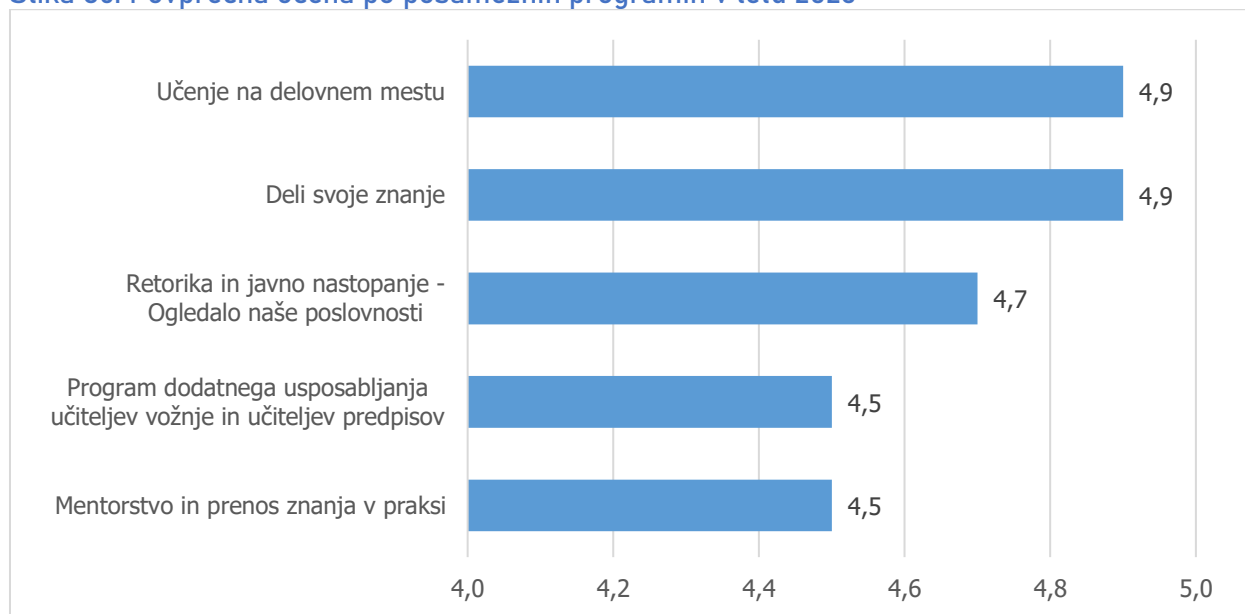
Metode dela so bile prepoznane kot primerne, interaktivne in spodbudne za aktivno sodelovanje, kar pomembno prispeva k učinkovitemu prenosu znanja v delovno okolje. Primerjava rezultatov med leti 2023 in 2024 kaže na konstantno visoko raven zadovoljstva, pri čemer se povprečne ocene gibljejo **med 4,6 v letu 2023 in 4,8 v letu 2024**.

Rezultati so primerljivi tudi z letom 2022, ko je povprečna ocena zadovoljstva z uporabljenimi metodami znašala 4,7.

Z **učnim gradivom** je bilo v letu 2023 **zadovoljnih ali zelo zadovoljnih 93 % udeležencev**, kar je nekoliko manj kot v letu 2022, ko je ta delež znašal 94 %. V letu 2024 pa se je zadovoljstvo z učnim gradivom ponovno povečalo, saj je bilo **zadovoljnih ali zelo zadovoljnih kar 97 % udeležencev**. Tudi povprečne ocene so se zvišale – iz 4,5 v letu 2023 na 4,7 v letu 2024.

V nadaljevanju si pogledjmo še povprečne ocene splošnega zadovoljstva udeležencev s posameznimi programi usposabljanja.

Slika 86: Povprečna ocena po posameznih programih v letu 2023

Vir: Spletna aplikacija IZO ACS in zbirniki evalvacijskih vprašalnikov

Rezultati iz zgornje preglednice kažejo, da so udeleženci v letu 2023 visoko ocenili izvedene programe, saj se povprečne ocene vseh programov gibljejo med 4,5 in 4,9 (na lestvici od 1 do 5).

Najvišje ocene sta prejela programa **Učenje na delovnem mestu** ter **Deli svoje znanje**, ki sta dosegla povprečno oceno 4,9. Udeleženci so ju prepoznali kot zelo uporabna in učinkovita za prenos znanja v delovno okolje.

Program **Retorika in javno nastopanje – Ogledalo naše poslovnosti** je bil ocenjen z 4,7, kar odraža visoko zadovoljstvo z vsebino in pristopi dela, še posebej v kontekstu razvoja komunikacijskih veščin.

Program **dodatnega usposabljanja učiteljev vožnje in učiteljev predpisov** ter program **Mentorstvo in prenos znanja v praksi** sta prejela nekoliko nižji, a še vedno zelo dobri oceni 4,5, kar potrjuje njuno ustreznost in kakovostno izvedbo.

Slika 87: Povprečna ocena po posameznih programih v letu 2024

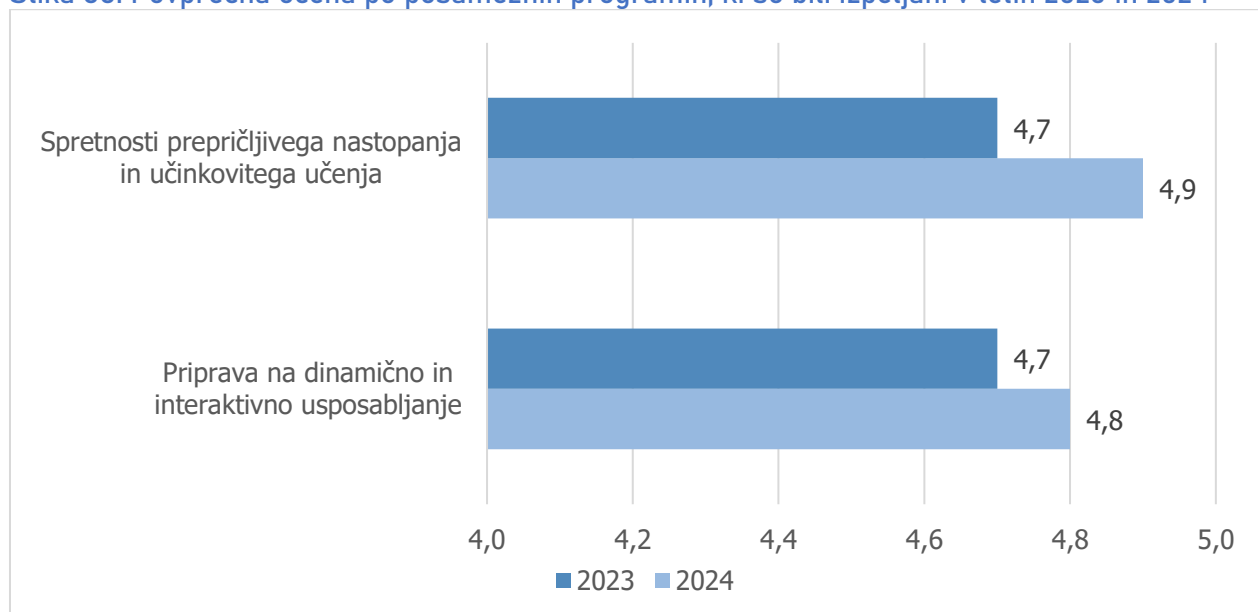
Vir: Spletna aplikacija IZO ACS in zbirniki evalvacijskih vprašalnikov

Rezultati za leto 2024 kažejo na izjemno visoko raven zadovoljstva udeležencev z izvedenimi programi, saj se povprečne ocene gibljejo med 4,4 in 5,0 (na lestvici od 1 do 5).

Najvišjo povprečno oceno, 5,0, je prejel program **Supervizija – ustvarjalno iskanje rešitev za bolj kakovostno poklicno in osebno življenje**, kar potrjuje, da udeleženci prepoznajo njegovo visoko uporabno vrednost, strokovnost ter neposredno relevantnost za izboljšanje delovnih in osebnih kompetenc. Zelo visoko je bil ocenjen tudi program **Priprava e-učnih gradiv in učnih pripomočkov** z oceno 4,9, kar kaže na prepoznavanje pomena razvoja digitalnih kompetenc. Programa **Trening komunikacije in učinkovitega odzivanja na konfliktna situacija** ter **Prenos znanja v delovnem okolju** sta dosegla povprečno oceno 4,8. Najnižjo, a še vedno dobro povprečno oceno, 4,4, je prejel program **Upravljanje s časom**.

Spodnja slika prikazuje povprečne ocene splošnega zadovoljstva udeležencev za dva programa, ki sta bila izvedena tako v letu 2023 kot v letu 2024, in sicer Spretnosti prepričljivega nastopanja in učinkovitega učenja ter Priprava na dinamično in interaktivno usposabljanje.

Slika 88: Povprečna ocena po posameznih programih, ki so bili izpeljani v letih 2023 in 2024

Vir: Spletna aplikacija IZO ACS in zbirniki evalvacijskih vprašalnikov

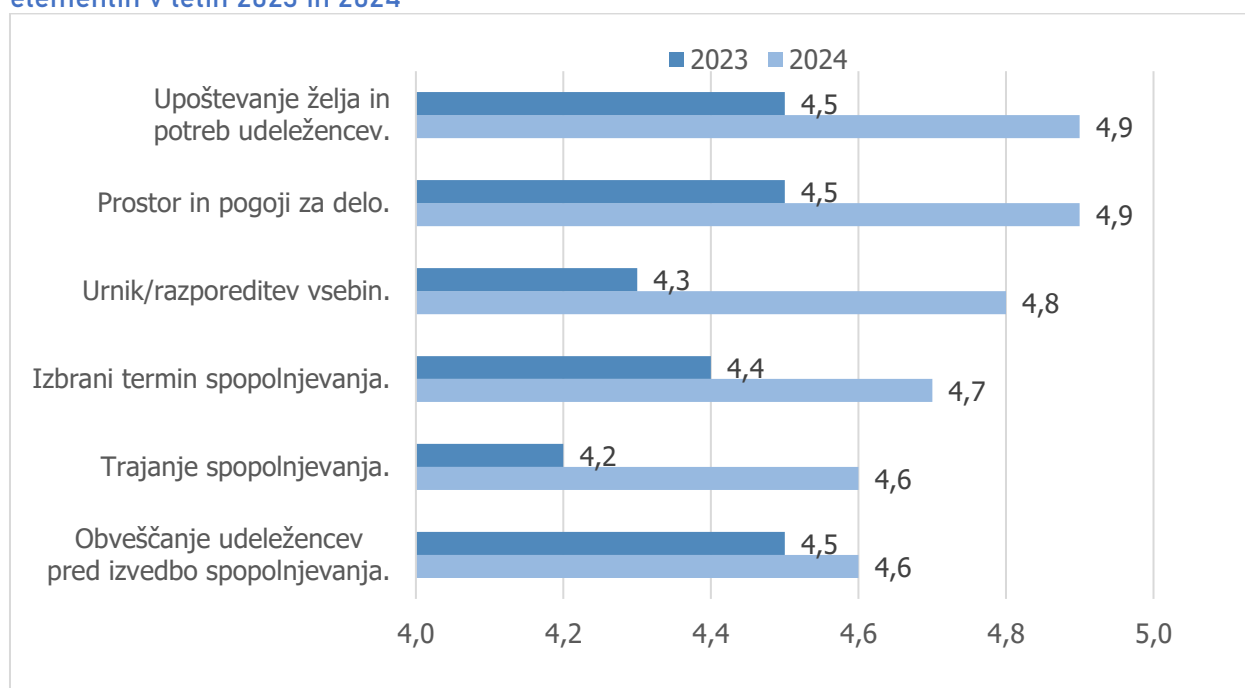
Rezultati kažejo, da sta bila oba programa v obeh letih ocenjena z zelo visokimi povprečnimi ocenami, ki se gibljejo med 4,7 in 4,9 (na lestvici od 1 do 5). Program [Spretnosti prepričljivega nastopanja in učinkovitega učenja](#) je svojo povprečno oceno iz 4,7 v letu 2023 dvignil na 4,9 v letu 2024. Podobno je program [Priprava na dinamično in interaktivno usposabljanje](#) v letu 2024 dosegel povprečno oceno 4,8, kar je rahlo več kot v letu 2023 (4,7), kar prav tako odraža pozitiven trend zadovoljstva udeležencev.

Organizacijo usposabljanja so udeleženci ocenjevali po naslednjih elementih:

- obveščanje udeležencev pred izvedbo spopolnjevanja,
- trajanje spopolnjevanja,
- izbrani termin spopolnjevanja,
- urnik oz. razporeditev vsebin,
- prostor in pogoji za delo,
- upoštevanje želja in potreb udeležencev.

Povprečna ocena organizacije usposabljanja oz. spopolnjevanja ostaja v dosedanjih okvirih. V letu 2023 je bila skupna povprečna ocena 4,4, v letu 2024 pa je znašala 4,8. V primerjavi z letom 2022, ko je povprečna ocena organizacije usposabljanj znašala 4,6, so bili udeleženci usposabljanj v letu 2023 manj zadovoljni z organizacijo usposabljanj. Vendar pa se je zadovoljstvo udeležencev z organizacijo že izboljšalo v letu 2024, ko je bila povprečna ocena 4,8.

Slika 89: Povprečna ocena organizacije usposabljanja oz. spopolnjevanja po posameznih elementih v letih 2023 in 2024

Vir: Spletna aplikacija IZO ACS in zbirniki evalvacijskih vprašalnikov

Na podlagi podatkov, prikazanih na zgornji sliki je razvidno, da so bili vsi vidiki organizacije v letu 2024 ocenjeni višje kot v letu 2023. Najvišje povprečne ocene v letu 2024 sta prejela elementa **upoštevanje želja in potreb udeležencev** ter **prostor in pogoji za delo** (oba 4,9), kar kaže na visoko raven zadovoljstva z individualizacijo pristopa in ustreznostjo učnega okolja.

Opazen napredek je bil dosežen tudi pri **urniku/razporeditvi vsebin**, ki se je iz 4,3 v letu 2023 dvignil na 4,8 v letu 2024, kar nakazuje na izboljšano strukturiranost in logično zaporedje vsebin. Podobno je bilo zaznati pozitivno spremembo pri **izbranem terminu spopolnjevanja** (iz 4,4 na 4,7) in pri **trajanju spopolnjevanja** (iz 4,2 na 4,6), kar kaže na uspešnejše usklajevanje z razpoložljivostjo in pričakovanji udeležencev. Tudi **obveščanje udeležencev pred izvedbo spopolnjevanja** se je nekoliko izboljšalo (iz 4,5 na 4,6).

Splošni trend rasti ocen v letu 2024 potrjuje, da so bile izvedene organizacijske izboljšave učinkovite ter so pozitivno vplivale na uporabniško izkušnjo in percepcijo kakovosti izvedbe usposabljanj.

Na podlagi podatkov je razvidno, da so bile povprečne ocene vseh elementov organizacije usposabljanj v letih 2023 in 2024 višje ali primerljive z ocenami iz leta 2022, pri čemer je leto 2024 izstopalo z najbolj izrazitim napredkom.

V letu 2022 so se povprečne ocene petih od šestih elementov gibale med 4,5 in 4,6, skupno povprečje vseh elementov pa je znašalo 4,6. Najvišjo oceno je takrat prejel element **upoštevanje želja in potreb udeležencev** (4,8), kar potrjuje dolgoletno zavezanost k individualizaciji pristopa in sodelovanju z naročniki pri oblikovanju vsebine in izvedbe programov. **Prostor in pogoji za delo** so bili ocenjeni nekoliko nižje zaradi pripomb na premajhne prostore in prevelike skupine, čeprav je bila povprečna ocena še vedno visoka (4,6). Trajanje usposabljanja je doseglo 4,5, pri čemer so nekateri udeleženci izražali željo po daljših izvedbah.

IV. STROKOVNA IN IKT PODPORA IZOBRAŽEVALNI DEJAVNOSTI ACS

Sodelavcem iz drugih središč zagotavljamo stalno strokovno podporo pri izvajanju usposabljanj in spopolnjevanj. Nudimo IKT podporo, ki vključuje upravljanje spletnih strani AS, uporabo spletnega portala Moj ACS, spletnega vprašalnika v orodju 1KA ter spletnih učilnic Moodle. Poleg tega omogočamo pomoč pri uporabi računalniške aplikacije, namenjene izobraževalni dejavnosti ACS. Svetujemo tudi pri pripravi dokumentacije za izdajo potrdil udeležencem o uspešno zaključenem usposabljanju ali spopolnjevanju ter o sodelovanju v nacionalnih razvojnih projektih.

Udeležencem, ki se vključujejo v usposabljanja, nudimo podporo pri pripravi e-vloge za priznavanje znanja. Izvajamo postopke priznavanja že pridobljenega znanja, skrbimo za e-prijave na različne izobraževalne programe, redno posodabljam spletno programoteko AS in objavljamo nove izobraževalne programe. V primeru sprememb na področju izdaje potrdil udeležencem, ki se vključujejo v programe usposabljanja in spopolnjevanja, poskrbimo za ustrezno posodobitev internega dokumenta Pravila za pridobitev potrdila, ki jih izdaja ACS. Ves čas spremljamo potrebe organizacij in podjetij, s katerimi sodelujemo, ter pripravljamo programe v skladu z njihovimi željami in zahtevami. Študentom pedagogike in andragogike omogočamo opravljanje obvezne študijske prakse na ACS.

V nadaljevanju predstavljamo naloge, ki smo jih v okviru strokovne in IKT podpore izobraževalni dejavnosti ACS realizirali skladno z letnim delovnim načrtom.

8. Postopki priznavanja že pridobljenega znanja

Že od leta 2011 v programih andragoškega usposabljanja in spopolnjevanja izvajamo postopke priznavanja že pridobljenega znanja. Udeležencem nudimo informiranje in svetovanje ter jim pomagamo pri pripravi vloge za priznavanje znanja. Postopki potekajo v skladu s Pravilnikom o priznavanju že pridobljenega znanja udeležencem v programih usposabljanja in spopolnjevanja ACS³³ (v nadaljevanju Pravilnik).

Postopke priznavanja znanja od leta 2021 v celoti izpeljujemo preko spletne aplikacije v okviru portala MOJ ACS spopolnjevanje. Pri pripravi e-vloge je udeležencem ves čas na voljo svetovalka, ki jih usmerja in pomaga odpravljati morebitne napake pri nalaganju dokazil. Koordinatorjem in komisiji aplikacija olajša pripravo mnenja, saj se podatki iz vloge samodejno prenesejo na druge obrazce. Koordinator lahko z nekaj kliki upošteva dokazila tudi pri drugih temah. Pred zasedanjem člani komisije pregledajo vlogo in mnenje ter po potrebi dodajo dopolnitve, na seji pa skupaj pregledajo dokumentacijo in izdajo sklep.

V letih 2023 in 2024 se je Komisija za priznavanje že pridobljenega znanja sestala **sedemkrat** in obravnavala skupaj 30 vlog kandidatov, ki so pred vključitvijo v programe želeli uveljaviti dokazila o že pridobljenem znanju.

³³ Pravilnik o priznavanju že pridobljenega znanja udeležencem v programih usposabljanja in spopolnjevanja ACS je dostopen na spletni strani <https://izobrazevanje.acs.si/priznavanje-znanja/postopek>.

Preglednica 22: Število prejetih vlog za priznavanje že pridobljenega znanja in število izdanih sklepov v letih od 2011 do 2024

Leto	Število prejetih vlog za priznavanje že pridobljenega znanja	Odstotek	Število izdanih sklepov komisije ACS o priznavanju že pridobljenega znanja	Odstotek
2011	18	8,00	33	15,71
2012	23	10,22	7	3,33
2013	8	3,56	7	3,33
2014	11	4,89	11	5,24
2015	7	3,11	7	3,33
2016	44	19,56	44	20,95
2017	24	10,67	24	11,43
2018	16	7,11	12	5,71
2019	17	7,56	16	7,62
2020	8	3,56	5	2,38
2021	7	3,11	7	3,33
2022	12	5,33	8	3,81
2023	19	8,44	19	9,05
2024	11	4,89	10	4,76
SKUPAJ	225	100,00	210	100,00

Vir: Arhiv ACS in portal MOJ ACS

V letu 2023 smo prejeli 19 vlog in izdali ravno toliko sklepov, v letu 2024 pa smo od 11 prejetih vlog izdali 10 sklepov o priznavanju znanja – 1 vlogo smo, s strinjanjem kandidata, izločili iz postopka, ker posredovana dokazila niso bila vsebinsko ustrezna.

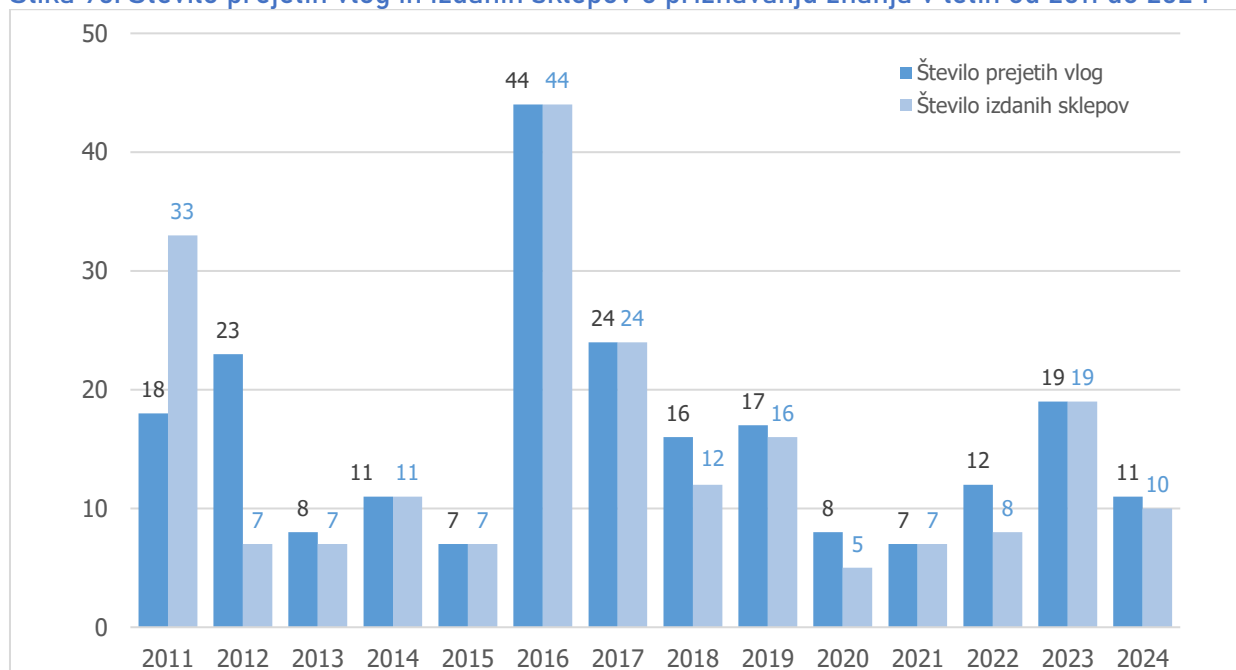
Tudi v preteklih letih smo v določenih obdobjih prejeli več vlog kot smo nato izdali sklepov. V letu 2011 smo pričeli s pilotno izvedbo postopkov priznavanja znanja – gre za izjemo, in sicer za primer programov temeljnega usposabljanja učiteljev UŽU, ko smo udeležencem omogočili priznavanje znanja tudi po tem, ko je usposabljanje že potekalo. Z usposabljanji smo začeli konec leta 2011, vloge smo prejeli takoj v začetku naslednjega leta, zato smo 16 vlog obravnavali naknadno; od tega je bilo 15 ustreznih. Vseh 16 vlog vodimo v evidenci za leto 2012, 15 sklepov pa smo izdali po zaporedni številki v letu 2011. 16 prejetih vlog vodimo v evidenci za leto 2012. Zato smo v letu 2011 izdali več sklepov (33) kot smo prejeli vlog (18), v letu 2012 pa prejeli več vlog (23) kot izdali sklepov (7).

V preostalih primerih so bili razlogi za izločitev iz postopka priznavanja znanja naslednji:

- neustrezna dokazila,
- nepopolna (neizpolnjena) vloga oz. zamenjava vloge za prijavnico na usposabljanje,
- vloga je prispela po roku,
- na podlagi uvodnega razgovora je bilo ugotovljeno, da kandidat nima ustreznih strokovnih znanj in izkušenj za vključitev v temeljno usposabljanje (primer programa za mentorje PUM-O),
- odstop oz. odjava od usposabljanja (zaradi službenih ali drugih obveznosti, bolezni ipd.).

Iz slike na naslednji strani je razvidno, da smo v primerjavi z letom 2022 v letu 2023 izdali slabih 58 % več sklepov, v letu 2024 pa polovico manj kot v letu 2023 in približno enak delež kot v letu 2022. Porast števila vlog za priznavanje znanj v letu 2023 je povezana z izvedbo več temeljnih usposabljanj, v katera so se vključevali strokovni sodelavci z nekaj izkušnjami, ki so jih dokazovali s priloženimi potrdili.

Slika 90: Število prejetih vlog in izdanih sklepov o priznavanju znanja v letih od 2011 do 2024

Vir: Arhiv ACS

V naslednji preglednici predstavljamo programe usposabljanja in spopolnjevanja, v katere so se vključevali udeleženci in oddali vloge za priznavanje že pridobljenega znanja.

Preglednica 23: Programi usposabljanja in spopolnjevanja, v katere so se vključevali udeleženci, ki so zaprosili za priznavanje že pridobljenega znanja v letih 2023 in 2024

Izobraževalni program	Trajanje v urah	2023		2024	
		Število prejetih vlog	Število izdanih sklepov	Število prejetih vlog	Število izdanih sklepov
Program temeljnega profesionalnega usposabljanja svetovalcev v izobraževanju odraslih; modul 1: Opredelitev svetovalne dejavnosti v IO, modul 2: Organiziranost svetovalne dejavnosti v IO, modul 3: Komunikacijske spretnosti in razvoj svetovalca v IO	48	11	11	-	-
Program temeljnega profesionalnega usposabljanja svetovalcev v izobraževanju odraslih; modul 5: Svetovalna dejavnosti pri ugotavljanju in dokumentiranju znanja in spretnosti	16	1	1	-	-
Temeljni program usposabljanja za mentorje v programu Projektno učenje mlajših odraslih (PUM-O)	96	4	4	-	-
Usposabljanje kandidatov za člane komisij za preverjanje in potrjevanje NPK za pridobitev licence	33,5	3	3	7	6
Program temeljnega usposabljanja učiteljev in učiteljic za izvajanje programa Začetna integracija priseljencev (ZIP)	24	-	-	4	4
SKUPAJ		19	19	11	10

Vir: Arhiv ACS in portal MOJ ACS

Največ vlog smo prejeli v letu 2023, in sicer 11 za program temeljnega profesionalnega usposabljanja svetovalcev v izobraževanju odraslih (moduli 1, 2 in 3) in 4 za temeljni program usposabljanja za mentorje v programu Projektno učenje mlajših odraslih (PUM-O). V letu 2024 smo največ vlog prejeli za program Usposabljanje kandidatov za člane komisij za preverjanje in potrjevanje NPK za pridobitev licence (7 vlog) in 4 vloge za program temeljnega usposabljanja učiteljev in učiteljic za izvajanje programa Začetna integracija priseljencev (ZIP).

Ugotavljamo, da še vedno prevladujejo postopki priznavanja znanja v programu Usposabljanje kandidatov za člane komisij za preverjanje in potrjevanje NPK za pridobitev licence, saj organiziramo 2 do 4 izvedbe letno. Od leta 2012 do 2024 smo v okviru tega programa izdali 96 sklepov, kar predstavlja skoraj polovico (45 %) vseh izdanih sklepov. Najmanj sklepov smo izdali v programih za bodoče mentorje program PUM-O+, svetovalce v SSU in učitelje programa ZIP. V programe za posebne andragoške vloge se vključujejo udeleženci, ki potrebujejo nova znanja za izvajanje programov, te pa organiziramo enkrat letno ali enkrat na dve leti.

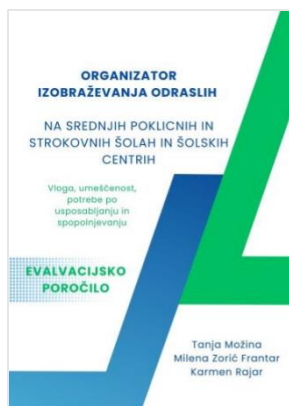
Od začetka izvajanja postopkov priznavanja znanja opažamo, da se ti večinoma izvajajo v programih, ki trajajo 24 ur ali več. Čeprav smo Pravilnik ACS o priznavanju že pridobljenega znanja leta 2016 posodobili in vanj vključili možnost izjeme, ki omogoča izvedbo postopkov priznavanja tudi v krajših programih (če je to v programu posebej predvideno), postopkov v krajših programih še nismo izvedli.

9. Nova evalvacijska študija

V letu 2024 smo pripravili evalvacijsko poročilo z naslovom [Organizator izobraževanja odraslih na srednjih poklicnih in strokovnih šolah in šolskih centrih: Vloga, umeščenost, potrebe po usposabljanju in spopolnjevanju](#).

V okviru evalvacijske študije smo analizirali pomen, vlogo in umeščenost organizatorjev izobraževanja odraslih na srednjih šolah in šolskih centrih, ki izvajajo poklicno in strokovno izobraževanje odraslih. Preučili smo naloge in odgovornosti organizatorjev ter ugotavljali, ali so se v zadnjem obdobju spreminjale. Raziskovali smo tudi, kako naj se vloga organizatorja izobraževanja razvija in sistemsko umešča v prihodnje.

Slika 91: Naslovnica evalvacijskega poročila.

Poseben poudarek smo namenili analizi potreb po andragoškem usposabljanju in strokovnem spopolnjevanju, kot jih zaznavajo organizatorji izobraževanja odraslih ter direktorji oziroma ravnatelji srednješolskih poklicnih in strokovnih šol.

Na podlagi ugotovitev smo oblikovali predloge za nadaljnje sistemsko umeščanje in strokovni razvoj vloge organizatorja izobraževanja odraslih na srednjih poklicnih in strokovnih šolah ter šolskih centrih.

Poročilo je objavljeno na spletni strani [Andragoško spopolnjevanje](#).

10. Promocijski videi o vlogah izobraževalcev odraslih

S prenovno spletno strani Andragoško spopolnjevanje smo vzpostavili sodobno spletno platformo, ki omogoča celovit pregled nad našimi dejavnostmi. Na strani predstavljamo:

- koledar razpisanih usposabljanj in spopolnjevanj za izobraževalce odraslih,
- informacije o izpeljanih izobraževalnih dogodkih, kjer delimo izkušnje in dobre prakse ter
- e-publikacije, ki podpirajo strokovni razvoj izobraževalcev odraslih.

Posebej izpostavljamo **andragoške poklice in vloge**, saj je področje izobraževanja odraslih zelo raznoliko. Vloge in delovna mesta izobraževalcev odraslih se med seboj razlikujejo, zato posebej izpostavljamo tiste, ki se najpogosteje vključujejo v naše programe. Opise vlog smo oplemenitili z **osebnimi pripovedmi izobraževalk odraslih**, ki razkrivajo, da jih večina med študijem še ni pridobila pedagoško-andragoške izobrazbe ali pa le v manjšem obsegu. Motivi, s katerimi so vstopile na področje andragoškega dela, so zelo različni. Mnoge so se v izobraževanju odraslih znašle po naključju, vse pa z občutkom za delo z ljudmi in željo prenašati znanje naprej.

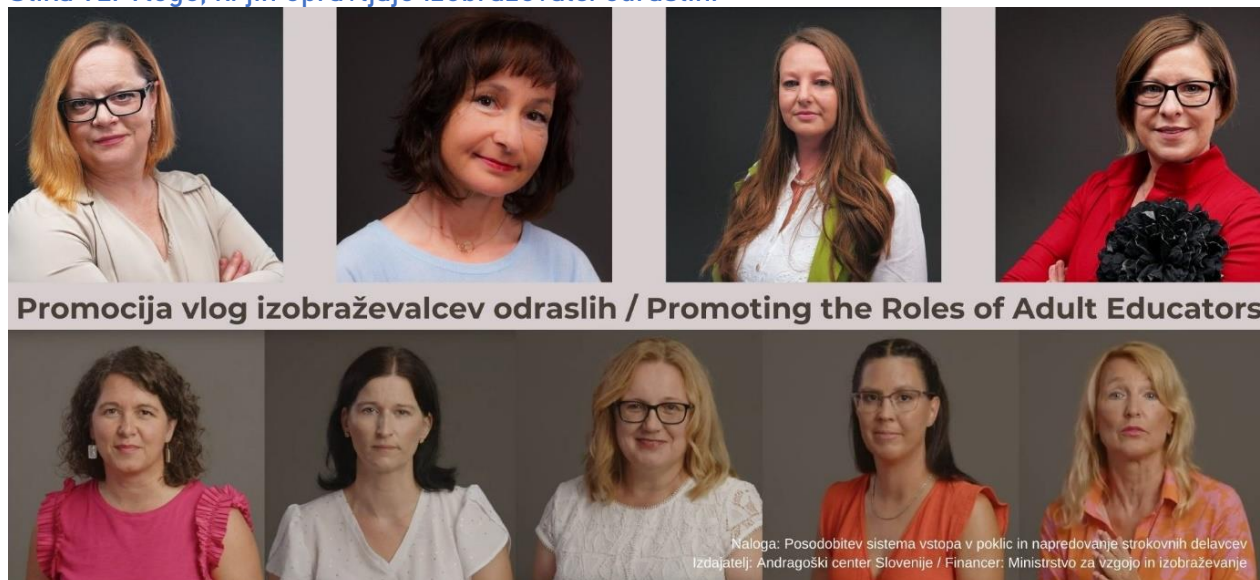
V letu **2023** smo pripravili **5** promocijskih filmov o vlogah:

- organizatorice izobraževanja odraslih,
- svetovalke v izobraževanju odraslih,
- svetovalke za kakovost,
- mentorice študijskih krožkov in
- mentorice v programu PUM-O+,

v letu **2024** pa smo predstavili še **4** vloge:

- svetovalke za vrednotenje že pridobljenega znanja in spretnosti v IO,
- svetovalke za samostojno učenje v IO,
- učiteljice v programih pismenosti za odrasle in
- učiteljice v programu ZIP.

Slika 92: Vloge, ki jih opravljajo izobraževalci odraslih.

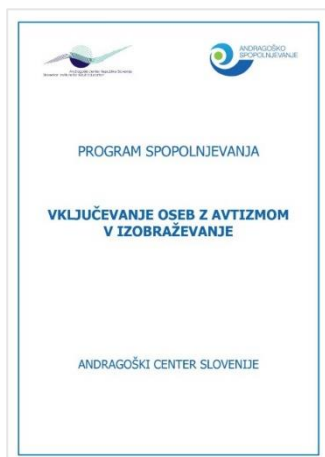

Videi so bili premierno predstavljeni na letnih posvetih o izobraževanju odraslih 2023 in 2024. Z njimi želimo obogatiti predstavitev poklicev in vlog v IO. Vseh devet posnetkov smo objavili na [YouTube kanalu ACS](#) v rubriki Promocija vlog izobraževalcev odraslih in na spletni strani izobraževalne dejavnosti ACS Andragoško spopolnjevanje v rubriki [Andragoški poklici in vloge](#).

Pripravo videov je financiralo Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje v okviru naloge Posodobitev sistema vstopa v poklic in napredovanje strokovnih delavcev.

11. Novi programi temeljnega andragoškega usposabljanja

V sklopu naloge Razvoj pristopov k spopolnjevanju andragoških delavcev smo v letu 2023 razvili in v letu 2024 pilotno izpeljali nov program andragoškega spopolnjevanja z naslovom **Vključevanje oseb z avtizmom v izobraževanje**.

Osebe z avtizmom se na svoji izobraževalni poti pogosto srečujejo z izzivi, saj izobraževalci ne prepoznajo njihovih posebnih izobraževalnih potreb in ne znajo ustrezno prilagoditi učnega procesa. Posledično nekateri izobraževanje prezgodaj opustijo in ne izkoristijo svojih potencialov za doseganje splošnih in poklicnih kompetenc, ki so ključne za osebnostno rast ter aktivno vključevanje v skupnost in na trg dela. Nekateri od njih se kasneje vračajo k izobraževanju v odrasli dobi, v upanju, da bo pot do znanja prijaznejša od izkušenj iz otroštva ali mladostništva. Nekateri pa se že ob nadaljevanju izobraževanja po osnovni šoli odločijo za vključitev v programe za odrasle.

Zato je v programih izobraževanja odraslih nujno usposobiti izobraževalce, ki znajo prepoznati posebne potrebe oseb z avtizmom ter njihova močna področja. Na tej podlagi morajo prilagoditi metode poučevanja in načine

preverjanja znanja, da bi omogočili enakovredno vključevanje in uspešno izobraževalno pot.

Program smo zapisali po enotni metodologiji zapisa programov in ga objavili v spletni [Programoteki AS](#).

V okviru projekta Krepitev vseživljenjskega učenja (krajše [Krepitev VŽU](#)) in vsebinskega sklopa Presojanje in razvijanje kakovosti s poudarkom na digitalizaciji smo v letu 2024 razvili 3 nove programe temeljnega andragoškega usposabljanja:

- **Andragogika v praksi: sodobni pristopi izobraževanja in učenja odraslih:** Program ponuja celovit vpogled v sodobne andragoške pristope, teorije in prakse izobraževanja odraslih ter njihovo uporabo v različnih učnih okoljih. Namenjen je krepitvi strokovnih kompetenc izobraževalcev odraslih za načrtovanje, izvajanje in refleksijo kakovostnega, vključujočega in na udeleženca usmerjenega učenja.
- **Didaktični vidiki načrtovanja in izpeljave izobraževanja odraslih na daljavo, kombiniranega in hibridnega izobraževanja:** Program podpira razvoj didaktičnih kompetenc za kakovostno, dostopno in vključujoče izobraževanje odraslih v digitalno podprti okoljih. Poudarek je na premišljeni integraciji tehnologije v učni proces ter na zmanjševanju digitalne izključenosti odraslih.
- **Uporaba orodij generativne umetne inteligence v izobraževanju:** Program krepi kompetentno, etično in odgovorno rabo generativne umetne inteligence v izobraževanju odraslih. Poudarek je na razumevanju pedagoških, družbenih, okoljskih in pravnih vidikov uporabe GenUI ter na razvoju inovativnih in trajnostnih izobraževalnih praks.

Programi so zapisani po novih [izhodiščih za pripravo javnoveljavnih izobraževalnih programov za odrasle](#) in objavljeni v [Digitalni bralnici ACS](#).

Vse tri programe temeljnega andragoškega usposabljanja bomo pilotno izpeljali v letu 2025, v okviru projekta [Kompetence strokovnih in vodstvenih delavcev 2024–2028](#).

12. Izdana potrdila ACS o uspešno zaključenem usposabljanju oz. spopolnjevanju

V okviru izobraževalne dejavnosti ACS izdajamo 4 vrste potrdil:

- Najpogosteje in v največjem številu izdamo (1) potrdila udeležencem za programe kariernega razvoja ter (2) potrdila o uspešno zaključenem usposabljanju oz. spopolnjevanju.
- Na željo predavateljev izdamo tudi (3) potrdila o izvajanju programov usposabljanja oz. spopolnjenja.
- Potrdila zunanjim sodelavcem, ki dejavno sodelujejo v nacionalnih razvojnih projektih ACS, izdajamo glede na aktivnosti v projektih, katerih merila za pridobitev potrdila so pisno opredeljena že na začetku projekta in v skladu s Pravilnikom o napredovanju zaposlenih v vzgoji in izobraževanju v nazive.

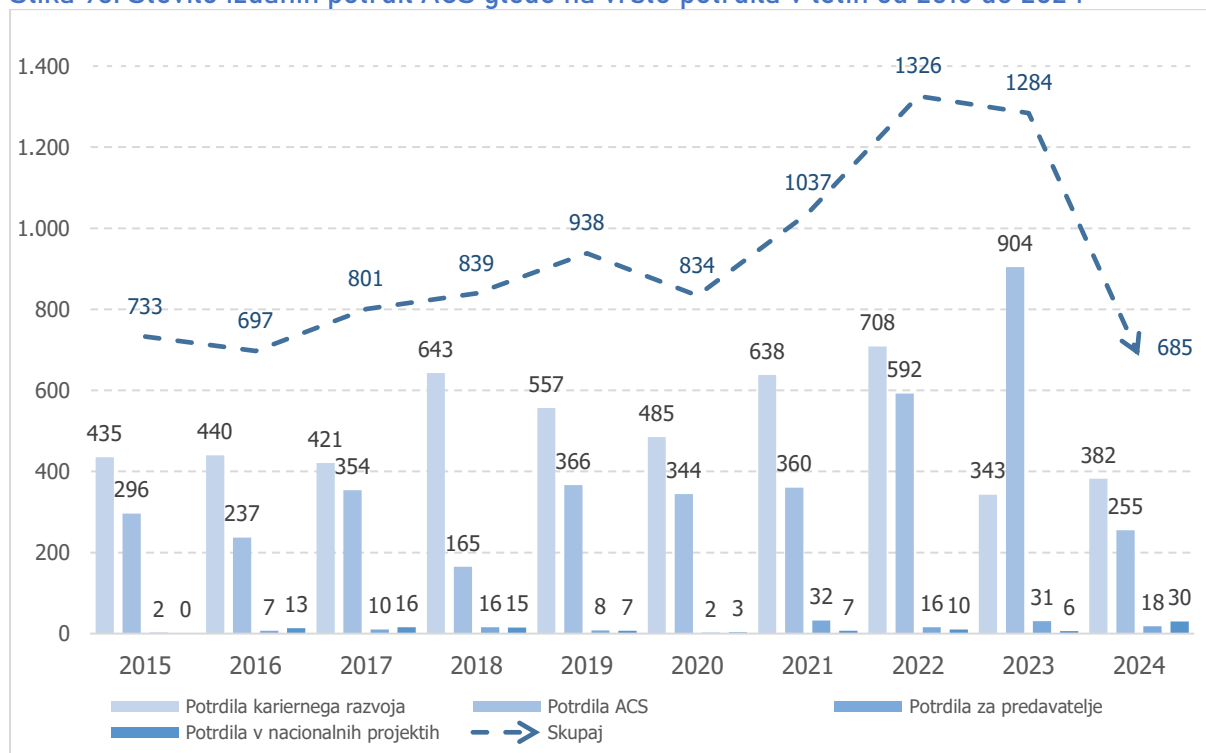
V letu 2023 smo izdali skupaj 1284 potrdil, od tega 343 za programe kariernega razvoja³⁴, 904 potrdil ACS o uspešno zaključenem usposabljanju oz. spopolnjevanju (v nadaljevanju potrdila ACS), 31 potrdil za izvajalce programov usposabljanja oz. spopolnjenja in 6 potrdil o sodelovanju v nacionalnih razvojnih projektih. V letu 2024 smo izdali skupaj 685 potrdil, to je slaba polovica manj kot preteklo leto. Od tega je 382 potrdil za programe kariernega razvoja, 255 potrdil ACS o uspešno zaključenem usposabljanju oz. spopolnjevanju, 18 potrdil za izvajalce programov usposabljanja oz. spopolnjenja in 30 potrdil o sodelovanju v nacionalnih razvojnih projektih.

V primerjavi z letom 2022 beležimo v letih 2023 in 2024 upad števila izdanih potrdil kariernega razvoja za slabo polovico, kar je povezano z zaključkom projekta Kompetence strokovnih delavcev 2018–2022. Sicer na leto, ko ne izvajamo dodatnih izobraževanj v okviru projektov evropskih socialnih skladov, izdamo med 350 in 400 potrdil kariernega razvoja. V letu 2023 se je za 35 % povečala izdaja potrdila ACS zaradi številnih izvedb Programa dodatnega usposabljanja učiteljev vožnje in učiteljev predpisov za leto 2022, ki smo ga v sodelovanju z Javno agencijo RS za varnost prometa pripravili za učitelje vožnje in učitelje predpisov in ga izvajali 2 leti: v letu 2022 smo organizirali 12 izvedb, v letu 2023 pa kar 27. Izdali smo dvakrat več potrdil za predavatelje oz. izvajalce. V letu 2024 se je povečala izdaja potrdil za sodelovanje v nacionalnih projektih ACS, za kar 5-krat, za 72 % pa se je, v primerjavi z 2023, ko smo zaključili sodelovanje z Javno agencijo za varnost prometa, zmanjšala izdaja potrdila ACS. V tem letu opažamo 10 % porast izdaje potrdil kariernega razvoja.

Na sliki na naslednji strani je prikazan pregled števila izdanih potrdil, razvrščenih po posameznih vrstah, za obdobja od leta 2015 dalje. Tega leta smo uvedli sistematično spremljanje izdaje potrdil, kar je omogočilo vzpostavitev zanesljive evidence in izboljšanje transparentnosti postopkov. Za pridobivanje in obdelavo teh podatkov uporabljamo spletno aplikacijo, ki je razvita z namenom podpore izobraževalni dejavnosti ACS. Aplikacija omogoča pripravo strukturiranih izpisov, ki so podlaga za analizo trendov, poročanje ter nadaljnje načrtovanje aktivnosti na področju izobraževanja izobraževalcev odraslih.

³⁴ Programi kariernega razvoja so v skladu s Pravilnikom o izboru in sofinanciranju programov nadaljnjega izobraževanja in usposabljanja strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanju (Uradni list RS, št. 33/2017) točkovani glede na trajanje oz. število ur. Potrdila lahko udeleženci uveljavljajo v sistemu napredovanja v nazive.

Slika 93: Število izdanih potrdil ACS glede na vrsto potrdila v letih od 2015 do 2024

Vir: Aplikacija IZO ACS

V obdobju od 2015 do 2024 smo največ potrdil izdali v programih kariernega razvoja, skupaj 5.052, od tega največ v letu 2022, kar 708. Potrdil ACS smo izdali skupaj 3.873, največ leta 2023, ko smo izdali 904 potrdil, kar je največ do sedaj. Število izdanih potrdil za sodelovanje v nacionalnem razvojnem projektu ACS je v letu 2023 nekoliko upadlo in se v letu 2024 znatno povečalo (za 80 %), kar pomeni, da smo v tem letu izvajali različne razvojne projekte³⁵, v okviru katerih so vodje projektov predvidele izdajo tovrstnih potrdil za sodelujoče.

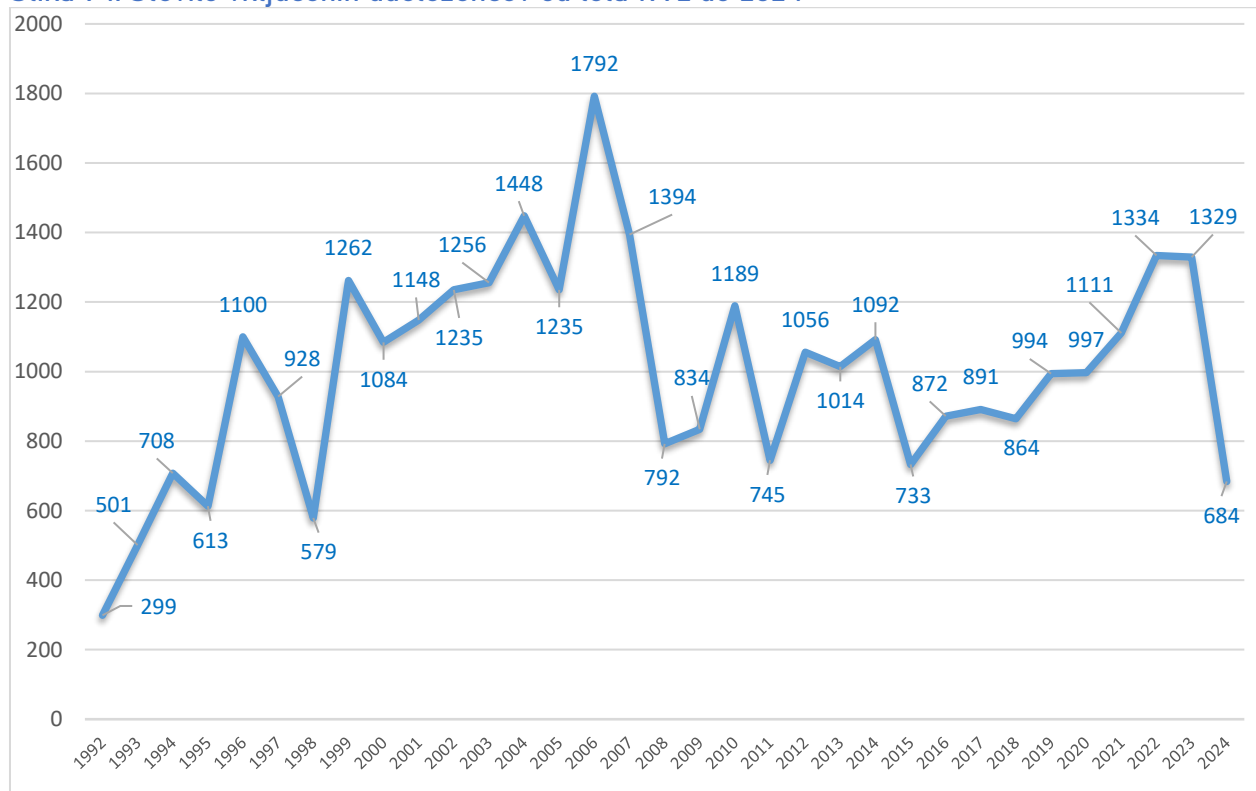
Če pogledamo sliko na naslednji strani, ki prikazuje število **vključenih** ³⁶ udeležencev v programih usposabljanja in spopolnjevanja, opazimo, da se je v letu 2023 njihovo število v primerjavi z letom 2022 zanemarljivo zmanjšalo (za 5 udeležencev), medtem ko je v letu 2024 zaznati občutno zmanjšanje – za več kot polovico. K temu je v veliki meri prispevalo izvajanje izobraževanj v okviru tržne dejavnosti, saj smo v letih 2022 in 2023 za izbranega naročnika izvedli kar 39 delavnic, v katere se je vključilo skupaj 836 udeležencev (230 v 2022 in 606 v 2023). Upad števila vključenih v letu 2024 je povezan tudi z obdobjem, ko nismo izvajali dodatnih izobraževanj v okviru projekta Evropskega socialnega sklada.

³⁵ Zunanji strokovni sodelavci so v letih 2023 in 2024 sodelovali v treh razvojnih projektih ACS, za kar so dobili potrdilo, in sicer :

- Strokovna podpora na področju javne službe za program OŠO v 2023,
- Finančna pismenost za odrasle 2022-2024, Javnoveljavni programi: priprava, gradiva, programi usposabljanja: Priprava javnoveljavnega programa za izobraževanje odraslih z naslovom Razumevanje zdravja – pot do zdravega načina življenja in Javnoveljavni programi: priprava, gradiva, programi usposabljanja: Priprava izvirnega strokovnega gradiva v podporo javnoveljavnemu programu za izobraževanje odraslih z naslovom: Koraki k zdravju: zbirka vaj in delavnic za boljše obvladovanje zdravja v letu 2024.

³⁶ »Vključeni« pomeni, da so se udeleženci na program prijavili in bili prisotni najmanj 1 PU, niso pa program usposabljanja uspešno zaključili (niso dosegli vseh pogojev za pridobitev potrdila).

Slika 94: Število vključenih udeležencev od leta 1992 do 2024

Vir: Aplikacija IZO ACS

13. Organizacija in strokovno mentorstvo študentom, ki na ACS opravljajo študijsko prakso ter predstavitve izobraževalne dejavnosti domačim in tujim delegacijam

V letu **2023** obvezne študentske prakse v Središču za kakovost in izobraževanje nismo izvajali.

V letu **2024** smo organizirali študijsko prakso za študentko 2. letnika magistrskega študijskega programa Andragogika na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani, ki se je seznanila z delovanjem, poslanstvom in organiziranostjo ACS ter z njegovo vlogo pri razvoju izobraževanja odraslih v Sloveniji. Spoznala je pomen strokovnega usposabljanja izobraževalcev odraslih in povezovanja teorije z vsakdanjim delom v praksi.

Sodelovala je pri pripravi in izvedbi spopolnjevanja za svetovalce za kakovost v izobraževanju odraslih, kjer je pridobila izkušnje z metodo fokusnih skupin in obravnavo aktualnih tem, kot so etični vidiki uporabe umetne inteligence v izobraževanju. Seznanila se je z delovanjem študijskih krožkov, izobraževanjem za trajnostni razvoj ter z vlogo skupnostnega učenja v lokalnem okolju. Spoznala je tudi delovanje specialne knjižnice ACS, ki ima ključno vlogo pri podpori raziskovalnemu in strokovnemu delu ter širjenju znanja o izobraževanju odraslih.

Pomemben del prakse je predstavljalo sodelovanje pri snemanju predstavitvenih videov o vlogah izobraževalcev odraslih, ki prispevajo k večji prepoznavnosti andragoških poklicev.

Svoja spoznanja in izkušnje bo lahko povezala tudi s pripravo magistrske naloge na temo Profesionalni razvoj izobraževalcev odraslih.

V. UGOTOVITVE IN PREDLOGI ZA NADALJNI RAZVOJ

Metodologija zbiranja podatkov o udeležencih in zadovoljstvu z izpeljanimi programi

Že vrsto let imamo razvit sistem spremljanja zadovoljstva udeležencev z usposabljanji in spopolnjevanji tako, da ob zaključku usposabljanja ali spopolnjevanja udeleženci izpolnijo evalvacijski vprašalnik. Z njim pridobimo povratne informacije o zadovoljstvu z izpeljanimi programi in mnenja o tem, kaj jim je bilo všeč, kaj so pogrešali in kaj bi potrebovali za svoj nadaljnji strokovni razvoj.

Sistem spremljanja usposabljanja in spopolnjevanja že vrsto let temelji na sprotnem zbiranju mnenj udeležencev o zadovoljstvu z izvedenimi programi andragoškega usposabljanja in spopolnjevanja. Ob zaključku udeleženci izpolnijo spletni evalvacijski vprašalnik, s katerimi presojamo tako vsebinsko kot izvedbeno ustreznost programov.

Spremljanje poteka v štirih glavnih sklopih: v okviru redne letne dejavnosti, projektov ESS, mednarodnih projektov ter tržne dejavnosti, pri čemer se uporabljajo različni metodološki instrumenti, prilagojeni posameznim tipom programov. Podatke zbiramo preko spletnega orodja 1KA ter sistema KATIS, ki ga upravlja Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje (krajše MVI).

Evalvacije v KATIS-u uporabljamo pri programih usposabljanj in spopolnjevanj ESS, teh pa v letih 2023 in 2024 nismo izvajali.

Podatke o udeležencih pridobivamo preko e-prijavnic, objavljenih na spletni strani Andragoško spopolnjevanje – AS, dostopne pa so tudi na osebni profilu portala Moj ACS, kjer so zbrani demografski podatki ter informacije o udeležbi in zaključenih usposabljanjih.

Za programe, ki jih izpeljujemo v okviru letnega delovnega načrta in tržne dejavnosti, evalvacijo izvajamo s spletnim orodjem Arnes 1KA, ki omogoča hitro in zmojljivo spletno anketiranje.

Analiza podatkov o vključenih udeležencih in izvedenih programih andragoškega usposabljanja in spopolnjevanja

Spletna aplikacija IZO ACS predstavlja ključno podporo izobraževalni dejavnosti na ACS, saj omogoča sistematično spremljanje in analizo podatkov o udeležencih programov andragoškega usposabljanja in spopolnjevanja. Udeleženci so opredeljeni kot vključeni, če so se programa udeležili vsaj eno pedagoško uro, ter kot usposobljeni, če so izpolnili vse pogoje in pridobili potrdilo o uspešno zaključenem programu. Analiza je pripravljena za leti 2023 in 2024 ter analizira vključene udeležence po kategoriji (spol, starost, stopnja in vrsta izobrazbe, pedagoško-andragoška izobrazba, opravljen strokovni izpit na področju vzgoje in izobraževanja, zaposlitveni status, vrsto organizacije v kateri so bili udeleženci programov zaposleni, regijo iz katere prihajajo in pa vire financiranja za izvedene program usposabljanja in spopolnjevanja. Na podlagi analiziranih kategorij smo dobili vpogled v strukturo udeležencev in ključne trende.

V letu 2023 se je v programe usposabljanja in spopolnjevanja vključilo 1.329 udeležencev, od katerih jih je 94 % (1.244) programe tudi uspešno zaključilo. V letu 2024 je bilo vključenih 684 udeležencev, delež usposobljenih pa je znašal 92 %, kar je bilo enako 630 usposobljenih udeležencev.

Podatki kažejo izrazit upad števila vključenih in usposobljenih v letu 2024, kar je predvsem posledica tudi zaključka večletnega projekta ESS ter manjšega obsega dodatnih tržnih izvedb za zunanje naročnike. Razlog, da je število vključenih in usposobljenih, v primerjavi z leti 2022 in 2023, upadlo za polovico, je ta, da smo v letu 2022 z zunanjim naročnikom podpisali pogodbo o sodelovanju za leti 2022 in 2023, v okviru katere smo za njihove sodelavce izpeljali več izvedb programa dodatnega usposabljanja; teh izvedb je bilo 39 v obeh letih (12 izvedbi v 2022 in 230 vključenih, v letu 2023 pa 27 izvedbi in 606 vključenih). Vse te izvedbe smo izpeljali v okviru tržne dejavnosti.

V letu 2023 so prevladovali programi, financirani iz tržnih sredstev, teh programov je bilo kar 54 %; medtem ko je v letu 2024 večino financiranja predstavljal nacionalni proračun, skupno 67 % vseh izvedenih programov andragoškega usposabljanja in spopolnjevanja.

Zaradi omejitev pri posredovanju osebnih podatkov je bila podrobnejša analiza za leto 2023 opravljena na vzorcu 723 vključenih udeležencev.

Struktura udeležencev v obeh letih kaže izrazito prevlado žensk, ki predstavljajo približno tri četrtine vseh vključenih (74 % za leto 2023 in 75 % leto 2024). To potrjuje dolgoletni trend na področju izobraževanja odraslih, v katerega se v veliki večini vključujejo predstavnice ženskega spola.

Starostna struktura kaže največji delež udeležencev v starostni skupini od 41 do 50 let, ko slednji predstavljajo kar 36 % za leto 2023 oz. 37 % za leto 2024. Če podatke primerjamo med sabo opazimo, da se je v letu 2024 v primerjavi z letom poprej najbolj povečal delež starejših udeležencev, zlasti v starostnih skupinah nad 50 let. V kategoriji udeležencev, starih med 51 in 60 let, opazimo, da je odstotek v letu 2024 za 5 % višji od leta 2023, ko je znašal 23 %. Prav tako je podobno tudi v kategoriji udeležencev, starih od 61 do 70 let, kjer je odstotek v letu 2024 prav tako višji kot leta 2023, tokrat za 3 %. Udeleženci, stari več kot 70 let, vključeni v program splošnega andragoškega usposabljanja in spopolnjevanja predstavljajo najmanjši delež udeležencev, v obeh leti je delež znašal odstotek.

Glede na izobrazbo je največji delež vključenih udeležencev imel visokošolsko univerzitetno izobrazbo (pred uvedbo bolonjskega študija), v letu 2023 je to predstavljalo 42 %, v letu 2024 pa 47 % udeležencev. Če primerjamo podatke z letom 2022, ko je bil delež udeležencev z univerzitetno izobrazbo enak 48 %, je ta za 6 % večji kot v letu 2023 in za dober odstotek višji kot v letu 2024. Sledi magistrska izobrazba (2. bolonjska stopnja), ki jo je v letu 2023 imelo 13 % udeležencev (kar je podobno kot v letu 2022), leto kasneje pa dobre 3 % udeležencev več, skupno je to 17 %. Delež udeležencev z magisterijem znanosti (pred uvedbo bolonjskega študija) je v obeh letih približno enak, leta 2023 je bil ta 7 %, leta 2024 pa 8 %. Najmanjši delež udeležencev, vključenih v usposabljanja in spopolnjevanja, je imel nižjo in srednjo poklicno izobrazbo ter specializacijo po višješolski izobrazbi. Nižjo in srednjo poklicno šolo je v letu 2023 imel dober odstotek udeležencev, leto kasneje pa manj kot odstotek (0,29 %).

Med udeleženci prevladujejo posamezniki z izobrazbo družboslovne smeri. V letu 2023 je imelo izobrazbo družboslovne smeri 69 % udeležencev, izobrazbo naravoslovne smeri pa 28 %. Leto kasneje pa je imelo 8 % udeležencev več izobrazbo družboslovne smeri (77 %), 20 % udeležencev pa je imelo izobrazbo naravoslovne smeri.

V letu 2023 je imela več kot polovica udeležencev (57 %) pedagoško-andragoško izobrazbo, leto kasneje v 2024 pa 5 % udeležencev več (62 %). Če bi ta delež primerjali z letom 2022, ko je pedagoško-andragoško izobrazbo imelo 64 % posameznikov, opazimo, da je v letu 2023 prišlo do 7 % upada, v letu 2024 pa do slaba 2 % upada v deležu vključenih s pedagoško-andragoško izobrazbo. Predvidevamo, da je razlog za večji delež posameznikov, ki nimajo opravljene pedagoško-andragoške izobrazbe v tem, da večje število vključenih predstavljajo udeleženci na

usposabljanjih in spopolnjevanjih, ki so zaposleni v podjetjih in organizacijah, kjer tovrstne izobrazbe ne potrebujejo.

Glede na strokovni izpit, je imela manj kot polovica udeležencev (41 %) v letu 2023 opravljen strokovni izpit; 58 % udeležencev ni imelo strokovnega izpita, za malo manj kot odstotek vprašanih nismo imeli podatka. Če to primerjamo z letom kasneje, lahko ugotovimo, da je delež posameznikov, ki so imeli opravljen strokovni izpit v letu 2024, za približno 3 % višji in znaša 44 %. Delež tistih, ki strokovnega izpita niso imeli opravljenega, je za približno 2 % manjši kot leto poprej in znaša 56 %. Tudi tu lahko podobno predvidevamo, da je razlog za večji delež posameznikov, ki nimajo opravljenega strokovnega izpita v tem, da večje število vključenih predstavljajo udeleženci, ki so zaposleni v podjetjih in organizacijah, kjer strokovni izpit ni pogoj za zaposlitev.

Z vidika zaposlitvenega statusa so bili skoraj vsi udeleženci zaposleni (93 % v letu 2023 in 96 % v letu 2024). Po deležu zaposlenih sledi kategorija upokojenih, ki je v obeh letih znašal 3 % vseh udeležencev. Delež brezposelnih udeležencev je bil v letu 2023 enak 2 %, v letu 2024 je bil delež brezposelnih zanemarljiv (0,44 %). Številčno še vedno prevladujejo udeleženci, ki so zaposleni na ljudskih univerzah. V letu 2023 je bil ta delež enak 32 %, leto kasneje pa je bil višji za 6 % in je znašal 38 %. Sledijo posamezniki, zaposleni v podjetjih, ki v letu 2023 predstavljajo 19 % delež vseh udeležencev. V letu 2024 so se po deležu udeležbe glede na vrsto organizacije na drugo mesto uvrstili udeleženci, ki prihajajo iz javnih zavodov. Teh je bila dobra petina vseh vključenih. V letih 2023 in 2024 smo najmanj sodelovali z osnovnimi šolami, fakultetami, višjimi šolami društvi, knjižnicami, muzeji, zdravstvenimi in invalidskimi organizacijami, kmetijsko-gozdarskimi zavodi in samozaposlenimi.

Glede na regijo organizacije, v kateri so udeleženci zaposleni, so tako v letu 2023 kot v letu 2024 prevladovali vključeni iz osrednjeslovenske regije. Leta 2023 je bil delež slednjih 31 %, leto kasneje pa je bil ta delež večji za 5 % in je znašal 37 %. Sledijo jim udeleženci iz savinjske regije, ki za obe leti presegajo 8 % vseh udeležencev. Najmanjši delež udeležencev prihaja iz primorsko-notranjske regije, koroške regije, posavske regije zasavske regije in obalno-kraške regije.

Programne andragoškega usposabljanja in spopolnjevanja delimo v dva programska sklopa: na splošno andragoške programe ter programe za posebne vloge v andragoškem delu. Splošno andragoški programi so namenjeni izobraževalcem odraslih za pridobivanje in nadgrajevanje andragoških znanj, razvoj praktičnih spretnosti ter izmenjavo izkušenj, medtem ko programi za posebne vloge zagotavljajo specialistična znanja za opravljanje specifičnih funkcij v izobraževanju odraslih, kot so svetovalci, mentorji, učitelji pismenosti in člani komisij NPK.

V letu 2023 smo skupno izpeljali 69 programov, leto kasneje pa 34 programov manj, skupno 35. Kot smo zapisali v predhodnih analizah o vključenih udeležencih, smo tudi v tem poglavju iz analize izločili 27 izvedb programov (izpeljali smo jih za naročnika, kjer nismo mogli pridobiti vseh potrebnih podatkov za analizo). Tako smo v analizi obdelali podatke o številu izvedb za 42 izvedb programov. V letu 2024 je šlo za 35 izvedb programov.

Splošno andragoški programi so v letu 2023 predstavljali približno 33 % vseh izvedb, v letu 2024 pa nekaj manj kot 50 %. Sledili so programi s področja vrednotenja (24 % v letu 2023 in 20 % v letu 2024) ter neformalni programi (21 % v letu 2023 in 11 % v letu 2024), medtem ko je bil delež programov s področja svetovanja v obeh letih stabilen (10–11 %). Najmanjši delež so imeli programi s področja kakovosti in pismenosti (7 % v letu 2023 in 6 % v letu 2024). Primerjava z letom 2022 kaže, da splošno andragoški programi po deležu izvedb prevladujejo v vseh treh letih. Delež programov s področja kakovosti ostaja stabilen (okoli 7 %), delež neformalnih programov je v letu 2023 dosegel 21 %, v letu 2024 pa se je zmanjšal za polovico. Programi s področja pismenosti so v obdobju 2022–2024 predstavljali med 4 % in 7 % vseh izvedb, medtem ko se je

delež programov s področja vrednotenja glede na leto 2022 (12 %) v letu 2023 podvojil, v letu 2024 pa bil enak 20 %.

Z vidika financiranja je bilo v letu 2023 kar 79 % programov financiranih iz nacionalnega proračuna in 21 % iz tržnih sredstev, v letu 2024 pa 63 % iz nacionalnega proračuna in 29 % iz tržnih virov. Dodatno je bilo v letu 2024 3 % programov financiranih delno iz nacionalnih in mednarodnih sredstev ter 6 % iz sredstev evropske kohezijske politike.

Po načinu izvedbe je v letu 2023 približno 62 % programov potekalo v prostorih ACS ali izven, okoli 29 % smo jih izpeljali v kombinirani obliki in 10 % v obliki e-izobraževanja, v letu 2024 pa se je delež izvedb v živo povečal za 7 %, delež kombiniranih oblik zmanjšal na 17 %, spletno izobraževanje pa je bilo enako deležu 14 %.

Programi temeljnega usposabljanja so v letu 2023 predstavljali 26 % vseh izvedb, v letu 2024 pa le še 11 %, medtem ko so bila spopolnjevanja številčnejša, predvsem ker gre za krajše in programe, nekatere so izpeljali večkrat. Programi spopolnjevanja so v letu 2023 predstavljali 74 % vseh izvedb, v letu 2024 pa 89 %.

V letu 2023 smo izvedli 11 različnih programov in skupno 13 izvedb splošnega usposabljanja in spopolnjevanja za andragoško delo. Leto kasneje pa smo organizirali 13 različnih programov in skupno 16 izvedb, 3 izvedbe več kot leto poprej.

V letu 2024 smo po dveh letih ponovno organizirali usposabljanje za zaposlene ACS, in sicer smo izpeljali 4 različne programe splošnega andragoškega usposabljanja in spopolnjevanja: Učinkovita uporaba spletnega orodja ChatGPT in nekaterih drugih orodij umetne inteligence pri delu ter 3 vsebino različne izvedbe programa Krepitev talentov in kulture: Sodelovanje za napredek. V obeh letih smo ponovili izvedbo treh programov, za katere je bilo veliko zanimanje s strani udeležencev, to so Krepitev medkulturnih kompetenc in medkulturnega dialoga ter uporaba različnih metodoloških pristopov pri izobraževalcih odraslih, Spretnosti prepričljivega nastopanja in učinkovitega učenja in Vključevanje oseb z avtizmom v izobraževanje.

Programi usposabljanja in spopolnjevanja za posebne vloge v andragoškem delu omogočajo usposabljanje in spopolnjevanje na različnih področjih in sicer: kakovost, splošno neformalno izobraževanje, pismenost, svetovanje in vrednotenje. V tem vsebinskem sklopu smo v letu 2023 organizirali 29 izvedb programov, kar predstavlja 70 % vseh izvedb, leto kasneje pa 19 izvedb oz. dobro polovico vseh izvedb. V obeh letih smo imeli največ izvedb programov s področja vrednotenja, 10 izvedb v letu 2023 in 7 izvedb v letu 2024. S področja neformalnega učenja smo imeli v letu 2023 9 izvedb različnih programov, leto kasneje pa 4 izvedbe. Prav tako smo imeli v obeh letih 4 izvedbe programov s področja svetovanja. Sledijo programi s področja pismenosti in kakovosti, kjer smo v letu 2023 imeli po 3 izvedbe, leto kasneje pa po 2. Največkrat, kar 5-krat, smo v obeh letih izpeljali stalno strokovno spopolnjevanje članov komisij NPK (3 vsebinsko različne delavnice, 2 od njih smo 2x ponovili). Štirikrat smo v letu 2023 izpeljali program Usposabljanja kandidatov za člane komisij za preverjanje in potrjevanje nacionalnih poklicnih kvalifikacij za pridobitev licence in Program temeljnega profesionalnega usposabljanja svetovalcev v izobraževanju odraslih. Dvakrat smo izvedli programe spopolnjevanja svetovalcev za kakovost v izobraževanju odraslih, mentorjev v programu PUM-O+ in učitelje v programu ZIP. Preostale programe smo izpeljali po enkrat. V letu 2024 smo imeli 4 vsebinsko različne izvedbe programa Usposabljanje svetovalcev v izobraževanju odraslih ter dve izvedbi spopolnjevanj za mentorje v programu PUM-O+, mentorje študijskih krožkov ter svetovalce za kakovost v IO. Vsi ostali programi so bili izpeljani po enkrat.

Analiza programov, financiranih iz javnih virov

Splošno andragoški programi

V obdobju 2023–2024 smo uspešno izvedli vseh sedem načrtovanih programov usposabljanja in spopolnjevanja. V programe je bilo v obeh letih vključenih 145 udeležencev, usposobilo se jih je 139. Vsa izobraževanja smo izpeljali v živo. Povprečno število udeležencev na posamezen program je bilo v letu 2023 okoli 20, v letu 2024 pa približno 21 udeležencev na izvedbo. Če primerjamo podatke z letom 2022, ko se je posamezne izvedbe programa v povprečju udeležilo približno 17 oseb, ugotovimo, da je bilo v letih 2023 in 2024 povprečno število udeležencev na program nekoliko višje. To kaže na rahlo povečanje povprečne udeležbe v primerjavi z letom 2022.

Rezultati evalvacije kažejo visoko raven zadovoljstva udeležencev tako z vsebino kot z izvedbo programov, kar potrjuje ustreznost izbranih tematskih sklopov in metod dela. Udeleženci so bili z izvedbami usposabljanja in spopolnjevanja v splošnem zelo zadovoljni. Leta 2023 je bilo 77 % udeležencev zelo zadovoljnih, v letu 2024 pa se je ta delež še povečal na 856 %. Povprečna ocena usposabljanj se je na lestvici od 1 do 5 prav tako povišala – iz 4,8 v letu 2023 na 4,9 v letu 2024, kaže na zelo visoko splošno zadovoljstvo udeležencev z izpeljanimi usposabljanji v letih 2023 in 2024.

Predlogi, ki smo jih zapisali v analizi leta 2022, **so bili realizirani**:

- Priprava novih vsebin za ranljive skupine - priprava programa za izobraževalce odraslih za delo z avtisti, še posebej s tistimi z aspergerjevim sindromom: nov program z naslovom **Vključevanje oseb z avtizmom v izobraževanje** je bil razvit in pilotno izpeljali v letu 2023, eno izvedbo smo ponovili tudi v letu 2024.
- Izvedba programov usposabljanja za predavatelje in zaposlene s področja hibridnega izobraževanja, IKT tehnologije in orodij ter različnih interaktivnih tehnik in metod usposabljanja in izobraževanja za delo z odraslimi udeleženci: Za izvajalce programa usposabljanja za člane komisij NPK smo organizirali delavnico **Uporaba spletne učilnice Moodle za izvajalce usposabljanja NPK**, za zaposlene pa delavnico z naslovom **Učinkovita uporaba spletnega orodja ChatGPT in nekaterih drugih orodij umetne inteligence pri delu**.

► **Predlogi za nadaljnji razvoj:**

- Nadaljevati z razvojem in izvajanjem programov, ki krepijo digitalne kompetence in uporabo IKT orodij pri izobraževanju odraslih, z vključevanjem inovativnih metod in tehnik za poučevanje v živo in na daljavo.
- Okrepiti ponudbo programov, namenjenih delu z ranljivimi skupinami udeležencev, zlasti z vsebinami, usmerjenimi v podporo udeležencem z različnimi specifičnimi potrebami, ter z metodami za spodbujanje njihove motivacije za vključevanje v izobraževalne programe.
- Spodbujati izmenjavo izkušenj in primerov dobrih praks med izobraževalci odraslih ter razvijati programe, ki omogočajo več praktičnega preizkušanja in refleksije lastnega dela.

Petkova srečanja

Petkova strokovna srečanja na Andragoškem centru Slovenije so že od leta 1992 pomemben del stalnega strokovnega usposabljanja in spopolnjevanja zaposlenih ter širše mreže izvajalcev izobraževanja odraslih. Namenjena so izmenjavi znanj, izkušenj in dobrih praks, obravnavi aktualnih strokovnih tem, predstavitev projektov in dosežkov ACS ter refleksiji izobraževalne prakse, pri čemer v njih sodelujejo tako zaposleni kot tudi domači in tuji zunanji strokovnjaki.

V letih 2023 in 2024 je bilo skupaj izvedenih 21 strokovnih srečanj, od tega 13 v letu 2023 in 8 v letu 2024. V letu 2023 je sodelovalo skupno 213 udeležencev, kar pomeni povprečno okoli 16 udeležencev na srečanje, v letu 2024 pa 122 udeležencev oziroma povprečno približno 15

udeležencev na srečanje. V primerjavi z letom 2022 se je povprečna udeležba na srečanje zmanjšala, kar je verjetno povezano z večjim številom izvedenih dogodkov v letih 2023 in 2024 ter večjo delovno obremenjenostjo zaposlenih. Opazen je tudi upad števila srečanj v letu 2024 glede na leto 2023, kar kaže na nekoliko nižjo intenzivnost izvedbe.

Vsebinska analiza pokaže razlike med obema letoma. Leto 2023 je zaznamovala izrazita programska raznolikost s poudarkom na strateških, organizacijskih in sistemskih temah, povezanih s kakovostjo izobraževanja odraslih, nacionalnimi in mednarodnimi projekti, pravno-poslovnimi vidiki delovanja ACS ter raziskovalno-razvojnimi deli. V letu 2024 pa so bila srečanja bolj usmerjena v kulturne, socialne in akademske vsebine, kot so predstavitev strokovnih publikacij, teme medkulturnega dialoga, delo z ranljivimi skupinami ter izmenjava mednarodnih izkušenj. Poudarek se je tako premaknil k bolj izkustvenim, reflektivnim in vsebinsko poglobljenim pristopom k učenju odraslih.

V letu 2024 je bil prenovljen koncept petkovih strokovnih srečanj, ki so po novem namenjena izključno zaposlenim na ACS in se izvajajo najmanj štirikrat letno. Srečanja praviloma potekajo ob petkih, trajajo do štiri pedagoške ure ter vključujejo predavatelje iz vrst zaposlenih in zunanje strokovnjake. Izvajajo se pretežno v živo, po potrebi tudi v hibridni ali spletni obliki. Letni načrt srečanj se pripravlja v sodelovanju vseh središč ACS, zadovoljstvo udeležencev pa se sistematično spremlja z letno spletno anketo, katere ugotovitve so vključene v poročilo o usposabljanju in spopolnjevanju ACS.

Dan za kakovost ACS

Dan za kakovost je ključen dogodek, namenjen ozaveščanju zaposlenih o sistematičnem razvoju kakovosti v izobraževanju odraslih ter krepitvi timske povezanosti. Hkrati omogoča izmenjavo strokovnih pogledov, refleksijo dosedanjega dela in skupno snovanje prihodnjih strateških usmeritev.

V okviru razvoja notranjega sistema kakovosti smo uvedli ključne elemente, ki vključujejo strateško umeščenost kakovosti, komisijo za kakovost, obravnavo vprašanj kakovosti na sejah in kolegijih, oblikovanje poslanstva, vizije in vrednot ter izvedbo samoevalvacijskih ciklov z ustreznimi ukrepi za izboljšave; vse aktivnosti so usmerjene v tri ključne procese: opredeljevanje, presojanje in razvijanje kakovosti.

V letih 2023 in 2024 se ga je udeležilo 28 oziroma 29 zaposlenih.

Dan za kakovost 2023 je potekal 9. junija v Botaničnem vrtu Univerze v Ljubljani in je bil osredotočen na začetek oblikovanja nove petletne razvojne strategije ACS. Zaposleni so razpravljali o poslanstvu, viziji, vrednotah in definiciji kakovosti, pri čemer so uporabili metode SWOT in svetovne kavarne. Razprave so poudarile bogato ponudbo andragoških znanj, osredotočenost na posameznika ter pomen razvoja zaposlenih in trajnostnih ciljev. Dogodek je okrepil medosebne odnose in se zaključil z ogledom Botaničnega vrta.

Dan za kakovost 2024 je potekal 7. junija v CŠOD Prvine na Trojanah. Pregledali smo dosežke akcijskega načrta za leto 2023 in predstavili aktivnosti za 2024, osrednja tema pa je bil osnutek petletnega razvojnega načrta ACS. Razprave po metodi svetovne kavarne so zajemale vseživljenjsko učenje, kakovost in dostopnost izobraževanja, socialno vključenost, digitalno in zeleno preobrazbo, razvoj kompetenc ter mednarodno sodelovanje. Dogodek se je zaključil s pohodom in skupno malico, kar je dodatno okrepilo timski duh.

Tovrstni dogodek je pomemben za krepitev medosebnih odnosov, sodelovanje in razvoj strateških usmeritev ACS ter prispevata k kulturi kakovosti, ki temelji na strokovnosti, inovativnosti in trajnostnem razvoju.

Dogodki bodo tudi v prihodnje nadaljevali kot redna priložnost za povezovanje zaposlenih in aktivno soustvarjanje strateških usmeritev organizacije.

Usposabljanja za zaposlene

Na ACS posebno pozornost namenimo strokovnemu razvoju zaposlenih, kar omogočamo tudi prek letnih razgovorov, kjer zaposleni izrazijo svoje potrebe po znanjih in kompetencah. V letu 2024 smo v okviru programa **Krepitev talentov in kulture: Sodelovanje za napredek** izvedli tri medsebojno povezane delavnice, ki so temeljile na poslanstvu, viziji in vrednotah ACS. Vsebine so obravnavale medosebno sodelovanje, krepitev timske kulture ter vodenje sprememb s pomočjo nevroznanosti.

Rezultati usposabljanja potrjujejo visoko učinkovitost programa: skupno se je delavnic udeležilo 95 zaposlenih, od tega je bilo 90 uspešno usposobljenih. Evalvacije kažejo visoko zadovoljstvo – povprečna ocena programa je znašala 4,7, kar pomeni, da je dve tretjini udeležencev izrazilo najvišjo stopnjo zadovoljstva, nihče pa ni bil nezadovoljen. Z vsebino je bilo zadovoljnih ali zelo zadovoljnih 97 % udeležencev, predavateljico pa so ocenili s povprečno oceno 4,5. Posebej je bilo poudarjeno, da so bile metode dela didaktično učinkovite, vsebine pa povezane s strateškimi cilji organizacije.

Udeleženci so izrazili željo po večji poglobljenosti pri obravnavi prepričanj in čustev, več primerih dobrih praks ter dodatnem času za skupinsko delo. Prav tako so želeli več poudarka na vlogi vodij središč, njihovih nalogah, načrtovanju dela, spremljanju in usmerjanju zaposlenih ter jasnih smernicah, kdaj se zaposleni obrne na vodjo.

Tudi v prihodnje bomo skrbeli za redna strokovna srečanja in usposabljanja zaposlenih, kjer bomo skupaj razmišljali in izmenjevali mnenja ter opredelili šibke točke in možnosti za izboljšave.

Za zagotavljanje strokovnega razvoja zaposlenih bomo nadaljevali z izvajanjem programov, ki krepijo znanje, veščine in kompetence. Naša vizija je ustvariti okolje, kjer se zaposleni stalno razvijajo in pridobljeno znanje prenašajo v prakso.

► Predlogi za nadaljnji razvoj:

Izvajanje usposabljanja za zaposlene naj se nadaljuje tudi v prihodnje, vsaj enkrat letno, z možnostjo ponovitve ali nadgradnje vsebin, tudi časovno prilagodljivo (od 4 do 8 ali več pedagoških ur na izvedbo).

Sodelovanje z izvajalci naj bo raznoliko, saj bi vključitev različnih strokovnjakov prinesla nove perspektive in sveže pristope k obravnavanim temam.

Čeprav na ACS organiziramo redne letne razgovore z vodji, predlagamo, da se za zagotavljanje dolgoročnih učinkov usposabljanj sistematično spremlja in načrtuje strokovni razvoj zaposlenih.

Programi za posebne andragoške vloge

Programi s področja Kakovost v izobraževanju odraslih

V letih 2023 in 2024 smo nadaljevali z usposabljanji in spopolnjevanji s področja presojanja in razvijanja kakovosti. Vsako leto za omrežje svetovalcev za kakovost izobraževanja odraslih izpeljemo vsaj eno srečanje. V letu 2023 sta bili dve, eno na temo kroničnega stresa in izgorelosti, drugo o umetni inteligenci v izobraževanju odraslih kot dejavniku kakovosti. Leta 2024 pa smo se v okviru spopolnjevanja pogovarjali o usposobljenosti izobraževalcev odraslih za prihodnji čas. Prav tako smo enkrat letno organizirali izobraževalno srečanje za predstavnike organizacij, ki so nosilke Zelenega znaka kakovost ter predstavnike iz organizacij, ki želijo znak pridobiti ponovno ali prvič.

Leta 2023 se je v programe s področja kakovosti v izobraževanju odraslih vključilo skupno 63 udeležencev (58 jih je prejelo potrdilo o uspešno zaključenem programu), leta 2024 pa skupno 26 udeležencev, od katerih jih je 23 prejelo potrdilo o uspešno zaključenem programu.

Svetovalci za kakovost v izobraževanju odraslih so bili z vsemi izpeljanimi programi spopolnjevanja v letih 2023 in 2024 na splošno zelo zadovoljni (povprečna ocena 4,9). Ugotovimo lahko, da so bila spopolnjevanja svetovalcev za kakovost v letih 2023 in 2024 vsebinsko aktualna, izvedbeno premišljena in uspešna, kar potrjujejo tako visoki deleži udeležencev, ki so uspešno zaključili usposabljanje, kot tudi zelo visoke povprečne ocene zadovoljstva (udeleženci so izrazili nadpovprečno zadovoljstvo z vsemi vidiki izobraževanja). Udeleženci so posebej izpostavili uporabnost vsebin, kakovost izvajalcev ter primerno razmerje med teorijo in prakso. Udeleženci cenijo interaktivno delo, izmenjavo izkušenj med sabo ter tudi možnost posredovanja povratnih informacij. Dodatna vrednost spopolnjevanja v letu 2024 je razvidna iz zapisanih refleksij in zgodb udeležencev, ki so bile kasneje vključene v publikacijo Temelji andragogike, kar kaže na prenos rezultatov spopolnjevanja v širši strokovni prostor. Cilj opolnomočiti svetovalce za kakovost z znanji o aktualnih izzivih v delovnem okolju svetovalca za kakovost (npr. stres in izgorelost na delovnem mestu, umetna inteligenca v izobraževanju odraslih, etika uporabe umetne inteligence) je bil dosežen. S spopolnjevanji skušamo odgovoriti na aktualne potrebe svetovalcev za kakovost in ohranjati visoko kakovost izvedbe programov. Sklenemo lahko z ugotovitvijo, da so izbrane oblike spopolnjevanj učinkovita podpora svetovalcem za kakovost izobraževanja odraslih pri njihovem strokovnem delu in da je smiselno z njimi nadaljevati tudi v prihodnje.

Prav tako so bili udeleženci Izobraževalnega srečanja za Zeleni znak kakovosti, ki je leta 2023 in 2024 potekalo preko Zoom, na splošno zelo zadovoljni (povprečna ocena 4,8). Ugotovimo lahko, da sta bili tudi srečanja za Zeleni znak kakovosti zelo koristni in uspešni, kar izkazuje visoka zadovoljstvo udeležencev ter dobra udeležba predstavnikov organizacij, nosilk znaka, pa tudi drugih organizacij, ki bi si znak šele želele pridobiti na novo. Iz podatkov sklepamo, da so srečanja učinkovita podpora organizacijam pri pripravi na obnove znaka kakovosti pred vsakim novim krogom podeljevanja znaka.

► Predlogi za nadaljnji razvoj:

Dosedanje oblike usposabljanj in spopolnjevanj, ki jih nudimo preko omrežja svetovalcev za kakovost in omrežja organizacij, nosilk Zelenega znaka kakovosti, so se izkazale kot zelo primerne, zato bomo z njimi nadaljevali tudi v prihodnje. Splošen delež udeležencev, ki uspešno zaključijo programe spopolnjevanja s področja kakovosti, je zelo visok (v letu 2023 92 %, leta 2024 88 %), kar kaže tako na visoko motivacijo udeležencev za dokončanje, kot tudi na ustrezen izbor vsebin in podporo pri izobraževanjih, ki jih pripravljamo zanje.

Čeprav so programi spopolnjevanj s področja kakovosti ocenjeni zelo dobro, se vseeno kaže tudi potreba po vključitvi dodatnih vsebin, ki bi odgovarjale na aktualne družbene izzive in izzive izobraževanja odraslih. Tako bi morda lahko v prihodnje razmislili o vključitvi tematik s področja trajnostnega razvoja, digitalnih kompetenc izobraževalcev odraslih ter praktičnih vidikov etične uporabe novih tehnologij, zlasti umetne inteligence. Tudi tematika kritično mišljenje in ustvarjalnost (v dobi umetne inteligence) bi lahko bila ustrezna tematika za naslavljanje izzivov, kako v sodobnem času načrtovati izobraževanja, v katerih bodo udeleženci razvijali veščine refleksije, kritične presoje in kritičnega razmišljanja, tudi ustvarjalnosti...

Z vidika izvedbe programov kaže ohraniti tudi kombinirane oblike dela (srečanja v živo in srečanja po Zoom ali organizirano samostojno učenje v spletni učilnici). Morda bi morali dodatno razmisliti še o nekaterih interaktivnih spletnih vsebinah, digitalnih orodjih in drugih možnostih asinhronnega učenja, s katerimi bi tudi lahko podprli strokovne delavce v izobraževanju odraslih za delo na področju presojanja in razvijanja kakovosti in na splošno za razvoj notranjih sistemov kakovosti njihovih organizacij.

Še naprej bomo v spopolnjevanja vključevali specifične teme, povezane z kakovostjo v izobraževanju odraslih, kot so npr. notranji sistem kakovosti organizacije, poglobljena samoevalvacija, kazalniki kakovosti in vključevanje zaposlenih in udeležencev v presojo kakovosti. Pomembne teme so tudi uvajanje izboljšav in spremljanje učinkov izobraževanja odraslih.

Programi splošnega neformalnega izobraževanja

Trajnostni razvoj

V letu 2023 smo nadaljevali z usposabljanji in spopolnjevanji s področja trajnostnega razvoja. Izpeljali smo 3 programe, in sicer dva 8-urna ABC okoljskega učenja 3 in Z igro do zelenih kompetenc ter 80-urni program Osnove podnebne izobraževanja odraslih. V letu 2024 programov s tega področja nismo izvajali. Leta 2023 se je v programe s področja trajnosti vključilo skupno 60 udeležencev, 46 jih je prejelo potrdilo o uspešno zaključenem programu.

V sklopu projekta Podnebni cilji in vsebine v vzgoji in izobraževanju, ki je trajal od marca 2022 do novembra 2023, sta bila že v letu 2022 izpeljana dva programa poimenovana ABC okoljskega učenja 1 in ABC okoljskega učenja 2. Tretji program ABC okoljskega učenja 3 pa je bil izpeljan v letu 2023. Srečanja so bila namenjena strokovnim in vodstvenim delavcem v izobraževanju odraslih. V okviru 8-urne izvedbe programa ABC okoljskega učenja 3 so se odvila štiri krajša srečanja na daljavo v spletno izobraževalnem okolju Zoom, in sicer 29. in 30. avgusta ter 5. in 6. septembra. Program je obsegal štiri tematska srečanja: Kaj vse nas nauči okoljski odtis; Moč posameznika v sodobnem svetu; Kako živeti z medvedi (opazovanje okolja s pomočjo fotografije) in Upravljanje v času podnebnih sprememb. V program je bilo vključenih 27 udeležencev, 20 jih je oddalo evalvacijo, 17 pa ga je uspešno zaključilo. Udeleženci so bili z izpeljanim programom na splošno zadovoljni (povprečna ocena 4,2). Na podlagi evalvacije smo dobili potrditev, da so bile vsebine zanimive in koristne. Udeleženci so pohvalili tudi predavatelje, ki so znanje delili na poučen in praktičen način.

Delavnica Z igro do zelenih kompetenc, ki je bila tudi del aktivnosti v projektu Podnebni cilji in vsebine v vzgoji in izobraževanju smo na ACS izvedli v sodelovanju s Socialno akademijo. Potekala je 12. julija 2023 v živo na ACS, v obsegu 8 pedagoških ur. Tekom delavnice so udeleženci ugotavljali, kako z igro spodbujati razmislek o podnebnih spremembah in o tem kakšna je naša vloga v trajnostnem razvoju. V sklopu delavnice so udeleženci preizkusili štiri izobraževalne igre, s katerimi lahko krepimo zelene kompetence, odpiramo pogovore o kompleksnih temah ter sprožamo razmisleke o doseganju ciljev trajnostnega razvoja. Delavnice se je udeležilo 18 posameznikov, od katerih je 17 izpolnilo evalvacijski vprašalnik, 16 pa jo je uspešno zaključilo. Udeleženci delavnice so bili s slednjo zadovoljni. Ocenili so jo s povprečno oceno 4. Bili so mnenja, da bodo igre lahko uporabili v praksi, so pa opozorili, da jih bodo morali zaradi zahtevnosti prestrukturirati in prilagoditi.

Osnove podnebne izobraževanja odraslih je daljši program za strokovne in vodstvene delavce v izobraževanju odraslih v obsegu 80 pedagoških ur. Usposabljanje je trajalo med 8. majem in 21. junijem 2023. Izobraževanje je potekalo v kombinirani obliki, v živo na ACS, v spletno izobraževalnem okolju Zoom, v spletni učilnici Moodle v obliki samostojnega dela ter tudi izven prostorov ACS v obliki tridnevne delavnice na Rogli. Namen usposabljanja je bil celostno pristopiti k vprašanju vključevanja okoljskih tematik v izobraževanje odraslih, učiti se od domačih in tujih strokovnjakov s področja podnebnih sprememb, družbene odgovornosti in okoljskega izobraževanja. Usposabljanja se je udeležilo 15 strokovnih in vodstvenih delavcev, od katerih je 14 izpolnilo evalvacijski vprašalnik, usposobilo pa se jih je na koncu 13.

Udeleženci usposabljanja so bili s celotnim programom zadovoljni. 13 udeležencev je bilo mnenja, da je program izpolnil njihova pričakovanja in bi ga priporočili svojim sodelavcem, ker je

informativen in poučen. En udeleženec je bil mnenja, da je bila vsebina programa zelo bogata in da mu je bil vseh holističen pogled na podnebne spremembe.

Predlog, ki smo ga zapisali v analizi za leto 2022, da se oblikuje delovna skupina (npr. VITR skupina), ki bi koordinirala sistemsko vključevanje podnebnih vsebin v izobraževanje odraslih, je bil **realiziran**.

Gre za neformalno skupino, ki je aktivna na treh področjih in sicer: raziskovanje (objave, konference,...), razvoj (projektno delo, EKP-1, Interreg, Horizont), nenačrtovana mentorstva in naloge ACS, ki so povezane z izdelki kot so npr. upoštevanje pravilnika za publikacije ACS, ipd.

► **Predlogi za nadaljnji razvoj:**

Trenutno VITR skupina deluje na projektu Krepitev VŽU, na sklopu 4 - Razvoj zelenih kompetenc in prilagajanje na zeleni prehod. V prihodnje je namen, da skupina izpolni projektne kot tudi nenačrtovane naloge, prav tako pa da ohrani ritem in v učni kotiček umesti in prispeva vsebine s področja trajnosti. Prav tako je predlog za prihodnje, da se izvede ABC okoljskega učenja 4.

Projektno učenje mlajših odraslih PUM-O+

V letu 2023 in 2024 smo izpeljali temeljno usposabljanje in več spopolnjevanj za mentorje in druge deležnike v programu PUM-O in PUM-O+. Skupno smo izpeljali 5 programov. V letu 2023 smo izpeljali 92-urni Temeljni program usposabljanja za mentorje v programu PUM-O ter 2 spopolnjevanji in sicer: Kritično mišljenje in dialog kot sredstvo opolnomočenja (8 pedagoških ur), ter Moja lastna moč – nadaljevalni seminar (24 pedagoških ur). Leta 2024 so se mentorji PUM-O+ lahko udeležili dveh 16-urnih spopolnjevanj: Telo in učenje in V 8 korakih do vizije PUM-O+.

Med 9. marcem in 6. junijem 2023 smo uspešno izpeljali Temeljni program usposabljanja za mentorje v programu PUM-O (v nadaljevanju TUM PUM-O), ki kandidatom, ki ga uspešno končajo, omogoči izvajanje programa PUM-O/PUM-O+. Izvedba programa je potekala v živo v prostorih ACS, delavnica skupinske dinamike pa je bila izvedena v Hotelu Medno.

V usposabljanje se je vključilo 20 udeležencev, uspešno ga je končalo 17, 19 pa jih je izpolnilo evalvacijski vprašalnik. 16 udeležencev je potrdilo prejelo v letu 2023, 1 udeleženec pa v letu 2024, ko je pristopil k ocenjevanju in ga uspešno opravil. Na splošno so bili udeleženci zadovoljni z izpeljanim usposabljanjem kot tudi z njegovo vsebino. Splošno zadovoljstvo z usposabljanjem so ocenili s povprečno oceno 4,0, vsebino usposabljanja pa s 3,9. Povprečna ocena zadovoljstva z učnim gradivom je bila 4,2. 53 % udeležencev (10 od 19 vprašanih) je bilo z učnim gradivom zadovoljnih, 32 % pa zelo zadovoljnih.

Povprečna ocena zadovoljstva z metodami dela je bila 3,8. 53 % vprašanih udeležencev je bilo z metodami dela zadovoljnih, 21 % zelo zadovoljnih. Tisti, ki so bili manj zadovoljni so navajali predvsem potrebo po tem, da bi bilo v programu več interaktivnega učenja, iger pa tudi da bi se kakšno predavanje izpeljalo v spletno izobraževalnem okolju.

Pri organizaciji usposabljanja sta najvišjo povprečno oceno 4,4 dobila uvodni zbirni intervju in prijava prek portala moj ACS. Obveščanje udeležencev pred izvedbo usposabljanja je bilo ocenjeno s 4,3. S povprečno oceno 3,5 so odgovarjajoči ocenili urnik in razporeditev vsebin. Iz posamičnih utemeljitev je mogoče sklepati, da so jih motile spremembe urnika ter dolžina programa – predolgo trajanje. Spremembam urnika se pri tako dolgem in intenzivnem trajanju programa, ki ga izpeljujejo pretežno zunanji izvajalci, težko izognemo.

V odprti odgovorih na koncu anketnega vprašalnika pa so udeleženci usposabljanje in vsebino programa pohvalili. Dolžina in intenzivnost programa po njihovem mnenju pripomoreta k vzpostavljanju in krepitvi odnosov med mentorji PUM-O+ po Sloveniji. Menijo tudi, da jih program, predvsem deli, ki jih izvajajo izkušeni mentorji PUM-O/PUM-O+, na delo z udeleženci dobro pripravi. Dodatno so pohvalili tudi delo vodje in organizatorke TUM PUM-O.

Poleg temeljnega usposabljanja v okviru nalog na ACS skrbimo tudi za redna spopolnjevanja in za letna srečanja mentorjev v programu Projektno učenje mlajših odraslih³⁷. V letu 2023 smo organizirali dve spopolnjevanji. V mesecu aprilu smo v okviru TUM PUM-O izvedli enodnevno spopolnjevanje v obsegu 8 pedagoških ur z naslovom Kritično mišljenje in dialog kot sredstvo opolnomočenja (udeležila sta se ga dva usposobljena mentorja PUM-O/PUM-O+), v mesecu septembru pa smo izpeljali tridnevni nadaljevalni seminar v trajanju 24 pedagoških ur z naslovom Moja lastna moč-nadaljevanji seminar, ki se ga je udeležilo 15 udeležencev. Mentorji PUM-O+ so bili z vsebino in z izpeljanim spopolnjevanjem na splošno zadovoljni (povprečna ocena 4,3).

Dobra tretjina anketiranih (36 %) je bila z metodami dela zelo zadovoljnih, vsi drugi so bili zadovoljni (64 %). Ocenili so jih s povprečno oceno 4,4. Učnemu gradivu pa so udeleženci namenili povprečno oceno 4,2. Z njim je bilo zelo zadovoljnih malo manj kot polovica vprašanih in sicer 45 %, 36 % jih je bilo zadovoljnih, en udeleženec pa se ni opredelil. V utemeljitev je napisal, da nekaj gradiva ni bilo objavljenega v učnem kotičku kot je bilo to obljubljen. Razlog za to lahko morda iščemo v tem, da je večina udeležencev na vprašalnik odgovarjala takoj po končanem spopolnjevanju, ko gradivo zaradi potreb preteklega učnega procesa, še ni bilo v celoti oz. dokončno objavljeno v učnem kotičku v portalu Moj ACS.

V letu 2024 smo organizirali dve spopolnjevanji mentorjev v programu PUM-O+. V mesecu oktobru smo izvedli dvodnevno spopolnjevanje v obsegu 16 pedagoških ur z naslovom Telo in učenje, v mesecu novembru pa dvodnevno spopolnjevanje (16 pedagoških ur) za mentorje in druge deležnike programa PUM-O+ z naslovom V osmih korakih do vizije PUM-O+.

Oktobrskega spopolnjevanja se je udeležilo 15 mentorjev PUM-O+, od tega jih je 13 izpolnilo evalvacijski vprašalnik, 10 pa program uspešno končalo. Udeleženci so bili na splošno zelo zadovoljni z vsebino in z izpeljanim spopolnjevanjem. Spopolnjevanju na splošno so namenili visoko povprečno oceno 4,9, vsebini spopolnjevanja pa povprečno oceno 4,6. Kar 86 % vprašanih je bilo zelo zadovoljnih z izpeljanim spopolnjevanjem, ostalih 14 % pa zadovoljnih. 64 % udeležencev pa je bilo z vsebino spopolnjevanja zelo zadovoljnih, dobra tretjina (36 %) zadovoljnih. Nihče ni bil nezadovoljen ali zelo nezadovoljen.

Novembrskega spopolnjevanja se je udeležilo kar 31 oseb, od tega jih je evalvacijski vprašalnik izpolnilo 28, potrdilo o uspešnem končanju programa pa si je pridobilo 20 oseb. Udeleženci so bili na splošno zadovoljni z izpeljanim spopolnjevanjem in z njegovo vsebino. Vsebinsko programa so ocenili s povprečno oceno 4,4. Polovica udeležencev (50 %) je bila z vsebino spopolnjevanja zelo zadovoljnih, 43 % zadovoljnih, 7 % pa ni bilo zadovoljnih, niti nezadovoljnih. Splošno zadovoljstvo z izvedenim spopolnjevanjem so udeleženci ocenili s povprečno oceno 4,6. Več kot polovica udeležencev (63 %) je bila z izpeljanim spopolnjevanjem zelo zadovoljnih, 33 % udeležencev je bilo zadovoljnih, 3 % udeležencev pa se ni opredelilo. Nihče ni bil nezadovoljen ali zelo nezadovoljen.

³⁷ V Sloveniji je bil z namenom zmanjševanja socialne izključenosti najbolj ogrožene skupine mladih šolskih osipnikov v devetdesetih letih prejšnjega stoletja razvit javnoveljavni program neformalnega izobraževanja odraslih, Projektno učenje za mlajše odrasle (PUM) (Uradni list RS št. 403-24/99 z dne 19. 7. 1999). Na podlagi izkušenj programa PUM in ob upoštevanju novih družbenih okoliščin je bil leta 2016 razvit in leta 2020 dopolnjen nov program neformalnega izobraževanja, Projektno učenje mlajših odraslih (PUM-O). Junija 2023 pa se je ta program nadgradil v program Projektno učenje mlajših odraslih (PUM-O+).

► Predlogi za nadaljnji razvoj:

Udeleženci v programih spopolnjevanja v anketnih vprašalnikih opozarjajo na potrebo, da bi se letnega spopolnjevanja, ki ga organizira ACS, lahko udeležila vsaj enkrat letno celotna mentorska skupina, ker to izboljšuje strokovno in medosebno sinhronizacijo mentorjev. V letu 2025 naj se izvede eno delovno srečanje ter vsaj 16 pedagoških ur spopolnjevanja mentorjev in drugih strokovnih sodelavcev PUM-O+.

Delovna skupina mentoric, ki je soustvarila priročnik o socialno-čustvenem učenju za mentorje, Moje moči, naj nadaljuje z razvijanjem novih in preizkušanjem že obstoječih orodij za spodbujanje socialno-čustvenega učenja v programu PUM-O+.

V letu 2025 predlagamo tudi izvedbo temeljnega usposabljanja za mentorje v programu PUM-O+.

Študijski krožki

V letu 2023 smo organizirali Program temeljnega usposabljanja za mentorje študijskih krožkov in Spopolnjevanje za mentorje študijskih krožkov z naslovom Spremembe in kako se odzvati nanje. V letu 2024 pa smo za delujoče mentorje študijskih krožkov izpeljali dve spopolnjevanji.

40-urni program temeljnega usposabljanja za mentorje študijskih krožkov potekal med 21. februarjem in 8. marcem 2023, v kombinirani obliki, del v obliki predavanj v živo na ACS, del v spletnem izobraževalnem okolju Zoom, preostanek pa v obliki samostojnega učenja. Udeleženci so tekom usposabljanja spoznali model in motive delovanja ŠK, ter pridobili znanje o izobraževalnih in akcijskih ciljih za različne tipe ŠK. Poglobili so tudi svoje znanje v povezavi s komunikacijo, oblikovanjem skupine in skupinsko dinamiko. Osredotočili so se tudi na ugotavljanje potreb v okolju ter časovne, finančne in vsebinske komponente, izzivov in promocije študijskih krožkov. Za konec so v spletnem okolju naslovili še izzive prihodnjega razvoja in vsebin. Usposabljanja se je udeležilo 22 posameznikov, od tega je evalvacijski vprašalnik izpolnilo 21 udeležencev, isto število se jih je tudi usposobilo. Na splošno so bili udeleženci zelo zadovoljni z vsebino in izpeljanim usposabljanjem, elementa so ocenili z visoko povprečno oceno 4,8. Prav tako so bili udeleženci zelo zadovoljni z učnimi metodami in gradivom, metode so ocenili s povprečno oceno 4,6; gradivo pa s povprečno oceno 4,7. Organizacijo spopolnjevanja so udeleženci ocenjevali na podlagi šestih elementov, pri čemer so vsi prejeli povprečno oceno 4,0 ali več. Z najvišjo povprečno oceno 4,8 so udeleženci ocenili obveščanje udeležencev pred izvedbo usposabljanja

Spopolnjevanje z naslovom Spremembe in kako se odzvati nanje je obsegalo 8 pedagoških ur in je bilo izvedeno kombinirano, od tega 6 pedagoških ur v živo na ACS in 2 pedagoški uri v obliki organiziranega samostojnega učenja. Tekom usposabljanja so udeleženci ugotavljali kakšna je vloga izobraževanja kot odziv na globalne trende (pandemija, podnebne spremembe), naučili so se tudi kako vzpodbuditi kritično mišljenje, analizo in vrednotenje. Spopolnjevanja se je udeležilo 12 posameznikov, od katerih so vsi izpolnili evalvacijski vprašalnik in se tudi usposobili. Udeleženci so bili na splošno zelo zadovoljni z vsebino in izpeljanim usposabljanjem. Ocenili so ju s povprečno oceno 4,7. Organizacijo spopolnjevanja so udeleženci ocenjevali na podlagi šestih elementov, pri čemer so vsi prejeli povprečno oceno 4,7 ali več. Z najvišjo povprečno oceno 4,9 so udeleženci ocenili prostor in pogoje dela kot tudi upoštevanje želja in potreb udeležencev.

V letu 2024 smo izvedli dva spopolnjevanja za mentorje študijskih krožkov, prvo februarja z naslovom Uporabnost umetne inteligence v študijskih krožkih, drugo pa meseca decembra z naslovom Spopolnjevanje za mentorje študijskih krožkov, ki je potekalo v spletnem okolju Zoom. Februarsko spopolnjevanje je obsegalo 8 pedagoških ur (6 ur spopolnjevanja je potekalo v živo na ACS, 2 uri pa sta bili v obliki samostojnega učenja). Udeleženci so spoznali osnovne značilnosti umetne inteligence, primere iz vsakdanjega življenja, kjer se lahko uporabi eno izmed orodij

umetne inteligence, to je Chat GPT in kako je lahko to orodje uporabno tudi pri študijskih krožkih. Spopolnjevanja se je udeležilo 12 posameznikov, 11 jih je izpolnilo evalvacijski vprašalnik. Enako število posameznikov je spopolnjevanje tudi uspešno zaključilo in se usposobilo.

Decembrsko spopolnjevanje je potekalo v spletno izobraževalnem okolju Zoom, v trajanju 6,5 pedagoških ur. Udeleženci so tekom spopolnjevanja pridobili znanje o umetni inteligenci ter pogledali primer skupnosti in povezovanja v Južni Koreji. Nato so se osredotočili na slovenske ŠK v mednarodnem projektu varovanja biološke pestrosti ter ga zaključili z usmeritvami za 2025. Spopolnjevanje se je udeležilo kar 42 udeležencev, uspešno pa ga je zaključilo 40 posameznikov. Evalvacijo je izpolnilo 29 posameznikov.

Oba spopolnjevanja smo obravnavali združeno, tako da so tudi povprečne ocene skupne. Na podlagi zbirnikov evalvacijskih vprašalnikov lahko ugotovimo, da so bili udeleženci na splošno zadovoljni z obema izpeljanimi spopolnjevanjem, in sicer 49 % udeležencev je bilo s spopolnjevanjema zelo zadovoljnih, 39 % udeležencev je bilo zadovoljnih, 5 % jih ni bilo niti zadovoljnih, niti nezadovoljnih. Enak delež je bil s spopolnjevanjema nezadovoljnih. 3 % je bilo s spopolnjevanjema zelo nezadovoljnih. Skupna povprečna ocena je znašala 4,3. Vprašani so bili zadovoljni tudi z vsebino obeh spopolnjevanj, in sicer malo manj kot polovica vprašanih (44 %) je bilo z vsebino zelo zadovoljnih, 39 % udeležencev je bilo z vsebino zadovoljnih; 12 % jih je bilo neopredeljenih (niti nezadovoljnih, niti zadovoljnih) in slabih 5 % jih je bilo nezadovoljnih.

► Predlogi za nadaljnji razvoj:

Na področju ŠK bomo v prihodnje nadaljevali z izvajanjem temeljnega usposabljanja za mentorje ŠK, ki se izvaja na dve leti. Prav tako bomo na letni ravni nadaljevali s krajšimi spopolnjevanji za mentorje ŠK, ki jih bomo vsebinsko nadgradili glede na aktualne potrebe udeležencev in okolja (npr. model financiranja študijskih krožkov, vključevanje ranljivih skupin ipd.).

Spodbujali bomo tudi vsebinsko raznolikost spopolnjevanj v okviru študijskih krožkov v skladu z lokalnimi in regionalnimi razvojnimi prioritetami. Pri vsem tem pa bomo upoštevali tudi želje udeležencev o organizaciji spopolnjevanj, ki so prilagojena spremembam v prostoru in okolju ter vzpodbujajo vseživljenjsko učenje, upoštevajoč praktične vidike izvedbe in kombinirano obliko izobraževanja. Splošne usmeritve za bodoči razvoj so: vzdrževati zaupanje izvajalcev, zagotavljati vsebinsko poglobljeno razumevanje strukture in delovanja projekta ter njegovo stabilno financiranje.

Programi s področja Pismenost

Bralna pismenost

V letu 2024 je bil pilotno izveden 40-urni program Umeščanje branja v izobraževanje odraslih, ki je potekal v kombinirani obliki srečanj v živo in samostojnega dela. Program je del Akcijskega načrta za uresničevanje Nacionalne strategije za razvoj bralne pismenosti 2019–2030 in je namenjen strokovnjakom, ki si prizadevajo za dvig bralne pismenosti v Sloveniji. Cilj programa je ozaveščanje o branju kot kompleksnem pojavu ter spodbujanje vključevanja branja v delo z odraslimi.

Usposabljanja se je udeležilo devet oseb, ki so ga uspešno zaključile. Evalvacija, izvedena po metodi svetovne kavarne, je pokazala, da so vsebina, trajanje in metode ustrezni. Udeleženci so posebej izpostavili aktivno sodelovanje ter uporabnost metod, kot so dialoško učenje, strategije kritičnega mišljenja in delo z različnimi besedili. Med predlogi za izboljšave so navedli pripravo seznama priporočene literature po težavnosti ter seznam knjig z filmskimi ali zvočnimi različicami za dodatno motivacijo bralcev.

► **Predlogi za nadaljnji razvoj:**

Po evalvaciji pilotne izvedbe bomo program skladno z ugotovitvami udeležencev in izvajalcev programa dopolnili in ga ponovno izpeljali v naslednjem letu. Izkazalo se je, da je potrebno v programu nameniti več ur za predstavitev seminarских nalog, ki jih pripravijo udeleženci programa ter refleksiji izkušenj, ki jih udeleženci programa že imajo pri umeščanju branja v izobraževanju odraslih. Po vsaki temi bomo v dogovoru z izvajalcem pripravili krajšo nalogo za samostojno delo udeleženci, ki je povezana z implementacijo pridobljenega znanja v prakso.

Začetna integracija priseljencev

V letu 2023 sta bili izvedeni dve spopolnjevanji, zasnovani na izkazanem interesu izvajalcev programa ZIP, ugotovljenem z anketo aprila 2023. Delavnica z naslovom Priprava učne ure za izvedbo programa ZIP je bila izvedena v živo in na daljavo, ob upoštevanju želja udeležencev glede oblike izvedbe. Skupno se je v spopolnjevanje vključilo 41 izvajalcev, uspešno pa ga je zaključilo 33 udeležencev (81 %).

Vsebina in izvedba sta bili ocenjeni zelo visoko: skupna stopnja zadovoljstva z vsebino je dosegla 93 %, pri čemer ni bilo izraženega nezadovoljstva. Posebej visoke ocene so prejele teme, povezane z uporabo učnih pripomočkov, raznolikimi pristopi k izvedbi programa ZIP ter praktičnimi primeri. Udeleženci so ob tem podali tudi konstruktivne predloge za izboljšave, predvsem v smeri večje raznolikosti metod, več izmenjave praks, daljšega časa za skupinsko delo in boljše časovne razporeditve.

Tudi izvedba spopolnjevanja na daljavo je bila ocenjena kot kakovostna in zelo uporabna, saj je omogočala večjo dostopnost in lažje usklajevanje z delovnimi obveznostmi. Kot slabosti so udeleženci izpostavili manj osebnega stika, omejeno neformalno izmenjavo izkušenj ter občasne tehnične in organizacijske izzive, vendar to ni bistveno vplivalo na splošno pozitivno oceno.

V zadnjih letih je pri izvajanju usposabljanj učiteljev in učiteljic v programu Začetna integracija priseljencev (ZIP) zaznati spremembe v interesu udeležencev, predvsem zaradi novega pravilnika, po katerem 24-urno temeljno usposabljanje ni več obvezen pogoj za izvajanje programa. Posledično se je interes za vključevanje v usposabljanja zmanjšal, kar je vplivalo na prilagoditev načrtovanja in izvedbe programov. Kljub temu je bil v letu 2024 izveden en program temeljnega usposabljanja učiteljev za izvajanje programa ZIP, ki ga je uspešno zaključilo vseh 16 prijavljenih udeležencev. Splošno zadovoljstvo je bilo visoko (povprečna ocena 4,5), pri čemer so udeleženci posebej pohvalili praktične vsebine, izkustveno učenje in prijetno vzdušje. Del udeležencev je opozoril na potrebo po več praktičnih primerih, več podpore pri jezikovnih in slovničnih kompetencah ter več napotkih za delo v heterogenih skupinah.

V istem letu sta bili izvedeni tudi dve informativni spletni srečanja o posodobljenem programu ZIP, ki se ju je udeležilo 108 strokovnih delavcev. Prenovljeni program se odziva na spremenjene potrebe novih priseljencev in na večjo raznolikost njihovih jezikovnih, kulturnih in izobraževalnih ozadij.

► **Predlogi za nadaljnji razvoj:**

Zaradi spremembe kadrovskih pogojev za izvajanje programa Začetna integracija priseljencev (ZIP) – natančneje, ker opravljeno temeljno usposabljanje izvajalcev programa ZIP ni več obvezen pogoj za izvajanje programa (po [Pravilniku o izobrazbi učiteljev in drugih strokovnih delavcev v izobraževalnem programu za odrasle začetna integracija priseljencev](#), UL RS, št. 39/24) – je zaznati upad interesa za udeležbo na usposabljanju.

Kljub temu, da smo temeljno usposabljanje razpisali po dveh letih, smo morali najprej načrtovano junijsko izvedbo v letu 2024 prestaviti na november, saj zaradi premajhnega števila prijav pogoji za izvedbo niso bili izpolnjeni.

Program temeljnega usposabljanja bodočih izvajalcev ZIP trenutno poteka v 3-dnevni, strnjeni obliki kot 24-urni program. Na tej podlagi predlagamo, da se razmisli o posodobitvi načina izvedbe: program naj bo modularno zasnovan, s posameznimi vsebinskimi sklopi (moduli), ki bi jih bilo mogoče izvesti ločeno po dnevih ali vsebinsko zaključeno. Tak pristop bi povečal dostopnost in fleksibilnost za udeležence ter olajšal organizacijo izvedb.

Programi s področja Svetovanje

V letu 2023 so je bilo v okviru programov s področja svetovanja izvedeno Temeljno profesionalno usposabljanje svetovalcev v IO, ki je obsegalo Modul 1, 2 in 3. Slednji so izpeljani skupaj, saj pomenijo zaokroženo celoto in predstavljajo temeljno usposabljanje ter tako pokrivajo vsebine vseh treh področij svetovalne dejavnosti, ki jo svetovalci v okviru javne službe izvajajo. Prav tako pa so bili izpeljani tudi Modul 4: Svetovalna dejavnosti pri vključevanju in nadaljevanju izobraževanja, Modul 5: Svetovalna dejavnost pri ugotavljanju in dokumentiranju znanja in spretnosti in pa Modul: 6 z naslovom Svetovalna dejavnosti pri samostojnem učenju. Vsak modul je trajal po 16 pedagoških ur, skupno 96 pedagoških ur. Izvedba modulov je potekala večinoma v fizični obliki na ACS, le en del in pa tudi preko spletnega okolja Zoom. Udeleženci usposabljanj so bili na splošno z njimi zadovoljni. Ocene zadovoljstva so se gibale med 3,4 in 3,5. Medtem ko so se povprečne ocene organizacije gibale med 3,7 in 3,8. Udeleženci so predvsem pohvalili uporabno znanje in ustreznost kombiniranega dela.

V letu 2023 je bilo izvedeno eno spopolnjevanje za strokovne delavce v središčih za samostojno učenje z naslovom Krepitev komunikacijskih in medkulturnih kompetenc, v letu 2024 pa spopolnjevanj ni bilo. Spopolnjevanje Krepitev komunikacijskih in medkulturnih kompetenc je trajalo 8 pedagoških ur, udeležilo pa se ga je 12 posameznikov. Namen spopolnjevanja je bil spregovoriti o izzivih ter tudi izkušnjah, ki jih imajo strokovni delavci s trenutno najštevilčnejšo ciljno skupino v SSU, priseljenci. Tako so tekom spopolnjevanja udeleženci poskušali poiskati morebitne rešitve in »orodja« v medkulturnem dialogu ter nenasilni/povezovalni komunikaciji. Izzivov so se lotili v okviru svetovne kavarne. Na splošno so bili udeleženci spopolnjevanja s spopolnjevanjem zadovoljni, namenili so mu povprečno oceno 3,7. Zelo so pohvalili način izvedbe v obliki delavnice, saj je to vzpodbudilo aktivno sodelovanje. Načinu izvedbe usposabljanja in metodam dela pa so namenili povprečno oceno 3,8. Udeleženci so bili zadovoljni tudi s predavateljem, ki je vsebino predstavil na praktičen in uporaben način. Tako bodo udeleženci slednjo lahko v veliki meri uporabili pri svojem delu s priseljenci.

V letu 2024 pa je bilo izpeljanih več usposabljanj svetovalcev in sicer: dve ponovitvi usposabljanja na temo gluhih in naglušnih odraslih, osvežitvena delavnica na temo ugotavljanja in dokumentiranja znanja in spretnosti odraslih in delavnica o izvajanju javne službe v preteklem letu in načrtih za tekoče leto ter o aktivnostih na področju informiranja in svetovanja za gluhe in naglušne v svetovalni dejavnosti v IO. Vsaka delavnica je trajala po 8 pedagoških ur, izvedba nekaterih pa je bila v kombinirani obliki, v živo in tudi po spletnem orodju Zoom. Dvodnevne delavnice na daljavo se je udeležilo kar 85 posameznikov. Usposabljanje so ocenili s povprečno oceno 3,5; organizacijo slednjega pa s 3,6. Usposabljanja svetovalcev v IO – gluhe in naglušne osebe v svetovanju in IO se je skupno udeležilo 42 posameznikov, usposabljanju in organizaciji so namenili povprečno oceno 3,8. Osvežitveno delavnico za ugotavljanje in dokazovanje znanja in spretnosti odraslih so ocenili s povprečno oceno 3,4; organizacijo pa s 3,5. Posebej so pohvalili pravo samostojnega primera dokazila.

► Predlogi za nadaljnji razvoj:

Skupina gluhih in naglušnih oseb je gotovo ena od najbolj ranljivih, zato bomo tudi v prihodnje organizirali usposabljanja svetovalcev v IO za delo z njo. Načrtujemo tudi dodatne aktivnosti zanje, kot je npr. predstavitevna zgibanka o svetovalni dejavnosti v IO v znakovnem jeziku in slovar ključnih besed iz svetovalne dejavnosti v znakovnem jeziku.

Pomembna so tudi usposabljanja svetovalcev v IO, na katerih si svetovalci lahko izmenjujejo strokovne izkušnje dela v svetovalni dejavnosti in predstavljajo uspešne izkušnje dela na različnih področjih. Tovrstne teme še dodatno krepijo in povezujejo mrežo svetovalcev.

V prihodnjih letih bomo pri organizaciji nadaljnega usposabljanja svetovalcev v IO še naprej sledili aktualnim potrebam po spopolnjevanju, posebno pozornost bomo gotovo namenjali tudi drugim skupinam ranljivih odraslih, osredotočali pa se bomo tudi na nova orodja, pristope in načine izvajanja svetovalne dejavnosti v IO. Ta razvijamo sodelavci ACS v okviru naše strokovne podpore mreži svetovalcev in drugih strokovnih delavcev v IO.

Glede same organizacije usposabljanja opazimo trend, da je trajanje usposabljanj v obsegu 8 pedagoških ur za marsikoga predolgo, prav tako pa so bili nekateri udeleženci usposabljanj mnenja, da je odmor za kosilo prekratek. Ker se dandanes srečujemo tudi s povečanim številom oseb z duševnimi težavami, je eden izmed udeležencev predlagal, da bi v prihodnje na usposabljanjih večjo pozornost namenili delu z ljudmi, ki imajo težave v duševnem zdravju. Slednji predlog je gotovo dobrodošel in ga bomo pri organizaciji spopolnjevanj v prihodnjih letih poskušali upoštevati. Je pa potrebno morebitno spreminjanje trajanja usposabljanj in odmorov za malico obravnavati celostno, na nivoju ACS, saj je pomembno, da so tovrstne spremembe uvedene po skrbnem premisleku, kjer je potrebno upoštevati tudi vsa ostala usposabljanja, ki jih izvajamo na centru.

V prihodnosti se na področju SSU načrtuje še nadaljnje zagotavljanje strokovne podpore in neposredno svetovanje svetovalcem, ki bodo delovali na področju svetovalne dejavnosti pri samostojnem učenju v SSU. Sodelovali bomo pri vseh skupnih aktivnostih na področju svetovalne dejavnosti v IO (spopolnjevanje, razvojne naloge ipd.). Poleg tega se bo spremljalo nastajanje novih učnih gradiv, primernih za uporabo v SSU in o njih se bo seznanjalo svetovalce. V letu 2025 se bo obeležila 30-letnica delovanja SSU, prenovili bomo tudi spletni portal za samostojno učenje. Vzdrževali bomo druga IKT-orodja v podporo izvajanju svetovalne dejavnosti v IO v svetovanju odraslim, npr. aplikacijo za spremljanje svetovalne dejavnosti v IO kot javne službe.

Pri programih s področja svetovanja smo uporabili evalvacijski vprašalnik, v katerem zadovoljstvo z vsebinami ter izvedbo usposabljanj in spopolnjevanj merimo s 4-stopenjsko lestvico: 1 pomeni zelo nezadovoljen, 2 nezadovoljen, 3 zadovoljen in 4 zelo zadovoljen. Za prihodnje obdobje predlagamo uvedbo 5-stopenjske lestvice zadovoljstva, kar bo omogočilo primerljivost rezultatov med vsemi izvedbami.

Programi s področja Vrednotenje

V letih 2023 in 2024 smo za bodoče člane komisij NPK izpeljali skupaj 6 temeljnih usposabljanj in 10 izvedb stalnega strokovnega spopolnjevanja ter eno usposabljanje za izvajalce temeljnega usposabljanja. Tako se je na področju vrednotenja v obeh letih vključilo 292 udeležencev (187 v letu 2023 in 105 v letu 2024), skupaj 240 pa jih je pridobilo potrdilo o uspešno zaključenem usposabljanju oz. spopolnjevanju. Vsa temeljna usposabljanja za bodoče člane komisij NPK ter delavnice o timskem delu in učinkovitem reševanju konfliktov smo izpeljali v prostorih ACS, preostale tri izvedbe delavnice o značilnostih učenja in ocenjevanja odraslih pa na daljavo, v obliki e-izobraževanja v videokonferenčnem orodju Zoom.

Tudi v prihodnje bomo s temeljnimi usposabljanji skrbeli za razvoj in krepitev ključnih strokovnih kompetenc, ki jih člani komisij NPK potrebujejo za kakovostno opravljanje nalog v okviru postopkov preverjanja in potrjevanja NPK. Odzivi na izpeljavo programa na daljavo so bili s strani udeležencev zelo dobri, zato bomo tako obliko izobraževanja zadržali tudi v prihodnje, ohranili pa tudi izpeljavo v živo.

Ker je bilo v preteklih letih zanimanje za delavnice stalnega strokovnega spopolnjevanja s strani članov komisij NPK izredno veliko, saj smo prijave zapolnili v zelo kratkem času, bomo tudi v

naslednjih letih nadaljevali z izvedbami stalnega strokovnega spopolnjevanja, in sicer nam je Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti v letu 2025 zaupalo že 6 izvedb, da bi tako omogočili udeležbo na delavnicah večjemu številu usposobljenih članov komisij NPK.

V letu 2023 je program spopolnjevanja uspešno zaključilo 92 % vključenih. Leto kasneje smo pričeli s spremljavo zadovoljstva udeležencev s spopolnjevanji za usposobljene člane komisij NPK. Spopolnjevanje je uspešno zaključilo 59 udeležencev, kar predstavlja 75 % vseh vključenih. Z vpeljavo pogoja evalvacije se je zato v letu 2024 znižal odstotek izdanih potrdil. S potrdilom, pridobljenim po zaključenem spopolnjevanju, udeleženci lahko izkazujejo izpolnjevanje enega od pogojev za podaljšanje licence za člana komisij NPK.

Predlog, da se vzpostavi spletna učilnica v Moodle, kjer bi se udeleženci pri izobraževanju na daljavo lahko samostojno pripravljali na preverjanje usposobljenosti (izpit) na ACS in s tem pridobili licenco za člana komisije NPK, je bil **realiziran**. Ravno tako je financer³⁸ naloge omogočil izpeljavo usposabljanja za predavatelje za delo v spletni učilnici Moodle.

Realiziran je bil tudi **predlog**, da se pripravi evalvacijski vprašalnik in v letu 2024 začne spremljati zadovoljstvo udeležencev z izpeljanimi spopolnjevanji.

Analiza programov, financiranih iz projektov ESS+ in mednarodnih projektov

Projekt Ozaveščanje za VŽU (2023–2028)

V okviru projekta se vsako leto izvajata dve usposabljanji za koordinatorje regijske mreže. Leta 2024 sta bili izvedeni delavnici, in sicer Usposabljanje za organizacijo dogodkov (12 udeležencev, brez zaključne evalvacije) in Komunikacija in marketing na družbenih omrežjih (29 udeležencev, 93 % uspešno zaključilo).

Skupno se je obeh usposabljanj udeležilo 41 strokovnih delavcev, od tega jih je 90 % pridobilo potrdilo o uspešno zaključenem usposabljanju. Udeleženci so izrazili visoko zadovoljstvo (85 % popolnoma zadovoljnih, 15 % zadovoljnih), povprečna ocena vsebin je bila 4,7, organizacije srečanja pa 5,0. 92 % udeležencev meni, da je usposabljanje koristilo njihovem delu.

V evalvaciji so udeleženci izrazili, da si želijo več delavnic z uporabnimi orodji namesto predavanj ter poudarili potrebo po izboljšanju komunikacije z mediji, pisanju sporočil in kreativnem oglaševanju ter uporabi pripovedovanja zgodb. Velik izziv predstavlja ustvarjanje digitalnih in vizualnih vsebin, kot so videoposnetki, infografike in montaža intervjujev, pa tudi uporaba umetne inteligence pri promociji ter merjenju učinkovitosti kampanj. Poleg tega želijo razvijati veščine javnega nastopanja, retorike, motivacije in pisanja člankov. Na organizacijskem področju se soočajo z izzivi pri upravljanju časa, projektnem vodenju in vključevanju komunikacijske strategije v letne načrte, hkrati pa iščejo načine za pridobivanje novih udeležencev izven obstoječih krogov.

Projekt Ozaveščanje za VŽU predstavlja strateško pomembno pobudo za dvig zavedanja o pomenu vseživljenjskega učenja v Sloveniji. Prvi rezultati kažejo na dobro izvedbo usposabljanj in visoko zadovoljstvo udeležencev, hkrati pa razkrivajo potrebo po dodatnih praktičnih vsebinah, digitalnih kompetencah in inovativnih pristopih k promociji VŽU.

Za regijske koordinatorje bomo do konca projekta vsako leto organizirali najmanj dve usposabljanji, nekatera bodo odprta tudi za druge izobraževalce odraslih.

³⁸ Nalogo Aktivnosti na področju nacionalnih poklicnih kvalifikacij (NPK) v celoti financira Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

► **Predlogi za nadaljnji razvoj:**

V prvem aktivnem letu delovanja projekta Ozaveščanje za VŽU se je izkazalo, da so potrebe po znanjih in veščinah, ki omogočajo bolj načrtno, ciljno naravnano in uspešno ozaveščanje za VŽU zelo potrebne. V svetu izobraževanja odraslih obstajajo številni partnerji in programi, ki pa so v širši javnosti premalo prepoznani.

V nadaljnjem razvoju bo projekt Ozaveščanje za VŽU med drugim ozaveščal partnerje VŽU, kako (še) bolje poskrbeti za vidnost in pripeljati nove udeležence, predvsem iz ranljivih skupin. Predlog za nadaljnji razvoj tovrstnih izobraževanj je torej prinašati nova znanja iz področja komunikacije in ozaveščanja v partnersko mrežo Ozaveščanje za VŽU.

Projekt EPUO³⁹ (2024 – 2025)

V okviru mednarodnega projekta Uresničevanje prenovljenega Evropskega programa za učenje odraslih 2024–2025 v Sloveniji (EPUO) smo v letu 2024 izvedli delavnico z naslovom **Učinkovita uporaba spletnega orodja ChatGPT in nekaterih drugih orodij umetne inteligence pri delu**. Delavnica je potekala pred poletjem na ACS, udeležilo se jo je 15 zaposlenih.

Pred začetkom usposabljanja so udeleženci izpolnili anketo o poznavanju orodij umetne inteligence, kar je omogočilo prilagoditev vsebine njihovim potrebam. Na delavnici so spoznali razlike med (ne)uporabniki orodij UI, primere, kjer uporaba ChatGPT ni priporočljiva, pripravo ChatGPT za delo ter razliko med brezplačno in plačljivo verzijo in osnove ustvarjanja učinkovitih pozivov.

Zaključni del je bil namenjen temam, kot so kreiranje osebnega asistenta, pomanjkljivosti ChatGPT ter priporočila za nadaljnjo uporabo UI pri delu.

Delavnica je bila še ena v zaporedju usposabljanj v okviru projekta EPUO za učinkovito promocijo dogodkov po različnih komunikacijskih kanalih ACS. Različne metode in pristopi namreč udeležence krepijo za še učinkovitejše delo na področju ozaveščanja. Tokrat smo raziskali potencialne rabe UI pri našem delu in izhajali iz konkretnih primerov. Izhodiščna stopnja učinkovite rabe UI je bila pri udeležencih različna. S predhodno anketo, ki je vključevala konkretne izzive, s katerimi se uporabniki srečujejo, pa je izvajalka spoznala, kako prilagoditi potek usposabljanja in opolnomočiti vse udeležence.

Podobno usposabljanje bomo izpeljali tudi v letu 2025, saj se tako UI kot tudi naša sposobnost njene uspešne uporabe neprestano razvijata.

► **Predlogi za nadaljnji razvoj:**

Nosilci projekta se niso odločili za evalvacijo ob zaključku usposabljanja, zato priporočamo v prihodnje vključitev evalvacije tudi pri časovno krajših izvedbah usposabljanj in spopolnjenanj za zaposlene.

Vnaprejšnja anketa, v kateri udeleženci opredelijo svoje konkretne izzive in iz katere izhajata dosedanja seznanjenost z obravnavano temo ter odnos do nje, je zelo dobrodošel in priporočljiv pristop.

³⁹ Projekt EPUO = Uresničevanje Evropskega programa za učenje odraslih (EPUO) v Sloveniji (National Coordinators for the Implementation of the European Agenda for Adult Learning in Slovenia)

Analiza programov, financiranih iz tržnih virov

V obravnavanem obdobju smo za posamezne organizacije in podjetja izvedli raznoliko ponudbo programov, ki so bili v veliki meri prilagojeni specifičnim potrebam naročnikov. Povprečne ocene programov ostajajo visoke, kar potrjuje, da je prilagodljivost vsebine in metod ključna za uspeh pri tej ciljni skupini.

V letu 2023 smo izpeljali 36 izvedb osmih različnih programov usposabljanja in spopolnjevanja v skupnem trajanju 329 pedagoških ur, pri čemer se jih je udeležilo 724 oseb. Med njimi je bilo kar 27 izvedb Programa dodatnega usposabljanja učiteljev vožnje in učiteljev predpisov, ki se ga je udeležilo 606 oseb. V letu 2022 smo bili kot izvajalec izbrani na razpisu Javne agencije za varnost prometa, glavna tema pa je bila razumevanje različnih generacij kandidatov za voznike motornih vozil v šolah vožnje ter njim prilagojena komunikacija in poučevanje.

V letu 2024 smo izpeljali osem izvedb v skupnem trajanju 106 pedagoških ur, ki se jih je udeležilo 78 oseb.

► Predlogi za nadaljnji razvoj:

Nadaljevali bomo s prakso sooblikovanja vsebin z naročniki in prilagajanja izvedbe glede na njihove organizacijske in kadrovske potrebe in razvijali krajše, ciljno usmerjene programe (enodnevne ali dvodnevne), ki so lažje izvedljivi glede na časovne omejitve udeležencev, pri čemer se lahko po potrebi uvede kombinirana oblika izvedbe (v živo in na daljavo).

Krepili bomo vsebine, ki spodbujajo učenje na delovnem mestu, razvijajo medkulturne kompetence ter komunikacijske spretnosti zaposlenih, saj so te ključne za uspešno delo v različnih delovnih okoljih. V programe bomo vključevali sodobne IKT rešitve kot podporo učenju, s poudarkom na interaktivnosti, personalizaciji učne izkušnje in prenosu znanja v prakso.

Strokovna in IKT podpora izobraževalni dejavnosti ACS

Postopki priznavanja že pridobljenega znanja

V letih 2023 in 2024 je Komisija za priznavanje že pridobljenega znanja obravnavala skupno 30 vlog kandidatov, ki so želeli pred vključitvijo v programe uveljaviti dokazila o že pridobljenem znanju. V letu 2023 je bilo prejetih 19 vlog, za katere je komisija izdala enako število sklepov, medtem ko je v letu 2024 od 11 prejetih vlog izdala 10 sklepov – ena vloga je bila izločena zaradi neustreznih dokazil. Porast vlog v letu 2023 je povezan z več izvedbami temeljnih usposabljanj, v katera so se vključevali strokovni sodelavci z izkušnjami, ki so jih dokazovali s potrdili. V letu 2024 je bil delež izdanih sklepov podoben kot v letu 2022.

Največ vlog v letu 2023 je bilo oddanih za program temeljnega profesionalnega usposabljanja svetovalcev v izobraževanju odraslih (moduli 1–3) ter za program usposabljanja mentorjev PUM-O, medtem ko je v letu 2024 prevladoval program za pridobitev licence bodočih članov komisij NPK in program za učitelje ZIP. Od začetka izvajanja postopkov leta 2011 prevladuje priznavanje znanja v programu za člane komisij NPK, ki predstavlja skoraj polovico vseh izdanih sklepov (96 izdanih sklepov).

Postopki priznavanja se večinoma izvajajo v daljših programih (24 ur ali več), čeprav Pravilnik od leta 2016 omogoča izvedbo tudi v krajših programih, kar pa se še ni uveljavilo. Ugotavljamo, da se postopki večinoma nanašajo na posebne andragoške vloge, ki zahtevajo dodatna znanja, pri čemer se programi organizirajo enkrat letno ali na dve leti.

Nova evalvacijska študija

V letu 2024 je bilo pripravljeno evalvacijsko poročilo z naslovom Organizator izobraževanja odraslih na srednjih poklicnih in strokovnih šolah in šolskih centrih: Vloga, umeščenost, potrebe po usposabljanju in spopolnjevanju. Študija je analizirala pomen, naloge in odgovornosti organizatorjev izobraževanja odraslih ter preverila, kako se njihova vloga spreminja in kako naj se sistemsko razvija v prihodnje. Poseben poudarek je bil na potrebah po andragoškem usposabljanju in strokovnem spopolnjevanju, kot jih zaznavajo organizatorji in vodstva šol. Na podlagi ugotovitev so bili oblikovani predlogi za nadaljnje sistemsko umeščanje in strokovni razvoj te vloge. Poročilo je dostopno na spletni strani Andragoško spopolnjevanje.

► Predlogi za nadaljnji razvoj:

V letu 2025 načrtujemo objavo evalvacijskega poročila v tiskani in elektronski različici.

Promocijski videi o vlogah izobraževalcev odraslih

Na prenovljeni spletni strani Andragoško spopolnjevanje v rubriki Andragoške poklici in vloge predstavljamo različne poklice in vloge, ki jih opravljajo izobraževalci odraslih. Opise vlog smo oplemenitili z osebnimi pripovedmi izobraževalk odraslih. Pripravili smo devet promocijskih videov o različnih vlogah izobraževalcev odraslih: v letu 2023 5 promocijskih filmov o vlogah organizatorice izobraževanja odraslih, svetovalke v izobraževanju odraslih, svetovalke za kakovost, mentorice študijskih krožkov in mentorice v programu PUM-O+, v letu 2024 pa smo predstavili še 4 vloge svetovalke za vrednotenje že pridobljenega znanja in spretnosti v IO, svetovalke za samostojno učenje v IO, učiteljice v programih pismenosti za odrasle in učiteljice v programu ZIP.

Videi so bili premierno predstavljeni na letnih posvetih, njihovo pripravo pa je financiralo Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje v okviru posodobitve sistema vstopa v poklic in napredovanja strokovnih delavcev.

Novi programi temeljnega andragoškega usposabljanja

V okviru naloge Razvoj pristopov k spopolnjevanju andragoških delavcev je bil razvit in pilotno izpeljan nov program Vključevanje oseb z avtizmom v izobraževanje, ki izobraževalcem pomaga prepoznati posebne potrebe oseb z avtizmom ter prilagoditi učni proces za njihovo uspešno vključevanje.

Poleg tega so bili v letu 2024 v okviru projekta Krepitev vseživljenjskega učenja razviti trije novi programi temeljnega andragoškega usposabljanja: Andragogika v praksi – sodobni pristopi izobraževanja odraslih, Didaktični vidiki izobraževanja na daljavo, kombiniranega in hibridnega učenja in Uporaba orodij generativne umetne inteligence v izobraževanju – etična in inovativna raba GenUI.

Izdana potrdila ACS o uspešno zaključenem usposabljanju oz. spopolnjevanju

V letu 2023 je ACS izdal 1.284 potrdil, od tega največ potrdil ACS za uspešno zaključeno usposabljanje oz. spopolnjevanje (904), sledijo potrdila za karierni razvoj (343). Leta 2024 je bilo izdanih 685 potrdil, kar je skoraj polovico manj; največ potrdil za karierni razvoj strokovnih delavcev v ViZ (382), medtem ko se je število potrdil ACS zmanjšalo za 72 %. Upad je povezan z zaključkom sodelovanja z Javno agencijo RS za varnost prometa. Leta 2023 je izstopala povečana izdaja potrdil ACS zaradi številnih izvedb programa za učitelje vožnje, medtem ko se je v 2024 močno povečala izdaja potrdil za sodelovanje v nacionalnih projektih (5-krat več).

Od leta 2015 ACS sistematično spremlja izdajo potrdil prek spletne aplikacije, kar omogoča analizo trendov. V obdobju 2015–2024 je bilo največ potrdil izdanih za programe kariernega razvoja (5.052), sledijo potrdila ACS (3.873). Število vključenih v programih se je v 2024 zmanjšalo za več kot polovico, predvsem zaradi manj izvedb dodatnih izobraževanj in delavnic, ki jih izpeljujemo na tržni dejavnosti.

► **Predlogi za nadaljnji razvoj:**

Ideja o možnosti izdaje e-potrdil v sklopu aplikacije v podporo izobraževalne dejavnosti ACS še vedno ostaja aktualna. S tem bi ravnali bolj ekonomično, racionalno ter okolju prijazno in trajnostno, udeleženci pa bi do potrdil lahko dostopali preko svojega profila v spletnem portalu Moj ACS spopolnjevanje.

Organizacija in strokovno mentorstvo študentom, ki na ACS opravljajo študijsko prakso ter predstavitev izobraževalne dejavnosti domačim in tujim delegacijam

V letu 2023 nismo izvajali obveznih študentskih praks, leta 2024 pa smo organizirali prakso za študentko magistrskega programa Andragogika, ki se je seznanila z delovanjem ACS, vlogo pri razvoju izobraževanja odraslih ter pomenom strokovnega usposabljanja. Sodelovala je pri izvedbi spopolnjevanja za svetovalce za kakovost, spoznala metode fokusnih skupin, etične vidike uporabe umetne inteligence, delovanje študijskih krožkov, trajnostno izobraževanje in vlogo knjižnice ACS. Pomemben del prakse je bilo sodelovanje pri snemanju promocijskih videov o andragoških vlogah. Pridobljene izkušnje bo uporabila pri pripravi magistrske naloge o profesionalnem razvoju izobraževalcev odraslih.

► **Predlogi za nadaljnji razvoj:**

Mentorstvo študentom na ACS se že vrsto let izvaja na prostovoljni osnovi. Predlagamo, da se ta vloga formalizira na ravni ACS z vzpostavitvijo uradnega protokola, ki bo opredeljen v dokumentu in potrjen s strani direktorice ACS. Mentorjem bi se ob zaključku mentorstva izdalo uradno potrdilo o izvajanju mentorstva v okviru ACS.